

KATHY
REICHSOVÁ

VÁŽNÁ
TAJEMSTVÍ

RUBÍN

KATHY
REICHSOVÁ

**VÁŽNÁ
TAJEMSTVÍ**

RUBÍN

Nevinným:

Guatemala
1962 –1996

New York, New York
Arlington, Virginia
Shanksville, Pensylvánie

11. září 2001

Copyright © 2002 by Temperance Brennan, L.P.
Originally published by Scribner, an Imprint of
Simon & Schuster, Inc.
Translation © 2003, Jana Pacnerová

Vydalo nakladatelství EGMONT ČR, s.r.o.,
v Praze roku MMIII jako svou 1047. publikaci
Z originálního titulu *Katky Reichs: Grave Secrets*
přeložila Jana Pacnerová
Odpovědný redaktor Stanislav Kadlec. Redigovala Erika
Vavřichová. Technická redaktorka Alena Mrázová. Sazba Art – D,
Grafický ateliér. Tisk FINIDR s. r. o., Český Těšín, závod Vimperk

Vydám první. TS 13.
ISBN 80-7186-915 5
Více najdete na www.egmont.cz

DOTÝKALA JSEM SE JEJICH KOSTÍ.

TRUHLÍM NAD NIMI.

PODĚKOVÁNÍ

Tato kniha by nikdy nevznikla bez pomoci jiných.

V první řadě chci vyslovit uznání mému drahému příteli a kolegovi Clyde Snowovi, Ph.D. Clyde, tys to všechno spustil. Děkuji ti. Utlačování světa ti děkuji.

Nesmírnou vděčnost za pomoc a pohostinnost pocítuji ke členům *Fundación de Antropología Forense de Guatemala*, zvláště Fredymu Armandovi Peccerelli Monteroso, president, a Claudiovi Riverovi, *Directora de Antropología Forense*. Práce, kterou FAFG vykonává, je nesmírně obtížná a velice významná. *Muchas gracias*. Doufám, že vám budu moci v budoucnu poskytnout pomoc i já.

Ron Fournery, Ph.D., Biologie, výzkum a vývoj, Výzkumné centrum kanadské policie, Královská kanadská jízdní policie, a Barry D. Gaudette, B.S., manažer, Výzkumné centrum kanadské policie, Královská kanadská jízdní policie, mi vysvětlili záludnosti analýzy zvířecích chlupů.

Carol Hendersonová, J.D., Právní centrum Sheparda Broada, *Nova Southeastern University*, a William Rodríguez, Ph.D., soudní ohledač Úřadu ozbrojených sil, Institut patologie ozbrojených sil, mi poskytli informace o konstrukci a fungování septiků.

Robert J. Rochon, zástupce Nejvyššího komisaře v Londýně, kanadské ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodního obchodu, zodpověděl mnoho otázek týkajících se diplomatického světa.

Dianě Franceová, Ph.D., ředitelka Laboratoře identifikace osob na Coloradské státní univerzitě, poskytla inspiraci k

využití selektivního laserového sintrování při modelování lebky. Allan DeWitt, P.E., dodal detaily o technologii SLS.

Seržant-detektiv Stephen Rudman (nyní v penzi), *Police de la Communauté Urbaine de Montréal*, mi vysvětlil fungování interního policejního vyšetřování v Quebecu.

Mé díky patří Yvesu St. Marie, *Directeur*, André Lauzonovi, M.D., *Chef de Service*, a všem mým kolegům z *Laboratoire de sciences judiciaires et de médecine légale*. Díky Jamesi Woodwardovi, kancléři Severokarolínské univerzity v Charlotte. Vaší setrvalé podpory si velice vážím.

Paul Reichs mi poskytl mnoho cenných poznámek o rukopisu. A několik rýpnutí. *Paldies*.

Mé dcery, Kerry Reichsová a Courtney Reichsová, mě doprovodily do Guatemaly. Vaše přítomnost mi to ulehčila. *Paldies*.

Moje úchvatné redaktorky, Susanne Kirková od Scribnera a Lynne Drewová z Random House-UK, vzaly neotesaný rukopis a naučily ho zpívat.

Konečně, ale v neposlední řadě mi moje agentka Jennifer Rudolph Walshová poskytla chápavé ucho, krycí palbu a kopanec do zadku, když to bylo zapotřebí. Jsi hvězda, velká J!

Jestli jsem na někoho zapomněla, dejte mi, prosím vás, vědět. Pozvu vás na pivo, obšírně se omluvím a poděkuju vám osobně. Všichni za sebou máme těžký rok.

Nakonec jsem *Vážná tajemství* napsala. Jestli jsou tam chyby, udělala jsem je já.

„Jsem mrtvá. I mě zabili.“

Slova stařeny se mi vryla do srdce.

„Prosím, povězte mi, co se ten den stalo.“ Maria mluvila tak tiše, že jsem se musela velmi namáhat, abych její španělštině porozuměla.

„Políbila jsem maličké a odešla na trh.“ Oči sklopené, hlas bezbarvý. „Nevěděla jsem, že je už nikdy neuvidím.“

Překlad z k'akchiquelštiny do španělštiny, pak obrátit lingvistickou smyčku, a zase zpět tak, jak následovaly otázky a odpovědi. Překlad ale nijak neotupil hrůzu obsahu.

„Kdy jste se vrátila domů, seňoro Ch'i'p?“

„A que hora regreso usted a su casa, señora Ch'i'p?“

„Chike ramaj xatzalij pa awachoch, Ixoq Ch'i'p?“

„Pozdě odpoledne. Prodala jsem boby.“

„Dům hořel?“

„Ano.“

„A Vaše rodina byla uvnitř?“

Přikývnutí.

Pozorovala jsem všechny kolem. Stará mayská žena, její syn ve středních letech a mladá kulturní antropoložka Maria Paizová. Ti všichni vyvolávali vzpomínky tak strašlivé, že bylo těžké je vyjádřit slovy. Cítila jsem, jak se ve mně jako bouřková mračna, hromadící se na obzoru, sráží hněv se smutkem.

„Co jste udělala?“

„Pohřbili jsme je ve studni. Rychle, než se vrátili vojáci.“

Pozorovala jsem stařenu. Tvář měla z hnědého manšestru. Ruce mozočnaté, dlouhý cop spíš šedý než černý. Na hlavě měla poskládanou látku, zářivě rudé, růžové, žluté a modré odstíny utkané do vzorů starších než hory kolem nás. Jeden cíp se ve větru stále zvedal a klesal.

Žena se neusmívala. Ani se nemračila. K mé velké úlevě se ani nikomu nedívala do očí. Věděla jsem, že kdybych se i jen nakrátko setkala s jejím pohledem, čekal by mě silný přenos bolesti. Možná to chápala, a proto uhýbala pohledem, aby ostatní nevztahovala do pekla, jež se v jejích očích skrývalo.

Anebo to snad byla nedůvěra. Možná že věci, které kdysi viděla, v ní vzbudily neochotu upřímně se dívat do neznámých tváří.

Zatočila se mi hlava. Obrátila jsem kbelík vzhůru nohama, sedla si na něj a rozhlédla se kolem sebe.

Byla jsem ve výši osmnácti set metrů nad mořem v západních horách Guatemaly, na dně strmé propasti. Vesnice Chupan Ya. Mezi pohořími. Asi sto dvacet pět kilometrů západně od hlavního města Guatemala.

Kolem mě plynula široká řeka zeleného a bujného pralesa, proloženého jako ostrovy malými políčky a zahrádkami. Tu a tam skrze obrovitou šachovnici vyrážely řádky umělých teras a kaskádovitě se hrnuly dolů jako hravé vodopády. Nejvyšší vrcholky halil mlžný opar, který rozmazával kontury do monetovské měkkosti.

Jen zřídka kdy jsem viděla tak krásnou přírodu. Great Smoky Mountains. Gatineau. Quebec v severním světle. Bariérové ostrovy u karolinského pobřeží. Sopka Haleakula za svítání. V tom krásném prostředí byl daný úkol ještě srdceryvnější.

Protože jsem forenzní antropoložka, je mou prací ze země vyhrabávat mrtvé a zkoumat jejich těla. Identifikuji spálená, mumifikovaná, rozložená a skeletonizovaná těla, která by byla jinak uložena do anonymních hrobů. Někdy je ta identifikace jen generická – žena, běloška, věk asi pětadvacet let. Jindy mohu potvrdit předpokládanou totožnost. V některých případech ale zjistím i to, jak tito lidé zemřeli. Nebo jakým způsobem byla jejich mrtvá těla znetvořena.

Jsem zvyklá na to, co je po smrti. Dobře znám její pach, pohled na ni, myšlenku na ni. Naučila jsem se citově obrnit, abych mohla své povolání provozovat.

Ale ta stařena pronikala skrze mou odhodlanou odtažitost.

Další vlna závratí. *To je tou nadmořskou výškou, říkála jsem si.* Sklonila jsem hlavu a zhluboka dýchala.

Přestože mými domovskými základnami jsou Severní Karolína a Quebec, kde pracuji jako forenzní antropoložka pro obě jurisdikce, odjela jsem dobrovolně na měsíc do Guatemaly jako dočasná konzultantka *Fundación de Antropología Forense de Guatemala*. Guatemalská nadace forenzní antropologie, FAFG, pracovala na lokalizaci a identifikaci ostatků těch, kdo zmizeli během občanské války v letech 1962 až 1996, jednoho z nejkrvavějších konfliktů v dějinách Latinské Ameriky.

Od svého příjezdu před týdnem jsem se hodně dozvěděla. Odhad počtu pohřešovaných se pohyboval mezi jedním a dvěma sty tisíci. Většinu masakrů měla na svědomí guatemalská armáda a polovojenské organizace s armádou spojené. Většina zabitých byli venkovští rolníci. Bylo zde ale také mnoho žen a dětí.

Většinou byly oběti zastřeleny nebo rozsekány mačetami. Všechny vesnice ale neměly takové „šťěstí“ jako Chupan Ya. Neměly čas ukrýt své mrtvé. Častěji byla těla pohřbena v neoznačených masových hrobech, naházena do řek nebo ponechána pod troskami chýší či domů. Rodinám nebylo nic vysvětleno, neexistovaly žádné seznamy ani záznamy o pohřešovaných. Komise OSN pro historické objasnění označovala tyto masakry jako genocidu mayského národa.

Rodiny a sousedé označovali své pohřešované příslušníky jako „*desaparecidos*“. Zmizelí. FAFG se snažila je najít, přesněji však alespoň najít jejich ostatky. A já jim přijela pomáhat.

Sem do Chupan Ya vstoupili vojáci a civilní hlídky jednoho srpnového jitra roku 1982. Muži ze strachu, aby nebyli obviněni ze spolupráce s místním partyzánským hnutím a následně potrestáni, uprchli. Ženy se spolu s dětmi měly shromáždit na vybraných statcích. V důvěře, anebo snad ze strachu z vojska, uposlechly. Když vojáci ženy našli tam, kam byly svými muži poslány, celé hodiny je mučili, znásilňovali a pak je spolu s jejich dětmi zabili. Všechny domy v údolí vojáci do základů vypálili.

Ti, kdo přežili, mluvili o pěti masových hrobech. Třiadvacet žen a dětí údajně leželo na dně studny za domem seňory Ch'i'p.

Stařena pokračovala ve svém vyprávění. Přes její rameno jsem viděla konstrukci, kterou jsme vztyčili před třemi dny, abychom chránili stanoviště u studny před deštěm a sluncem. Z železných vzpěr visely batůžky a pouzdra s kamerami, otvor jámy pod nimi

zakrývaly celty. Krabice, kbelíky, lopatky, krumpáče, štětce a úložné kontejnery ležely tak, jak jsme je tam časně ráno zanechali.

Mezi tyčemi kolem vykopávek byl natažený provaz, který tvořil hranici mezi diváky a našimi pracovníky. Uvnitř ohraničeného prostoru zaháleli tři členové týmu FAFG. Mimo něj stáli vesničané, kteří každý den přicházeli a mlčky přihlíželi.

Byla tam i policejní stráž, která měla za úkol nám v naší práci zabránit.

Když jsme dostali rozkaz v naší práci přestat, byli jsme už docela blízko k odhalení všech důkazů. V půdě, jejíž barva se změnila z mahagonové na hřbitovní čern, se začaly objevovat popel a škvára. Na prosévače jsme našli dětskou sponku do vlasů. Fragmenty látky. Maličkou tenisku.

Dobrotivý Bože. Opravdu leží rodina té stařeny jen pár centimetrů pod místem, kde jsme práci zastavili?

Pět dcer a devět vnoučat. Postřílené, ubité mačetami a spálené ve svém domě spolu se ženami a dětmi ze sousedství. Jak člověk snese takovou ztrátu? Co mu může život poskytnout kromě nekonečné bolesti?

Přejela jsem pohledem zpět k okolní krajině a všimla jsem si půl tuctu statků, vyříznutých mezi listnatým pralesem. Zdi z vepřovic, dlaždicové střechy, kouř stoupající z kuchyňských ohnišť. U každého byl prašný dvůr, venkovní suchý záchod a jeden či dva vychrtlí hnědí psi. Ti bohatší měli slepice, hubeného vepře, kolo.

Dvě z dcer seňory Ch'i'p žily ve shluku chýší v polovině východního náspu. Další žila nahoře, kde jsme zaparkovali vozidla FAFG. Všechny byly vdané; ale nepamatovala si jejich věk. Jejich dětem byly tři dny, deset měsíců, dva roky, čtyři a pět let.

Její nejmladší dcery byly ještě doma. Bylo jim jedenáct a třináct let.

Rodiny propojené sítí pěšin a sítí genů. Jejich světem bylo tohle údolí.

Představovala jsem si, jak se seňora Ch'i'p toho dne vrací, patrně sestupovala stejnou prašnou stezkou, po které se náš tým lopotil každé ráno dolů a každý večer nahoru. Prodala své boby. Nejspíš byla šťastná.

Potom děs a hrůza.

Dvacet let nestačí, aby člověk zapomněl. Celý život na to nestačí.

Ptala jsem se v duchu, jak často na ně myslí. Kráčí jejich stíny s ní, když se trmácí na trh stejnou trasou, jakou se ubírala toho osudného dne? Proklouznou za potrhanou deku, kterou si zakrývá okno, když večer co večer v údolí zavládne tma? Vstupují do jejích snů? Přicházejí k ní usměvavé a rozesmáté, jako byly zaživa? Nebo zkrvavené a zuhelnatělé, jako je našla po smrti?

Zorné pole se mi rozmazalo a znovu jsem spustila hlavu a zadívala se do hlíny. Jak je možné, že tohle udělají lidé lidem? Bezmocným a nebránícím se ženám a dětem? V dálce jsem uslyšela rachot hromu.

Několik vteřin, možná let poté rozhovor ustal a v prostoru zůstala viset nepřeložená otázka. Když jsem vzhlédla, Maria a její tlumočník svou pozornost už přesunuli ke kopci za mými zády. Señora Ch'i'p zůstala soustředěná na své sandály, ruku na líci, prsty zkroucené jako novorozenec.

„Mateo se vrátil,“ řekla Elena Norvillová, členka FAFG z regionu El Petén. Když vstala, otočila jsem se. Zbytek týmu přihlížel zpod stanu.

Po jedné z mnoha pěšin, jež se klikatily strží, mířili dolů dva muži. Ten v čele měl modrou větrovku, vybledlé džínsy a hnědou čapku. Ačkoliv z místa, kde jsem seděla, se písmena nad štítkem čapky nedala přečíst, věděla jsem, že tvoří nápis FAFG. Nás šest čekajících mělo stejné čepice. Muž za ním měl na sobě oblek s vázankou a nesl skládací židli.

Pozorovali jsme tu dvojici, jak se opatrně, aby nic nepoškodila, ubírá mezi zakrnělou kukuřicí, prorostlou pultuctem dalších obilnin. Keříček fazolí. Keřík brambor. Pro nás zcela nepatrné, ale pro rodinu, kterým patřila, zásadně důležité jako strava nebo zdroj příjmů.

Když byli asi dvacet metrů od nás, Elena zavolala.

„Máš to?“

Mateo ukázal zdvižený palec.

Pokyn zastavit vykopávky vydal místní starosta. Podle jeho interpretace exhumačního řádu neměla žádná práce probíhat bez přítomnosti soudce, guatemalského ekvivalentu okresního státního zástupce. Když starosta na stanoviště dnes časně ráno přišel a

žádného soudce neviděl, vydal zákaz dalších vykopávek. Mateo tedy odjel do hlavního města, aby zajistil zrušení tohoto nařízení.

Mateo vedl svého společníka přímo k dvěma uniformovaným strážným, členům Národní občanské policie, a předložil jim nějaký dokument. Starší policista si posunul řemen poloautomatu, převzal papír a četl s hlavou skloněnou. Lesklý černý kšilt odrážel slábnoucí odpolední světlo. Jeho partner stál s nohou nakročenou kupředu a na tváři znužený výraz.

Po krátkém dialogu s návštěvníkem v obleku starší policista vrátil Mateovi papír a přikývl.

Vesničané mlčky, ale zvědavě přihlíželi. Juan, Luis a Rosa vstali a vítězoslavně si plácli do dlaní. Mateo a jeho společník se k nim přidali. I Elena je následovala.

Cestou ke stanu jsem znovu pohlédla na seňoru Ch'i'p a jejího dospělého syna. Muž se mračil, nenávist mu číšela ze všech pórů. *Nenávist ke komu? ptala jsem se v duchu.* K těm, kdo zmasakrovali jeho rodinu? K těm, kteří přišli z jiného světa přehrabovat se v jejích kostech? Ke vzdáleným úřadům, které blokují i tohle malé úsilí? K sobě, že ten den přežil? Jeho matka stála zcela nehnutě, s tváří lhostejnou.

Mateo představil muže v obleku jako Roberta Amada, zmocněnce z úřadu okresního státního zástupce. Soudce z Guatemaly rozhodl, že jeho přítomnost vyhoví požadavkům exhumace. Amado s námi zůstane natrvalo, bude vše pozorovat a pro případ, že by bylo třeba osvědčit kvalitu práce u soudu, všechno zaznamenávat.

Muž si s každým z nás potřásl rukou, přešel do rohu krytého prostoru, rozložil si svou židli a usedl. Mateo začal vydávat rozkazy.

„Luis, Rosa, prosím, prosévejte. Tempe a já budeme kopat. Juane, vyhazuj hlínu. Podle potřeby se vystřídáme.“

Mateo měl na horním rtu malou jizvu ve tvaru V, která se rozšiřovala do U, kdykoli se usmíval. Dneska měla tvar písmene V, úzkého jako šipka.

„Eleno, všechno zdokumentuj a vyfotografuj. Skeletální inventarizace, inventarizace artefaktů, fotozánam. Každá molekula přijde do protokolu.“

„Kde jsou Carlos a Molly?“ zeptala se Elena.

Carlos Menzes byl členem Argentinské organizace lidských práv a u FAFG pracoval od jejího vzniku v roce 1992 jako poradce. Molly Carrawayová byla archeoložka, která právě přijela z Minnesoty.

„Vezou sem druhý nákladák pro transport věcí. Budeme ale potřebovat ještě jeden, až budeme odjíždět se vším vybavením a artefakty.“

Pohlédl na oblohu.

„Do bouřky zbývají dvě, možná tři hodiny. Jestli budeme mít štěstí. Musíme ty lidi najít dřív, než přijdou zase s nějakými právníckými kecy.“

Když jsem sbírala lopatky a ukládala je do kbelíku přivázaného na kusu provazu, Mateo zastrčil soudní příkaz do batůžku, zapnul zip a pověsil ho na příčnou vzpěru. Oči a vlasy měl černé, tělo jak požární hydrant, malé a sporé. Když spolu s Luisem odhrnovali cely zakrývající ústí vykopané jámy, vzdouvaly se mu na šíji a pažích silné svaly.

Mateo se pomalu postavil na první z hliněných stupňů, které jsme vytesali do stěny jámy. Okraje se drolily, hlína dopadala o dva metry níž na dno. Jak Mateo zvolna sestupoval dolů, vydávaly padající částice tichý, tikavý zvuk.

Když se ocitl na dně, spustila jsem mu kbelík. Pak jsem si pečlivě zapnula větrovku. Tři dny tady mi daly hodně za vyučenou. Na vysočině bylo sice příjemně, ale pod zemí se člověku lepkavě vlhký chlad zařezával až do morku kostí. Každý večer jsem z Chupan Ya odjížděla prochládlá, s otupělými prsty.

Sestupovala jsem stejně jako předtím Mateo – nohy jsem kladla bokem a pomalu zkoušela každý improvizovaný krok. Tep se mi zrychlil, jak kolem mě zavládly chmury.

Mateo natáhl ruku, já se jí chytila. Sestoupila jsem z posledního schůdku, stála jsem v díře ne větší než 1,8 m v průměru. Stěny a dno byly kluzké, vzduch vlhký, studený, hnilobný.

Srdce mi pod hrudní kostí děsivě bušilo. Kapička potu se řítla rýhou po mé páteři.

Vždycky se stávalo v úzkých, temných prostorách.

Odvrátila jsem se od Matea a předstírala, že si čistím lopatku. Ruce se mi trásly.

Zavřela jsem oči a přemáhala klaustrofobii. Myslela jsem na svou dceru. Katy jako batole. Katy na Virginské univerzitě. Katy na pláži. Představovala jsem si svého kocoura Birdieho. Svůj dům v Charlotte. Svůj byt v Montrealu.

Hrála jsem hru. První píseň, která mi v hlavě naskočí. Neil Young. *Harvest Moon*. Přehrávala jsem si verše.

Dech se mi zklidnil. Srdce zpomalilo.

Otevřela jsem oči a podívala se na hodinky. Padesát sedm sekund. Ne tak dobré jako včera. Lepší než v úterý. Mnohem lepší než v pondělí.

Mateo už klečel a odškraboval vlhkou hlínu. Přesunula jsem se do protějšího rohu jámy a následujících dvacet minut jsme mlčky pracovali. Lopatkami jsme nabírali zem, prohlíželi ji a hlínu vršili do kbelíků.

Předměty se objevovaly stále častěji. Střep skla. Úlomek kovu. Zuhelnatělé dřevo. Elena každou položku zabalila do sáčku a zaprotokolovala.

Ze světa nahoře k nám doléhal hluk. Hovor. Otázka. Psí štěkot. Tu a tam jsem vzhledla, podvědomě jsem se ujišťovala o své existenci.

Dolů hleděly nejružnější tváře. Muži v gaučovských kloboucích, ženy v tradičních mayských tkaných látkách a batolata držící se jejich sukní. Nemluvnata zírала kulatýma, černýma očima, připevněna k matkám duhovými textiliemi. Viděla jsem stovku variací vysedlých lícních kostí, černých vlasů, sienové pleti.

Při jednom vzhlednutí jsem si všimla malé holčičky, ruce nad hlavou, prsty ovinuté kolem ohraničujícího provazu. Typické dítě. Buclatá líčka, špinavé nožky, culíky.

Bodnutí bolesti.

Dítě bylo zhruba ve stejném věku jako jedna z vnuček seňory Ch'i'p. Vlasy měla sepnuté sponkami stejnými jako ta, kterou jsme našli na prohazovačce.

Usmála jsem se. Odvrátila obličej a přitiskla ho k matčiným nohám. Hnědá ruka se spustila dolů a pohládila ji po hlavě.

Podle svědků měla být díra, ve které jsme pracovali, původně nádrž na vodu. Započatá, ale nikdy nedokončená, byla večer po masakru nahonem proměněna v neoznačený hrob. Hrob pro lidi stejné jako ti, kteří drží hlídku nahoře.

Když jsem se vrátila k vykopávkám, zuřivost ve mně zběsile vřela.

Soustřed' se, Brennanová. Ventiluj svou zběsilost při odkrývání důkazů. Dělej to, co umíš.

O deset minut později se moje lopatka dotkla něčeho tvrdého. Odložila jsem nástroj a očistila bláto prsty.

Předmět byl štíhlý jako tužka, se špičatou šíjí končící ve zrezivělém horním povrchu. Nad šíjí maličká čepička. Kolem šíje a čepičky okrouhlá miska.

Sedla jsem si na paty a prohlížela svůj nález. *Femur a pelvis*. Kyčel asi dvouletého dítěte.

Vzhlédla jsem a můj pohled se setkal s pohledem holčičky. Znovu se otočila. Tentokrát se však obrátila zpět, vykukovala mezi záhyby matčiny sukně a stydlivě se usmívala.

Milý Ježíši na nebesích.

Slzy mě pálily za víčky.

„Mateo.“

Ukázala jsem na kostičky. Mateo přešel do mého rohu.

Skoro po celé délce byl *femur* šedě a černě tečkovaný, jak byl vystaven ohni a kouři. Dolní konec byl drolivě bílý, což nasvědčovalo intenzivnějšímu hoření.

Chvilí ani jeden z nás nepromluvil. Pak se Mateo pokřičoval a tlumeným hlasem řekl: „Máme je.“

Když Mateo vstal a tuto větu zopakoval, shromáždil se celý tým u okraje studny.

Letmá myšlenka. Máme koho, Mateo? Máme oběti, ne vrahy. Jaká je šance, že některý z těch vládou sankcionovaných řezníků bude kdy čelit obvinění, natož aby byl potrestán?

Elena hodila dolů kameru, pak plastikovou značku s číslem ,1'. Postavila jsem ji na místo nálezu a pořídila několik snímků.

Mateo a já jsme se vrátili k hrabání, ostatní k prosévání a vyzvedávání. Po hodině jsem nastoupila směnu u prohazovačky. Další hodina, a šplhala jsem zpátky dolů do studny.

Bouře se zdržela a nádrž vyprávěla svůj příběh.

Dítě bylo jedna z posledních osob spuštěná do tajného hrobu. Pod ním a kolem něj ležely ostatky ostatních. Některé zle popálené, jiné stěží sežehnuté.

Pozdě odpoledne už bylo určeno sedm případů a ze spleti kostí zírало pět lebek. Tři z obětí byly dospělé, dvě dospívající. Číslo jedna bylo dítě. U ostatních nebylo možné odhadnout věk.

Za soumraku jsem učinila objev, na který do konce života nezapomenu. Přes hodinu jsem pracovala na kostře číslo pět. Odkryla jsem lebku a dolní čelist a očistila hlinu z obratlů, žeber, pánve a údů. Sledovala jsem nohy a našla kosti chodidel promísené s kostmi osoby, která ležela vedle ní.

Kostra pět patřila ženě. Očnicové oblouky neměly mohutné hrboly, lícní kosti byly hladké a útlé, *mastoidy* malé. Dolní polovina těla byla zahalena ve zbytcích zetlelé sukně, stejné jako tucet těch, které jsem měla nad hlavou. Jeden křehký prst obkroužil zkorodovaný snubní prstýnek.

Ačkoliv byly barvy vybledlé a potřísněné, dokázala jsem rozeznat vzor na materiálu, který přilnul k horní části trupu. Mezi pažními kostmi, na sesutém hrudním koši, ležel raneček s jiným vzorem. Opatrně jsem odkryla cíp, vsunula pod něj špičky prstů a odsunula vnější vrstvu látky.

Jednou mě v mé montrealské laboratoři požádali, abych vyšetřila obsah pytle, který se našel na břehu vnitrozemského jezera. Z pytle jsem vytáhla několik kamenů a kosti tak křehké, až jsem zprvu myslela, že jsou ptačí. Mýlila jsem se. Pytel obsahoval ostatky tří koťat, zatěžkané a hosené do vody, aby se utopila. Vzbudilo to ve mně tak silné znechucení, že jsem musela utéct z laboratoře a nachodit několik kilometrů, než jsem se mohla vrátit k práci.

V ranečku svíraném kostrou číslo pět jsem našla oblouk maličkých vertebrálních disků s miniaturním hrudním košem, zakřiveným kolem nich. Kosti paží a nohou velikosti zápalek. Drobnou čelist.

Novorozené vnouče seňory Ch'i'p.

Mezi papírově tenkými fragmenty lebky projektil 556, typ, kterým se střílí z útočné pušky.

Vzpomněla jsem si, jak jsem se cítila při nálezu koťat, tentokrát jsem ale cítila zběsilý vztek. Nebyly tady u hrobu ulice, po kterých bych mohla chodit, nebylo jak ze sebe dostat hněv. Zírala jsem na ty kostičky a snažila se představit si muže, který stiskl spoušť. Jak může v noci spát? Jak může ve dne čelit lidem?

V šest dal Mateo rozkaz skončit. Nahoře vzduch voněl deštěm a žilky blesků pulzovaly v těžkých černých mračnách. Místní už odešli.

Rychle jsme zakryli studnu, uložili vybavení, které tady necháme, a naložili to, co odneseme. Zatímco tým pracoval, déšť začal pleskat velkými, studenými kapkami na dočasnou střechu nad našimi hlavami. Amado, zmocněnec státního zástupce, čekal se složenou zahradní židlí, a jeho tvář byla nezbadatelná.

Mateo podepsal prohlášení, že předává hlídku policejním strážím, a pak jsme se vydali přes kukuřici a kličkovali jeden za druhým jako mravenci na pachové stopě. Zrovna jsme zahájili dlouhé, strmé stoupání, když se spustila bouře. Prudký a ostrý déšť mě bodal do tváře a promáčel mi vlasy a šatstvo. Zablesklo se. Zaduněl hrom. Stromy a stvolý kukuřice se ve větru ohýbaly.

Během pár minut se po svahu valilo tolik vody, že se pěšina změnila v kluzký hnědý proud bláta. Zas a znova jsem ztrácela půdu pod nohama, tvrdě dopadala na jedno i na druhé koleno. Plazila jsem se nahoru, pravou rukou se chytala vegetace, v levé ruce vlekla pytel lopatek, a nohy šátraly po cestě. Ačkoliv jsem díky dešti a tmě téměř neviděla, slyšela jsem nad i pod sebou hlasy ostatních. Jejich nahrbené obrysy zbělely pokaždé, když oblohou přeskočil blesk. Nohy se mi třásly, hrud' pálila.

O několik světelných let později jsem vylezla na pahorek a dověkla se na plácek, kde jsme před jedenácti hodinami nechali auta. Ukládala jsem lopatky na korbu pickupu, když se ozval Mateův mobilní telefon. Zvonění přes vítr a déšť stěží slyšitelné.

„Může to někdo vzít?“ křikl Mateo.

Doklouzala a doklopýtala jsem ke kabině, popadla jeho batoh, vyhrabala přístroj a stiskla knoflík.

„Tempe Brennanová,“ křikla jsem.

„Jste ještě na nalezišti?“ Anglicky. Byla to Molly Carrawayová, moje kolegyně z Minnesoty.

„Zrovna odjíždíme. Pekelně prší,“ křičela jsem a otírala si hřbetem ruky vodu z očí.

„Tady je sucho.“

„Kde jsi?“

„Hned za Sololá. Vyrazili jsme se zpožděním. Poslouchej, myslíme, že jsme sledováni.“

„Sledování?“

„Už od hlavního města Guatemala máme za zády černý sedan. Carlos vyzkoušel pár manévru, abychom ho setřásli, ale ten chlap se drží jako klíště.“

„Poznáš, kdo řídí?“

„Vlastně ne. Sklo je kouřové a...“

Uslyšela jsem hlasité bouchnutí, křik, pak praskání, jako by telefon upadl a kutálel se.

„Ježíši Kriste!“ Carlosův hlas byl ztlumený vzdáleností.

„Molly?“

Slyšela jsem poplašená slova, která jsem nedokázala rozeznat.

„Molly, copak je?“

Výkřiky. Další bouchnutí. Skřípot. Houkačka auta. Hlasité křupání. Mužské hlasy.

„Co se děje?“ Úlek mi o oktávu zvýšil hlas. Žádná odpověď.

Rozkazovačné křiknutí.

„Jdi do prdele!“ vykřikl Carlos.

„Molly! Řekni mi, co se děje!“ Málem jsem řvala. Ostatní přestali nakládat a civěli na mě.

„Ne!“ Molly Carrawayová mluvila z nějaké vzdálené galaxie, její hlas byl slabý a plechový a plný paniky. „Prosím. Ne!“

Dvě tlumená prasknutí.

Další výkřik.

Další dvě prasknutí.

Mrtvé ticho.

Carlose a Molly jsme našli asi osm kilometrů za Sololá, více než devadesát kilometrů od hlavního města, ale jen třicet od základního stanoviště.

Celou dobu, jak se náš konvoj šhubavě a kymácivě pohyboval po úzké prašné a kamenité stezce, která spojovala okraj údolí s dlážděnou silnicí, vytrvale přelo. Nejprve jedno a pak druhé vozidlo uvízlo v blátě, což vyžadovalo úsilí celého týmu na jejich zprovoznění. Po strkání a tlačení v moři bahna jsme se vrátili do svých aut a sunuli se dál, přičemž jsme vypadali jako domorodci z Nové Guineje ve smutečných barvách.

Za normálních okolností to k asfaltce trvalo dvacet minut. Toho večera nám cesta ale zabrala více než hodinu. Byla jsem nalepená k područce nákladáku, moje tělo kmitalo ze strany na stranu, žaludek stažený úzkostí. Ačkoliv jsme je nevyřkli, přemýšleli jsme s Mateem nad stejnými otázkami. Co se stalo Molly a Carlosovi? Co najdeme? Proč se tak opozdili? Co je zdrželo? Byli skutečně sledováni? Kým? Kde jsou jejich pronásledovatelé nyní?

Na křižovatce cesty z údolí se silnicí vystoupil seňor Amad z našeho džípu, nastoupil do svého autu a odjel do noci. Bylo zřejmé, že zástupce okresního státního zástupce nijak netouží zdržovat se v naší společnosti ani o minutu déle, než je nezbytně nutné.

Děšť nás sledoval ven z údolí a i asfaltová silnice byla nebezpečná. Během patnácti minut jsme zahlédli pickup FAFG ve škarpe na protější straně silnice. Jeho reflektory šilhavě svítily a dveře na straně řidiče byly dokořán. Mateo se otočil o sto osmdesát stupňů a smykem zastavil na krajnici. Ještě než docela zastavil, vyletěla jsem z kabiny. Strach mi jako tvrdá a studená pěst stahoval útroby.

Navzdory dešti a tmě jsem uviděla tmavou šmouhu, pokrývající vnější stranu panelu na straně řidiče. Nad výjevem uvnitř kabiny mi stydla krev v žilách.

Carlos ležel ohnutý v pase za volantem, nohama a hlavou směrem k otevřeným dveřím, jako by ho tam strčili zvenčí. Jeho zátylek a tričko měly barvu laciného vína. Krev prýštila na sedadlo a přidávala se ke kaluži kolem plynového a brzdového pedálu a k hrůzným skvrnám na jeho džínsech a botách.

Molly seděla na místě spolujezdce, jednu ruku na klice, druhou dlaní nahoru v klíně. Sesula se jako hadrová panna, s nohama roztaženými a hlavou v podivném úhlu na opěrce. Vpředu na nylonové bundě měla dvě tmavé skvrny.

Řítla jsem se přes krajnici, abych přitiskla roztřesené prsty Carlosovi k hrdlu. Nic. Pohnula jsem rukou, zkoumala známky života. Nic. Zkusila jsem zápěstí. Nic.

Prosím tě, Bože! Srdce mi divoce bušilo.

Mateo ke mně přiběhl a naznačil, abych zkontrolovala Molly. Utíkala jsem k ní, natáhla se skrz otevřené okno a snažila se nahmatat pulz. Nic. Zas a znova jsem přikládala prsty k bledé pokožce hrdla. Naproti mně křičel Mateo do telefonu a napodoboval mé zoufalé pohyby.

Na čtvrtý pokus jsem ucítila tep, tlumený, slabý a nejistý. Bylo to jen chvění, ale bylo tam.

„Je naživu,“ křikla jsem.

Elena už byla vedle mě, oči vytřeštěné a trpytivé. Když otevřela dveře, naklonila jsem se dovnitř a vzala Molly do náručí. Držela jsem ji vzpřímenou, déšť mě bodal do šíje. Rozepnula jsem jí bundu, zvedla mikinu a našla dva zdroje krvácení. Rozkročila jsem se kvůli rovnováze, ruce přitlačila na rány a modlila se, aby pomoc dorazila včas.

Vlastní krev mi bušila v uších. Stovka úderů. Tisícovka.

Mluvila jsem tiše Molly do ucha, přemlouvala ji, aby se mnou zůstala. Paže mi znečitlivěly. V nohách jsem měla křeče. Záda mi řvala bolestí z namáhavého udržování rovnováhy.

Ostatní se shlukli ke vzájemné podpoře, tu a tam si vyměnili nějaké to slovo či objetí. Kolem se míhala auta s obličejí nasměrovanými k nám, zvědavými, ale neochotnými nechat se

zatáhnout do jakéhokoli dramatu, které by se snad odvíjelo na silnici do Sololá.

Tvář Molly vypadala přízračně. Okraje rtů měla modré. Všimla jsem si, že má zlatý řetízek, maličký křížek, náramkové hodinky. Ručičky ukazovaly osm dvacet jedna. Hledala jsem její mobil, ale nikde nebyl vidět.

Stejně náhle jako začalo, přestalo i pršet. Někde zavyl pes a jiný mu odpovéděl. Noční pták bojácně zapípal, pak to zopakoval.

Konečně jsem daleko na silnici zahlédla červené světlo.

„Už jsou tady,“ zašeptala jsem Molly do ucha. „Vydrž, holka. Dobře to dopadne.“ Krev a pot se mísily mezi mými prsty a její pokožkou.

Červené světlo se přiblížilo a rozdělilo se do dvou. Pár minut nato už s jekotem sirén zastavily na krajnici sanitka a policejní hlídkový vůz, ohodily nás štěrkem a horkým vzduchem. Červená barva světla se odrážela od lesklého asfaltu, deštěm zalitých vozidel, bledých tváří.

Molly a Carlose se ujali zdravotníci, přenesli je do sanitky, která se ihned rozjela směrem k nemocnici v Sololá. Elena a Luis je následovali, aby dohlédli na jejich přijetí. Po krátké výpovědi jsme my ostatní dostali svolení vrátit se do Panajachel, kde jsme bydleli, zatímco Mateo se vydal na policejní velitelství do Sololá.

Tým byl ubytovaný v *Hospedaje Santa Rosa*, což byl laciný hotel schovaný v uličce za *Avenida el Frutal*. Poté, co jsem vstoupila do svého pokoje, svlékla jsem se a špinavé šaty navršila na hromadu v koutě. Rychle jsem odešla do sprchy, ráda, že FAFG zaplatila ty quetzaly navíc za horkou vodu. Přestože jsem naposled jedla v poledne, sendvič se sýrem a jablko, strach a vyčerpání zahnały všechny myšlenky na jídlo. Padla jsem do postele, zoufalá z nalezených obětí ve studni v Chupan Ya, naplněná strachem o Molly a Carlose.

Tu noc jsem spala špatně, trápily mě ošklivé sny. Střepy lebky novorozeněte. Nevidoucí oční důlky. Pažní kosti zahalené dějícím *guilpil*. Nákladák potřísněný mozkovou tkání.

Jako by nebylo úniku před násilnou smrtí. Ve dne ani v noci. V minulosti ani v přítomnosti.

Probudilo mě vřískání papoušků a měkký, šedý úsvit pronikající mezi žaluziemi. Něco strašného se stalo. Co?

Vzpomínky na předchozí noc mě zasáhly jako studená a vše otupující vlna. Přitáhla jsem kolena k hrudi a zůstala tak několik minut ležet. Bála jsem se zpráv, ale potřebovala jsem to vědět.

Náhle jsem odhodila prošívanou přikrývku, abych absolvovala svůj zažitý ranní rituál. Pak už jsem na sebe hodila džínsy, tričko, mikinu, bundu a čepici.

Mateo a Elena usrkávali kávu u stolu na dvoře, jejich postavy se rýsovaly proti lososově zbarveným stěnám. Přidala jsem se k nim a seňora Samines přede mne postavila kávu a ostatním naservírovala talíře *huevos rancheros*, černých fazolí, brambor a sýra.

„*Desayuno?*“ zeptala se. Snídani?

„Sí, gracias.“

Přidala jsem si smetanu a pohlédla na Matea.

Promluvil anglicky.

„Carlos dostal jednu kulku do hlavy, druhou do krku. Je mrtvý.“

Káva se mi v ústech proměnila v kyselinu.

„Molly byla zasažena dvakrát do hrudi. Operaci přežila, ale je v kómatu.“

Podívala jsem se na Elenu. Oči měla orámované levandulovými kruhy, bělma vodnatě zarudlá.

„Jak?“ obrátila jsem se zpátky na Matea.

„Oni si myslí, že se Carlos bránil. Byl zastřelen zblízka vedle nákladáku.“

„Bude se konat pitva?“

Mateo mi pohlédl do očí, ale neřekl nic.

„Motiv?“

„Loupež.“

„Loupež?“

„Na tom úseku jsou potíže s bandity.“

„Molly mi říkala, že byli sledováni už z Guatemaly.“

„To jsem namítal.“

„A?“

„Molly má světle hnědé vlasy, světlou pleť. Je očividně gringo. Policie si myslí, že byli patrně namátkou vybráni jako párek turistů

v Guatemale. Pak je sledovali, až se nákladník dostal na vhodné místo k přepadení.“

„Na viditelném úseku široké státní silnice?“

Mateo na to neřekl nic.

„Molly měla ještě šperky a náramkové hodinky,“ řekla jsem.

„Policie nenašla jejich pasy ani peněženky.“

„Tak aby bylo jasno. Zloději je sledovali přes dvě hodiny, pak jim sebrali peněženky a šperky nechali?“

„Sí.“ Přešel zpátky do španělštiny.

„Je to typické pro silniční lupiče?“

S odpovědí zaváhal.

„Něco je mohlo vyplašit.“

Señora Samines mi přinesla vejce. Šťouchla jsem do nich, napíchla bramboru. Carlose a Molly zastřelili kvůli penězům?

Přijela jsem do Guatemaly se strachem ze státní byrokracie, střevních bakterií, nepoctivých taxikářů a kapsářů. Proč by mnou mělo otřást pomyšlení na ozbrojenou loupež?

Amerika je čelným výrobcem vražd střelnou zbraní. Ulice a pracoviště jsou vražednými místy. Dospívající se střílejí kvůli teniskám Air Jordan, manželky za to, že naservírovaly pečeni se zpožděním, studenti, že obědvají ve středoškolském bufetu.

Každoročně zemře přes třicet tisíc Američanů díky zásahu kulkou. Sedmdesát procent všech vražd je spácháno střelnými zbraněmi. Každoročně spustí NRA propagandu a Amerika ji spolyká. Zbraní přibývá a jatka pokračují. Pro policejní sbor už není výhodou, že nosí zbraň. Policisté jsou na tom díky ní jen stejně jako ostatní.

Ale v Guatemale?

Brambora chutnala jako dřevotříska. Odložila jsem vidličku a sáhla po kávě.

„Oni si myslí, že Carlos vystoupil?“ zeptala jsem se.

Mateo kývl.

„Proč se namáhali strkat ho zpátky do auta?“

„Nepojízdné vozidlo upoutá méně pozornosti než tělo na zemi.“

„Tobě ten scénář s loupeží zní rozumně?“

Mateovi se vyboulily lícní svaly, uvolnily se, znovu vyboulily.

„Stává se to.“

Elena vydala hrdelní zvuk, ale neřekla nic.

„Co dál?“

„Dnes bude Elena držet hlídku v nemocnici, zatímco my budeme pokračovat v Chupan Ya.“ Vysypal lógr na trávu. „A všichni se budeme modlit.“

Moje babička říkala, že lékem na smutky je od Pánaboha fyzická práce. Také měla pocit, že ropuchy způsobují neplodnost, ale to už bylo o něčem jiném.

Následujících šest dní tým hltal obrovské dávky božího elixíru. Pracovali jsme ve studni od slunka východu až do soumraku, tahali náradí nahoru a dolů údolím, hrabali, vynášeli kbelíky, třásli prohazovačkou a síty.

Po večerech jsme se vlekli z naší *hospedaje* do jedné z restaurací podél jezera Atitlán. Těšily mě tyhle krátké chvíle odpočinku od smrti. Přestože tma zakrývala vodu a prastaré sopky na protějším břehu, cítila jsem ryby a řasy a slyšela pleskání vln o vetché dřevěné přístavní můstky. Turisté a místní se potulovali po břehu. Mayské ženy kolem nás procházely s nemožnými ranci na hlavách. Zalétaly k nám zvuky ze vzdálených xylofonů. Život pokračoval.

Někdy jsme večer jedli mlčky, příliš vyčerpaní na hovor. Jindy jsme mluvili o projektu, o Molly a Carlosovi, o městě, jehož jsme byli dočasnými obyvateli.

Dějiny Panajachel jsou stejně pestré jako látky, které se prodávají na ulicích. V dřívějších dobách bylo toto místo mayskou vesnicí K'akchiquel, osídlenou předky současných občanů, když vojsko nepřátelských válečníků Tzutujil porazili Španělé. Později františkáni postavili kostel a klášter v ‚Pana‘ a vesnici používali jako základnu k misionářským operacím.

Darwin měl pravdu. Život je příležitost. Ztráta jedné skupiny je ziskem druhé.

V šedesátých a sedmdesátých letech 20. století se město stalo útočištěm gringovských guru, hippies a feťáků. Řeči o tom, že jezero Atitlán je jedním z mála ‚rovníkových energetických polí‘ světa, vedlo k přílivu kosmických léčitelů a věštitelů z křišťálových koulí.

Dnešní Panajachel je směsicí mayské tradice, guatemalské současnosti a nevýraznosti Západu. Jsou tu luxusní hotely a

hospedajes; evropské kavárny a *comedores*; hypermarkety a tržiště pod širým nebem; *guipils* a tílka s ramínky; *mariachis* a Madonna; mayské *brujos* a katoličtí kněží.

Ve středu navečer jsme dokončili vykopávky v Chupan Ya. Celkem jsme ze studny vynesli ostatky třiadvaceti mrtvých. Mezi kostmi jsme našli třináct projektilů a nábojnic a dvě zlomené čepele mačet. Všechny kosti a předměty byly zaznamenány, vyfotografovány, zabaleny a zapečetěny k transportu do laboratoře FAFG v Guatemale. Kulturní antropoložka zaznamenala dvacet sedm výpovědí a odebrala vzorky DNA od šestnácti členů rodiny.

Carlosovo tělo bylo převezeno do márnice v Guatemale, kde pitva potvrdila dojem místní policie. Smrt způsobila střelná rána, vypálená z těsné blízkosti.

Molly zůstala v komatu. Každý den někdo z nás zajel do nemocnice *San Juan de Dios* v Sololá, poseděl u jejího lůžka a hlásil ostatním, co je nového. Ta zpráva byla pokaždé stejná. Žádná změna.

Policie nenašla žádné otisky prstů, ani fyzické důkazy, ani žádné svědky, ani neidentifikovala žádné podezřelé. Vyšetřování nadále pokračovalo.

Ve středu po večeři jsem šla navštívit Molly. Dvě hodiny jsem ji držela za ruku a hladila po hlavě a doufala, že skutečnost mé přítomnosti pronikne tam, kam odešel její duch. Někdy jsem na ni mluvila, vzpomínala na společné chvíle a známé z let předtím, než nás svedla znovu dohromady Guatemala. Vyprávěla jsem jí o pokroku v Chupan Ya a mluvila o její úloze v práci, kterou máme před sebou. Jinak jsem seděla mlčky, naslouchala tlumenému bzučení jejího srdečního monitoru a modlila se za její uzdravení.

Ve čtvrtek ráno jsme pod lhostejným dohledem seňora Amada naložili nákladáky a džíp a po klikaté a nebezpečné silnici z Panajachel se vydali do hlavního města. Obloha byla bez mráčku, jezero jako modrý satén. Sluneční světlo protínalo stromy jako kopí, zprůhledňovalo listy a třpytilo se v pavučinách nad našimi hlavami.

Když jsme projížděli vlásenkou vysoko nad jezerem Atitlán, zadívala jsem se na vrcholky na protějším břehu.

Sopka San Pedro. Sopka Tolimán. Sopka Atitlán.

Zavřela jsem oči a odříkala ještě jednu němou modlitbu ke kterémukoli z bohů, který byl ochoten poslouchat.

At' zůstane Molly naživu.

FAFG má hlavní stan v Zóně 2 hlavního města Guatemala. Stojí na kousku země mezi strmými roklemi neboli *barrancas*. Tahle půvabná, stromy zastíněná čtvrť kdysi bývala čtvrtí zámožných. Avšak velkolepá stará rezidence zažila lepší časy.

Dnes sedí podniky a veřejné úřady bok po boku rezidencí, které se drží zuby nehty. Národní baseballový stadion se tyčí na druhém konci Calle Siméon Cañas a pestrobarevné autobusy zastavují u přístřešků pomalovaných graffiti podél obou obrubníků. Pouliční stánkaři nabízejí rychlé občerstvení z vozíků a plechových budek s posuvnými okny. Z jedné pepsi. Z druhé coke. Tamales. *Chuchitos*. Párek v rohlíku obyčejný. Párek v rohlíku *shuco*. Špinavý. S avokádem a zelím.

Laboratoře a administrativní kanceláře FAFG byly umístěny v někdejší soukromém rodinném domě na Siméon Cañas. Jednopatrový dům včetně bazénu a obezděného patia je čtyřproudovou vozovkou oddělen od stejné vilky, kde nyní sídlí Jednotka únosů a organizovaného zločinu ministerstva vnitra.

Po příjezdu na místo zastavil Mateo na příjezdové cestě a zatroubil na klakson. Během několika vteřin mladá žena se soví tváří a dlouhými tmavými copy otevřela bránu dokořán. Vjeli jsme dovnitř a zaparkovali na šterkovém plácku napravo od domovních dveří. Druhý nákladák a džíp následovaly a žena za námi zavřela a zamkla bránu.

Všichni jsme vystoupili a začali vykládat náradí a krabice, všechno označené kódem naleziště, datem exhumace a číslem pohřbu. V nadcházejících týdnech budeme zkoumat každou kost, zub a artefakt, abychom určili totožnost a příčinu smrti obětí z Chupan Ya. Doufala jsem, že skončíme dřív, než si profesionální závazky vyžádají v červnu můj návrat domů.

Vracela jsem se pro třetí krabici a Mateo mě zavedl stranou.

„Musím tě požádat o jednu laskavost.“

„Samozřejmě.“

„*Chicago Tribune* chce udělat článek o Clydeovi.“

Clyde Snow je jeden z velkolepých starých pánů mé profese, zakladatel poddruhu forenzní antropologie.

„Ano?“

„Nějaký reportér chce se mnou udělat interview o tom, jak se starý pán podílí na naší práci tady. Pozval jsem ho před několika týdny, pak jsem na něj úplně zapomněl.“

„A?“ Za normálních okolností jednám s tiskem neochotně a vůbec se mi nezamlouvalo, kam to směřovalo.

„Ten chlap je u mě v kanceláři. Je velmi vzrušený tím, že jsi tady ty.“

„Jak ví, že jsem v Guatemale?“

„Asi jsem se o tom zmínil.“

„Mateo?“

„No dobrá, řekl jsem mu to. Někdy není moje angličtina zvláště dobrá.“

„Vyrůstal jsi v Bronxu. Tvoje angličtina je bezvadná.“

„Tvá je lepší. Promluvíš s ním?“

„Co chce?“

„Jako obvykle. Jestli s tím chlapem promluvíš, můžu začít zapisovat a rozdělovat případy z Chupan Ya.“

„Tak jo.“

Byla bych dala přednost příušnicím před odpoledním hlídáním ‚vzrušeného‘ reportéra, ale byla jsem tu, abych pomáhala, jak se dá.

„Máš to u mě.“ Mateo mi stiskl rameno.

„Mám to u tebe.“

„Gracias.“

„De nada.“

K rozhovoru však dojít nemělo.

Reportéra jsem našla, jak pracuje na svém nosu v Mateově pracovně v prvním patře. Když jsem vstoupila, přestal se v něm šťourat a předstíral, že se drbe v řídkém porostu chlupů na horním rtu. Předstíral, že si mě všiml teprve teď, vymrštil se a napřáhl ruku ke stisku.

„Ollie Nordstern. Vlastně Olaf. Přátelé mi říkají Ollie.“

Přidržela jsem si dlaně na hrudi, nestála jsem o žádnou část Ollieho nosní kořisti.

„Vykládala jsem věci z nákladáků,“ usmála jsem se omluvně.

„Špinavá práce.“ Nordstern spustil ruku.

„Ano.“ Pokynula jsem mu zpátky ke křeslu.

Nordstern byl oblečen v polyesteru – od gelem ulízaných vlasů až po turistické boty z obchodního domu. Hlava mu trčela kupředu na krku dlouhém jako moje nadloktí. Jeho věk jsem odhadovala tak na dvaadvacet.

„Tak,“ začali jsme oba zároveň.

Naznačila jsem Nordsternovi, že parket patří jemu.

„Je to absolutně skvělé poznat vás, doktorko Brennanová. Moc jsem slyšel o vás i o vaší práci v Kanadě. A četl jsem o vašem svědectví ve Rwandě.“

„Soud ve skutečnosti zasedá v Arushe, to je v Tanzanii.“

Nordstern mluvil o mém vystoupení před Mezinárodním trestním tribunálem Spojených národů pro Rwandu.

„Ano, ano, ovšem. A ty případy, co jste dělala s montrealskými Pekelnými anděly. Ty jsme v Chicagu sledovali velmi důkladně. Větrné město má taky svoje motorkáře, víte.“ Mrkl a štípl se do nosu. Zadoufala jsem, že nebude pokračovat.

„Kvůli mně tu nejste,“ pohlédla jsem na hodinky.

„Odpusťte mi. Zdržuju.“

Nordstern vytáhl z jedné ze čtyř bilionů kapes své vesty blok, otevřel ho a připravil si pero.

„Chci se dozvědět všechno, co se jen dá, o doktoru Snowovi a FAFG.“

Než jsem stihla odpovědět, objevil se v otevřených dveřích muž. Měl tmavou pleť a tvář, která vypadala, jako by už párkrát nějakou koupil. Obočí bylo výrazné, nos hrbolatý a mírně nakřivo. Jizva mu vytřela maličký bílý srpek přes levé obočí. Ačkoliv nebyl vysoký, byl svalnatý a neměl na sobě ani kousek tuku. Typický hrdlořez.

„Doktorka Brennanová?“

„Sí.“

Muž vytáhl odznak. SICA. Speciální jednotka vyšetřování zločinů. Guatemalská národní občanská policie. Můj žaludek zahájil volný pád.

„Mateo Reyes mě sem poslal.“ Muž mluvil anglicky bez cizího přízvuku. Jeho tón naznačoval, že nejde o společenskou návštěvu.

„Ano?“

„Seržant detektiv Bartolomé Galiano.“

Ach Bože. Je Molly mrtvá?

„Má to něco společného s tou střelbou u Sololá?“

„Ne.“

„Copak je?“

Galianovy oči zabloudily k Nordsternovi a pak se vrátily ke mně.

„Je to citlivá záležitost.“

To není dobré, Brennanová. Co na mně může SICA zajímat?

„Mohlo by to pár minut počkat?“

Jeho netečný pohled mi dal odpověď.

Seržant-detektiv Galiano usedl do křesla, které neochotně uprázdnil Ollie Nordstern, zkřížil kotník přes koleno a probodl mě upřeným pohledem.

„O co tady jde, detektive?“ Přinutila jsem se, aby můj hlas zněl klidně, a hlavou se mi valily scény z *Půlnočního expresu*.

Galianovy oči mě držely jako brouka na špendlíku.

„My u Národní občanské policie víme o vaší činnosti, doktorko Brennanová.“

Neřekla jsem nic, spustila ruce do klína a nechala na plastické podložce na psacím stole dva otisky zpocených dlaní.

„Z převážné části je to moje povinnost.“ Malý oscilující stropní ventilátor mu načechral půl tuctu vlásků na temeni hlavy. Jinak byl ten člověk nehybný.

„Vaše.“

„Ano.“

„Pročpak to?“

„Část svého mládí jsem strávil v Kanadě a ještě pořád sleduju tamní zprávy. Vaše výboje nezůstaly bez povšimnutí.“

„Moje výboje?“

„Tisk vás miluje.“

„Tisk hrozně rád prodává noviny.“ Možná zaslechl mou podrážděnost. „Proč jste za mnou přišel, detektive Galiano?“

Galiano vytáhl z kapsy hnědou obálku a položil ji přede mne. Rukou na ní bylo zvenčí napsáno evidenční číslo policie nebo koronera. Podívala jsem se na ni, ale nedotkla se jí.

„Podívejte se.“ Galiano se vrátil na své místo.

Obálka obsahovala sérii barevných fotografií dvanáct krát patnáct. Na první byl nějaký ranec na pitevním stole, z okrajů prýštila tekutina, která tvořila hnědou kaluž na perforované nerez oceli.

Na druhém snímku se ranec rozbil, takže bylo vidět, že jde o džínsy, z jejichž jedné rozdrbané nohavice na dolním konci vyčnívala dlouhá kost. Na třetím byly náramkové hodinky a to, co patrně bylo obsahem kapes: hřeben, gumička do vlasů, dvě mince. Poslední fotografie byla detail *tibie* a dvou *metatarsálů*.

Podívala jsem se na Galiana.

„To bylo objeveno včera.“

Prohlížela jsem si části kostry. Ačkoliv byly všechny zbarveny do temně čokoládově hnědé, viděla jsem, že na kostech ulpělo maso.

„Před týdnem se začaly ucpávat toalety v *Pension Paraíso*, to je jeden malý hotel v Zóně 1. Ačkoliv ten podnik není zrovna Ritz, hosté si stěžovali, a proto se museli majitelé začít šťourat v septiku. Zjistili, že odtok zablokovaly džíny.“

„Kdy byl systém naposled kontrolován?“

„Majitelé jsou zřejmě k údržbě trošičku laxní. Ale nějaká drobná oprava se dělala loni v srpnu, takže tam tělo patrně přišlo až potom.“

Souhlasila jsem, ale neřekla nic.

„Obětí je možná mladá žena.“

„Na základě těchto fotografií nemohu vyjádřit žádný názor.“

„To bych po vás ani nežádal.“

Zírali jsme na sebe v dusném vedru místnosti. Galianovy oči byly tak zvláštně hnědé s lesklým rudým nádechem, jako když se v jantaru zachytí sluneční paprsky. Rasy by mu mohly zajistit smlouvu s Maybelline, kdyby byl ženského pohlaví.

„Během posledních deseti měsíců zmizely v tomhle městě čtyři mladé ženy. Rodiny šílí. Máme tušení, že by ta zmizení spolu mohla souviset.“

Někde v chodbě zvonil telefon.

„Pokud ano, situace je naléhavá.“

„V Guatemale se ztrácí velké množství lidí.“

Představila jsem si *Parque Concordia*, kde se každou noc shromažďovali sirotci, čichali lepidlo a přespávali tam. Vzpomněla jsem si na vyprávění o dětech, které byly shromážděny a zabity. V roce 1990 svědkové vypovídali o ozbrojených mužích, kteří pochytili osm pouličních dětí. Jejich těla byla nalezena o několik dní později.

„Tohle je něco jiného.“ Galianův hlas mě přivedl nazpátek.

„Tyhle čtyři mladé ženy se odlišují. Nezapadají do obvyklého vzorku.“

„Co to má společného se mnou?“ Měla jsem docela jasnou představu.

„Popsal jsem vaši práci svým nadřízeným a sdělil jim, že jste v Guatemale.“

„Smím se zeptat, odkud jste to věděl?“

„Řekněme prostě, že SICA si udržuje přehled o cizích státních příslušnících, kteří vstupují na území Guatemaly a vyhrabávají naše mrtvé.“

„Aha.“

Galiano ukázal na fotky. „Byl jsem pověřen požádat vás o pomoc.“

„Mám jiné závazky.“

„Vykopávky v Chupan Ya skončily.“

„Analýza teprve začíná.“

„Señor Reyes souhlasil, že nám vaše služby dá k dispozici.“

Nejdřív reportér, teď tohle. Mateo od našeho návratu do města nezahálel.

„Señor Reyes vám ty kosti může prozkoumat sám.“

„Zkušenosti a vzdělání seňora Reyese jsou s vašimi nesrovnatelné.“

To byla pravda. Mateo a jeho tým sice pracovali na ostatcích stovek obětí masakru, ale s případy vražd z nedávné doby měli jen málo společného.

„Jste spoluautorkou článku o pohřbívání do septiků.“

Galiano se doma připravoval.

Před třemi lety v Montrealu sebrali jednoho drogového dealera, který byl v branži nový a dodal produkt nesprávnému kupci. Protože nechtěl být na dlouho odloučen od své lékárníčky, poskytl nám ten chlapík vyprávění o jednom kolegovi, který plave v septiku. Provinciální policie se obrátila na mého šéfa, doktora Pierra LaManche. Ten se zase obrátil na mě. Dozvěděla jsem se o likvidaci lidských fekálií víc, než jsem kdy chtěla vědět. LaManche a já jsme celé dny řídili vyzvedávání těla. Napsali jsme o tom článek do *Časopisu forenzních nauk*.

„Tohle je místní problém,“ řekla jsem. „Měli by se jím zabývat místní experti.“

Ventilátor hučel. Galianova kštica předváděla plié a piruety.

„Slyšela jste někdy o muži jménem André Specter?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Je to kanadský velvyslanec v Guatemale.“

To jméno mi kdesi velmi daleko zazvonilo.

„Specterova dcera Chantale je jedna z těch pohřešovaných.“

„Proč se to neřeší přes diplomatické kanály?“

„Specter vyžadoval absolutní diskrétnost.“

„Někdy může publicita pomoci.“

„Existují...“ Galiano hledal vhodné slovo „...polehčující okolnosti.“

Čekala jsem, jak to rozvede. Nerozvedl. Venku bouchly dveře nákladáku.

„Pokud existuje nějaké spojení s Kanadou, hodil by se styčný důstojník mezi oběma jurisdikcemi.“

„A já už jsem si užila v septicích.“

„Což nemůže o sobě tvrdit každý. A už jste pracovala pro kanadské ministerstvo zahraničních věcí.“

„Ano.“ Opravdu se doma připravoval.

Tehdy Galiano vynesl trumfové eso.

„Mé oddělení si dovolilo kontaktovat vaše ministerstvo v Quebecu se žádostí o svolení, abychom vás mohli přijmout jako speciálního konzultanta.“

Z Galianovy kapsy se vynořil druhý předmět, tentokrát to byl fax se známým logem bourbonské lilie. Papír se ocitl na mé straně stolu.

M. Serge Martineau, *Ministere de la Sécurité Publique*, a dr. Pierre LaManche, *Chef de Service, Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale*, poskytli svolení, podmíněné souhlasem z mé strany, abych byla dočasně přidělena Speciální jednotce vyšetřování zločinů Guatemalské národní občanské policie.

Moji šéfové v Montrealu se na té záludnosti podíleli. Tohle se nedá obejít.

Vzhlédla jsem ke Galianovi.

„Máte pověst toho, kdo dokáže najít pravdu, doktorko Brennanová.“ Jeho oči byly neúnavné. „Rodiče trpí, když neznají pravdu o svých pohřešovaných dětech.“

Vzpomněla jsem si na Katy a pochopila, jaký bych měla strach, kdyby má dcera zmizela. Jaká absolutní hrůza by mě svírala, kdyby zmizela na místě s neznámým jazykem, zákony a procedurami, zalidněném neznámými úřady, které mohou či nemusí vynaložit upřímnou snahu na to, aby ji našly.

„Tak dobrá, detektive. Poslouchám.“

Zóna 1 je nejstarší část města Guatemala, klaustrofobní úl sešlých obchodů, laciných hotelů, autobusových nádraží a parkovišť, proložených moderními řetězovými podniky. Wimpy a McDonald sdílejí úzké uličky s německými lahůdkářstvími, sportovními bary, čínskými restauracemi, obchody s obuví či elektronikou, kiny, striptýzovými podniky a tavernami.

Jako mnohé ekozóny má i tenhle sektor svůj denní rytmus rozdělený na dvě směny. Jakmile se setmí, uvolní stánkaři a chodci, kteří ucpávají jeho ulice, místo prodavačům cigaret a šlapkám. Leštiči obuvi, taxikáři, pouliční komedianti a kazatelé zmizí z *Parque Concordia* a vystřídají je děštní bezdomovci, kteří tu zalehnou na noc.

Zóna 1 jsou rozbité chodníky, neony, výfukové plyny a hluk. Tato čtvrť má ale také svou velkolepější stránku. Jsou tu *Palacio Nacional*, *Biblioteca Nacional*, *Mercado Central*, *Parque Central*, *Parque del Centenario*, muzea, katedrály a pozoruhodný maurský poštovní úřad. Policejní velitelství sídlí v exotickém hradu na křižovatce Calle 14 a Avenida 6, jeden blok jižně od Iglesia de San Francisco, proslulé plastikou svatého srdce a zakázanými knihami, objevenými v dutině pod střechou, kam je před několika desetiletími ukrylo vzpurné duchovenstvo.

O devadesát minut později už jsme Galiano a já seděli u odřeného dřevěného stolu v zasedací místnosti v druhém poschodí hradu. S námi tu byl jeho partner, seržant-detektiv Pascual Hernández, a Juan-Carlos Xicay, vedoucí týmu zajišťování důkazů, který bude zpracovávat septik.

Místnost byla nevesele šedá, naposled se tu malovalo asi tak v té době, kdy vzpurné duchovenstvo schovávalo svoje knížky. Z mého křesla vyčnívalo čalounění barvy slámy a já uvažovala, kolik nervózních, znučených nebo ustrašených lidí se asi vrtělo na tomto sedadle.

Na jediném okně v místnosti bzučela moucha. Soucítila jsem s ní a sdílela jsem touhu toho hmyzu uprchnout. Za oknem, skrze špinavé žaluzie, jsem viděla jednu z hradních bašt.

Aspoň jednu světlou stránku to má. Nemusím se bát útoku středověkých rytířů.

S povzdechem jsem už poněkolkáté poposedla, zvedla svorku na papír a začala s ní tukat do stolu. Už dvacet minut jsme čekali na zmocněnce z kanceláře státního zástupce. Bylo mi horko, byla jsem unavená a zklamaná, že mě vytáhli od mé práce pro FAFG. A nijak jsem se to ani nesnažila skrývat.

„Nemělo by to trvat dlouho.“ Galiano se podíval na hodinky.

„Nemohla bych načrtnout proceduru?“ zeptala jsem se. „Señoru Xicayovi možná nějakou dobu potrvá, než obstará vybavení.“

Xicay se podrbl na obočí a neřekl nic. Hernández vyjádřil svou bezmoc tím, že zvedl ruku, ale hned ji zase spustil na desku stolu. Byl to mohutný muž s černými vlnitými vlasy, které se mu na krku dotýkaly límce. Předloktí a ruce měl rovněž pokryty černými, kudrnatými chloupky.

„Ještě to prověřím.“ Galiano vyšel z místnosti, jeho krok naznačoval dotčenost.

Na koho? ptala jsem se v duchu. Na mě? Na toho líného státního zástupce? Na někoho shora?

Takřka okamžitě jsem uslyšela, jak se Galiano v chodbě s někým hádá. Ačkoliv španělština zněla jako rychlá palba a mnoho slov mi uniklo, animozita byla jasná. Alespoň dvakrát jsem zaslechla své jméno.

Pár minut nato hlasy ustaly a Galiano se k nám vrátil, následován vysokým, hubeným mužem v růžových brýlích. Muž byl mírně nachýlený ke straně, s měkkým bříškem, vyvaleným přes opasek.

Galiano nás představil.

„Doktorko Brennanová, dovoluji, abych vám představil seňora Antonio Díaze. Seňor Díaz vede sekci vyšetřování trestných činů v úřadu státního zástupce.“

Vstala jsem a podala mu ruku. Díaz ji ignoroval, přešel k oknu a otočil se ke mně. Ačkoliv mu zbarvené čočky zakrývaly oči, jeho nepřátelství bylo takřka hmatatelné.

„Jsem prokurátorem skoro dvacet let, paní doktorko Brennanová a za celou tu dobu jsem při vyšetřování jakéhokoli úmrtí nikdy nevyžadoval ani nepotřeboval pomoc zvenčí.“ Přestože měl silný cizí přízvuk, byla jeho angličtina precizní.

Omráčeně jsem spustila ruku.

„I když vy možná hledíte na naše soudní lékaře jako na nedostatečně vyškolené packaly, kteří se lopotí ve zdravotně-právním systému Třetího světa, nebo jako na pouhé šarlatány v zastaralé a neefektivní soudní byrokracii, dovoluji, abych vás ujistil, že jsou to profesionálové, kteří vyhovují těm nejvyšším měřítkům.“

Pohlédla jsem na Galiana, líce mi hořely ponížením. Nebo hněvem.

„Jak už jsem vám vysvětlil, seňore Díazi, doktorka Brennanová je zde na naši žádost.“ Galianův hlas byl jako kalená ocel.

„Proč přesně jste v Guatemale, doktorko Brennanová?“ zeptal se Díaz.

Hněv mi dodal na drzosti.

„Pomyslím na to, že bych si tu otevřela lázně.“

„Doktorka Brennanová je tu kvůli jiné záležitosti,“ skočil mi do řeči Galiano. „Je to forenzní antrop...“

„Já vím, kdo je,“ přerušil ho Díaz.

„Doktorka Brennanová má zkušenosti s vyprošťováním těl ze septiků a nabídla nám pomoc.“

Nabídla? Jak přišel Galiano na to, že „nabídla“?

„Byli bychom hloupí, kdybychom její odbornosti nevyužili.“

Díaz se na Galiana zamračil, tvář jako z betonu. Hernández a Xicay neříkali nic.

„Uvidíme.“ Díaz na mě ostře pohlédl, pak oddusl z místnosti.

Ticho narušovala jen ta moucha. Galiano promluvil první.

„Omlouvám se, doktorko Brennanová.“

Hněv mě také dokáže podnítit k činu.

„Můžeme začít?“ zeptala jsem se.

„S Díazem to zařídím,“ řekl Galiano a přitáhl si židli.

„Ještě jedna věc.“

„Povídejte.“

„Říkejte mi Tempe.“

Následující hodinu jsem vysvětlovala krásy likvidace odpadu v septiku. Galiano a jeho partner bedlivě naslouchali, tu a tam mě přerušili poznámkou nebo žádostí o vysvětlení. Xicay seděl mlčky, oči sklopené, tvář prostou výrazu.

„Septiky neboli vyhnívací nádrže mohou být zhotoveny z kamene, cihel, betonu nebo plexiskla a existují v četných variantách. Mohou být kulaté, mohou mít čtvercový nebo obdélníkový půdorys. Mohou mít jedno, dvě nebo tři oddělení, mezi kterými jsou částečné přepážky nebo plné stěny.“

„Jak fungují?“ zeptal se Galiano.

„V podstatě je septik vodotěsná komora, která funguje jako inkubátor pro anaerobní bakterie, houby a aktinomycetes, které se živí pevnými organickými látkami, co padají ke dnu.“

„To zní jako Galianova kuchyně,“ poznamenal Hernández.

„Co můžeme očekávat?“ Galiano svého partnera ignoroval.

„Trávicí proces vytváří teplo a na povrch vybublávají plyny. Tyto plyny ve spojení s částicemi tuku, mýdla, olejů, chlupů a dalšího odpadu produkují pěnovou vrstvu. To je první, co uvidíme, když nádrž otevřeme.“

„Vneste trochu slunečního jasů do našeho dne,“ podotkl Hernández.

„Časem, pokud zůstane vrstva nenarušena, může se vytvořit plující polopevná rohož.“

„Sračkový pudink.“ Hernández zakrýval svůj odpor chlapáckým humorem.

„Nádrže by se měly vypumpovat každé dva nebo tři roky, ale jestli jsou majitelé tak laxní, jak říkáte, pravděpodobně k tomu nedocházelo, takže patrně na takovýhle sediment narazíme.“

„Takže máte tu polní kuchyni pro mikroby. Kam se odtamtud všechno poděje?“ zeptal se Galiano.

„Jakmile se nádrž naplní do jisté úrovně, pozměněné odpadní produkty odtékají výtokem do série trubek, obvykle kladených v paralelních řadách, kterým se říká trativod.“

„Co je to za trubky?“

„Typicky bývají hliněné nebo z perforovaného plastu.“

„Tenhle systém je středověký, takže určitě mluvíme o hlíně. Co se tam děje?“

„Trativod spočívá na šterkovém podloží, obvykle zakrytém hlínou a vegetací. I když tam dochází k určitému aerobnímu rozkladu, trativod především funguje jako biologický filtr.“

„Jemně nebo nahrubo. Jako v kávovaru.“

Hernández mi začínal jít na nervy.

„Jako poslední krok procesu prosakuje voda z odpadu trubkami a prokapává šterkovým podložím. Baktérie, viry a další znečišťovadla absorbují hlína anebo je převezme kořenový systém rostlin, které rostou nad nimi.“

„Takže tráva nad septikem je opravdu zelenější,“ vtipně poznamenal Galiano.

„A mnohem radostnější. Co ještě víme o tomhle zařízení?“ zeptala jsem se.

Galiano vytáhl malý spirálový bloček a zalistoval svými poznámkami.

„Nádrž je umístěna přibližně dva metry od jižní zdi *pensiónu*. Je asi tři metry dlouhá, metr padesát široká a metr osmdesát hluboká, zhotovená z betonu a zakrytá osmi obdélníkovými betonovými příklopy.“

„Kolik komor?“

„Majitel, señor Serano nemá vůbec zdání, co tam dole je. Mimochodem, ten nikdy nebude tajit dech, až se budou vyhlašovat Nobelovy ceny.“

„Beru na vědomí.“

„Serano a jeho syn Jorge se rozpomněli, že vloni v létě se pracovalo u východního konce, takže zvedli tohle víko. Nádrž našli skoro plnou a odtok ucpaly ty džíny.“

„Vstupní otvor bude na západě.“

„To jsme si taky říkali.“

„Tak jo, pánové. Budeme potřebovat jeřáb na zvedání betonových poklopů.“

„Všech osmi?“ promluvil poprvé Xicay.

„Ano. Protože nevíme, s čím máme co dočinění, otevřeme tedy všechny. Jestli jsou tam mnohočetné komory, části kostry mohou být kdekoli.“

Xicay také vytáhl bok a začal psát seznam.

„Potřebujem i komerční sací cisternu kanalizační služby, aby vypumpovala pěnu a tekuté vrstvy, a hasičské auto na rozpuštění sedimentu u dna,“ pokračovala jsem.

Xicay to připsal na seznam.

„Tam dole bude spousta plynného čpavku a metanu, takže musíme mít k dispozici dýchací přístroj.“

Xicay na mě tázavě pohlédl.

„Standardní obličejovou masku s jednou kšandou a kyslíkovou bombou na zádech. Ten typ, co nosí hasiči. Taky bychom měli mít pár malých natlakovaných bomb.“

„Takové, s jakými se rozstříkuje přípravek na hubení plevelů?“

„Přesně tak. Jednu naplňte vodou, druhou desetiprocentním roztokem bělidla.“

„Můžu vědět na co?“ zeptal se Hernández.

„Abyste mě mohli postříkat, až vylezu z nádrže.“

Xicay si poznamenal obě položky.

„A čtvrtcoulové prohazovačky. Všechno ostatní by mělo patřit ke standardnímu vybavení.“

Vstala jsem.

„V sedm ráno?“

„V sedm ráno.“

Měl to být jeden z nejhorších dnů mého života.

Když pro mě nazítří ráno přijel Galiano do hotelu, střídal poslední rudé šmouhy mlžný, bronzový úsvit.

„Buenos días.“

„Buenos días,“ zamumlala jsem a vklouzla na sedadlo vedle něj. „Pěkné brýle.“

Měl letecké sluneční brýle, tmavší než černá díra ve vesmíru.

„Gracias.“

Galiano ukázal na papírový kelímek ve středovém držáku a pak se zařadil do provozu. Vděčně jsem sáhla po kelímku s kávou.

Cestou přes město jsme mluvili málo, i když jsme se pak plázili pomaloučku přes Zónu 1. Četla jsem město, které klouzalo za předním sklem. Ačkoliv to nebyla zrovna nejvyšší úroveň guatemalské konverzace, billboardy a plakáty, dokonce i graffiti na zdech benzinové pumpy mi umožňovaly zlepšovat si španělštinu.

A vyblokovat myšlenky na to, co mě čeká.

Za dvacet minut Galiano zastavil u dvojice policejních hlídkových vozů, které zatarasily malou uličku. Za nimi byl chodník ucpaný dalšími policejními vozy, sanitkou, hasičským autem, sací cisternou k vyprazdňování septiků a dalšími, patrně služebními vozidly. Čumilové už se shromažďovali.

Galiano ukázal průkaz a uniformovaný policista nás pustil dál. Své auto zaparkoval k ostatním, vystoupili jsme a šli ulicí dál.

Pension Paraíso byl uprostřed bloku, naproti opuštěnému skladišti. Galiano a já jsme přešli na jeho stranu a pokračovali kolem obchodníků s lihovinami a spodním prádlem, holírny a čínského bufetu – všechny podniky byly opatřeny mříží a visacím zámkem. Při chůzi jsem zahlédla sluncem vybělené předměty ve výlohách krámků. Holíč vystavoval natupírované modely s účesy, které byly v módě naposled, když Eisenhower opouštěl svůj úřad. V Long Fu měli jídelníček, inzerát na pepsi a páva vyšitého na lesklé látce.

Byla to polorozpadlá jednopatrová budova zhotovená z omítnutých cihel, kdysi bílá, ale už dávno zestárla do barvy doutníkového kouře. Polámané tašky na střeše, špinavá okna, rozpadlé okenice a stahovací železná mříž na vstupních dveřích. Ráj.

Další stráž. Další průkaz.

Hotelový interiér byl přesně takový, jaký sliboval exteriér. Prošlapaný koberec se zažloutlým plastickým běhounem, na pultu linoleum, dřevěná mřížka na klíče a dopisy, popraskaná omítka na zdech. Vzduch páchl plísní, prachem, letitým cigaretovým kouřem a potem.

Následovala jsem Galiana přes opuštěnou halu, úzkou chodbou k zadním dveřím a ven na dvůr, který poznal jen málo slunečního svitu a ještě méně péče. Keramické květináče s uvadlou vegetací. Zrezivělé kuchyňské židle s popraskanými sedátky. Plastový zahradní nábytek, zelený od plísně. Kolečko obrácené vzhůru nohama. Holá hlína. Osamělý strom.

O zadní stěnu penzionu se opírala čalouněná pohovka, které chyběla jedna noha. Podél základů se válely kusy spadlé omítky, cihly, suché listí, papírové obaly a uzávěry z plechovek od nápojů. Jasně žlutý bagr tvořil jediné barevné místo v tomhle chmurném prostředí. Vedle lopaty jsem viděla čerstvě převrácenou zeminu a víko, které señor Seran a jeho syn odstranili a kvapně hned vrátili na místo.

Spočítala jsem přítomné. Juan-Carlos Xicay se bavil s mužem v tmavomodré kombinéze, stejné jako měl na sobě on sám. Řidič seděl za volantem bagru. Uniformovaný policista střežil zadní vchod na pozemek. Antonio Díaz postával sám na jeho druhém konci, růžové brýle mu zakrývaly oči.

Usmála jsem se a zvedla ruku. Státní zástupce neodpověděl, ani neodvrátil pohled.

Radostný den.

Pascual Hernández stál s hubeným mužem s krysí tváří, který měl na sobě sandály, džíny a mikinu s logem Dallas Cowboys. Po jeho boku stála podsaditá žena, s plastickými náramky na zápěstích a prsy těžce povislými pod vyšívanými černými šaty.

Galiano a já jsme přešli k jeho partnerovi a Hernández nás představil majitelům tohoto ‚hotelu‘. Zblízka jsem si všimla, že

señora Serano má jedno oko hnědé a jedno modré, což její tváři dodávalo podivně nevyváženého vzezření. Když se na mě zadívala, bylo mi zatěžko rozhodnout se, do kterého oka se budu dívat.

Také jsem si všimla, že señora Serano má dolní ret napuchlý a prasklý a napadlo mě, jestli ji nepraštil její muž s krysí tváří.

„A tito lidé budou ochotně pomáhat jako skauti na jamboree.“ Hernández provrtával krysou pohledem. „I s těžkou prací.“

„Já nemám žádná tajemství.“ Serano zvedl ruce dlaněmi nahoru, prsty roztažené. Byl tak rozčilený, že jsem stěží dokázala vnímat jeho španělštinu. „Nic nevím.“

„Jen čirou náhodou máte v septiku mrtvolu.“

„Já ale nevím, jak se tam dostala.“ Jeho oči těkaly z jedné tváře na druhou.

Galiano své tmavé brýle obrátil směrem k Seranovi.

„Co ještě nevíte, señore?“

„Nada.“ Nic. Krysí oči poletovaly jako vrabec hledající bezpečný hrad.

Galiano se zrudně nadechl. „Nemám čas na hry, señore Serano. Ale tohle si zapíšte za uši,“ zatukal prstem na velké modré ‚C‘ ve slově Cowboys. „Až tady skončíme, vy a já si jaksepatří promluvíme mezi čtyřma očima.“

Serano potřásl hlavou, ale neřekl nic.

Brýle se obrátily k bagru.

„Všechno připraveno?“ křikl Galiano.

Xicay promluvil na řidiče a ukázal zdvižený palec. Pak ukázal na mě, pak na změt náradí vedle uniformovaného strážného. Gesto, jako by si na hrudi zapínal zip, naznačovalo, že bych se měla obléct. Zvedla jsem palec.

Galiano se obrátil zpět k Seranovým.

„Vaším dnešním úkolem je nedělat nic,“ řekl klidně. „Budete přitom sedět tam.“ Ukázal prstem na rozlámanou pohovku. „A budete to dělat bez řečí.“

Galiano udělal kruhové gesto do vzduchu nad svou hlavou.

„Vámonos.“

Spěchala jsem ke skřínce s nástroji. Za mými zády zarachotil bagr.

Když jsem si navlékala ochrannou kombinézu a vysoké holínky ke kolenům, zařadil řidič rychlost a bagr se pohnul do

potřebné pozice. Kov zaskřípal a lžíce s žuchnutím dopadla, seškrábala zeminu a nabrala odhalený poklop. Pak se zhoupala doleva a odložila poklop stranou. V ranním vzduchu se vznášel pach mokré zeminy.

Vyhrabala jsem z batohu diktafon a přistoupila k nádrži.

Jeden pohled a žaludek se mi zvedl.

Komory přetékaly hrůznou tmavou tekutinou, korunovanou vrstvou organické pěny. Po želatinózní hmotě pelášil milion švábů.

Galiano a Hernández se ke mně připojili.

„*Cerote*.“ Hernández si zakryl ústa hřbetem dlaně.

Galiano neříkal nic.

Těžce jsem polkla a začala diktovat. Datum. Čas. Lokalita. Přítomní.

Lžice zarachotila a znovu klesla. Železné zuby se zakously do země, uvolnily se a vrátily. Objevilo se druhé betonové víko. I to bylo odstraněno. Třetí. Páté. Pach rozkladu přemohl vůni vlhké hlíny.

Jak se ukazovaly jednotlivé předměty, diktovala jsem popis a lokalizaci. Xicay fotografoval.

V polovině dopoledne už leželo na hromadě všech osm betonových poklopů a nádrž byla plně odkrytá. Zahlédla jsem pažní kost, zaklíněnou ve vstupním otvoru na západní straně, kus látky v jihovýchodním rohu a modrý plastický předmět a několik kostí ruky uvízlých v pění.

„Má přijet nákladák?“ zeptal se Galiano, když jsem dokončila poslední záznam.

„Ať přijede na místo. Ale nejdřív musím odstranit to, co je viditelné, a propátrat povrchovou vrstvu.“

Obrátila jsem se k Xicayovi a naznačila, že potřebuji pytel na mrtvolu. Pak jsem přešla ke skřínce s výstrojí a vyhrabala respirační masku a tlusté gumové rukavice. Pomocí lepicí pásky jsem si neprodyšně připevnila horní okraj holínek k nohavicím kombinézy.

„Tak jak?“ zeptal se Galiano, když jsem se vrátila k nádrži.

Přitáhla jsem si rukavice k loktům a podala mu lepicí pásku.

„*Dios mío*,“ zašeptal Hernández.

„Potřebujete pomoci?“ zeptal se Galiano bez nadšení, když mi neprodyšně lepil rukavice k rukávům.

Pohlédla jsem na jeho oblek, vázanku a oslnivě bílou košili.

„Nejste na to dost vyfintěný.“

„Křikněte, až mě budete potřebovat.“ Hernández odešel ke skřínce s výstrojí, sundal si sako a přehodil je přes otevřené víko. Ačkoliv nebylo horko, košile se mu vlhkem lepila k hrudi. Viděla jsem skrz tenkou bavlnu obrys trička bez rukávů.

Galiano a já jsme přešli k západnímu konci nádrže.

Señor Serano nás pozoroval z pohovky, krysí oči rozjasněné a soustředěné. Jeho manželka si cucala pramínek vlasů.

Xicayův asistent se k nám přidal, v ruce držel pytel pro ukládání mrtvých těl. Zeptala jsem se ho na jméno. Mario Colom. Řekla jsem Mariovi, aby pytel položil na zem za mnou, otevřel ho a vyložil čistým bílým prostěradlem. Pak jsem mu nařídila, aby si vzal rukavice a masku.

Předala jsem Galianovi svůj diktafon a zajistila si masku na obličej. Když jsem si dřepla a naklonila se do nádrže, žaludek se mi stáhl do pevného uzlu. Ucítla jsem chuť žluče a třas pod jazykem.

Dýchajíc mělce, ponořila jsem ruku a vytáhla z rozkládajícího se odpadu pažní kost. Po rukavici mi přeběhli dva švábi. Uvnitř pod gumou jsem cítila kradmé nožičky a šimrání tykadel. Ucukla jsem paží a vykřikla. Galiano za mými zády přešlápl.

Nech toho, Brennanová. Vždyť máš rukavice.

Polkla jsem, smetla hmyz a dívala se, jak se vzpamatoval a zmizel pryč.

Znovu jsem polkla, spojila prsty a protáhla mezi nimi *ulnu*. Hnůj se sloupl z jejího povrchu a spadl na zem ve slizkých žvancích. Položila jsem kost na prostěradlo.

Propracovávala jsem se nádrží a sbírala vše, na co bylo vidět. Xicay fotil nálezy. Když jsem skončila, ležely na prostěradle *ulna*, dvě kosti z ruky, jedna kost chodidla, tři žebra a nožička brýlí.

Dala jsem Mariovi pokyny a pak jsem se vrátila k jihovýchodnímu rohu a začala se propracovávat podél jižní strany nádrže. Systematicky jsem prohmatávala každý milimetr plovoucí pěny, kam až jsem dosáhla. Naproti mně Mario napodoboval mé úsilí.

Za čtyřicet minut jsme propátrali celou svrchní vrstvu. Na prostěradle přibyla dvě žebra a jedna kolenní česka.

Slunce stálo nad našimi hlavami, když jsme spolu s Mariem práci skončili. Obecná shoda: nikomu se nechce obědvat. Xicay šel pro sací cisternu a za pár minut už sem vjížděla otvorem v zadním plotě.

Zatímco operátor nastavoval výstroj, ohlédla jsem se přes rameno na Díaze. Státní zástupce držel svou hlídku, čočky brýlí jak růžové diamanty ve skvrnitém slunečním světle. Nepřiblížil se k nám.

O pět minut později křikl Xicay.

„Hotovo?“

„Jedeme.“

Další motor prskavě ožil. Uslyšela jsem sání, uviděla bubliny v kalné, černé tekutině.

Galiano si stoupl vedle mě, paže zkřížené, pohled upřený na nádrž. Hernández přihlížel z bezpečné vzdálenosti od skříňky. Seranovi přihlíželi ze své pohovky, tváře barvy ovesné mouky.

Tekutiny zvolna ubývalo. Dva centimetry, osm, dvacet.

Přibližně šedesát centimetrů od dna nádrže se objevila vrstva usazeniny, jejíž povrch byl hrbolatý odpadky. Pumpa umlkla a muž, který ji obsluhoval, na mě pohlédl.

Ukázala jsem Mariovi, jak pracovat se sítíkou na dlouhé rukojeti. Nabíral hnůj a kladl bahnité chuchvalce k mým nohám. Já se v nich vrtala a vyprošťovala z každého kořist.

Květovaná košile obsahovala žebra, obratle, hrudní kost. Kosti nohy v ponožkách ve střevících. *Femur. Humerus. Radius.* Pánev. Všechny kosti byly pokryty hnilobnou tkání a organickou nečistotou.

Potlačujíc nevolnost jsem oškrabovala a rovnala všechno na prostěradlo. Xicay zaznamenával proces na film. Bylo mi z toho tak zle, že jsem nic ani nezkoumala důkladně a jen zanášela kosti do skeletálního inventáře. Plné vyhodnocení provedu po očištění.

Když Mario vylovil sítíkou vše, co se dalo, přistoupila jsem k okraji nádrže a usedla. Galiano ke mně zezadu přistoupil.

„Vy tam jdete?“ Vlastně to ani nebyla otázka.

Kývla jsem.

„Nemohli bychom prostě ten zbývající sajrajt rozbít tlakovou hadicí a všechno to vysát?“

Odsunula jsem masku, abych mohla promluvit.

„Až najdu lebku.“

Vrátila jsem si masku nazpátek, převálila se na břicho a spustila se přes okraj. Moje podrážky dopadly do hnoje s tichým plesknutím. Sliz se mi plazil po holeních nahoru. Zahalil mě puch.

Při pohybu jsem si připadala, jako bych se brodila přesně tím, co to taky ve skutečnosti bylo, gulášem z lidských výkalů a mikrobiálního hnoje. Cítila jsem další chvění pod jazykem, znovu pachut' žluči.

V jihovýchodním rohu jsem natáhla ruku nahoru a Mario mi podal dlouhé, tenké bidlo. Mělce dýchající jsem zahájila systematické pátrání v nádrži. Posouvala jsem se centimetr za centimetrem do stran, sondovala, posunovala, sondovala. Čtyři páry očí pozorovaly můj postup.

Předmět měl zhruba velikost a tvar volejbalového míče. Spočíval na dně nádrže, jeho vršek byl třicet centimetrů pod povrchem usazeniny. Navzdory nejistému žaludku se mi zrychlil tep.

Opatrně jsem zkoumala svůj nález, prsty v rukavicích četly anatomické Braillovo písmo.

Ovoidní kopule. Prohlubně oddělené vystávajícím nosním můstkem. Rigidní proužky vyčnívající jako křídla vedle obloukové apertury.

Lebka!

Opatrně, Brennanová.

Nedbajíc na své bouřící se vnitřnosti, jsem se ohnula v pase, popadla mozkovnu oběma rukama a zatahala. Hnůj odmítal vydat svou kořist.

Zklamaně jsem odhazovala hrsti slizu. Když jsem uviděla kousek *parietalu*, znovu jsem ovinula prsty kolem *krania* a nasadila střídavý tlak.

Nic nepovolilo.

Kruci!

Jen těžko jsem odolávala nutkání šknout, ale přesto jsem pokračovala v mírném kroutivém pohybu. Po směru hodinových ručiček. Proti směru hodinových ručiček. Po směru hodinových ručiček. V kombinéze jsem cítila, jak se mi podél boků valí horký pot.

Další dvě zakroucení. Lebka povolila a pohnula se.

Uvolňovala jsem cestu, jak to usazenina dovolovala, přesouvala jsem prsty a páčila lebku nahoru. Stoupala zvolna, vynořila se s tichým savým zvukem. S bušícím srdcem jsem ji uchopila do obou dlaní. Slizký hnědý sajrajt plnil oční důlky a pokrýval rysy obličeje.

Ale viděla jsem dost.

Beze slova jsem podala lebku Mariovi, přijala jeho ruku v rukavici a vyšplhala z nádrže. Mario položil lebku na pytel a zvedl první ze dvou tlakových nádrží. Když mě postříkal roztokem bělícího prostředku, postříkal mě podruhé čistou vodou.

„Volali od kanalizací, nabízejí vám práci,“ řekl Galiano.

Spustila jsem masku.

„Júva, pěkný odstín pleti. Žlučovitě zelená.“

Cestou ke skříňce s výstrojí, kde jsem měla čistou kombinézu, jsem si uvědomila, že se třesu.

Pak jsme udělali to, co předtím navrhoval Galiano. Tlaková hadice rozbila kal a vytvořila z něj roztok. Tekutinu vysála cisterna. Pak se pumpa pustila pozpátku a my začali cedit 7000 litrů tekutiny čtvrtcoulovým sítem. Mario rozbíjel hrudky a vyhazoval šváby. Prozkoumala jsem každý fragment a cár odpadků.

Někdy během toho procesu se Díaz vypařil. Ačkoliv jsem ho neviděla odcházet, jednu chvíli jsem vzhlédla a růžová skla brýlí byla pryč.

Když sítem protékala poslední tekutina, denní světlo už sláblo a přicházel soumrak. Blůza, střevíce, ponožky, spodní prádlo a plastická nožička byly zabaleny do plastických sáčků a ležely vedle skříňky s výstrojí. Kostra ležela na bílém prostěradle, kompletní až na *hyoid*, jednu *tibii*, několik kostí ruky a nohy, dva obratle a čtyři žebra. Lebce a čelisti scházelo osm předních zubů.

Už jsem identifikovala, roztrídila na pravé a levé a zaprotokolovala všechny kosti, potvrdila, že tu máme jen jednoho jedince a ověřila, co chybí. Bylo mi příliš špatně na to, abych prováděla další analýzu. Ačkoliv mě krátký pohled na lebku znejistěl, rozhodla jsem se neříkat Galianovi nic, dokud si nebudu jistá.

Inventarizovala jsem žebro, když se znovu objevil Díaz, následován mužem v béžovém obleku. Měl mastné plavé vlasy, špatnou pleť a vážil méně než já.

Díaz a jeho společník přelétli pohledem dvůr, poradili se, pak přešli ke Galianovi.

Nově příchozí promluvil.

„Jsem tu jménem státního zástupce.“ Muž byl hubený jako chrt a vypadal jako chlapec v šatech dospělého.

„A vy jste kdo?“ Galiano si sundal sluneční brýle a složil je.

„Doktor Hector Lucas. Přebírám ostatky nalezené na tomto stanovišti.“

„Houby s octem,“ odtušil Galiano.

Lucas se podíval nejprve na hodinky, pak na Díaze.

Díaz vytáhl z pouzdra na zip nějaký papír.

„Na tomhle příkazu stojí, že přebírá,“ řekl Díaz. „Sbalte všechno k převozu do centrální márnice.“

V žádném svalu Galianova těla nevypálilo ani jedno nervové spojení.

Díaz zvedl soudní příkaz do výše očí. Galiano ho ignoroval.

Díaz si přitiskl barevné brýle k nosu. Všichni ostatní zůstali stát na místě jako přimražení. Za zády jsem uslyšela nějaký pohyb, pak pumpa umlkla.

„Ale detektive.“ Díazův hlas zazněl v náhlém tichu silně.

Uplynula vteřina. Deset. Celá minuta.

Galiano stále ještě upřeně zíral, když zadrnčel jeho mobilní telefon. Stiskl tlačítko příjmu po čtvrtém zazvonění, aniž by spustil oči z Díaze.

„Galiano.“

Naslouchal, čelist zaťatou, pak řekl jedinou věc.

„*Eso en una mierda!*“ Kecy.

Galiano zastrčil telefon do kapsy a obrátil se k Díazovi. „Buďte opatrný, señore. Buďte velmi opatrný,“ syčel a vzduch mu vycházel z bránice pomalu, ale vytrvale. „*No me jodas!*“ Moc mě neštvete.

Škubnutím hlavy mi Galiano pokynul, abych odstoupila od pytle s mrtvolou. Zvedla jsem se a užuž chtěla odstoupit, pak jsem se otočila, poklekla vedle kostry a soustředěně se zahleděla na

lebku. Díaz udělal půl kroku a začal něco říkat, pak spolkl to, co měl na srdci, a počkal, až zase vstanu.

Lucas přistoupil a podíval se na směsici v pytli na mrtvolu. Spokojeně vytáhl z kapsy rukavice, zastrčil prostěradlo dovnitř a zatáhl zip. Pak vstal, ve tváři výraz nejistoty.

Díaz vykročil ze dvora, vrátil se s dvěma muži v šedých kombinézách, které měly na zádech šablonou napsáno *‘Morgue del organismo judicial’*. Mezi sebou nesli skládací vozík se složenýma nohama.

Pod Lucasovým vedením zřízenci z márnice zvedli vak, opatrně ho položili na vozík a zmizeli tak, jak přišli.

Díaz se ještě jednou pokusil předat soudní příkaz. Galianovy paže zůstaly založené na hrudi.

Díaz přešel ke mně, očima se puntičkářsky vyhýbal nádrži. S povzdechem mi podal dokument.

Když jsem po papíru sahala, setkala jsem se pohledem s Galianovýma očima. Dolní víčka se mu pokrčila a brada se zvedla takřka nepostřehnutelně. Pochopila jsem.

Díaz a Lucas beze slova odspěchali ze dvora.

Galiano pohlédl na svého partnera. Hernández už sbíral šatstvo zabalené v pytlích.

„Kolik toho tam zbylo?“ Galiano naklonil hlavu k sací cisterně.

Obsluha pokrčila rameny, zakývala rukou. „Dvacet, možná čtyřicet litrů.“

„Dokončete to.“

Na prohazovače už se nic neukázalo. Promačkávala jsem mezi prsty poslední zbytky hnoje, když ke mně přistoupil Galiano.

„Dneska měli dobří hoši špatný den.“

„Nemá snad být státní zástupce dobrý hoch?“

„Ta pitomá krysa si na šatstvo vůbec nevzpomněla.“

Bylo mi moc špatně, než abych odpovídala.

„Zapadá to do profilu?“

Pozvedla jsem obočí.

„Ta kostra. Zapadá to do popisu některé z našich pohřešovaných dívek?“

Zaváhala jsem, vzteklá sama na sebe, že jsem důkladně nevyšetřila kosti, vzteklá na Galiana, že je dovolil odvézt.

„Ano a ne.“

„Budete to vědět, až je vyšetříte.“

„Budu to dělat?“

„Já z toho vyjdu jako vítěz,“ řekl s pohledem upřeným na prázdnou nádrž.

V duchu jsem se ptala, kdo bude poražený.

Toho večera jsem se koupala v bublinkové lázni Tahitská vanilka skoro hodinu. Pak jsem si v mikrovlnce ohřála plátky pizzy a z malé ledničky vydolovala pomerančovou limonádu. Místo moučníku jsem snědla oplatku a jablko. Labužník z hotelového pokoje.

Zatímco jsem jedla, záclony se v okně vzdouvaly dovnitř a ven v neochotném vánku. Železný řetízek cinkal o rám okna. Tři patra pode mnou houkal a rachotil pouliční provoz. Nad hlavou mi vrčel stropní ventilátor. Na obrazovce v mé lebce se události uplynulého dne rozostřovaly a zaostřovaly jako špatný amatérský film.

Když jsem pak uklidila jeden papírový talíř, jednu plastickou vidličku a prázdnou plechovku od limonády, zatelefonovala jsem Mateovi. Řekl mi, že Molly je stále ještě v komatu.

Jeho slova porušila křehkou rovnováhu. Už jsem nebyla jen vyčerpaná. Náhle jsem prostě zatoužila lehnout si na postel, zabořit obličej do polštáře a plakat. Překonával mě smutek a starost o přítelkyni.

Místo toho jsem změnila téma.

Mateo byl rozhořčen, když jsem mu pověděla o Díazovi a trval na tom, abych v případě pokračovala. Souhlasila jsem, ale vymínila si, že budu v sobotu v jeho laboratoři.

Následujících dvacet minut jsem si čmárala na papír podrobnou chronologii toho, co se stalo v Paraíso. Pak jsem si vyprala prádlo v umyvadle v koupelně.

Zuby. Krém na ruce. Oil of Olaz. Sklapovačky.

Zapnula jsem CNN. Komentátor s chmurnou tváří probíral fotbal, zemětřesení, světový trh. V místních zprávách havaroval autobus v rokli, sedmnáct mrtvých a dvacet dalších hospitalizováno.

Nebylo to k ničemu. Moje myšlenky se pohybovaly mezi septikem, jednotkou intenzivní péče, studnou a zase zpátky.

Před očima jsem měla lebku, pokrytou slizkým lidským odpadem. Proč jsem neprovedla důkladnější zkoumání? Proč jsem se nechala od těch lidí zastrašit a zabránit v tom, abych dělala, co jsem věděla, že má být uděláno?

Představovala jsem si Molly a trubičky vycházející z jejího nosu, úst a paží.

Když jsem zastrkovala mobilní telefon do nabíječky, moje citová rovnováha se nakonec sesypala.

V Charlotte tvrdě spí Birdie. V Charlottesville se Katy připravuje na zkoušky. Nebo se baví s kamarády. Nebo si myje vlasy.

Hrud' se mi maličko nadzvedla.

Moje dcera je na jiném kontinentě a já nemám zdání, co dělá.

Přestaň fňukat. Nejsi sama poprvé.

Pozhasínala jsem světla a vklouzla mezi prostěradla.

Myšlenky mi kroužily podle stejného vzorce.

V Montrealu už bude skoro půlnoc. Ryan asi...

Co?

Neměla jsem zdání, co asi dělá Ryan.

Lieutenant-déetective Andrew Ryan, Section des Crimes Contre la Personne, Sureté du Québec. Vysoký, svalnatý, všechno jak má být. Oči modřejší než bahamská laguna.

Můj žaludek udělal takové divné saltíčko.

Žádná nevolnost v tom nebyla.

Ryan vyšetřoval vraždy u provinciální policie a už deset let se naše stezky zas a znova křížily, jak jsme spolupracovali na případech nepřírozených úmrtí. Vždy odtažití, vždy profesionální. Potom před dvěma lety moje manželství vybuchlo a Ryan nasměroval svůj legendární šarm mým směrem.

Říci, že naše historie poté narážela na úskalí, by bylo jako říkat, že Atlantida měla potíže s vodou.

Po dvaceti letech náhle svobodná jsem se pramálo vyznala ve hře namlouvání a znala jsem jen jedno pravidlo: Co je v domě, není pro mě. Ryan toho nedbal.

Ačkoliv jsem byla v pokušení, držela jsem se od něj dál. Zčásti proto, že jsme spolu pracovali, a kvůli jeho reputaci. Věděla jsem o jeho minulosti, z mladistvého delikventa se stal policistou, a o jeho

přítomnosti mi bylo známo, že je hřebcem policejní služebny. O žádnou z těch dvou osobností jsem nestála.

Ale detektiv nepovolil a před rokem jsem se dala zlákat do čínské restaurace. Před naší první cestou do společnosti Ryan zmizel v podsvětí a na světlo se vynořil až po mnoha měsících.

Vloni na podzim, po vzkříšení týkajícího se mého téměř již bývalého manžela, jsem se rozhodla o Ryanovi znovu uvažovat. Ačkoliv jsem zůstala obezřetná, shledávala jsem, že je nejenom ohleduplný a zábavný, ale také jeden z nejprotivnějších mužských, na jaké jsem kdy narazila.

A jeden z nejpřitažlivějších. Sexy.

Salto.

Ačkoliv byl běžec ještě na startovní čáře, startovní pistole už byla nabitá a připravená vypálit.

Pohlédla jsem na telefon. Za pár vteřin bych mohla mluvit s Ryanem.

Něco v mém mozku říkalo „špatný nápad“.

Proč?

Vypadala bys jako stíhačka, odtušilo to něco.

Vypadala bych, jako že mi na něm záleží.

Vypadala bys jako hrdinka ze špatného filmu, která dychtí po rameni, na němž by se vyplakala.

Vypadala bych, jako že se mi po něm stýská.

Jen si posluž.

„No a co, sakra,“ řekla jsem nahlas.

Odhodila jsem pokrývku, popadla telefon a stiskla automatickou volbu 5. Zázrak moderní komunikace.

Stopadesát kilometrů severně od devětačtyřicáté rovnoběžky zazvonil telefon.

A zvonil.

A zvonil.

Užuž jsem chtěla zavěsit, když se ozval záznamník. Ryanův hlas požadoval vzkaz, francouzsky, pak anglicky.

Spokojena? Ušklíblo se to mozkové „něco“.

Můj palec zamířil k tlačítku „konec“, pak zaváhal.

No a co.

„Ahoj. Tady je Temp...“

„Bonsoir, madame le Docteur,“ přerušil mě Ryanův hlas.

„Probudila jsem tě?“
 „Cenzuruju všechny hovory.“
 „Ale?“
 „Cruise a Kidmanová se rozešli. Je jen otázka času, kdy začne Nicole otravovat.“
 „Zlaté oči, Ryane.“
 „Jak to jde na blátovištích?“
 „Byli jsme na vysočině.“
 „Byli?“
 „Dokončili jsme kopání. Všechno je v laboratoři v hlavním městě.“
 „Kolik?“
 „Dvacet tři. Většinou, zdá se, ženy a děti.“
 „Drsné.“
 „Je to čím dál drsnější.“
 „Poslouchám.“
 Pověděla jsem mu o Carlosovi a Molly.
 „Ježíšmarjá, Brennanová. Dávej si tam dole bacha.“
 „To pořád ještě není všechno.“
 „Pokračuj.“ Slyšela jsem škrtnout sirku, pak vyfouknut vzduch.
 „Místní četnictvo si myslí, že jim v městě Guatemala operuje sériový vrah. Požadovali ode mě pomoc při zajištění těla.“
 „Oni tam nemají žádný místní talent?“
 „Ostatky byly v septiku.“
 „*La spécialité du chef.*“
 „Už jsem jich pár dělala.“
 „Jak se to doneslo až do Jižní Ameriky?“
 „*Nejsem* neznámá na světovém jevišti, Ryane.“
 „*Curriculum vitae* na webu?“
 Mohu mu povědět o pohřešované dceři velvyslance? Ne. Slíbila jsem Galianovi plné utajení.
 „Jeden detektiv viděl jeden z mých časopiseckých článků. Možná tě to překvapí, ale někteří detektivové čtou i publikace bez složené obrazové přílohy uprostřed.“
 Dlouhé vydechnutí. Představovala jsem si kouř, vyfukovaný z jeho chřípí jako pára z draka v poutovém domě smíchu.
 „Kromě toho je tu možná souvislost s Kanadou.“

Jako obvykle jsem měla pocit, že před Ryanem omlouvám své činy. Jako obvykle mě to štvalo.

„A?“

„A dneska jsme našli kostru.“

„A?“

„Nevím.“

Něco postřehl v mém hlase.

„Co tě žere?“

„Nevím.“

„Zapadá oběť do profilu?“

„Nevím.“

„Nedělala jsi předběžné ohledání na místě?“

Jak bych to měla vysvětlit? Že mě bolelo břicho?

„Ne.“ Znovu ten palčivý pocit viny. „A patrně nikdy nebudu.“

„Ale?“

„Kosti zkonfiskoval státní zástupce.“

„Počkej, tak aby bylo jasno. Ti hlupáci tě požádají, abys udělala špinavou práci, pak přijde státní zástupce s kusem papíru a frajeři s bednou a odnesou to?“

„Policajti neměli jinou možnost.“

„Oni neměli vlastní papír?“

„Je to jiný právní systém. Neptala jsem se.“ Z hlasu mi visely rampouchy.

„Je to patrně prkotina. Koroner ti zavolá hned zítra.“

„Pochybuj.“

„Proč?“

Hledala jsem nějaký taktní způsob, jak popsát Díaze. „Řekněme prostě, že je tu odpor k myšlence na pomoc zvenčí.“

„A co to kanadské spojení?“

Představila jsem si lebku.

„Dubiozní. Ale nejsem si jistá.“

„Ježíšmarjá, Brennanová...“

„Neříkej to.“

Řekl to.

„Jak ty se do takových věcí dostáváš?“

„Požádali mě, abych vyprostila kosti z nádrže,“ vyprskla jsem.

„Udělala jsem to.“

„Který blb tomu velel?“

„Co se tím změní?“
„Mohl bych ho nominovat na blba roku.“
„Seržant detektiv Bartolomé Galiano.“
„SICA?“
„Ano.“
„Do prdele.“
„Co je?“
„Obličej jako buldok, oči jako Guernsey?“
„Jsou hnědé.“
„Netopýr.“ Málem zavýskl.
„Jaký Netopýr?“
„Léta jsem si na něho nevzpomněl.“
„Já ti nerozumím, Ryane.“
„Netopýr Galiano.“
Galiano mluvil o tom, že žil v Kanadě.
„Ty znáš Galiana?“
„Chodil jsem s ním do školy.“
„Galiano chodil ke svatému F.X.?“

Sv. *František Xavier, Antigonish, Nova Scotia*. Malé univerzitní městečko bylo dějištěm mnoha Ryanových barvitějších výkonů. Pak mu jeden zfetovaný motorkář otevřel *karotidu* uraženým hrdlem láhve od piva. Po mnohém šití a sebezpytování přešel Ryan na druhou stranu. Odešel od pití a hospod k hochům v modrém a nikdy se ani neohlédl.

„Když jsem byl ve třetím ročníku, bydlel Netopýr přes chodbu. Odpromoval jsem, nastoupil k SQ. On to zabalil o semestr později, vrátil se do Guatemaly a stal se policajtem. Nemluvil jsem s ním celé věky.“

„Proč ,Netopýr‘?“

„To je jedno. Ale udělej si pořádek v kalendáři. Do konce týdne budeš koukat na ty kosti.“

„Měla jsem je odmítnout předat.“

„Vetřelec gringo, co vyhazuje zadkem na místní úřady v systému proslulém masakrováním disidentů. To je dobrá myšlenka.“

„Měla jsem je vyšetřit na místě nálezu.“

„Copak to nebylo všechno obalené ve sračkách?“

„Mohla jsem to dát očistit.“

„A možná natropit víc škody než užitku. Já bych kvůli tomu nespavostí netrpěl. Kromě toho jsi tam z jiných důvodů.“

Ale nespavostí jsem trpěla, házela jsem sebou a převalovala se, zajatkyň neznámých výjevů z uplynulého dne. Dole už provoz jen šuměl, pak se změnil ve zvuky jednotlivých aut. Vedle přešla televize z tlumené kadence baseballu přes diskusní pořad až do ticha.

Zas a znova jsem si vyčítala, že jsem neprozkoumala ty kosti. Byl můj počáteční dojem z lebky správný? Budou Xicayovy fotografie stačit k určení biologického profilu? Uvidím ty kosti ještě vůbec někdy? Co se skrývá za Díazovým nepřátelstvím?

Trápily mě myšlenky na to, jak daleko jsem od domova, geograficky i kulturně. Chápala jsem sice trochu guatemalský právní systém, ale nevěděla jsem nic o jurisdikční rivalitě a osobních historiích, které mohou překážet ve vyšetřování. Zнала jsem jeviště, ale ne herce.

Mé nevýhody přesahovaly komplikace policejní práce. Byla jsem v Guatemale cizí, s povrchní představou o její vnitřní duši. Věděla jsem pramálo o lidech, o tom, jaká mají rádi auta, práci, městské čtvrti, zubní pastu. O jejich názorech na zákon a úřady. Byla jsem cizí jejich láskám i jejich neláskám, jejich důvěře, jejich vášním. Jejich důvodům k vraždě.

Jejich přezdívkám.

Netopýr? Bartolomé Galiano? Netopýr Galiano? Netopýr Guano?

Při té melodii jsem nakonec usnula.

Sobotní ráno začalo jako repríza předchozího dne. Galiano mě vyzvedl ve slunečních brýlích a s kávou v držáku a mlčky jsme odjeli na policejní velitelství. Tentokrát mě dovedl do kanceláře v prvním patře. Byla sice větší, ale zařízená ve stejném stylu jako čtvrtetní zasedací místnost. Hlenovitě šedé zdi. Žlučově zelená podlaha. Zářivky. Poškrábané dřevěné psací stoly. Trubky omotané izolační páskou. Erární skládací stoly. *Nouveau cop*.

V zadní části místnosti Hernández sundával krabice ze stohů a dával je na kovový vozík. Dva muži sešívačkou připevňovali předměty na nástěnky na zdi po levé straně. Jeden byl drobný, s

kučeravými černými vlasy, které se leskly olejem. Druhý měřil metr pětadevadesát a jeho ramena byla jako velká skříň. Když jsme vstoupili, naráz se otočili.

Galiano dvojici představil.

Dvě tváře si mě prohlédly, jako by je obsluhoval jediný loutkář. Žádný z nich se nezdál nadšený tím, co viděl.

Co *vlastně* viděli? Policajtku zvenčí? Američanku? Ženskou? Ať si trhnou. Nebudu se namáhat získat je na svou stranu.

Kývla jsem.

Kývli.

„Už jsou fotky?“ zeptal se Galiano.

„Xicay říkal, že budou v deset,“ odpověděl mu Hernández, naklonil vozík a postrčil ho směrem k nám.

„Odvezu to do suterénu,“ funěl a přidržoval náklad pravou rukou. „Chcete ty pytle?“

„Jo.“

Hernández projel kolem nás, ve tváři rudý a košili vlhkou jako u té žumpy.

„Tenhle prostor se využíval ke skladování,“ řekl mi Galiano. „Nechávám to vyklidit.“

„Jednotka přidělená na případ?“

„Ne tak docela.“ Pokynul k jednomu z psacích stolů. „Co potřebujete?“

„Kostru,“ hodila jsem batoh na psací mapu.

„Správně.“

Muži dokončili první tabuli a přešli k další. Galiano a já jsme je vystřídali. Před sebou jsme měli mapu hlavního města. Galiano se dotkl bodu v jihovýchodním kvadrantu.

„Číslo jedna. Claudia de la Aldová. Tady žila.“

Vytřepal špendlík s červenou hlavičkou z krabičky na římse tabule, zapíchl ho do mapy a vedle něj přidal žlutý špendlík.

„De la Aldové bylo osmnáct let. Žádný záznam v policejním rejstříku, žádné zaznamenané drogy, nezapadá do profilu uprchlice. Spoustu času strávila prací s postiženými dětmi a pomáhala v kostele. Loni čtrnáctého července odešla z domova do práce a od té doby ji nikdo neviděl.“

„Měla přítele?“ zeptala jsem se.

„Má alibi. Není mezi podezřelými.“

Zapíchl do mapy modrý špendlík.

„Claudia pracovala v Museo Ixchel.“

Ixchel bylo soukromé muzeum věnované mayské kultuře. Byla jsem tam. Matně jsem si vzpomínala, že mlhavě připomínalo mayský chrám.

„Číslo dvě. Lucy Gerardiová, sedmnáct let. Studovala na univerzitě San Carlos.“

Přidal druhý modrý špendlík.

„Ani ona nebyla nikdy dřív zatčena, bydlela u rodičů. Dobrá studentka. Kromě chabého společenského života to zřejmě byla normální studentka.“

„Proč neměla kamarády?“

„Otec ji držel zkrátka.“

Jeho prst se přesunul k malé ulici v polovině cesty mezi Ixchel a americkým velvyslanectvím.

„Lucy bydlela tady.“

Přidal druhý červený špendlík.

„Naposled byla spatřena v botanické zahradě...“

Zapíchl žlutý špendlík do zeleného prostoru na křižovatce Ruta 6 a Avenida la Reforma.

„...pátého ledna.“

Galianův prst přeskočil ke Calle 10 na Avenida la Reforma.

„Znáte Zona Viva?“

Bodnutí bolesti. Molly a já jsme jedly v jedné kavárně na Zona Viva den předtím, než jsem odjela do Chupan Ya.

Soustřed' se, Brennanová.

„Je to malá enkláva drahých hotelů, restaurací a nočních klubů.“

„Přesně tak. Číslo tři. Patricia Eduardová, devatenáct let, žila jen pár ulic odtud.“

Červený špendlík číslo tři.

„Eduardová opustila své přátele v *Café San Felipe* večer devětadvacátého října. Domů už nikdy nedošla.“

Žlutý špendlík.

„Pracovala v nemocnici *Centro Médico*.“

Modrý špendlík se ocitl na křižovatce Avenida 6 a Calle 9, jen pár bloků od muzea Ixchel.

„Stejná historie, čistá jako lilium. Chodila s chlapcem, který by mohl kandidovat na kanonizaci. Většinu volného času trávila u svých koní. Byla hotová krasojezdkyně.“

Galiano ukázal na místo v poloviční vzdálenosti mezi bydlíštěm Lucy Gerardiové a Patricie Eduardové.

„Pohřešovaná osoba číslo čtyři, Chantale Specterová. Bydlela tady.“

Červený špendlík.

„Chantale chodila do soukromé dívčí školy...“

Modrý špendlík.

„...ale právě se vrátila z prodlouženého pobytu v Kanadě.“

„Co dělala?“

Na okamžik zaváhal. „Nějaký speciální kurz. Chantale byla naposled spatřena doma.“

„Kým?“

„Matkou.“

„Oba rodiče prověřeni?“

Dlouze se nadechl chřípím a zvolna vydechoval.

„Je těžké vyslýchat cizího diplomata.“

„Nějaký důvod k podezření?“

„O žádném nevíme. Tak. Víme, kde která z těch mladých žen žila.“

Galiano zatřásl na červené špendlíky.

„Víme, kde která pracovala nebo kam chodila do školy.“

Modré špendlíky.

„Víme, kde byla která z nich naposled spatřena.“

Žluté špendlíky.

Upřeně jsem hleděla na tu mozaiku a uvědomovala si odpověď alespoň na jednu otázku. Znala jsem Guatemalu dost dobře, abych pochopila, že Claudia de la Aldová, Lucy Gerardiová, Patricia Eduardová a Chantale Specterová pocházely z majetných vrstev. Tohle byl svět tichých ulic a posečených trávníků, ne svět drog a obchodu s bílým masem. Na rozdíl od chudých a bezdomovců, na rozdíl od obětí z Chupan Ya či osiřelých narkomanů z Parque Concordia, nebyly tyto ženy bez moci. Pohřešovaly je rodiny, které měly hlas, a dělalo se všechno možné, aby se našly.

Ale proč takový zájem o ostatky nalezené v zapadlém hotelu?

„Proč Paraíso?“ zeptala jsem se.

Znovu to zaseknutí, zaváhání. Pak jen řekl: „Nezůstal kámen na kameni.“

Obrátila jsem se od mapy ke Galianovi. Jeho tvář byla bezvýrazná. Čekala jsem. Nic z něj nevypadlo.

„Budete se mnou hrát na rovinu, nebo musíme absolvovat nějaké složité pas de deux?“

„Jak to myslíte?“

„Jen si poslužte, Netopýře.“ Obrátila jsem se k odchodu.

Galiano na mě ostře pohlédl, ale neřekl nic. Pak se jeho ruka sevřela na mém nadloktí.

„Tak dobrá. Ale nic nepřekročí práh téhle místnosti.“

„Za normálních okolností s oblibou ventiluju svoje případy před mnoha lidmi, abych věděla, co si kdo myslí.“

Uvolnil stisk a prohrábl si rukou vlasy dozadu. Pak se guernseyovské oči upřely do mých.

„Před osmnácti měsíci byla Chantale Specterová zatčena pro držení kokainu.“

„Brala?“

„To nebylo jasné. Zaplatila a propustili ji bez testování. Ale její kámoši byli pozitivní.“

„Prodávala?“

„Patrně ne. Vloni v létě ji sebrali znovu. Stejná historie. Policie udělala štáru a natrefila na mejdan v laciném hotelu. Chantale uvízla v síti. Krátce potom ji papá vypakoval na odvykací kúru – do Kanady. Znovu se objevila o Vánocích, v lednu začala chodit do školy, ale týden po začátku semestru zmizela. Velvyslanec se snažil pátrat na vlastní pěst, nakonec to vzdal a ohlásil, že se pohřešuje.“

Jeho prst přešel k labyrintu ulic, tvořících staré město.

„Obě zatčení Chantale se odehrála v Zóně 1.“

„Některá děcka projdou fází vzdoru,“ řekla jsem. „Petrně se vrátila domů, chytla se s tatškou a práskla do bot.“

„Na čtyři měsíce?“

„To je nejspíš shoda okolností. Chantale do struktury nezapadá.“

„Lucy Gerardiová zmizela pátého ledna. Deset dní potom to byla Chantale Specterová.“

Galiano se ke mně obrátil.

„Podle některých byly Lucy a Chantale blízké přítelkyně.“

Obrázky z místa činu představují laciné nakouknutí do tajemství cizích lidí. Na rozdíl od uměleckých fotografií, na nichž se osvětlení a předměty vybírají nebo osvětlují tak, aby zdůraznily momenty krásy, fotky z místa činu se pořizují tak, aby zachycovaly strohou a nepřikrášlenou realitu v živých detailech. Prohlížet si je to je jitřivý a nepříjemný úkol.

Rozbité okno. Kuchyně zacákaná krví. Žena roztažená v posteli, tvář zakrytou roztrhanými kalhotkami. Nafouklé tělo dítěte v kufru auta. Hrůza znovu navštívená o minuty, hodiny nebo dny později.

Nebo i měsíce.

V devět čtyřicet dodal Xicay fotky z Paraísa. Když jsem neměla žádné kosti k vyšetření, představovaly tyto snímky mou jedinou naději na vytvoření přesného profilu oběti, na možné spojení kostry ze septiku s některou z pohřešovaných dívek.

Otevřela jsem první obálku. Bála jsem se, ale ani jsem se už nemohla dočkat, až budu vědět, kolik anatomických detailů se uchovalo.

Nebo ztratilo.

Ulička.

Paraíso.

Polorozpadlá malá oáza za domem.

Studovala jsem početné snímky septiku před odkrytím a po něm, před, během a po vyčerpání tekutin. Na posledním stíny křížily prázdné komory jako dlouhé kostnaté prsty.

Vrátila jsem první řadu snímků a přešla k další obálce.

Na horním snímku byl zobrazen můj zadek, mířící k nebi na okraji nádrže. Na druhém byla vidět kost předloktí, ležící na prostěradle v pytli na mrtvolu. Ani lupou jsem nedokázala rozeznat žádné podrobnosti. Odložila jsem čočky a pokračovala.

O sedm fotek dál jsem našla zvětšeninu *ulny*. Sunula jsem lupu podél kostí a bedlivě zkoumala každý hrbol a prohlubeň. Už jsem to chtěla vzdát, když jsem zahlédla na konci u zápěstí rýhu tenkou jako vlas.

„Podívejte se na tohle.“

Galiano ode mě vzal lupu a sklonil se nad snímkem. Ukázala jsem mu to špičkou pera.

„To je zbytek epiphyseální linie.“

„Ay, *Dios*.“ Mluvil, aniž by zvedl oči. „A to znamená?“

„Růstová čepička se spojuje s koncem dřívku kosti.“

„A to znamená?“

„To znamená mladá.“

„Jak mladá?“

„Patrně mezi sedmnácti a dvaceti.“

Napřímil se.

„Muy bueno, doktoro Brennanová.“

Katastrofální série začínala v polovině třetího balíčku. Jak jsem si prohlížela jeden snímek za druhým, útroby se mi stahovaly těsněji než prve v septiku. Xicay fotil lebku ze vzdálenosti nejméně stoosmdesáti centimetrů. Bláto, stín a vzdálenost zastřely všechny rysy. Ani lupa nepomáhala.

Sklesle jsem dokončila obálku tři a pokračovala. Jedna za druhou, části těla rozprostřené na prostěradle. Spojující se růstové čepičky na několika dlouhých kostech hovořily pro věkové rozmezí, naznačené ulnou.

Xicay pořídil nejméně půl tuctu snímků pánve. Měkká tkáň držela všechny tři části pohromadě, takže jsem mohla zaznamenat srdcovitý otvor. Pubické kosti byly dlouhé a spojovaly se nad tupým sub-pubickým úhlem.

Přelistovala jsem na pohledy ze strany.

Široká, mělká sciatická rýha.

„Žena,“ řekla jsem do éteru.

„Ukažte.“ Galiano se vrátil k mému stolu.

Rozprostřela jsem fotky a vysvětlovala jednotlivé rysy. Galiano mlčky naslouchal.

Zatímco jsem sbírala fotky, zahlédla jsem několik podivně tvarovaných skvrn na břišní straně pravé kyčelní kosti. Přitáhla

jsem si obrázek k sobě a zvedla ho a sklonila nad něj čočky lupy. Galiano mě pozoroval.

Fragmenty zubů? Vegetace? Štěrk? Drobné částice se zdály povědomé, ale až jsem se snažila sebevíc, nedokázala jsem je identifikovat.

„Copak je to?“ Galiano.

„Nevím jistě. Asi jen smetí.“

Vrátila jsem fotky do obálky, kam patřily, a vyklepala další sadu.

Kosti nohy. Kosti ruky. Žebra.

Galiana zavolali do jeho kanceláře. Oba detektivové se odploužili ke svým nástěnkám.

Sternum. Obrátle.

Galiano se vrátil. „Kde je sakra Hernández?“

Žádná odpověď. V duchu jsem viděla, jak ti dva za mnou pokrčili rameny.

Páteř jsem měla celou rozbolavělou. Zvedla jsem paže, protáhla se dozadu, pak do stran.

Když jsem se vrátila ke svému zkoumání, stal se zázrak.

Zatímco jsem dohlížela na vyprazdňování septiku, Xicay se vrátil k lebce. Poslední série fotografií ukazovala pohled shora, zespoda, ze stran a zepředu a byly pořízeny z přibližně čtvrtmetrové vzdálenosti. Navzdory blátu toho bylo vidět dost.

„Tyhle jsou dobré.“

Galiano byl ihned u mě. Ukazovala jsem rysy obličeje.

„Kulaté očníce, široké líce.“

Přešla jsem ke snímku spodní části lebky a ukazovala zygomastika.

„Vidíte, jak ty lícní kosti trčí do stran?“

Galiano kývl.

„Lebka je krátká a široká.“

„Jakoby kulatá.“

„Dobře řečeno.“ Zatřukala jsem na horní patro. „Parabolický tvar. Škoda že chybí přední zuby.“

„Proč?“

„Lopatkovité řezáky mohou napovědět, pokud jde o rasu.“

„Lopatkovité?“

„Prohlubeň ve sklovině z té strany, kde je jazyk, se zvýšenou obrubou kolem okrajů. Tak trochu jako lopatka.“

Vyměnila jsem pohled zdola za pohled ze strany a zaznamenala nízký nosní můstek a rovný profil obličeje.

„Co říkáte?“ zeptal se Galiano.

„Mongoloidní,“ řekla jsem a myslela na svou první letmou prohlídku na místě nálezů a korelovala ten dojem s fotkami, které jsem teď měla před sebou.

Zatvářil se tupě.

„Asiatka.“

„Číňanka, Japonka, Vietnamka?“

„Cokoli z toho. Nebo někdo, jehož předci přišli z Asie. Domorodá Američanka...“

„Myslíte staré indiánské kosti?“

„To rozhodně ne. Tohle pochází z nedávné doby.“

Krátce zauvažoval, pak: „Byly ty přední zuby vyraženy?“

Věděla jsem, nač myslí. Zuby se často ničí, aby se znemožnila identifikace. Tady tomu tak nebylo. Zavrtěla jsem hlavou.

„Řezáky mají jen jeden kořen. Když se měkké tkáně rozloží, nemá je už co držet. S největší pravděpodobností jí prostě vypadly.“

„A přišly kam?“

„Mohly se profiltrovat systémem septiku. Nebo ještě mohou být zaklíněny někde v nádrži.“

„Byly by užitečné?“

„Jasně. Tyhle rysy jsou jen informativní.“ Mávla jsem rukou k fotce.

„Tak kdo je ta cizinka v žumpě?“

„Žena, patrně něco pod dvacet, možná mongoloidního původu.“

Cítila jsem, jak za guernseyovským očima pálí neurony.

„Většina Guatemalců bude mít mongoloidní rysy?“

„Mnozí budou,“ souhlasila jsem.

„A hodně málo Kanadánů.“

„Domorodci, asijsí imigranti, jejich potomci.“

Galiano dlouho nic neříkal. Pak promluvil: „Je dost pravděpodobné, že před sebou nemáme Chantale Specterovou.“

Užuž jsem chtěla odpovědět, když Hernández vtlačil do místnosti svůj vozík. Velké krabice vystřídaly dva pytle na odpadky a černý plátěný kufr.

„Kde jsi sakra byl?“ zeptal se Galiano svého partnera.

„Ti hlupáci mi nechtěli půjčit svoje vzácné světlo. Vyváděli, jako by to byly korunovační klenoty.“ Hernándezův hlas zněl jako ucpaný drtič odpadků. „Kam to chceš?“

Galiano ukázal na dva skládací stoly u pravé zdi. Hernández tam složil svůj náklad a pak zaparkoval vozík u zbývajících krabic.

„Až se příště bude stěhovat, tak beze mě.“ Vytáhl z kapsy žlutý papírový žvanec a otřel si obličej. „Ty zatracené krámy jsou těžké.“

Hernández zastrčil papírový kapesník do zadní kapsy. Dívala jsem se, jak růžek žlutého žvance vyletěl z místnosti.

„Pojďme se podívat na ty fotky,“ řekl mi Galiano. „Většina je jich od rodin. Jedna z velvyslanectví.“

Následovala jsem ho, ačkoliv jsem necítila žádnou potřebu tu výstavu vidět. Pracovala jsem už na sériových vraždách a přesně jsem věděla, co tam bude. Tváře: nepřátelské, radostné, nechápavé, ospalé. Mladé nebo staré, mužské či ženské, elegantní nebo buranské, hezké nebo obyčejné, každá zachycena v nějakém okamžiku času, aniž by věděla o budoucí pohromě. Můj první pohled mi připomněl Teda Bundyho a jeho vkus na vybrané oběti. Všechny čtyři ženy měly dlouhé a rovné vlasy, rozdělené pěšinkou uprostřed. Tam podoba končila.

Claudia de la Aldová nebyla žádná kráska. Byla to hranatá slečna se širokým nosem a malýma očima daleko od sebe. Na všech třech momentkách na sobě měla černou sukni a pastelovou blůzu, zapnutou až ke krku. Na objemné hrudi měla pověšený stříbrný krucifix.

Lucy Gerardiová měla lesklé černé vlasy, modré oči, jemný nos i bradu. Na školním portrétu byla vyfocena v jasně modrém blejzru a naškrobené bílé blůze. Na fotce z domova měla šaty na ramínka a na klíně držela malého knírače. V prohlubni mezi prsy jí hnízdl zlatý křížek.

Ačkoliv byla Patricie Eduardová z těch čtyř nejstarší, vypadala maximálně na patnáct. Na jedné momentce byla zachycena divoce vzpřímená v sedle andaluzského bělouše, s černýma a lesklýma

očima pod čapkou žokejské čepice. Jednou rukou držela otěže, druhou měla položenou na koleni. Na jiné fotce stála vedle koně a vážně hleděla přímo do objektivu. Stejně jako ostatní i ona nosila na krku křížek a nebyla nalíčená.

Zatímco de la Aldová, Gerardiová a Eduardová zřejmě žily pod vlivem Naší Paní Cudné, Chantale Specterová vypadala jako příslušnice Církve chlípnosti. Na policejní fotce měla tričko s ramínky, končící v půli břicha, a džíny tak těsné, že vypadaly jako druhá kůže. Plavé vlasy měla žíhané melírem a její make-up byl upířsky černý.

S touto fotkou ostře kontrastoval portrét, který oficiální cestou předalo velvyslanectví. Chantale pózovala na pohovce mezi matkou a otcem ve stylu královny Anny. Byla oblečena do bílých šatů, na nohou punčocháče a lodičky. Žádné vězeňské číslo, žádný melír, žádný děsivý make-up.

Jak jsem se dívala z jedné tváře do druhé, ucítila jsem, jak se moje hrud' naplňuje prázdnotou. Je možné, že jsou všechny čtyři mrtvé? Vylovili jsme snad jednu z nich z nádrže v Paraísu? Chodí snad někde po městě psychopat? Plánuje další vraždu? Přibudou na tuhle výstavu další fotky?

„Nevypadá jako feťačka,“ řekl Galiano při pohledu na portrét Specterové.

„To žádná z nich,“ odpověděl jsem mu.

„Zapadá některá z nich do vašeho profilu?“

„Všechny. Chantale Specterová neodpovídá rasově, ale to je vždycky ošemetné. Byla bych si jistější, kdybych mohla provést měření a prohnat je databankou. Ale i tak by ta rasa byla tvrdý oříšek.“

Za mými zády velký detektiv přemísťoval krabice na vozík.

„A co čas?“ zeptala jsem se.

„Claudia de la Aldová byla jako pohřešovaná nahlášena v červenci. Septik se opravoval v srpnu.“

„Datum, kdy byla naposled spatřena živá, se nemusí rovnat datu smrti.“

„To je pravda,“ souhlasil Galiano.

„Pokud je mrtvá.“

„Patricia Eduardová zmizela v říjnu, Gerardiová a Specterová v lednu.“

„Měla na sobě některá z pohřešovaných džínsy a růžovou květovanou blůzu?“

„Podle líčení svědků ne.“ Ukázal na hromadu složek. „Spisy jsou tady.“

„Nejdřív bych se ráda podívala na to šatstvo,“ řekla jsem.

Galiano mě následoval ke stolu a díval se, jak pytle s důkazy pokládám na zem, vytahuju z batohu plastické prostěradlo a rozprostírám je na stůl.

„Potřebuju vodu,“ řekla jsem a zvedla první pytel.

Galiano po mně střelil tázavým pohledem.

„Na umytí visaček.“

Promluvil k jednomu z detektivů.

Natáhla jsem si latexové rukavice, rozvázala uzel, sáhla dovnitř a začala vytahovat špinavé šatstvo. Jak jsem rozmotávala a rozprostírala jednotlivé kusy oděvu, naplnila se místnost nesnesitelným puchem.

Detektiv ‚naolejovaný vlas‘ přinesl vodu.

„Ježíši Kriste, tady to smrdí jako v kanále.“

„Proč myslíte?“ zeptala jsem se a on odešel a zavřel za sebou dveře.

Džíny. Košile. Mátově zelená podprsenka. Mátově zelené kalhotky s maličkými červenými růžičkami. Námořnický modré ponožky. Mokašiny s penízky.

Husí kůže. Moje sestra a já jsme dostaly mokašiny s penízky toho roku na podzim, když jsem nastupovala do páté třídy.

Pomaloučku se vytvářel strašák do zelí, bez hlavy, bez rukou, plochý a vlhký. Když byly pytle prázdné, zahájila jsem důkladnou prohlídku každé položky.

Džíny byly námořnický modré a nebylo na nich žádné logo. Ačkoliv byl materiál v dobrém stavu, oděv se rozpadl na jednotlivé složky.

Zkontrolovala jsem kapsy. Prázdné, ale to se dalo čekat. Namočila jsem visačku a jemně ji vyčistila. Písmo bylo vybledlé k nečitelnosti. Nohavice kalhot byly ohrnuté, ale odhadovala jsem, že velikost bude stejná jako moje, dámská šestka nebo osmička. Galiano zaznamenával všechno do svého bloku.

Na blůze nebyly žádné identifikační visačky. Prozatím jsem ji nechala zapnutou.

„Bodné rány?“ zeptal se Galiano, když jsem zkoumala jednu z několika trhlín v látce.

„Nepravidelné tvary, zubaté okraje,“ řekla jsem. „Jsou to jen trhliny.“

Podprsenka byla velikost 85B, kalhotky velikost 5. Ani na jednom nebyla viditelná značka.

„Je to zvláštní, jak se džíny rozpadají, ale všechno ostatní je téměř bezvadné,“ řekl Galiano.

„Přírodní vlákna. Dneska tady, zítra pryč.“

Čekal, až budu pokračovat.

„Džíny byly patrně šity bavlněnou nití. Ale jinak si ta dáma určitě potrpěla na syntetiku.“

„Princezna polyesterka.“

„Možná nepatří do šatníku nejlépe oblékaných, ale z hlediska rozkladu jsou polyestery a akryly příjemné.“

„Vyržší děle díky chemii.“

Když jsem rozbalila zarolovanou pravou nohavicí džínů, vylila se na plastík břечka. Kromě mrtvých švábů jsem nezahlédla nic.

Natáhla jsem levou.

„Luma Lite?“ zeptala jsem se.

To, co se tak neochotně půjčovalo, byl zdroj upraveného světla, které způsobovalo, že otisky prstů, vlasy, vlákna, sperma a skvrny od drog jasně fluoreskovaly.

Galiano vyhrabal z pouzdra, které přivezl Hernández, černou krabičku a dvojce tmavé brýle. Zatímco hledal zásuvku a vypínal stropní světlo, navlékla jsem si plastické brýle. Pak jsem stiskla vypínač a nastavila Luma Lite nad šatstvo. Paprsek nenašel nic, dokud jsem se nedostala k rozvinutému lemu levé nohavice. Vlákna zaplála jako rachejtla na oslavu čtvrtého července.

„Co to sakra je?“ Cítila jsem na paži Galianův dech.

Podržela jsem paprsek na manžetě a ustoupila.

„*Puchica!*“ Páni!

Mžoural na džíny celou minutu, pak se napřímil.

„Vlasy?“

„Možná.“

„Lidské nebo zvířecí?“

„To je úkol pro vaše techniky. Ale já bych se začala ptát po domácích mazlíčcích.“

„Hajzl.“

Vydolovala jsem z batůžku hrst plastických nádobek, jednu označila nálepkou, nabrala vlákna pinzetou a neprodyšně je uzavřela dovnitř. Pak jsem znovu prošla každou část šatstva. Už žádné ohňostroje.

„Světla?“

Galiano si sundal okuláry a stiskl vypínač.

Po označení zbývajících nádobek datem, časem a místem nálezů jsem seškrábala do každé z nich trochu močůvky, zazátkovala, přelepila a podepsala. Pravá ponožka, vnější strana. Pravá ponožka, vnitřní strana. Levá ponožka. Manžeta pravé nohavice. Manžeta levé nohavice. Pravá bota, vnitřní strana. Pravá bota, podrážka. O deset minut později jsem se připravovala na blůzu.

„Stropní, prosím?“

Galiano zhasnul světla.

Knoflíky byly běžné, plastické. Jeden po druhém jsem trefovala Luma Litem. Žádné otisky.

„Tak jo.“

Místnost se rozzářila a já jsem provlékala všechny knoflíky dírkami, odhrnovala látku a odhalovala vnitřek blůzy.

Do záhybu pravého podpažního švu byla zamotaný tak malý předmět, že takřka unikl mé pozornosti.

Rychle jsem vzala lupu.

Ale ne.

Zhluboka jsem se nadechla, zklidnila ruce a obrátila rukáv naruby.

Další ležel dvanáct centimetrů od okraje rukávu.

Našla jsem další, dva centimetry pod prvním.

„Ten hajzl.“

„Co?“ Galiano na mě upřeně zíral.

Šla jsem rovnou k fotkám z místa nálezů a odhazovala obálky, až jsem našla tu správnou sadu. Projela jsem bleskurychle hromádku, vytáhla zvětšeniny pánve a prohlédla lupou ty záhadné flíčky.

Dobrotivý Bože.

Stěží popadající dech jsem prozkoumala každý centimetr pánevní kosti. Postupně jsem se propracovala k ostatním fotkám. Našla jsem jich dohromady sedm.

Tělem mi projel hněv. A smutek. A všechny pocity, které jsem zažila u hrobu v Chupan Ya.

„Nevím, kdo to je,“ řekla jsem. „Ale možná vím, proč zemřela.“

„Poslouchám,“ řekl Galiano.

„Byla těhotná.“

„Těhotná?“

Zvedla jsem první fotku pánve.

„Ten flíček je fragment lebky plodu.“

Vyměnila jsem snímky.

„Tenhle taky. A v blůze jsou kosti plodu.“

„Ukažte.“

Vrátila jsem se ke stolu a ukázala mu tři fragmenty velikosti nehtu.

„*Hijo de la puta!*“ Zkurvysyn.

Polekala mě jeho vehemence a neodpověděla jsem.

„Jak dlouho byla těhotná?“

„Nevím to jistě. Ráda bych se na to podívala pod mikroskopem a pak prověřila odkazy.“

„Ten hajzl.“

„Jo.“

Skrz zavřené dveře jsem uslyšela mužské hlasy, pak smích. Klábosení ze služebny působilo jako neomalené vtírání.

„Tak kdo to sakra je?“ Galianův hlas zněl o stupeň tlumeněji.

„Adolescentka se strašlivým tajemstvím.“

„A tatínek zřejmě po rodině netoužil.“

„Tatínek už ji možná měl.“

„Nebo by to těhotenství mohla být náhodná shoda okolností.“

„To mohla. Jestli je to sériový vrah, může si své oběti volit nahodile.“

Hlasy v chodbě se vzdalovaly, pak umlkly.

„Čas na další návštěvu u hostinského a jeho ženy,“ podotkl Galiano.

„Neuškodilo by prověřit ženské kliniky a centra plánovaného rodičovství v okolí. Možná se snažila o potrat.“

„Tady jsme v Guatemale.“

„Prenatální péče.“

„Tak.“

„Měli byste pořídit fotky, než to seberu.“ Ukázala jsem na blůzu.

Xicay dorazil během několika minut. Podala jsem mu své měřítko a ukázala kosti. Zatímco Xicay fotil, Galiano přehodil rychlost.

„A co velikost?“

„Velikost?“

„Jak byla velká?“

„Podle šatstva to vypadá, že průměrná až drobná. Svalové úpony jsou slabé. Takříkajíc gracilní.“

Zalistovala jsem fotkami, až jsem dorazila ke kostem nohou.

„Mohla bych odhadnout výšku podle délky *femuru*. Ale byl by to jen přibližný odhad. Znáte výšku těch čtyř pohřešovaných?“

„Mělo by to být v jejich spisech. Jestli ne, zjistím to.“

„Hotovo,“ oznámil Xicay.

Vyndala jsem z batohu další dvě nádobky, jednu označila a přidala slova *Ostatky plodu*. Pak jsem pinzetou vybrala kosti z podpaží a rukávu, nádobku neprodyšně uzavřela a parafovala nálepky.

„Standardní fotky šatstva?“ zeptal se Xicay.

Kývla jsem.

Při pohledu na něj, jak se pohybuje kolem stolu, jsem dostala nápad.

„Kde jsou *tibie* a kosti chodidla, co byly v těch džínách?“ zeptala jsem se Galiana.

„Na ty měl Díaz taky papír.“

„A džíny tu nechal.“

„Ten chlap by nepoznal důkaz, ani kdyby mu pomohl nohavici.“

„Co říkáte na Lucase?“

„Pan doktor se nezdál být ze svého posláním nijak nadšený.“

„Mám tentýž dojem. Myslíte, že ho Díaz buzeruje?“

„S panem státním zástupcem mám schůzku dnes odpoledne.“

Vyndal tmavé brýle, rozložil je a nasadil si je. „Hodlám zdůraznit, jak je důležité, abychom k sobě byli upřímní a vstřícní.“

O hodinu později jsem projížděla branou k hlavnímu štábu FAFG. Na přední verandě stál Ollie Nordstern, jedno rameno opřené o sloupek. Jeho brada zpracovávala kus žvýkačky.

Uvažovala jsem, zda nemám hodit zpátečku, ale vrhl se na mě jak žralok na krvavý sliz.

„Doktorko Brennanová! Žena v čele mého seznamu.“

Vyhrabala jsem batůžek ze zadního sedadla auta z půjčovny.

„Ukažte, já vám to vezmu.“

„Něco se stalo, pane Nordsterne.“ Přehodila jsem si popruh přes jedno rameno, zabouchla dveře a zamířila kolem něj do domu. „Nebudu mít dneska čas na interview.“

„Třeba byste se přece jen dala na pár minutek přemluvit.“

Třeba by ses mohl utopit.

„Dneska ne.“

U jednoho z několika počítačů, nahloučených v někdejší rodinném salonku rodiny Menových, seděla Elena Norvillová. Vlasy měla schované pod modrým šátkem, zauzleným v týle.

„Buenos días, Elena.“

„Buenos días,“ odpověděla, aniž by odtrhla oči od obrazovky.

„Dónde está Mateo?“

„Je venku, vzadu,“ odpověděl Nordstern za mými zády.

Obešla jsem Elenin stůl, prošla chodbou kolem kanceláří a kuchyně a vyšla na obezděné nádvoří. Nordstern mě následoval jako štěně.

Nádvoří bylo po svém obvodu zastřešené, uprostřed otevřené. V levé přední části byl bazén, který tu vypadal stejně nemístně jako perličková lázeň v útulku pro bezdomovce. Slunce se odráželo od hladiny vody a všechno a všechny zabarvovalo podivným modrým přísvitem.

Kryté patio v zadní části nádvoří bylo plné počítačových pracovišť, pod každým stála prázdná krabice, nad ní byl vyrovnaný obsah. Podél kamenných stěn stály neotevřené krabice. Zpoza stohů krabic vykukovaly tropické rostliny, pozůstatky z kdysi bujné Menovy zahrady.

Luis Posadas a Rosa O'Reillyová zkoumali ostatky na konci přední řady. Rosa zapisovala data, zatímco Luis pracoval s měřidly a vyvolával výsledky svých měření. Juan Corrales se radil se

zavěšenou kostrou, v levé ruce fragment kosti. V obličeji měl nechápavý výraz. Kostra měla na hlavě klobouk.

Když jsem prošla dveřmi, vzhledl Mateo od jediného mikroskopu, jímž se laboratoř pyšnila. Měl na sobě denimové lacláče a šedé tričko s rukávy uříznutými žiletkou. Na horním rtu se mu perlila vláha.

„Tempe. Dobře že jsi tady.“

„Jak je Molly?“ zeptala jsem se cestou k němu.

„Nic nového.“

„Kdo je Molly?“

Mateo přese mne přejel pohledem k Nordsternovi, pak zpátky na mě a přimhouřil oči jako Galiano v Paraísu. Signál to byl zbytečný. Měla jsem v úmyslu toho skřeta ignorovat.

„Vidím, že se vám dvěma podařilo navázat spojení,“ konstatoval Mateo.

„Říkala jsem už panu Nordsternovi, že dnešek nepřípadá v úvahu.“

„Doufal jsem, že byste ji třeba přemluvil,“ vnucoval se dál Nordstern.

„Omluvil byste nás?“ Mateo se na reportéra mile usmál, vzal mě za paži a vedl k domu. Následovala jsem ho nahoru do jeho kanceláře.

„Vyhod' ho, Mateo.“

„Článek nám prospěje.“

Gestem mi nabídl židli a zavřel dveře.

„Svět se to potřebuje dozvědět a nadace potřebuje peníze.“

Čekal, až promluvím. Když jsem nepromluvila, dodal: „Odhalení může znamenat finance. A ochranu.“

„Fajn. Promluv s ním.“

„To jsem udělal.“

„Může to udělat Elena.“

„Strávila s ním včerejšek. Ted' chce tebe.“

„Ne.“

„Něco mu předhod' a on odejde.“

„Proč já?“

„Myslí si, že jsi v pohodě.“

Obdařila jsem ho pohledem, při němž by v pravé poledne zamrzlo i Údolí smrti.

„Udělal na něj dojem ta věc s těmi motorkáři, co jsi dělala.“
 Obrátila jsem oči v sloup.
 „Třicet minut?“ Ted’ se vnucoval Mateo.
 „Co chce?“
 „Barvitě citace.“
 „Neví o Molly a Carlosovi?“
 „Říkali jsme si, že bude lépe to vynechat.“
 „Chytrý reportér.“ Odcvrnkla jsem si smítko z nohavice. „Kosti ze septiku?“
 „Ne.“
 „No dobře. Půl hodiny.“
 „Možná tě to bude bavit.“
 Asi jako zhnisaný vřed, pomyslela jsem si.
 „Pověz mi, co je nového s tím případem ze septiku,“ řekl Mateo.
 „A co Jimmy Breslin tam dole?“
 „Ten může počkat.“
 Vyprávěla jsem mu, co jsem se dozvěděla na policejním velitelství, ale vynechala jsem jen příjmení Chantale Specterové.
 „André Specter, kanadský velvyslanec. Velké zvíře.“
 „Ty to víš?“
 „Detektiv Galiano mi to pověděl. Právě proto jsem dovolil, aby tě navštívil ten den, co jsme se vraceli z Chupan Ya.“
 Nedokázala jsem se naštvat. Abych řekla pravdu, ulevilo se mi, že Mateo pochopil dosah toho, co budu dělat v nadcházejících dnech.
 Vytáhla jsem z batůžku nádobku a postavila ji na desku. Přečetl si nálepkou, zamžoural na obsah, pak pohlédl na mě.
 „Plod?“
 Kývla jsem. „Zahlédla jsem na některých fotkách fragmenty lebky.“
 „Věk?“
 „Musím se poradit s Fazekasem a Kósou.“
 Odvolávala jsem se na publikaci s titulem *Soudní osteologie plodu*, bibli antropologa o prenatálním vývoji kostry. Vyšla v roce 1978 v Maďarsku a už dávno byla rozebraná. Proto si ho ti, kdo měli takové štěstí, že výtisk získali, žárlivě střežili.
 „Jedna je ve sbírce.“

„Ještě potřebuješ mikroskop?“

„Už jsem skoro hotový.“ Vstal. „Měl bych skončit zhruba v době, kdy to zabalíš s Nordsternem.“

Obrátila jsem oči v sloup tak daleko, až jsem se lekla, abych se jimi nepraštila o čelní lalok mozku.

„Včera jsem vás postrádal.“

„Hm, hm.“

„Señor Reyes říkal, že budete v jednom kole až do soboty.“

„Máme třicet minut, pane. Co si ode mě přejete?“

Přesedla jsem si na druhou stranu Mateova stolu a Nordstern nyní seděl tam, kde jsem prve byla já.

„Dobře.“ Vytáhl z kapsy maličký diktafon a zakýval jím. „Vadí vám to?“

Dívala jsem se na hodinky, zatímco si hrál s knoflíky.

„Tak jo,“ opřel se dozadu. „Povězte mi, co se tam dole stalo.“

Ta otázka mě překvapila.

„Elena vám to nepopsala?“

„Mám rád různá stanoviska.“

„Je to vlastně dějepis.“

Zvedl ramena, dlaně i obočí.

„Jak daleko do minulosti chcete jít?“

Znovu protivně pokrčil rameny.

Tak jo, blbečku. Porušování lidských práv pro začátečníky.

„Od šedesátých do devadesátých let v mnoha latinskoamerických zemích zavládlo období násilí a represí. Lidská práva byla potlačena, přičemž většinu zločinů spáchaly panující vojenské vlády.

Začátkem osmdesátých let nastal posun směrem k demokracii. S ním se dostavila potřeba vyšetřit porušování lidských práv v nedávné minulosti. V některých zemích tohle vyšetřování vedlo k odsuzujícím soudním rozsudkům. V jiných zase vyhlášené amnestie umožnily viníkům vyhnout se obžalobě. Bylo jasné, že pokud mají být odhalena skutečná fakta, je nutné zajistit vyšetřovatele zvenčí.“

Nordstern tam seděl jako student, kterého nezajímá, co říká učitelka. Přešla jsem k něčemu konkrétnějšímu.

„Dobrým příkladem je Argentina. Když se v třiaosmdesátém Argentina vrátila k demokracii, Národní komise pro zmizení osob, CONADEP, určila, že téměř devět tisíc lidí během předchozího vojenského režimu ‚zmizelo‘. Velkou většinu z nich unesly bezpečnostní složky, odvezly je do ilegálních vazebních center, kde je mučily a později zabily. Těla se buď vyhazovala z letadel do Argentinského moře, nebo pohřbívala do neoznačených hrobů.

Soudci začali nařizovat exhumace, ale lékaři tím pověření měli malé zkušenosti s kosterními pozůstatky a žádné archeologické vzdělání. Používaly se buldozery, což vedlo k ničení kostí, k jejich ztrátám, promíchání jednotlivých ostatků a některé zůstávaly ukryty v zemi navždy. Netřeba dodávat, že proces identifikace neprobíhal nejlépe.“

Poskytovala jsem mu opravdu zhuštěnou verzi.

„Kromě toho mnozí z těchto lékařů sami na takovýchto jatkách podíleli, buď opominutím, nebo i aktivně.“

Hlavou mi bleskl obrázek Díaze. Pak Díaze a Lucase v Paraísu.

„Na základě všech těchto důvodů bylo prohlášeno za nezbytné zřídit odborný vědecký projekt a využít takových odborníků, kteří nejsou vystaveni vlivu osob podezřelých z porušování zákona.“

„A tady přichází na scénu Clyde Snow.“

„Ano. Ve čtyřiaosmdesátém vyslala Americká asociace pro pokrok vědy, AAAS, do Argentiny delegaci, jejímž členem byl i Clyde Snow. Toho roku byl založen Argentinský tým soudní antropologie EAAF, který od té doby aktivně funguje.“

„Nejen v Argentině.“

„Přesně. EAAF spolupracoval s organizacemi na ochranu lidských práv v Bosně, Východním Timoru, Salvadoru, Guatemale, Paraguayi, Jižní Africe, Zimbabwe...“

„Kdo to platí?“

„Členové týmu jsou placeni z celkového rozpočtu EAAF. Ve většině těchto zemí mají instituce pro ochranu lidských práv velmi omezené finanční prostředky.“

Jelikož jsem znala Mateův cíl, chytla jsem se tohoto tématu.

„Peníze jsou při práci s lidskými právy chronická potíž. Kromě platů pracovníků jsou tu náklady na cestování a věci potřebné přímo na místě. Misi financuje buď celou EAAF, nebo v

Guatemala FAFG, anebo nějaká místní či mezinárodní organizace.“

„Mluvme o Guatemala.“

Tak to by bylo s tím sbíráním peněz.

„Během zdejší občanské války – která trvala od roku 1962 do roku 1996 – zahynulo nebo ‚zmizelo‘ sto až dvě stě tisíc osob. Odhaduje se, že další milion ztratil střechu nad hlavou.“

„Většinou civilisté.“

„Ano. Komise pro historické objasnění OSN dospěla k závěru, že z devadesáti procent se všeho porušování lidských práv dopustila guatemalská armáda a polovojenské organizace s ní propojené.“

„Mayové to koupili z první ruky.“

Ten chlap byl odporný.

„Většina obětí byli mayští rolníci, mnozí z nich se na konfliktu ale vůbec nepodíleli. Vojsko se hnalo venkovem a zabíjelo každého, kterého i jen podezíralo z toho, že pomáhá partyzánům. V horských provinciích El Quiché a Huehuetenango jsou stovky neoznačených hrobů.“

„Doslova spálená země.“

„Ano.“

„A pak si hrají na nevinátka.“

„V následujících letech guatemalské vlády popíraly, že k těmto masakrům vůbec kdy došlo. Současná vláda od toho ale ustoupila, ale je nepravděpodobné, že by za tyto zločiny byl někdo potrestán. V roce 1996 byla podepsána mírová smlouva mezi guatemalskou vládou a koalicí hlavních partyzánských skupin, a tím oficiálně konflikt skončil. Téhož roku byla zaručena imunita osobám obviněným z toho, že se během války dopouštěly porušování lidských práv.“

„Tak proč tohle?“ Nordstern mávl rukou kolem kanceláře.

„Ti, kdo přežili, a příbuzní začali mluvit a dožadovat se vyšetřování. I když nemohou očekávat vznesení obžaloby, chtějí vrhnout světlo na to, co se tu odehrálo.“

Vzpomněla jsem si na tu holčičku v Chupan Ya. Připadala jsem si jako zastánce zločinců, když mluvím o jejich skutcích tak sterilně a odtažitě. Oběti si zaslouží vášnivější projev.

„Ale ještě předtím, začátkem devadesátých let, začaly guatemalské skupiny zastupující rodiny obětí zvát zahraniční organizace včetně Argentinců k provádění exhumací. Argentinci spolu s vědci ze Spojených států vyškolili místní odborníky. To vedlo k operaci, kterou tady vidíte. Během minulého desetiletí Mateo a jeho tým provedli desítky forenzních vyšetření a dosáhli do jisté míry nezávislosti na vládních orgánech.“

„Jako v Chupan Ya.“

„Ano.“

„Povídejte mi o Chupan Ya.“

„V srpnu 1982 vstoupili do vesnice vojáci a příslušníci civilních hlídek...“

„Pod velením Alejandra Bastose,“ skočil mi do řeči Nordstern.

„To nevím.“

„Pokračujte.“

„Zřejmě o tom víte víc než já.“

Znovu pokrčil rameny.

A co, sakra, už mám toho člověka dost. Masakry jsou pro něj jen historka do novin. Pro mě jsou víc. O hodně víc.

Vstala jsem.

„Připozdívá se, pane Nordsterne. Mám práci.“

„Chupan Ya nebo ten septik?“

Tiše jsem opustila místnost.

Stavba miminka je složitá operace, řízená s vojenskou přesností. Chromozomy vytvoří velící centrum, jednotky pozemních genů přijímají rozkazy od řídících genů, jež se zodpovídají dalším kontrolním genům na vyšších místech řetězce.

Zprvu tvoří embryo nediferencovaná hmota. Vydá se rozkaz.

Obrátlovec!

Segmentované kosti se zformují kolem míchy, připojí se údy, každý s pěti prsty. Lebka. Opravdická čelist.

Embryo je pulec. Žabička. Ještěrka.

Dvojitý vnější kožní val ušního boltce nahoře vpředu.

Savec!

Teplokrevnost, živorodost, heterodontie.

Embryo je ptakopysk. Klokán. Sněžný leopard. Elvis.

Generálové přitlačí.

Primát!

Palec proti ostatním prstům – trojrozměrné vidění.

Ještě víc.

Homo sapiens!

Šedá hmota za všechny prachy. Vzpřímená chůze po dvou nohou.

Lidská kostra se začíná osifikovat kolem sedmého týdne. Mezi devátým a dvanáctým týdnem se začínají vyvíjet zuby.

Identifikovala jsem na fotkách z místa nálezu čtyři kraniální prvky.

Sphenoid je motýlovitá kost, která tvoří zčásti očníkové oblouky a spodinu lebeční. Velká křídla vznikají během osmého týdne, malá následují o týden později.

Pomocí lupy a kalibrační mřížky jsem změřila délku a šířku. Pomocí logaritmického pravítka jsem vypočítala skutečnou velikost. Větší křídla: patnáct krát sedm milimetrů. Menší křídlo: šest krát pět milimetrů.

Spánková kost taky nevznikne hned. Plochá část tvořící spánek a většina laterální části lícni kosti se objevují během osmého týdne. Tahle měřila deset krát osmnáct milimetrů.

Bubínková kost zahajuje svůj život přibližně v devátém týdnu a během příštích jedenadvaceti dnů vyrůstá do tří kostních výběžků. Výběžky se spojují a kolem šestnáctého týdne tvoří kroužek. Těsně předtím, než se mimino odhlásí z děložního hotelu, kroužek se napojí k ušnímu otvoru.

Ta první matoucí skvrnka, co jsem zahlédla na fotce pánve, byl maličký bubínkový kroužek. Ačkoliv čáry spojení byly dosud viditelné, tři segmenty byly pevně propojené. Měřítko ABFO potvrdilo, že je to stoprocentně kroužek. Změřila jsem průměr, opravila, přidala číslo do svého seznamu. Osm milimetrů.

Obrátila jsem svou pozornost k nádobce.

Miniaturní půlka čelisti s důlky, v nichž nikdy nevyrostou zuby. Pětadvacet milimetrů.

Jedna klíční kost. Dvacet jeden milimetr.

Podle tabulek v knize o fetální osteologii jsem si prověřila všechna měření. Větší křídlo *sphenoidu*. Menší křídlo *sphenoidu*. Spánková kost. Bubínková kost. *Mandibula*. Klíční kost.

Podle Fazekase a Kósy byla dívka v nádrži v pátém měsíci těhotenství.

Zavřela jsem oči. Dítě bylo patnáct až třiadvacet centimetrů dlouhé a vážilo kolem čtvrt kilogramu, když matku zabili. Dokázalo mrkat, dělalo své pohyby. Mělo řasy a otisky prstů, slyšelo a poznávalo mámin hlas. Jestli to byla holčička, měla ve svých maličkých vaječnicích šest milionů vajíček.

Překonával mě smutek, když od dveří zavolala Elena.

„Máš telefon.“

Nechtělo se mi s nikým mluvit.

„Nějaký detektiv Galiano. Můžeš si to vzít v Mateově kanceláři.“

Poděkovala jsem Eleně, znovu uzavřela důkaz do nádobky a vystoupala zpět do prvního patra.

„Pátý měsíc,“ řekla jsem a přeskočila tak úvodní fráze.

Nepotřeboval vysvětlení.

„Zhruba doba, kdy si chtěla vyjasnit věci s tatškou.“

„Se svým, nebo s dárcem šťastné spermie?“

„Nebo nedárcem.“
 „Žárlivý přítel?“ vyhrkla jsem.
 „Rozzlobený pasák?“
 „Cizí psychopat? Možností je nekonečně. Právě proto svět potřebuje detektivy.“
 „Dneska ráno jsem trochu pátral.“
 Čekala jsem.
 „Eduardovi jsou hrdými vlastníky dvou boxerů a kočky. Rodina Lucy Gerardiové má kočku a knírače. De la Aldovi nejsou milovníci zvířat. Stejně tak velvyslanec a jeho rod.“
 „Přítel Patricie Eduardové?“
 „Krysa jménem Julio.“
 „Přítel Claudie de la Aldové?“
 „Alergie.“
 „Kdy se vaši hoši z techniky podívají na vzorky?“
 „V pondělí.“
 „Co říkal státní zástupce?“
 Slyšela jsem, jak se Galiano dlouze nadechl nosem.
 „Jeho úřad kostru neuvolní.“
 „Můžeme získat přístup do márnice?“
 „Ne.“
 „Proč ne?“
 „Ten chlap skutečně toužil stát se mým nejlepším přítelem a byl zničen z toho, že ten případ nemůžeme prodiskutovat.“
 „Je to typické?“
 „Nikdy se mi žádný státní zástupce takhle nešprajcnul, ale s tímhle jsem ještě nikdy nejednal.“
 Chvilí jsem vyjadřovala, co si o tom myslím.
 „Co se podle vás děje?“
 „Buď je ten chlap fanatický vyznavač protokolu, nebo ho někdo drží pod krkem.“
 „Kdo?“
 Galiano neodpověděl.
 „Velvyslanectví?“ zeptala jsem se.
 „Co děláte?“ V jeho hlase byla temná ostražitost.
 „Ted?“
 „Po setmění.“
 Pochopila jsem, proč si Ryan a Galiano tolik kápli do noty.

Podívala jsem se na hodinky. Pět čtyřicet. V laboratoři zavládl klid sobotního večera.

„Tady už je pozdě něco začínat. Vráťím se do hotelu.“

„Za hodinu vás vyzvednu.“

„Proč?“

„Caldos.“

Už jsem chtěla něco namítnout, ale pak jsem si představila jednočlennou sešlost, jíž bych se zúčastnila ve svém pokoji.

No a co.

„Mám modré šaty.“

„Ano.“ Nechápavě.

„Dávám přednost malé kytice, co se připne na zápěstí.“

„Darováno občanem se zálibou v zahrádkaření.“ Galiano mi podával dvě macešky přišité sešíváčkou k modré gumičce.

„Darováno?“

„Náramek se prodával zvlášť.“

„Brokolice?“

„Chřest.“

„Jsou krásné.“

Když jsme kráčeli směrem ke *Café Gucumatz*, auta kolem nás houkala a závodila mezi sebou. Podvečerní sprška odešla tak rychle, jako přišla a vzduch voněl mokrým betonem, benzinem a květinami. Tu a tam kolem zavála mastná kukuřičná vůně *tamal* nebo *chuchito*, když jsme míjeli káru nějakého pouličního stánkaře.

O chodník jsme se dělili s davy jiných lidí. Páry mířily někam na večeři nebo na skleničku. Mladí profesionálové se vraceli z práce domů. Zástupy nakupujících. Lidé na sobotní večerní procházce. Vánek přehazoval kravaty přes ramena a sukně lepil ke stehům a bokům. Nad hlavami se nám zvedaly a klesaly listy palem s tichými mlaskavými zvuky.

Gucumatz bylo zařízeno techno-maysky, s tmavými dřevěnými břevny, plastikovou flórou a umělým jezírkem, přes něž se klenul můstek. Všechny zdi zdobily fresky, z nichž většina zobrazovala krále kmene Quiché z patnáctého století, jenž propůjčil podniku své jméno. V duchu jsem se ptala, co asi Opeřený Had říká svému patronství, ale nechala jsem si to pro sebe.

Svítilo se loučemi a svíčkami a vstoupit tam bylo jako vejít do mayské hrobky. Když se mi zorničky zase rozšířily, zavřeštěl nějaký papoušek pozdrav – španělsky a anglicky. Totéž učinil muž v bílé košili, černých kalhotách a zástěře.

„Hola, Detective Galiano. Zdravím vás. *Comó está?*“

„Muy bien, Señor Velásquez.“

„Náramně dlouho jsme vás tady neviděli.“

Nad Velásquezovými ústy trčel obrovský knír jako řídítka, po stranách se vrhal směrem k jihu, pak se kroutil zpět na sever, jako by se mu natahoval po chřípí. Připomínal mi tamarina pinčího.

„Pracuju k padnutí, señore.“

Velásquez chápavě zavrtěl hlavou.

„Zločinnosti je dneska tuze moc. Všude. Všude. Občané tohoto města mají výhodu, že se tomu věnujete vy.“

Další smutné potřesení hlavou, pak mě Velásquez uchopil za ruku a přitiskl si ji ke rtům. Ochlupení jeho obličeje bylo jako skelná vata.

„*Bienvenido, señorita.* Přítel detektiva Galiana je vždy Velásquezovým přítelem.“

Pustil mé prsty, zamžikal obočím na obou očích na Galiana a teatrálně zamrkal.

„*Por favor.* Můj nejlepší stůl. Pojd'te. Pojd'te.“

Velásquez nás vedl ke svému milovanému stolu u jezírka, otočil se a rozzářil oči na Galiana. Detektiv naklonil hlavu směrem do nitra restaurace.

„*Sí, señor.* Samozřejmě.“

Velásquez nás spěšně vedl k výklenku, zbudovanému za zadním rohem, a vrhl na Galiana tázavý pohled. Můj společník přikývl. Vstoupili jsme do jeskyně a usedli. Další grouchovský výstup pro velkého bojovníka se zločinem a náš hostitel se vzdálil.

„To bylo rafinované jak paviání prdel,“ řekla jsem.

„Omlouvám se za *machismo* svých bratří.“

Během několika vteřin se dostavila servírka s jídelními lístky.

„Úlitba bohům?“ zeptal se mě Galiano.

Ach jo.

„To nejde.“

„Ale?“

„Už mám vypito.“

Galiano se nevyptával.

Objednal si martini Grey Goose beze všeho. Já požádala o perrierku s citronem.

Když nám přinesli pití, otevřeli jsme jídelní lístky. S naším přemístěním do podsvětí se světlo změnilo z tlumeného v neexistující a já stěží rozeznávala ručně psaný text. V duchu jsem se ptala, jaký motiv vedl Galiana k přestěhování, ale nezeptala jsem se.

„Jestli jste ještě neměla *caldos*, tak je doporučuju.“

„*Caldos* jsou...?“

„Tradiční mayský guláš. Dneska mají kachní, hovězí a kuřecí.“

„Kuřecí.“ Zavřela jsem jídelníček. Stejně se to nedalo přečíst. Galiano zvolil hovězí.

Číšnice přinesla tortilly. Galiano si jednu vzal, nabídl košík.

„*Gracias*,“ řekla jsem.

„Kdy?“ Uvelebil se zpátky do křesla.

Někde mi něco uniklo.

„Kdy?“ opakovala jsem jeho otázku.

„Kdy jste spálila mosty?“

Došlo mi to, ale neměla jsem v úmyslu probírat svůj milostný poměr s alkoholem.

„Před pár lety.“

„Přítelkyně Billa Wilsona?“

„Nejsem členka.“

„Spousta lidí spoléhá na anonymní alkoholiky.“

„Je to skvělý program.“ Sáhla jsem po sklence. Bublínky vydávaly tichý syčivý zvuk, jak se led rozpouští. „Chtěl jste mi něco říct o případu?“

„Ano.“

Usmál se, usrkl martini.

„Máte dceru, je to tak?“

„Ano.“

Odmlka.

„Já mám syna. Je mu sedmnáct.“

Neřekla jsem nic.

„Alejandro, ale raději si říká Al.“

Galiano pokračoval, aniž by si dělal starosti s chybějící zpětnou vazbou.

„Chytrý kluk. Napřesrok půjde na vysokou. Patrně ho pošlu do Kanady.“

„Ke sv. F-X?“ Doufala jsem, že vyrazím díru do jeho nezdolné sebejistoty.

Galiano se zazubil.

„Tak odtud máte to soustíčko s Netopýrem.“

Tak on *postřehl*, že jsem na velitelství použila jeho přezdívku.

„Kdo?“ zeptal se.

„Andrew Ryan.“

„Ay, Dios.“

Zaklonil hlavu a rozesmál se.

„Co sakra Ryan teď dělá?“

„Je detektivem u provinciální policie.“

„Využije svou španělštinu?“

„Ryan umí španělsky?“

Galiano kývl. „Mluvili jsme tak spolu o kolemjdoucích příslušnicích opačného pohlaví a nikdo nevěděl, co si povídáme.“

„Bezpochyby jste hodnotili jejich inteligenci.“

„Krejčovské umění.“

Provrtala jsem ho pohledem.

„Byla to jiná doba.“

Přišla číšnice a oba jsme se pustili do dochucení guláše. Pak jsme jedli mlčky, Galiano přejížděl očima po restauraci. Kdyby nás někdo pozoroval, považoval by nás za dvojici, která se už navzájem omrzela. Nakonec se zeptal: „Jak dobře znáte guatemalský justiční systém?“

„Očividně jsem úplně mimo.“

„Víte přece, že tady nejste v Kansasu.“

Ježíšmarjá. Tenhle chlap je celý Ryan.

„Vím o mučení a vraždění, detektive Galiano. Právě proto jsem v Guatemale.“

Galiano si nabral sousto guláše a ukázal svou vidličkou na mou.

„Horké je to lepší.“

Vrátila jsem se k jídlu a čekala, až bude pokračovat. Nepokračoval. Naproti naší katakombě nějaká stařena smažila tortilly na *comal*. Dívala jsem se, jak hází těsto, klade je na

plochou hliněnou pánev a staví ji nad oheň. Zas a znova opakovaly její ruce tytéž pohyby, tvář měla jak dřevěnou masku.

„Povězte mi, jak ten systém funguje.“ Zaznělo to ostřeji, než jsem zamýšlela, ale Galianova vyhýbavost mě začínala dráždit.

„My v Guatemale nemáme porotní proces. Trestní záležitosti vyšetřují soudci první instance, *prima instancia*, občas smírčí soudci jmenovaní Nejvyšším soudem. Tito soudci, vy byste je nazvala státními zástupci, mají vyhledávat jak usvědčující, tak osvobozující důkazy.“

„To znamená, že fungují jako obhájce i žalobce.“

„Když vyšetřující soudce dospěje k závěru, že existují důkazy proti obviněnému, předá záležitost soudci, který rozhodne.“

„Kdo má moc nařídít pitvu?“ zeptala jsem se.

„Soudce první instance. Pitva je povinná u násilných nebo podezřelých úmrtí. Pokud se však dá žaloba prokázat vnějším ohledáním, žádný řez ve tvaru Y se nekoná.“

„Kdo velí márnícím?“

„Jsou přímo podřízeny prezidentovi Nejvyššího soudu.“

„Takže soudní lékaři skutečně pracují pro soudy.“

„Nebo pro národní sociální bezpečnostní institut, *Instituto Guatemalteco de Seguridad Social*, IGSS. Ale ano, soudní lékaři jsou podřízeni soudu. Není to jako například v Brazílii, kde státem řízené zdravotně-právní instituty pracují pro policii. Zde přijdou soudní lékaři s policií velmi málo do styku.“

„Kolik jich je?“

„Kolem třiceti. Sedm nebo osm jich pracuje v soudní márnici tady ve městě G, zbytek je roztroušen po celé zemi.“

„Jsou dobře vyškolení?“

Odpočítával na prstech. Stačily mu tři.

„Musíte být občanem Guatemaly od narození, doktorem medicíny a členem zdravotně-právní asociace.“

„To je všechno?“

„To je všechno. Sakra, na USAC se soudní lékařství ani nevyučuje.“

Mluvil o Univerzitě San Carlos, jediné státní univerzitě v Guatemale.

„Upřímně řečeno, nevím, proč to kdo dělá. Společenské postavení nestojí za nic a platí mizerně. Byla jste už v márnici města G?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Jako vystřižená ze středověku.“

Utrženým kusem tortilly vytřel omáčku, pak odstrčil misku.

„Jsou soudní lékaři zaměstnanci na plný úvazek?“

„Někteří jsou. Někteří pracují pro soudy jen aby si přivydělali. Zvláště v zemědělských oblastech.“

Galianovy oči zalétly doleva, jakmile vstoupila číšnice. Odnesla nádobí, zeptala se na moučník a kávu a potom odešla.

„Jaký je postup, když se najde mrtvola?“

„To se vám bude moc líbit. Ještě asi před deseti lety sbírali umrlce hasiči. Přijedou na místo nálezu, vyšetří tělo, vyfotí a konec. Centrální dispečink uvědomí policii a my uvědomíme soudce. Policejní vyšetřovatelé pak shromáždí důkazy a výpovědi. Nakonec se ukáže soudce, uvolní mrtvolu a hasiči ji odvezou do márnice. Dnes se k transportu používají policejní vozidla.“

„Proč ta změna?“

„Hasič-dobrák a jeho kolegové si brali peníze a šperky.“

„Takže soudní lékař se obvykle na místě neobjeví?“

„Ne.“

„Proč Lucas?“

„Díaz mu patrně nedal na vybranou.“

Přinesli kávu a my ji chvíli mlčky upíjeli. Když jsem se opět ohlédla po té stařeně, Galianovy oči můj pohled sledovaly.

„Ještě něco vás vyděsí. V Guatemale se po soudních lékařích jen žádá, aby určili příčinu smrti, ne způsob.“

Galiano měl na mysli čtyři termíny, používané ke kategorizaci okolností smrti: vražda, sebevražda, nehoda, přirozená smrt. Tělo se najde v jezeře a pitva určí, že mu plíce zaplnilo dostatek vody, aby to zastavilo dýchání. Příčinou smrti je utonutí. Ale jestli tam zesnulý spadl, skočil nebo byl strčen? To jsou otázky způsobu.

„Kdo určí způsob?“

„Soudce. Státní zástupce.“

Galiano pozoroval dvojici, kterou usazovali na druhé straně místnosti. Pak mírně pootočil své křeslo, opřel se a ztlumil hlas.

„Víte o tom, že mnozí z těch, kdo se v minulosti podíleli na těch zvěrstvech, zůstali ve velení armády?“

Mluvil hlasem, ze kterého mi na pažích naskakovala husí kůže.

„Víte, že mnozí z těch, kdo dnes provádějí vyšetřování, byli nebo jsou přímými účastníky mimosoudních poprav?“

„Jsou?“

Upřeně mi hleděl do očí.

„Policie?“

Ani mrk.

„Jak je to možné?“

„Ačkoliv formálně podléhá jurisdikci ministerstva vnitra, policie zde zůstává účinně pod kontrolou armády. Systém trestní justice je prodchnutý strachem.“

„Kdo se bojí?“

Další přejezd pohledem. Ani jeden pohyb nezůstane nepovšimnut. Když se Galiano obrátil zpět ke mně, byla jeho tvář tvrdší verzí té, kterou bývala.

„Všichni se bojí. Svědci a příbuzní nebudou vypovídat pod přísahou, nebudou ani svědčit ze strachu z odvety. Když důkazy vedou k armádě, musí se prokurátor nebo soudce obávat toho, co se stane jeho rodině.“

„Nesledují snad pozorovatelé porušování lidských práv?“ Můj hlas byl stěží silnější než šepot. Galiano se mi dostával pod kůži.

Vyfoukl vzduch mezi rty a podíval se mi přes rameno.

„V Guatemale bylo zabito nebo zmizelo víc pozorovatelů než kdekoli jinde na celé planetě. To neříkám já, to je oficiální.“

Četla jsem o tom přednedávnm v *Human Rights Watch*.

„A není tu řeč o pradávné historii. Až na čtyři se všechny ty vraždy odehrály od šestaosmdesátého roku, kdy byla zřízena civilní vláda.“

Ucítila jsem v břiše šimrání strachu.

„Co tím chcete říct?“

„Vyšetřování úmrtí tady není žádná legrace.“ Oči měl temné hněvem. „Předložíte pitevní nález nebo policejní zprávu, která obviní nesprávné lidi, a život už není čistý a snadný. Hlášení výsledků může být riskantní, pokud je příjemce vaší zprávy náhodou spojen se zloduchy, i když zastává úřad prokurátora.“

„Což znamená?“

Chtěl něco říct, pak jeho oči zacouvaly.
Šimrání se spojilo do studeného, tvrdého uzlu.

Dnešní den byl den květin. Po návratu do svého pokoje jsem našla kytici o rozměrech malého volkswagenu. Přiložená kartička byla typická pro Ryana.

Díky za vzpomínky. Dobrý den.

AR

Poprvé po více než týdnu jsem se zasmála.

Po osprchování jsem se prohlížela v zrcadle v koupelně, hodně podobně, jako bych si prohlížela cizího člověka na ulici. Viděla jsem ženskou středních let s jemným nosem a lícními kostmi, vějířky vrásek v koutcích očí, bradu dosud pevnou. Jizvička od planých neštovic nad levým obočím. Asymetrické dolíčky v tvářích.

Shrnula jsem si ofinu z čela a obouruč zastrčila vlasy za uši. Vlasy mám jemné, původní blond odstín zhnědl a nyní se tryskem řítí k šedinám. Vždycky jsem záviděla mladší sestře Harry její husté plavé vlasy. Jí nikdy ani nepřišly na mysl laky a gely zvyšující objem, kdežto já jen za pěnové tužidlo utrácela tisíce.

Okamžik jsem se na sebe dívala zpříma. Můj pohled opětovaly unavené zelené oči, obě podmalované bledě fialovou barvou. Z vnitřního okraje levého obočí vybíhala směrem dolů nová rýha. Osvětlení? Pootočila jsem se doprava, o půl kroku ucouvla. Vráska byla opravdová. Týden v Guatemale a zestárla jsem o desetiletí.

Anebo je to obavou z Galianova varování? *Bylo to varování?* Vymáčkla jsem zubní pastu na kartáček a začala horními stoličkami.

Jaký *smysl* měl rozhovor v Gucumatzu? Bylo to jen vybídnutí, abych byla ve stěhu? Abych byla opatrná, kam jdu a s kým? Na

zpáteční cestě pěšky jsme hovořili převážně o případu ze septiku. Galiano neměl mnoho novinek.

Návštěva na klinice plánovaného rodičovství v Zóně 1 neboli v APROFAM měla nulový efekt. Totéž platilo o soukromé klinice *Mujeres por Mujeres*. Byť neochotně, ale přesto mi službu konající lékařka, Maria Zuckermanová, slíbila zkontrolovat databázi svých pacientů. Našla dvě Eduardové, Margaritu a Claru, obě přes třicet. Žádná Lucy Gerardiiová, Claudia de la Aldová ani Chantale Specterová. Jestliže si některá z pohřešovaných žen domluvila návštěvu či byla vyšetřena lékařem, učinila tak pod falešným jménem.

Náramné překvapení.

Galiano se také dozvěděl, že když se někdo na klinice neobjeví, žádný poplach nenastane. Mnoho pacientek se objedná a pak se neukáže. Některé přijdou jednou nebo dvakrát a pak zmizí. Mnohé z nich jsou ve věkovém rozpětí jako dáma z nádrže. Mnohé jsou těhotné. Bez obrázku a bez popisu doktorka Zuckermanová nechtěla dovolit, aby byl její personál 'obtěžován' výsledky.

Galiano požadoval seznam všech, které zatelefonovaly nebo byly vyšetřeny během uplynulého roku. Jak se dalo čekat, Zuckermanová odmítla, odvolávajíc se na lékařské tajemství. Galiano měl v úmyslu vyžádat si soudní příkaz, až bude k dispozici lepší popis.

Vypláchla jsem si a vyplivla, zaplavena znovu pocitem viny. Kdybych byla hned u septiku provedla lepší předběžnou prohlídku, *měli* bychom lepší popis.

Zeptala jsem se Galiana na přepadení Carlose a Molly. Slyšel už o té střelbě, ale věděl jen málo, protože vyšetřování probíhalo v Sololá. Slíbil, že zjistí, co se dá.

Na dlaň jsem si nabrala krém a rozetřela ho po obličeji.

Také jsme mluvili o Andrew Ryanovi. Pověděla jsem Galianovi o Ryanově práci u SQ. Podělil se se mnou o nové historky z jejich společných nezvedených let.

Když Galiano odcházel, sdělil mi, že jeho partner ráno navštíví Eduardovy a de la Aldovy, a on sám zajde k Gerardiům a Specterům. Vzhledem k nálezu v Paraísu měli dojem, že nedělní návštěvy jsou ospravedlnitelné. Požádala jsem ho, aby mě vzal s sebou. Nebude to nebezpečné, argumentovala jsem, a oko

nezaujatého pozorovatele by se mohlo dokonce i hodit. Byť skepticky, přesto souhlasil.

Zhasla jsem světlo, otevřela okna co nejvíc dokořán, nastavila budík a vlezla do postele.

Připadalo mi, že celé hodiny poslouchám dopravní provoz a hotelové zvuky a pozoruji záclony, jak se vzdouvají a plihnou. Nakonec jsem usnula s hlavou pod polštářem. Zdálo se mi, jak Ryan a Galiano oslavují v Maritimes.

Galiano mě vyzvedl v osm. Stejný pozdrav. Stejně sluneční brýle.

Nad rychlou snídání mi sdělil, že má v úmyslu přitlačit na Maria Gerardiho, staršího bratra Lucy.

„Proč Mario?“ zeptala jsem se.

„Špatné vibrace.“

„Pane jo.“ O vibracích jsem neslyšela od té doby, co vybledla sláva Beach Boys.

„Něco mi na tom klukovi vadí.“

„Ponožky?“

„Někdy se člověk musí řídit vnitřním hlasem.“

S tím se nedalo nesouhlasit.

„Co ten Mario dělá?“

„Pokud možno nic.“

„Studuje?“

„Vystudoval fyziku na Princetonu.“ Galiano si na tortilu naložil poslední zbytek vajíček a fazolí.

„Takže ten kluk není žádný blbeček. Co dělá teď?“

„Patrně vypracovává alternativy Planckovy konstanty.“

„Detektiv Galiano zná kvantovou teorii. Působivé.“

„Mario je bohatý, hezký a mezi ženami hotový Gatsby.“

„Detektiv Galiano zná literaturu. Další kategorie. Co takhle ,Proč se Netopýrovi nelíbí Mario‘?“

„To ty ponožky.“

„Zvláštní, že Lucy a Chantale Specterová zmizely doslova ve stejnou dobu.“

„Víc než zvláštní.“

Nedbaje mých protestů, popadl Galiano účet a zaplatil. Pak jsme zamířili k Zóně 10.

Plazili jsme se pomalu dopravní zácpou po Avenida la Reforma a přitom na celých deset minut uvízli u Botanické zahrady univerzity San Carlos. V duchu jsem viděla Lucy Gerardiiovou, jak kráčí po tom chodníku, obličej orámovaný dlouhými tmavými vlasy. Uvažovala jsem o tom dni.

Proč šla do zahrady? Měla s někým schůzku? Chtěla tam snad studovat? Snít holčičí sny, které nikdy neuskutečnila?

Byly to její kosti, které mi Díaz sebral? Odvrátila jsem se od okna, znovu s pocitem viny.

„Proč jedeme nejdřív k Gerardiům?“

„Señora Specterová není ranní ptáče.“

Asi jsem vypadala překvapeně.

„Já věřím na to, že se člověk má držet velkých věcí a ty malé hodit za hlavu. Jestli Její Milost ráda spí, tak ať. Kromě toho se chci k Gerardiům dostat, ještě dokud je tam papá.“

Hned za americkým velvyslanectvím Galiano zahrnul do úzké uličky zastíněné stromy a u obrubníku zastavil. Vystoupila jsem a čekala, zatímco vyřizoval nějaký telefonát. Květnové slunce mě hrálo do hlavy.

Šla Lucy do zahrady, protože byl slunný den? Nebo krmit veverky? Nebo pozorovat ptáky? Nebo se snad chtěla jen tak potulovat bez cíle a sledovat všechno, co se naskytne? Být sama se všemi možnostmi mládí?

Gerardiiova rezidence stála uprostřed pozemku, obklopeného upravenými živými ploty kolem upraveného trávníku. Pěšina z plochých kamenů vedla od postranní cestičky k domovním dveřím. Květiny zářivých barev lemovaly cestu z obou stran a kolem úpatí domu se vinuly přeplněné okrasné záhony.

Příjezdová cesta, doplněná o Mercedes 500 S a džíp Grand Cherokee, ubíhala podél pravé strany pozemku. Plot z drátěného pletiva tvořil malou ohrádku nalevo. Za plotem lítal z jednoho konce na druhý knírač velikosti sviště a divoce štěkal.

„Nejspíš by se to dalo uznat za psa,“ řekl Galiano a stiskl zvonek.

Dveře otevřel vysoký, vychrtlý muž se stříbrnými vlasy a brýlemi v černých obroučkách. Měl na sobě tmavý oblek, oslnivě

bílou košili a žlutou hedvábnou kravatu. Uvažovala jsem, jaká návštěva vyžaduje v neděli ráno takovou formálnost.

„*Buenos días, señor Gerardi,*“ pozdravil ho Galiano.

Gerardi mírně pozvedl bradu, pak stočil pohled ke mně.

„Doktorka Brennanová je antropoložka, která vypomáhá s případem vaší dcery.“

Gerardi ustoupil a pokynul nám, abychom vstoupili. Vedl nás naleštěnou dlaždicovou chodbou do pracovny obložené dřevem. Perský koberec. Psací stůl ze sukovitého ořechového dřeva. Drahé sběratelské předměty esteticky rozestavěné na mahagonových policích. Ať pracoval Gerardi kdekoli, platili mu za to dobře.

Sotva jsme překročili práh, objevila se ve dveřích nějaká žena. Měla nadváhu a vlasy barvy uschlého listí.

„*Buenos días, señora Gerardi,*“ pozdravil i ji Galiano.

Señora Gerardiová ho pozorovala se strachem i odporem, asi jako by se dívala na škorpióna v umývadle.

Gerardi na manželku promluvil bleskurychlou španělštinou, jejíž smysl mi unikal. Když začala odpovídat, přerušil ji.

„Por favor, Edwina!“

Señora Gerardiová svírala jednu ruku v druhé, pak stisk vystřídala a ještě jednou. Klouby byly bílé pod šupinatou růžovou pokožkou. V očích se jí svářila nerozhodnost a na okamžik jsem už myslela, že něco namítne. Místo toho se kousla do dolního rtu a vzdálila se.

Señor Gerardi ukázal na dvě kožená křesla naproti psacímu stolu.

„Prosím.“

Sedla jsem si. Kůže voněla jako nový jaguár. Anebo aspoň tak, jak jsem si představovala, že nový jaguár voní, protože jsem nikdy v žádném nejela.

Galiano zůstal stát. Gerardi rovněž.

„Pokud nemáte nové zprávy, připadá mi toto setkání bezpředmětné.“ Gerardi držel obě paže strnule podél boků.

„Co takhle kostra?“ Tón mi sděloval, že Galiano je naštvaný.

Náš hostitel nedal najevo žádnou reakci.

„Měla by Lucy důvod ocitnout se v Zóně 1?“ zeptal se Galiano.

„Dal jsem ve svých výpovědích jasně na srozuměnou, že má dcera nenavštěvovala veřejné podniky. Chodila...“ Rty se mu sevřely, uvolnily. „Chodí do školy, do kostela a do našeho klubu.“

„Nezapamatoval jste si jména nějakých přátel, o kterých se mohla zmínit? Spolužáků?“

„Na tuto otázku jsem už odpovídal. Má dcera není frivolní.“

„Byla si Lucy blízká s Chantale Specterovou?“

„Příležitostně se stýkaly.“

„Co společně dělaly?“

„To všechno je v mé výpovědi.“

„Prokažte mi tu laskavost.“

„Studovaly, chodily do kina, plavaly, hrály tenis. Velvyslanec a já jsme členy stejného soukromého klubu.“

„Kde je váš syn, seňore Gerardi?“

„Mario má lekci golfu.“

„Aha. Bývala Chantale Specterová někdy ve vašem domě?“

„Dovolte, abych vám něco vysvětlil. Bez ohledu na postavení jejího otce jsem nikdy svou dceru v jejich vzájemném vztahu nepodporoval.“

„Pročpak to?“

Gerardi okamžik zaváhal.

„Chantale Specterová je zmatená.“

„Zmatená?“

„Mám pocit, že nemá na mou dceru dobrý vliv.“

„A co chlapci?“

„Nedovoluji své dceři s někým chodit.“

„Z toho byla nejspíš celá nadšená.“

„Má dcera nezpochybňuje pravidla, která stanovím.“

Složila jsem ruce v klíně a zadívala se na ně. *Lucy, říkala jsem si. Tvá dcera se jmenuje Lucy, ty studený, arogantní blbečku.*

„Ano.“ Galiano se cynicky zazubil. „Nevzpomněl jste si od našeho posledního rozhovoru snad ještě na něco?“

„Nevím nic víc, než co víte vy. To jsem vám řekl už do telefonu.“

„A já vám řekl, že dnes chci mluvit s Mariem.“

„Ty lekce se plánují týden předem.“

„Opravdu bych nechtěl ohrozit chlapcův rozmach.“

Gerardi se ze všech sil snažil potlačit hněvivé zacukání v obličejí.

„Upřímně řečeno, detektive, doufal jsem, že už došlo k nějakému pokroku. Tahle záležitost se vleče přes čtyři měsíce. To napětí je pro mou ženu a syna nesnesitelně těžké. Ten poslední útok na naše domácí zvířata byl barbarský.“ Usoudila jsem, že tím míní odběr vzorků chlupů, který provedla policie.

Galiano zamlaskal. „Omluvím se tomu knírači.“

„Nevytahujte se na mě, detektive.“

Galiano se naklonil přes psací stůl, takže byla jeho tvář jen pár centimetrů od Gerardiho obličejí.

„Nepodceňujte mě, señore.“

Galiano ucouvl.

„Najdu Lucy,“ řekl, pohlížíje chladně na našeho hostitele. „S vaší spoluprací jako bez ní.“

„Já jsem plně spolupracoval, detektive, a vadí mi vaše náznaky. Nikdo nemá o mou dceru větší obavy než já.“

Hodiny někde za dveřmi odbily. Celých deset úderů nikdo nepromluvil. Pak Galiano ticho přerušil.

„Pořád mi dnes ráno nejde z hlavy jedna věc.“

Gerardiho obličej byl jak zavřené dveře.

„Řeknu vám, že se objevila nějaká kostra, a vy projevujete asi takový zájem, jako bych vám četl zprávy o počasí.“

„Předpokládám, že má-li tato kostra nějakou souvislost se zmizením mé dcery, tak to řeknete.“ Od Gerardiho dokonale bílého límce košile stoupala rudá hladina.

„Asi jste toho dost předpokládal, pokud šlo o život dcery.“

„Je ta osoba, kterou jste našli, má dcera?“ Gerardiho horní ret byl bílý vzteky.

Galiano neodpověděl.

„Zřejmě to nevíte.“

Tvář mě pálila rozpaky. *Správně, pane Gerardi.* Protože se mi zvedal žaludek a zastrašily mě růžové brýle.

Gerardi narovnal páteř ještě víc, než byla.

„Myslím, že je na čase, abyste opustili můj dům.“

„*Buenos días, señor Gerardi.*“ Pokynul mu Galiano.

„*Regresaré.*“ Já se vrátím.

Pak vykročil směrem ke dveřím.

Vstala jsem a následovala ho.

„*Hijo de la gran puta!*“ Galiano se natáhl a zakroutil knoflíkem policejní vysílačky. Praskání vystřídalo prskání.

„Povězte mi, co si o něm doopravdy myslíte.“

„Je to pompézní, nafoukaný a samolibý osel.“

„Neberte si servítky.“

„Co je to za rodiče, když vidí v pubertáckém kamarádství frivolnost?“ Z Galianova hlasu číselo nevole.

„Přesně moje řeč. Copak otec dělá, že si může dovolit mercedes a peršan?“

„Gerardi a jeho bratr jsou vlastníky největšího autosalonu v Guatemale.“

Už jsme byli v autě a mířili k velvyslancově rezidenci.

„Ale má pravdu.“ Udělala jsem na přístrojové desce otisk ukazováčkem a otřela ho hranou dlaně. „O té kostře nic nevíme.“

„Budeme vědět.“

Udělala jsem další otisk.

„Myslíte, že byla Lucy tak poslušná, jak je o tom přesvědčen její otec?“

Galiano otočil jednu dlaň vzhůru a zvedl ramena i obočí, na guatemalského policajta velice francouzské gesto.

„Kdo ví? Zkušenost nám říká, že skoro nikdy nebývají.“

Další dva otisky. Za okny auta se míhaly stromy. Několik zatáček a zajeli jsme do ulice plné velkých domů zasazených daleko od vozovky na prostorných a profesionálně udržovaných pozemcích. Ve většině případů z nich bylo vidět jen střechu.

„V jedné věci ale mohl mít Gerardi pravdu.“

„V jaké?“ zeptala jsem se.

„O Chantale Specterové.“

Velvyslanec a jeho rodina žili za stejnými živými ploty jako ty, které obklopovaly dům Gerardiových. Žili také za elektricky nabitým plotem s obrovskou tepanou železnou branou a k ní se hodící soupravou uniformovaných strážných.

Galiano zahrnul na příjezdovou cestu a okénkem ukázal strážnému číslo jedna policejní průkaz. Muž se naklonil těsně k

němu, pak vstoupil do kontrolní budky. Pár vteřin nato se brána otevřela.

Širokým obloukem jsme zajeli před dům, kde průkaz zkontroloval strážný číslo dvě. Uspokojen prohlídkou, zazvonil. Dveře se otevřely a strážný nás předal domácímu sluhovi.

„Paní Specterová vás očekává.“ Muž na nás hleděl, aniž by se na nás díval. „Prosím, následujte mě.“

Prostředí bylo jako replika domu Gerardiových. Dřevem obložená pracovna, drahá dlažba, nábytek a umělecké předměty. Jen perský koberec měl jiný vzor.

Střetnutí nemohlo být odlišnější.

Vlasy paní Specterové byly měděné, rty a nehty krvavě rudé. Na sobě měla trojdílný hedvábný kalhotový komplet v barvě slunečnice a na nohou sandály stejné barvy. Když nás přicházela uvítat, jemná látka kolem ní jen vlála. Stejně tak oblak vůně Issey Miyaki.

„Detektive Galiano, je mi vždy potěšením se s vámi setkat.“ Francouzský přízvuk. „Ačkoliv by mi bylo milejší, kdyby to bylo za jiných okolností, samozřejmě.“

„Jak se vám daří, paní Specterová?“ Její prsty strašidelně zmizely v Galianově hnědé ruce.

„Dobře.“ Obrátila se ke mně s úsměvem. S nacvičeným úsměvem. „Tohle je ta mladá dáma, o které jste mluvil?“

„Tempe Brennanová,“ představila jsem se.

Rudé nehty vystřelily směrem ke mně. Plet' měla tak měkkou a kosti tak jemné, že to bylo jako potřást rukou dítěti.

„Mnohokrát vám děkuji, že jste nabídla pomoc místní policii. Pro mého manžela a pro mě to velmi mnoho znamená.“

„Doufám, že mohu nějak pomoci.“

„Prosím, odpusťte, chovám se příšerně.“ Položila si jednu ruku na hrud', druhou rychle zagestikulovala. „Prosím. Posad'me se.“

Vedla nás k sedací soupravě v arkýři na pravé straně místnosti. Všechna okna byla zakryta dřevěnými žaluziemi, štěrby mezi osmicientimetrovými laťkami byly uzavřeny před dopoledním sluncem.

„Můžu vám nabídnout čaj nebo kávu?“ Podívala se na Galiana a pak na mě.

Oba jsme odmítli.

„Tak tedy, detektive. Prosím, řekněte mi, že máte dobré zprávy.“

„To bohužel ne.“ Galianův hlas byl vlídný.

Z tváře jí vymizela všechna barva. Úsměv se chvěl, ale vydržel.

„Ale špatné taky ne,“ dodal rychle. „Jen jsem se chtěl hlásit na základně, zkontrolovat pár faktů a zjistit, jestli vás od našeho posledního rozhovoru něco nenapadlo.“

Spustila ruku z hrudi na područku křesla, dovolila své páteři, aby se zakřivila podle opěradla.

„Snažila jsem se, skutečně snažila, ale kromě toho, co jsem vám už řekla, nevím vůbec nic.“

Přes usilovnou snahu její úsměv zkolaboval. Začala popotahovat jedno z několika uvolněných vláken čalounění u svého kolene.

„Celé noci nespím a zas a znovu si probírám ten poslední rok. Já – těžko se to říká. Ale zřejmě mi uniklo spousta toho, co se mi odehrávalo přímo před očima.“

„Chantale se dala na nesprávnou cestu.“ Jeho tón byl na galaxie vzdálen od toho, jímž mluvil s Gerardim. „Jak jste říkala, zdaleka nebyla vůči vám a vašemu manželovi otevřená.“

„Měla jsem být všímavější. Vnímavější.“

Její tvář byla pod svatozáří oranžových vlasů smrtelně bledá. Jeden nalakovaný nehet si pohrával s nitkami čalounění, jako by byl ovládán z nezávislého zdroje energie.

Srdce mi nad ní pukalo, pracně jsem hledala nějaká slova útěchy.

„Nic si nevyčítejte, paní Specterová. Nikdo z nás nedokáže zcela ovládat své děti.“

Přejela pohledem od Galiana ke mně. I v šeru jsem viděla, že její oči mají zářivě zelenou barvu barevných kontaktních čoček.

„Máte děti, paní doktorko?“

„Má dcera studuje na univerzitě. Víím, jak těžké to bývá s dospívajícími.“

„Ano.“

„Mohli bychom se vrátit k několika věcem, paní Specterová?“ zeptal se Galiano.

„Pokud to pomůže.“

Vytáhl notes a začal upřesňovat jména a data. Po celý rozhovor paní Specterová nevědomky zpracovávala vlákna, střídavě kroutila a uhlazovala. Tu a tam nehet cvrnkl do látky a vrhl do prostoru vlákníka.

„Chantale poprvé zatkli před rokem v listopadu.“

„Ano.“ Bezvýrazně.

„Hotel Santa Lucía v Zóně 1.“

„Ano.“

„Druhé zatčení následovalo v červenci.“

„Ano.“

„Hotel Bella Vista.“

„Ano.“

„Chantale byla v Kanadě od srpna do prosince loňského roku na léčení z drogové závislosti.“

„Ano.“

„Kde?“

„V rehabilitačním centru poblíž Chibougamau.“

Při pohledu na osvobozené vlákno, snášející se k zemi, jsem sebou náhle škubla jako při zásahu elektrickým proudem. Podívala jsem se na Galiana. Nedal nijak najevo, že by si toho všiml.

„To je v Quebecu?“

„Je to vlastně tábor, několik set mil na sever od Montrealu.“

Jednou jsem letěla do Chibougamau na exhumaci. Oblast byla tak hustě zalesněná, že mi pohled z letadla připomínal brokolici.

„Program učí mladé lidi přebírat osobní odpovědnost za svou drogovou závislost. Střety to bývají drsné, ale můj manžel a já jsme usoudili, že nejlepší bude přístup ‚tvrdá láska‘.“ Obdařila nás mdlou verzí diplomatického úsměvu. „Odhlehlá lokalita zajišťuje, aby účastníci dokončili celý terapeutický kurz.“

Galiano se vyptával ještě několik minut. Soustředila jsem se na rudé nehty, ověřovala. Nakonec řekl: „Máte nějaké dotazy vy na mě, paní Specterová?“

„Co víte o těch kostech, co se našly?“

Galiano nedal najevo žádné překvapení nad tím, že ví o kostře z Paraísa. Manželovy styky jim nepochybně zajišťovaly dobré informace.

„Zrovna jsem se o tom chtěl zmínit, ale není toho moc, co bych vám mohl sdělit, dokud doktorka Brennanová nedokončí analýzu.“

„Můžete mi něco povědět?“ Zalétla pohledem ke mně.

Zaváhala jsem, nechtělo se mi něco říkat na základě fotek a letmé prohlídky u nádrže.

„Cokoli!?“ Prosebně.

Srdce matky ve mně bojovalo s mozkiem vědce. Co kdyby se místo Chantale pohřešovala Katy? Co kdybych tady já kroutila nitky z gobelínového křesla?

„Pochybují, že ta kostra patří vaší dceři.“

„Pročpak to?“ Hlas byl klidný, ale prsty se pohybovaly bleskurychle.

„Mám podezření, že dotyčná nebyla běloška.“

Upřeně na mě hleděla, za elektricky zelenýma očima probíhal myšlenkový proces.

„Guatemalka?“

„Patrně. Ale dokud nedokončím své zkoumání, je to o málo víc než dojem.“

„Kdy to bude?“

Pohlédla jsem na Galiana.

„Narazili jsme na jurisdikční zádrhel,“ řekl.

„Což je?“

Galiano jí pověděl o Díazovi.

„Proč to soudce udělal?“

„To není jasné.“

„Vysvětlím situaci svému manželovi.“

Obrátila se nazpátek ke mně.

„Jste hodná, paní doktorko. Poznám vám to na obličeji.

Merci.“

Usmála se, znovu z ní byla manželka velvyslance.

„Víte oba jistě, že si nedáte nic k pití? Třeba limonádu?“

Galiano odmítl.

„Mohla bych vás poprosit o trochu vody?“

„Samozřejmě.“

Když odešla, vrhla jsem se k psacímu stolu, strhla z cívky kus izolepy, hnala se zpět ke křeslu paní Specterové a přitiskla lepkavou stranu k čalounění. Galiano to pozoroval mlčky.

Paní Specterová se k nám vrátila s křišťálovou sklenicí plnou ledové vody, na okraji kolečko citronu. Zatímco jsem pila, mluvila ke Galianovi.

„Je mi líto, že pro vás nic jiného nemám, detektive. Snažím se. Doopravdy.“

V hale mě překvapila požadavkem.

„Nemáte navštívenku, paní doktorko?“

Jednu jsem vydolovala.

„Děkuji vám.“ Mávnutím zahnala sluhu, který postával opodál.

„Jste k dosažení tady ve městě?“

Překvapeně jsem načmárala číslo svého pronajatého mobilu.

„Prosím, prosím, detektive. Najděte mou maličkou.“

Těžké dubové dveře nám zapadly za zády.

Galiano nepromluvil, dokud jsme nebyli v autě.

„Co to bylo s tím čištěním čalounění?“

„Viděl jste její křeslo?“

Zapnul si bezpečnostní pás a nastartoval motor.

„Aubusson. Drahé.“

Zvedla jsem izolepu. „Ten Aubusson měl kožich.“

Obrátil se ke mně, ruku na klíčku.

„Specterovi žádné domácí mazlíčky nehlásili.“

Zbytek neděle jsem strávila prohlídkou koster z Chupan Ya. I Elena a Mateo pracovali a podali mi nejnovější zprávy o vývoji vyšetřování v Sololá. Celé to trvalo pět minut.

Carlosovo tělo už úředníci vydali. Jeho bratr sem přiletěl, aby je odvezl do Buenos Aires, kde bude pohřeb. Mateo zařizuje také zádušní mši ve městě Guatemala.

Elena se byla v pátek podívat v nemocnici. Molly stále zůstává v komatu. A policie dosud nemá žádná vodítka.

To bylo vše.

Ještě mi sdělili zprávy z Chupan Ya. Ve čtvrtek večer se syn señory Ch'i'p stal počtvrté dědečkem. Ta paní už má sedm pravnoučat. Doufala jsem, že nové životy jí vnesou radost do života.

V laboratoři panoval víkendový klid. Žádné klábosení. Žádné rádio. Žádné vrčení a pípání mikrovlnky.

Žádný Ollie Nordstern nevymáhal citáty.

Nicméně mi přišlo zatěžko se soustředit. Moje pocity byly jako kolečka v kolečkách uvnitř koleček. Stesk po domově, po Katy, po Ryanovi. Smutek nad mrtvými ležícími v krabicích kolem mě. Starost o Molly. Pocit viny, že jsem se v Paraíso zachovala tak bezpáteřně.

Vina převládla. V duchu jsem se zapřísáhla, že pro oběti z Chupan Ya udělám víc než pro tu dívku ze septiku. I proto jsem pracovala ještě dlouho poté, co Elena a Mateo skončili.

Ostatky číslo čtrnáct byla žena kolem osmnácti let s mnohačetnými frakturami čelisti a pravé paže a se sečnými ranami od mačety v týle. Ti mutanti, co tohle udělali, rádi pracovali v úzkém osobním kontaktu.

Zatímco jsem zkoumala ty jemné kosti, vracela jsem se v myšlenkách zas a znova k oběti z Paraísa. Dvě mladé ženy

zavražděné v rozmezí několika desetiletí. Změní se někdy něco? Cítila jsem svůj smutek přímo hmatatelně.

Pozůstatky číslo patnáct patřily asi pětiletému dítě. Ať mi ještě někdy někdo řekne něco o nastavení druhé tváře.

Galiano zavolal pozdě odpoledne. Hernández se od rodičů Patricie Eduardové a Claudie de la Aldové mnoho nedozvěděl. Seňora Eduardová si vybavovala jen to, že její dcera neměla ráda někoho z nadřízených v nemocnici a pohádala se s ním krátce předtím, než zmizela. Nemohla si vzpomenout na jméno, pohlaví ani postavení dotyčné osoby.

Señor de la Alda se domníval, že jeho dcera začala ubývat na váze předtím, než se začala pohřešovat. Seňora de la Aldová s tím nesouhlasila. Volali z muzea, aby jim sdělili, že už nemohou déle držet Claudii místo. Příjmu za ní náhradu natrvalo.

V pondělí jsem se pustila do ostatků číslo šestnáct – pubertální dívka, které se právě prožezávaly druhé stoličky. Odhadovala jsem její výšku na sto patnáct centimetrů. Byla zastřelena a poté s'ata úderem mačety.

V poledne jsem odjela na policejní velitelství a s Galianem jsme se vydali do oddělení důkazů kriminalistické laboratoře. Když jsme tam vstoupili, uviděli jsme malého a plešatícího muže, nahrbeného nad mikroskopem. Galiano na něj zavolal. Muž se k nám otočil a přitom si za své šimpanzí uši zahákl brýle ve zlatých rámečcích.

Představil jako Fredi Minos, jeden z pěti specialistů věnující se analýze vlasů a vláken. Minos obdržel vzorky z džínů ze septiku, z Gerardiova a Eduardova domu a z křesla paní Specterové.

„Je to wookie, co?“ zeptal se Galiano.

Minos se zatvářil nechápavě.

„Chewbacca?“

Ani t'uk.

„Hvězdné války?“

„Aha. Ten americký film.“

Na Minosovu obranu budiž řečeno, že ten vtip zněl ve španělštině chabě.

„Nechme to. Na co jste přišel?“

„Váš neznámý vzorek je kočičí chlup.“

„Jak si můžete být tak jistý?“

„Tím chlupem, nebo tou kočkou?“

„Tou kočkou,“ skočila jsem mu do řeči, když jsem uviděla Galianův výraz.

Minos popojel s židlí doprava a vybral z hromádky na pultu jedno sklíčko. Pak zajel zpátky k mikroskopu a vsunul jeden vzorek pod okulár. Upravil ohniskovou vzdálenost, vstal a vybídl mě, abych se posadila.

„Podívejte se.“

Koukla jsem po Galianovi. Pokynul mi k židli.

„Neměl bych raději mluvit anglicky?“ zeptal se Minos.

„Jestli vám to nevadí.“ Připadala jsem si jako blbec, ale má španělština byla nejistá a chtěla jsem plně porozumět jeho vysvětlení.

„Co vidíte?“

„Vypadá to jako drátek se špičatým koncem.“

„Díváte se na nestříhaný chlup. Je to jeden z dvaceti sedmi, tvořících vzorek označený ‚Paraíso‘.“

Minosova angličtina měla podivnou kadenci nahoru-dolů, jako jo-jo.

„Všimněte si, že ten chlup nemá výrazný tvar.“

„Výrazný?“

„Některé živočišné druhy je možné podle tvaru dobře identifikovat. Koňský chlup je drsný, s ostrým ohybem u kořínku. Chlup vysoké zvěře je krepovitý, s velmi úzkým kořínkem. Velmi výrazný. Chlupy Paraíso nic takového nemají.“ Upravil si brýle. „Teď prověřte rozdělení pigmentu. Vidíte něco výrazného?“

Minos měl rád slovo *výrazné*.

„Vypadá celkem homogenně,“ řekla jsem.

„Taky že je. Smím?“

Vytáhl sklíčko, přistoupil k optickému mikroskopu, zasunul vzorek a zaostřil. Přejela jsem i s židlí podél pultu a koukla do okuláru. Vlas teď vypadal jako tlustá trubka s úzkým jádrem.

„Popište *medullu*,“ velel Minos.

Zaostřila jsem na dutý střed, oblast analogickou s dutinou v dlouhých kostech, kde je uložena kostní dřevina.

„Připomíná žebříček.“

„Výtečně. Tvar *medully* je nadmíru variabilní. Některé živočišné druhy mají *bipartitní*, nebo dokonce *multipartitní*

medullu. Dobrým příkladem toho je skupina lam. Velmi výrazné. Lamy také mívají velké usazeniny pigmentu. Když uvidím takovou kombinaci, hned myslím na lamu.“

Lama?

„Vaše vzorky mají jednožebříčkovou *medullu*. To je to, co vidíte.“

„Což znamená kočku?“

„Ne nezbytně. Hovězí dobytek, koza, činčila, norek, krysa pižmová, jezevec, liška, bobr, pes, opravdu mnoho živočichů může mít jednožebříčkovou *medullu* v jemných chlupích. Krysa pižmová má šupinatou strukturu, takže vím, že krysa pižmová to nebyla.“

„Šupiny?“ zeptal se Galiano. „Jako ryba?“

„Abych řekl pravdu, ano. Za chvíli vám ty šupiny vysvětlím. Dobytky chlupy často mívají nestejnou pigmentaci, často s velkými usazeninami, takže hovězí dobytek vylučují. Ty šupiny mi nesedí ani na kozu.“

Minos jako by mluvil spíš k sobě než k nám, verbálně procházel myšlenkový proces, který využil ke své analýze.

„Také jsem vyloučil jezevce kvůli rozložení pigmentu. Vyřadil jsem...“

„Co byste *nemohl* vyloučit, señore Minosi?“ přerušil ho Galiano.

„Psa.“ Zdálo se, že Minose ranil Galianův nezáměr o srst savců.

„Ay, *Dios*.“ Galiano rty vyfoukl vzduch. „Jak často se na šatstvu ukazují psí chlupy?“

„Ach, ty jsou velmi, velmi běžné.“ Minosovi unikl Galianův sarkasmus. „Takže jsem se rozhodl to osobně prověřit.“

Přistoupil k psacímu stolu a z police s úzkými přihrádkami vytáhl desky.

„Jakmile jsem eliminoval vše až na kočku a psa, provedl jsem měření a vykonal to, čemu říkám medullární procentová analýza.“

Vytáhl sjetinu papírů a položil ji na pult vedle mě.

„Protože na psí a kočičí chlupy se na místech činu naráží často, zabýval jsem se trochu výzkumem rozlišování mezi těmi dvěma druhy. Proměřil jsem stovky psích a kočičích chlupů a založil databázi.“

Otočil stránku a ukázal na bodový graf, protážený diagonální čarou. Čára dělila desítky trojúhelníků nahoře od desítek kroužků dole. Jen hrstka symbolů překročila metrický Rubikon.

„Medullární procenta vypočteme tak, že dělíme průměr *medully* průměrem chlupu. Tento graf porovnává toto číslo, vyjádřené v procentech, s prostým průměrem chlupu, vyjádřeným v mikronech. Jak vidíte, až na několik výjimek se kočičí hodnoty shlukují nad jistým prahem, kdežto psí hodnoty leží pod ním.“

„Což znamená, že *medulla* je v kočičích chlupech relativně širší.“

„Ano.“ Podíval se na mě rozzářeně, jako učitel na bystrého studenta. Pak ukázal na shluk hvězdiček v hejnu trojúhelníků nad čarou.

„Tyhle body představují hodnoty nahodile vybraných chlupů z paraíského vzorku. Všechny spadají jednoznačně mezi kočky.“

Minos zalovil ve složce a vytáhl několik barevných fotografií.

„Ale vy jste se mě ptal na šupiny, detektive. Chtěl jsem se důkladně podívat na povrchovou architekturu, takže jsem prověřil chlupy z paraíského vzorku ve scanovacím elektronovém mikroskopu.“

Minos mi podal lesklý snímek dvanáct krát osmnáct. Cítila jsem, jak se mi Galiano naklonil přes rameno.

„To je kořínek paraíského chlupu, zvětšený čtyřistakrát. Podívejte se na vnější povrch.“

„Vypadá to jako podlaha v koupelně,“ podotkl Galiano.

Minos vytáhl další fotku. „To je ve větší vzdálenosti od kořínku.“

„Okvětní lístky.“

„Dobré, detektive.“ Tentokrát patřil hrdý úsměv Galianovi. „To, co jste tak výstižně popsal, je, jak my tomu říkáme, progrese šupinové struktury. V tomto případě šupinová struktura přechází od takzvané nepravidelné mozaiky k takzvaným okvětním lístkům.“

Minos byl mistr žargonu. Ale ve svých chlupech se ten chlap vyznal.

Fotka číslo tři. Šupiny nyní vypadaly spíš jako plástve, jejich okraje byly hrubší.

„To je špička chlupu. Šupinová struktura tvoří, jak my říkáme, pravidelnou mozaiku. Hranice už jsou nerovnější.“

„Jak se to vztahuje ke kočkám a psům?“ zeptal se Galiano.

„U psů se jeví široké variace v progresi šupinové struktury, ale podle mého názoru, tato progresie je typická pro kočky.“

„Takže chlupy na těch kalhotách pocházejí od kočky.“ Galiano se napřímil.

„Ano.“

„Jsou všechny od stejné kočky?“ zeptala jsem se.

„Neviděl jsem nic, co by tomu nenasvědčovalo.“

„A co Specterův vzorek?“

Minos zalistoval svou složkou.

„To by byl vzorek číslo čtyři.“ Usmál se na mě. „Kočka.“

„Takže všechno směřuje k šelmám kočkovitým.“ Chvilku jsem uvažovala. „Odpovídá vzorek z Paraísa některému z ostatních tří?“

„Tady to právě začíná být zajímavé.“

Minos vybral další stránku a očima přelétl text.

„Ve vzorku číslo dvě je průměrná délka chlupu větší než u všech ostatních tří vzorků.“ Vzhlédl. „Více než pět centimetrů, což je dost dlouhé.“ Zpět ke zprávě. „Chlupy byly také jednoznačně jemné.“ Opět vzhlédl. „Oproti drsným.“ Zpátky ke zprávě. „A povrchová architektura každého chlupu projevovала směsici pravidelné mozaiky s hladkými okraji a koronálních šupinových typů s hladkými okraji.“

Minos zavřel složku, ale neposkytl žádné vysvětlení.

„Co to znamená, seňore Minosi?“ zeptala jsem se.

„Vzorek dvě pochází od jiné kočky než ostatní tři vzorky. Podle mého odhadu, a je to opravdu jen odhad, do zprávy to nepřejde, je vzorek číslo dvě od kočky perské.“

„A ostatní vzorky nejsou od perských koček?“

„Jsou to běžné krátkosrsté.“

„Ale vzorek z Paraísa odpovídá ostatním dvěma vzorkům?“

„Odpovídá, ano.“

„Jak byl označen vzorek dvě?“

Minos znovu nahlédl do složky.

„Eduardo.“

„To bude Blatouch.“

„Perská?“ zeptali jsme se Minos a já dvojhlasně.

Galiano kývl.

„Takže Blatouch nebyl dárcem chlupů z Paraísa,“ řekla jsem.
„Žádná perská kočka nebyla dárcem chlupů z Paraísa,“ opravil mě Minos.

„Tím je z toho Blatouch venku. A co kočku Gerardiů nebo Specterovy?“

„Jasní kandidáti.“

Pocítila jsem náhlý příval optimismu.

„Spolu s milionem dalších krátkosrstých koček ve městě,“ dodal ještě.

Optimismus klesal rychlostí utrženého výtahu.

„Nemůžete určit, jestli některý z ostatních vzorků neodpovídá chlupům z džínů?“ zeptal se Galiano.

„Oba projevují jisté charakteristické vlastnosti. Na základě morfologie chlupu je individualizace nemožná.“

„A co DNA?“ zeptala jsem se.

„To by patrně šlo.“

Minos hodil složku na pult, sundal si brýle a začal je čistit lemem laboratorního pláště.

„Ale ne tady.“

„Proč ne?“

„Na lidské tkáň je šestiměsíční poradník. Výsledky kočičích chlupů nedostanete dřív než za rok.“

Právě jsem se s tím smířovala, když Galianovi zazvonil mobilní telefon.

Jak naslouchal, tvář se mu napjala.

„Ay, Dios mío! Dónde?“

Celou minutu mlčel, pak mi pohlédl do očí. Když znovu promluvil, vrátil se k angličtině.

„Proč jsi mi nezavolal dřív?“

Dlouhá odmlka.

„Xicay tam je?“

Další pauza.

„Už jedeme.“

Ve tři odpoledne už byly ulice neprůjezdné. S blikajícím majáčkem a řvoucí sirénou kličkoval Galiano kupředu, zatímco řidiči zajížděli ke straně, aby nás nechali projet. Nohu držel na plynu, na křižovatkách sotva zpomaloval.

Z rádia praskala španělština podobná střelbě z brokovnice. Nerozuměla jsem, ale to bylo jedno. Myslela jsem na Claudii de la Aldovou v jejích prostých černých sukních a pastelových blůžkách. Snažila jsem se rozpomenout, jak se tvářila na fotkách, ale nedařilo se mi to.

Z minulosti však připlouvaly nazpátek jiné obrazy. Mělké hroby. Tlející těla zabalená v kobercích. Kostry zakryté napadaným listím. Shnilé šatstvo roztahané zvěří.

Lebka plná močůvky.

Žaludek se mi stáhl.

Obličeje zdrcených rodičů. Jejich dítě je mrtvé, a já jim to mám oznámit. Jsou zmatení, zasažení, nevěřící, rozhněvaní. Přinášet tuhle zprávu je strašný úkol.

Kruci! Už je to tu zas.

Srdce mi tančilo pod žebry.

Kruci! Kruci! Kruci!

Señora de la Aldová obdržela telefonát zhruba v době, kdy jsem se vydávala za dalšími informacemi o kočičích chlupech. Nějaký mužský hlas jí sdělil, že Claudia je mrtvá a kde hledat tělo. Hystericky volala Hernándezovi. Ten zavolal Xicaye. Vyprošťovací tým našel kosti v rokli na nejzápadnějším okraji města.

„Co ještě vám Hernández pověděl?“ zeptala jsem se.

„Volalo se z telefonního automatu.“

„Odkud?“

„Autobusové nádraží Cobán v Zóně 1.“

„Co říkal volající?“

„Sdělil jen, že tělo je v Zóně 7. Řekl, kde hledat, a zavěsil.“

„Poblíž archeologického naleziště?“

„Hned za rohem.“

Zóna 7 je chapadlo města, které se ovíjí kolem trosek Kaminaljuyú, mayského centra, jež za dob svého rozkvětu mělo přes tři stovky mohyl, třináct míčoven a padesát tisíc obyvatel. Na rozdíl od Mayů z nížin dávali stavitelé Kaminaljuyú přednost vepřovicím před kamenem, což v tropickém podnebí nebyla moudrá volba. Eroze a rozmach města si vybrali svou daň a dnes už je ta starověká metropole sotva něčím víc než řadou kopečků pokrytých hlínou, zelená plocha pro milence a hráče frisbee.

„Claudia pracovala v muzeu Ixchel. Myslíte, že existuje souvislost?“

„Rozhodně to zjistím.“

Auto se naplnilo smradem, jak jsme se přehnali kolem skládky.

„Poznala señora de la Aldová ten hlas?“

„Ne.“

Jak jsme uháněli autem přes město, byly čtvrtě čím dál unavenější a sešlejší. Nakonec Galiano vystřelil do úzké ulice s *comedores* a obchody se smíšeným zbožím na všech čtyřech rozích. Přehnali jsme se kolem omšelých dřevěných domů s prádlem na šňůře a rozpadajícími se schůdky před vchody. O čtyři bloky dál ulice končila křižovatkou ve tvaru T, která v obou směrech ústila do slepé ulice.

Zahnuli jsme doleva a ocitli se před chmurně známou scénérií. Jednu stranu vozovky lemovala řada hlídkových vozů, jejichž majáky blikaly a rádia prskala. Na protější krajnici čekala dodávka z márnice. Vedle dodávky byl kovový zátaras a vedle něho strmý sráz do *barranca*.

Dvacet metrů před námi u drátěného pletiva končil chodník. Žlutá páska, ohraničující zákaz vstupu civilních osob, byla natažená do délky tří metrů, pak zahýbala doleva a souběžně s plotem ústila do rokle.

V ohraničeném prostoru se pohybovali uniformovaní policisté. Zvenčí je pozorovala hrstka mužů, někteří třímali v rukou kamery, jiní si jen dělali poznámky. Za našimi zády bylo vidět auta a televizní přenosový vůz. Štáby různých médií posedávaly napůl ve vozidlech, napůl mimo ně, kouřily, rozprávěly i podřimovaly.

Když jsme Galiano a já zabouchli dveře, namířily na nás čočky objektivů. Žurnalisté procitli.

„Señor, esta...”

„Detective Galiano...”

„Una pregunta, por favor.”

Nevšimali jsme si toho útoku, prolezli pod žlutou páskou a došli k okraji rokle. Za našimi zády cvakaly spouště. Padaly nejrůznější otázky.

Hernández byl o pět metrů níž v prohlubni. Galiano k němu začal sestupovat. Já byla hned za ním.

Ačkoliv tato část svahu byla převážně travnatá a křovinatá, bylo klesání strmé a země kamenitá. Nohy jsem kladla bokem, těžiště držela co nejniž a chytala se vegetace, jak nejlíp to šlo. Nechtěla jsem si podvrtnout kotník ani klopýtnout a sklouznout ze svahu dolů.

Větvičky mi praskaly v ruku. Kameny se uvolňovaly a kutálely se svahem dolů s ostrými, praskavými zvuky. Nad hlavou mi řvali ptáci, rozhněvaní na vetřelce.

Adrenalin mi proudil tělem ze všech míst, kde čekal v obdobích mezi krizemi. Možná to není ona, říkála jsem si v duchu.

S každým krokem sílil nasládlý a hnilobný puch.

O čtyři a půl metru níž se terén vyrovnal a pak následoval poslední prudký sestup.

Volal nějaký cvok, říkála jsem si, sestupujíc na plošinku. Zmizení de la Aldové bylo oznámeno i v tisku.

Mario Colom přejížděl detektorem kovů sem a tam nad zemí. Juan-Carlos Xicay fotografoval cosi u Hernándezových nohou. Stejně jako v Paraísu měli na sobě oba technici kombinézy a čapky.

Galiano a já jsme přešli k Hernándezovi.

Tělo leželo na roztrhané černé igelitové plachtě ve strouze na dešťovou vodu, v místě, kde svah navazoval na plošinu. Bylo pokryto blátem a listím. Byť už bylo skeletonizované, zbytky svalů a vaziv držely kosti pohromadě.

Jeden pohled a zatajila jsem dech.

Pažní kosti vyčuhovaly jako suché větve z rukávů bleděmodré blůzy. Kostí nohou se nořily z tlející černé sukně, mizely v zablácených ponožkách a střevících.

Kruci! Kruci! Kruci!

„Lebka je o kus dál v korytu.“ Hernándezovo čelo bylo pokryto tenkou vrstvou potu. Tvář měl zardělou, košile se mu lepila k hrudi jako tóga na římské soše.

Dřepla jsem si. Mouchy se s bzukotem vznesly, jejich těla se ve slunečním světle zeleně třpytila. Kožnatá tkáň byla perforována malými kulatými dírkami. Kostí byly poznamenány jemnými vroubky. Jedna ruka chyběla.

„Hlava byla oddělena?“ zeptal se Hernández.

„Zvěř,“ řekla jsem.

„Jaká zvěř?“

„Malí dravci. Možná mývalové.“

Galiano si dřepl vedle mě. Neznepokojen pachem dějícího masa, vytáhl z kapsy pero a vyprostil z krčních obratlů řetízek. Slunce se odrazilo od stříbrného křížku, když zvedl pero do výše očí.

Galiano vrátil náhrdelník, vstal a přelétl scénérii pohledem.

„Patrně tady toho moc nenajdeme.“ Svaly na čelistích se mu napjaly.

„Po deseti měsících v zemi ne,“ souhlasil Hernández.

„Pročeste to celé. Seberte všechno.“

„Dobrá.“

„A co sousedi?“

„Chodíme dům od domu, ale pochybuju, že na něco narazíme. Patrně ji tady vyložil v noci.“

Ukázal na starce, stojícího za páskou na vrcholu kopce.

„Děda bydlí o blok dál. Prý si pamatuje, jak tady vloni koncem léta šmejdlilo nějaké auto. Všiml si toho, protože tahle ulice je slepá a obvykle tu velký provoz nebývá. Řidič se prý dvakrát nebo třikrát vrátil, vždycky v noci, vždycky sám. Staroch usoudil, že je to asi nějaký úchyl, co hledá místo, kde by si užil, takže udržoval odstup.“

„Působí spolehlivě?“

Hernández pokrčil rameny. „Patrně je sám taky úchyl. Proč by si to jinak myslel? Na každý pád si pamatuje, že to auto bylo staré. Snad toyota nebo honda. Neví jistě. Pozoroval to z verandy, takže vlastně moc dobře neviděl a poznávací značky si taky nevšiml.“

„Našli jste něco osobního?“

Hernández zavrtěl hlavou. „Je to stejné jako ta holka v septiku. Šatstvo na oběti, ale jinak nic. Pachatel sem zřejmě vyhodil tělo ze silnice, takže mu mohlo něco spadnout do *barranca*. Až tady skončíme, sejdou Xicay a Colom dolů.“

Galianovy oči sondovaly v malém zástupu na stráni nad námi.

„Nic, a tím myslím opravdu nic se nesmí média dozvědět, dokud nepromluví s rodinou.“

Obrátil se ke mně. „Co tady chcete dělat?“

Rozhodně to *nechci* zkazit jako v Paraíso.

„Budu potřebovat vak na tělo a několik hodin.“

„Nemusíte spěchat.“

„Ale loudat se taky nesmím,“ řekla jsem – výčitky svědomí mi naboursily jazyk.

„Máte času tolik, kolik potřebujete.“

Z jeho tónu jsem vycítila, že Díaz mě tentokrát obtěžovat nebude.

Z batůžku jsem vyndala chirurgické rukavice, došla na konec plošiny a klekla na všechny čtyři. Pak jsem lezla podél strouhy a současně s tím prosévala mezi prsty listy a hlínu. Stejně jako v Paraíso i zde mi byl v patách Xicay se svým foťákem.

Lebka ležela ve vzdálenosti asi metr osmdesát od těla. Tam, kam ji dostrkali nebo odtáhli mrchožrouti, dokud neztratili zájem. Vedle lebky byla hromada vlasů. Půl metru od vlasů jsem našla rozházené kosti článků prstů, které vedly k hromádce kostí z ruky.

Když Xicay pořídil snímky a já zaznamenala přesnou lokalizaci, vrátila jsem rozházené části na místo, kde bylo nalezeno tělo. Pak jsem dokončila průzkum strouhy a prošla plošinu mřížkovým systémem. Pak jsem ji prošla znova, druhá mřížka byla kolmá k té první.

Nic.

Vrátila jsem se ke kostře, vyhrabala baterku a přejela okolí kuželem světla. Hernández měl pravdu. Po deseti měsících by bylo zázrak najít nějakou stopu, ale doufala jsem, že plastik mohl poskytnout alespoň ochranu do té doby, dokud ho zvířata neroztrhala.

Nezahlédla jsem nic.

Ačkoliv se hledání stop zdálo beznadějně, pečlivě jsem pracovala přímo na igelitové plachtě. Pokud jsou tady fragmenty, vlasy, chlupy nebo vlákna, najdeme je v laboratoři.

Odložila jsem baterku stranou a obrátila kostru na záda. Pach zesílil. Brouci a stonožky se rozprchli všemi směry. Xicayova spoušť nade mnou cvakala.

V takovém klimatu, jaký je v horách Guatemaly, se tělo může proměnit v kostru během několika měsíců či dokonce týdnů. Záleží to jen na přístupu hmyzu a mrchožroutů. Je-li mrtvola pevně zabalená, může se rozklad značně zpomalit. Svaly a pojivové tkáně mohou dokonce i mumifikovat. Tak tomu bylo i tady. Kosti držely pohromadě poměrně dobře.

Prozkoumala jsem scvrklou mrtvolu a vzpomínala přitom na fotky osmnáctileté Claudie de la Aldové. Zatínala jsem stoličky.

Tentokrát ne, Díazi. Tentokrát ne.

Neustále jsem se přesouvala, abych si našla pohodlnější pracovní pozici; začala jsem od toho, co bývalo hlavou, a postupovala kousek po kousku směrem k nohám. Celou svou bytostí jsem byla soustředěná na svůj úkol. Čas plynul. Ostatní přicházeli a odcházeli. Záda a kolena jsem měla rozbolavělá. Oči a pokožka mě svrběly od pylu, prachu a létajícího hmyzu.

Někde cestou jsem si povšimla, že Galiano zmizel. Xicay a Colom rozšířili své pátrání dolů do rokle. Pracovala jsem tedy dál o samotě, tu a tam jsem zaslechla tlumený hovor, ptačí zpěv, otázku křiknutou seshora.

O dvě hodiny později ležely ostatky, igelitová plachta, vlasy a šatstvo v pytli na mrtvoly. Krucifix byl neprodyšně uzavřen v igelitovém pytli. Můj inventární formulář mi sděloval, že chybí jen pět článků prstů a dva zuby.

Tentokrát nejenže jsem identifikovala kosti a odlišila levé od pravých. Důkladně, dlouze jsem si prohlédla všechny prvky kostry.

Ostatky náležely ženě kolem dvaceti let. Kraniofaciální rysy nasvědčovaly mongoloidnímu původu. Měla dobře zhojenou frakturu pravého *radiu* a plomby ve čtyřech stoličkách.

Nepoznala jsem, co ji potkalo. Předběžné vyšetření neodhalilo žádné střelné rány, žádné čerstvé fraktury, ani žádné stopy ran tupým nebo ostrým nástrojem.

„De la Aldová?“

Galiano se vrátil.

„Zapadá do profilu.“

„Co se jí stalo?“

„Žádné úderý tupým předmětem. Žádné řezné rány. Žádné kulky. Žádné ligatury. Hádat umíte stejně jako já.“

„Hyoid?“

Galiano měl na mysli jazylku, podkovovitou kůstku, která se vznáší v měkké tkáni na přední části hrdla. U starších obětí může během škrcení jazylka prasknout.

„Nepoškozený. Ale to u takhle mladé osoby nic neznamená.“

Takhle mladé. Jako to dítě v septiku. Viděla jsem, jak Galianovi v očích něco mžiklo, a pochopila jsem, že ho napadlo totéž.

Pokusila jsem se vstát. Kolena se mi vzbouřila a já klopýtla kupředu. Galiano mě chytil, jak jsem na něj padala. Na zlomek vteřiny se žádný z nás nepohnul. Na tváři mě pálila Galianova hrud'.

Překvapeně jsem ucouvla a soustředila se na stahování rukavic. Cítila jsem na tváři Galianovy oči, ale nevzhledla jsem.

„Zjistil Hernández ještě něco?“ zeptala jsem se.

„Nikdo nic neviděl ani neslyšel.“

„Máte zubařské záznamy de la Aldové?“

„Ano.“

„Mělo by být možné jednoznačně identifikovat podle chrupu.“

Vzhledla jsem ke Galianovi, pak zpátky dolů k rukavicím. Opravdu to objetí přetrvalo ještě poté, co už jsem bezpečně stála na nohou, nebo si to namlouvám?

„Už je vše tady hotovo?“ zeptal se.

„Až na kopání a prosévání.“

Galiano se podíval na hodinky. Já se s pavlovovskou hbitostí podívala na svoje. Pět deset.

„Začnete s tím hned?“ zeptal se.

„Skončím s tím hned. Jestli tady někde nějaký chorobný hajzl šmíruje mladé ženské, možná si zrovna teď, co tady spolu mluvíme, vybírá další oběť.“

„Ano.“

„A čím víc lidí tady dupe, tím víc je místo nálezu v ohrožení.“ Jméno Díaz nebylo třeba vyslovovat.

„A viděl jste tu lůzu tam nahoře. Tahle zpráva se rozletí jako tropická bouře.“

Nacpala jsem rukavice do pytle s mrtvolou.

„Transportní tým může převzít tělo. Postarejte se, aby je připoutali popruhy.“

„Ano, prosím.“

Opravdu se ten chlap zubí? Nebo si i *tohle* jen namlouvám?

Colom, Xicay a já jsme strávili další hodinu vykopáváním a proséváním patnácti centimetrů povrchové zeminy z té části rokle, kde byly ostatky. Na prohazovačce se ukázaly oba chybějící zuby, tři články prstů, několik nehtů z prstů rukou i nohou a jedna zlatá náušnice.

Když se Galiano vrátil, ukázala jsem mu náušnici.

„Co to je?“

„My tomu říkáme stopa.“ Mluvila jsem jako Fredi Minos.

„Patří to de la Aldové?“

„To je otázka pro její rodinu.“

„Na žádné z fotek neměla žádné šperky.“

„To je pravda.“

Galiano strčil pytlíček s náušnicí do kapsy.

Když jsme vylezli na okraj rokle a vystoupili na vozovku, tma už padala. Vozy reportérů zmizely, senzacechtivé záběry pytle s mrtvolou už měly na filmovém pásu. Pár novinářů tu ještě otálelo, asi doufali, že se něco dozvědí.

„Kolik, Galiano?“

„Kdo je to?“

„Je to žena? Byla znásilněná?“

„Bez komentáře.“

Když jsem nastupovala do Galianova vozu, nějaká žena mě vyfotila jedním ze tří aparátů zavěšených kolem krku. Zamkla jsem dveře, opřela si hlavu o opěrku a zavřela oči. Galiano nastoupil a nastartoval motor. Uslyšela jsem tukaní na své okno, ale nevšímala jsem si toho.

Galiano zařadil zpátečku. Pak přehodil paži přes opěradlo, otočil hlavu a vystřelil pozadu Jeho prsty se mi otřely o šíji, když se otočil dopředu.

V pokožce jsem cítila mravenčení.

Prudce jsem otevřela oči.

Ježíšmarjá, Brennanová. Jedna mladá žena je mrtvá. Jedna rodina bude zničená. Pracuješ na případu. Tohle není rande.

Kradmo jsem se podívala na Galiana. Světla reflektorů mu přejela přes obličej, pozměnila rozměry a tvar jeho rysů.

Vzpomněla jsem si na macešky sepnuté gumičkou. Ucítil Galiano, jak jsem sebou cukla, když se moje líc přitiskla k jeho hrudi? Skutečně mě svíral déle, než bylo nezbytně nutné?

Vzpomněla jsem si na kytici velikosti volkswagenu v mém hotelovém pokoji.

Ježíšikriste.

„Ztracení žraloci.“ Galianův hlas mě polekal. „Ne, oni jsou horší než žraloci. Jsou jako hyeny v kruhu kolem zdechliny.“

Pootvěřel okno. Byla jsem nasáklá blátem a dějícím masem a v duchu jsem si tedy říkala, jestli otevírá kvůli mně.

„Máte, co potřebujete?“ zeptal se.

„Provedla jsem předběžné šetření, ale potřebuju to potvrdit.“

„Odvezli ji do márnice.“

„Znamená to, že už tělo neuvídím?“

„Pokud do toho budu mít co mluvit, tak ne.“

„Jsou tu čtyři plombované stoličky k identifikaci podle chrupu.

A taky je tu stará fraktura paže k přídatnému potvrzení.“

Pár minut jsme jeli mlčky.

„Proč se na tohle nevrhl Díaz?“ zeptala jsem se.

„Možná v pondělí chodí hrát kuželky.“

Dvacet minut nato zastavil Galiano u mého hotelu. Dveře jsem měla otevřené, ještě než se kola dotočila. Když jsem sahala po batůžku, chytil mě za paži.

A propána.

„Dneska jste odvedla pekelnou práci.“

„Díky.“

„Jestli tu běhá nějaký ujetý psychopat, tak ho dostaneme.“

„Ano.“

Pustil mou paži a shrnul mi špičkami prstů vlasy z tváře.

Další mravenčení.

„Vyspěte se trochu.“

„No jo.“

Vylétla jsem z auta.

Dominique Specterová měla jiné plány.

Čekala v hale, napůl skryta za jednou z gumových rostlin. Když jsem vstoupila, vstala a na dlaždici sklouzl výtisk *Vogue*.

„Doktorko Brennanová?“

Velvyslancova žena měla na sobě kalhotový kostým ze světle šedého hedvábí, kolem krku náhrdelník z černých perel. V tom hotelu vypadala stejně nemístně jako ministrant na baptistickém shromáždění.

Byla jsem tak omráčená, že jsem ani neodpověděla.

„Uvědomuji si, že je to trochu nečekané.“

Zaznamenala moje vlasy, zablácené nehty a šatstvo. Snad i můj zápach.

„Je to opravdu tak strašně nevhodné?“ Natrénovaný úsměv.

„Ne,“ řekla jsem obezřele. „Detektiv Galiano mě právě vysadil. Možná ho ještě chytnu.“

Zalovila jsem po mobilním telefonu.

„Ne!“

Vzhlédla jsem. Její zelené oči byly vytřeštěné leknutím.

„Já, já bych raději mluvila s vámi.“

„Detektiv Gali...“

„O samotě. *Comprenez vous?*“

Ne. Nechápala jsem. Ale souhlasila jsem.

Paní Specterová se vrátila ke svému *Vogue*, zatímco já šla nahoru. Nebyla jsem si jista, zda její trpělivost pramení ze slušného vychování nebo z odporu k mému hygienickému stavu. Bylo mi to jedno. Byla jsem špinavá, vyčerpaná, všechno mě svědilo a byla jsem v depresi po šestihodinovém vyprošťování mrtvoly. Potřebovala jsem sprchu.

Využila jsem všeho, co mi můj toaletní kufřík mohl nabídnout. Heřmánkový šampon a kondicionér, citrusový sprchový gel, tělový krém s medem a mandlemi, pěnové tužidlo se zeleným čajem a cypřišem.

Když jsem se oblékala, hleděla jsem toužebně na postel. Chtělo se mi spát. Netoužila jsem po soustředěném a dlouhém rozhovoru s raněnou a trpící matkou. Jenže jsem uvízla v ‚co-kdyby‘. Co kdyby se paní Specterová předtím držela zpátky a nyní byla ochotna se obnažit? Co kdyby se chystala učinit odhalení, která třeba rozlousknou jeden či více případů?

Co kdyby věděla, kde je Chantale?

Uchovej si sny dál, Brennanová.

Vrátila jsem se k paní Specterové, vonící jako parfumerie. K rozhovoru navrhla park vzdálený o dva bloky na sever od hotelu. Souhlasila jsem.

Parque de las Flores byl malý čtverec lemovaný růžovými keři a rozdělený pěšinkami, protínajícími ho diagonálně od rohu k rohu. Čtyři trojúhelníky, vytvořené šterkovým X, byly osázeny stromy a dřevěnými lavičkami.

„Je krásný večer,“ řekla paní Specterová. Odstranila z lavičky noviny a uvelebila se na ní.

Je jedenáct hodin, pomyslela jsem si já.

„Připomíná mi letní noc v Charlevoix. Věděla jste, že jsem odtamtud?“

„Ne, madam. Nevěděla.“

„Navštívila jste někdy tu část Quebecu?“

„Je velmi malebná.“

„Můj manžel a já máme domek v Montrealu, ale já se snažím jezdit co nejčastěji do Charlevoix.“

Minul nás nějaký pár. Žena strkala kočárek, jehož kolečka tiše křupala na štěrk. Muž ji objímal kolem ramen.

Vzpomněla jsem si na Galiana. Levá tvář mě pálila tam, kde se jí dotkly jeho prsty. Vzpomněla jsem si na Ryana. Zahořely mi obě tváře.

„Dnes má Chantale narozeniny.“ Slova paní Specterové mě přivedla zpět do současnosti. „Je jí sedmnáct.“

Přítomný čas?

„Už je pryč víc než čtyři měsíce.“

Bylo příliš tma, než aby se dalo číst v jejím výrazu.

„Chantale by mě nenechala takhle trpět. Kdyby byla někde, odkud může komunikovat, už by to udělala.“

Pohrávala si s uzávěrem své kabelky. Nechala jsem ji pokračovat.

„Ten uplynulý rok byl tak strašně těžký. Jakže ho nazval detektiv Galiano? Hrubá záplata? *Oui*, hrubá záplata. Ale i kdyby Chantale provedla *a fait une fugue*... Jakže tomu říkáte?“

„Utekla.“

„I kdyby utekla, dala by mi vědět, že je v pořádku. Vždycky to dělá, že dá vědět, že je v pořádku. I kdyby se třeba nechtěla vrátit domů nebo neříct, kde je a co dělá. Ale zavolala by.“

Odmlčela se a pozorovala stařenu, prohrabávající se v odpadkovém koši o trojúhelník dál.

„Vím, že ji potkalo něco strašného.“

Její tvář byla osvětlena projíždějícím autem, pak znovu ustoupila do tmy. Pár vteřin nato opět promluvila.

„Bojím se, že v tom septiku to byla Chantale.“

Už jsem chtěla něco říct, ale přerušila mě.

„Věci nejsou vždycky, jak se zdají, doktorko Brennanová.“

„Co se mi pokoušíte sdělit?“

„Můj manžel je skvělý člověk. Byla jsem velmi mladá, když jsme se brali.“ Trhaně. Říkala své myšlenky tak, jak ji napadaly.

„Je o deset let starší než já. V prvních létech byly chvíle...“

Odmlčela se, bála se to říct, ale potřebovala něco ze sebe dostat.

„Nebyla jsem ještě zralá na to, abych se usadila. Měla jsem poměr.“

„Kdy?“ Poprvé jsem vytušila, proč jsem tady.

„Ve třiaosmdesátém. Manžela přidělili do Mexico City, ale neustále cestoval. Většinou jsem byla sama, začala jsem po večerech chodit do společnosti. Nehledala jsem nikoho a nic, jen jsem chtěla vyplnit hodiny volného času.“ Zhluboka se nadechla a vydechla. „Poznala jsem jednoho muže. Scházeli jsme se. Nakonec jsem uvažovala i o tom, že bych Andrého kvůli němu opustila.“

Další pauza. Orientovala se v tom, co říct a co si nechat pro sebe.

„Než jsem to rozhodnutí učinila, přišla na to Miguelova manželka. Ukončil to.“

„Byla jste těhotná,“ uhádla jsem.

„Chantale se narodila následujícího roku na jaře.“

„Váš milenec byl Mexičan?“

„Guatemalec.“

Rozpomněla jsem se na Chantalinu tvář na fotografiích. Měla hluboké hnědé oči, vysoké lící kosti a širokou bradu. Zmátly mě její plavé vlasy. Ukvapené závěry zkreslily můj postřeh.

Ježíšmarjá. Na co ještě přijdu?

„Ještě něco?“

„Nestačí to?“

Nechala hlavu klesnout ke straně, jako by její váha byla přílišná na to, aby ji šíje unesla.

„Mnoho lidí podvádí své partnery.“ *Tohle* jsem věděla z první ruky.

„Žila jsem skoro dvě desetiletí se svým tajemstvím, a bylo to čiré peklo.“ Její hlas se chvěl a současně byl i plný hněvu. „Nikdy jsem nemohla přiznat, kdo je moje dcera, doktorko Brennanová. Ani jí, jejímu otci, mému manželovi, nikomu. Ten klam poskvřnil každíčkou část mého života. Otrávil myšlenky a sny, které jsem nikdy ani neměla.“

To mi připadlo zvláštní.

„Jestli je Chantale mrtvá, je to moje vina.“

„To je přirozená reakce, paní Specterová. Cítíte se osamělá a provinilá, ale...“

„V lednu jsem řekla Chantale pravdu.“

„O jejím biologickém otci?“

Vycítila jsem, že kývla.

„Ten večer, co zmizela?“

„Odmítla tomu uvěřit. Dala mi hrozná jména. Strašně jsme se pohádaly a ona se vyřítila z domu. Od té doby ji nikdo neviděl.“

Celé dvě minuty žádná z nás nepromluvila.

„Ví to velvyslanec?“

„Ne.“

Představovala jsem si zprávu, kterou napíšu o kostech v septiku.

„Jestli to v Paraíso byla vaše dcera, pak to, co jste mi řekla, může vyjít najevo.“

„Já vím.“

Její hlava se vrátila do vertikály a ruka se zvedla k hrudi. Prsty se zdály ve tmě bledé, nalakované nehty černé.

„Taky vím o tom těle, co se dnes našlo poblíž Kaminaljuyú, ačkoliv si bohužel nepamatuji jméno té ubohé dívky.“

Specterovi měli dobré zdroje.

„Tato oběť nebyla identifikována,“ řekla jsem.

„Chantale to není. Takže teď se výběr zužuje na tři.“

„Jak to můžete vědět?“

„Moje dcera má dokonalé zuby.“

Specterovi měli *velmi* dobré zdroje.

„Chodila Chantale k nějakému zubaři?“

„Chodila na čištění a na kontroly. Policie má její záznamy. Naneštěstí můj manžel neschvaluje zbytečné rentgenování, takže ve spise žádné rentgenové snímky nejsou.“

„Kostra z Paraíso nemusí patřit žádné z pohřešovaných dívek, po kterých pátráme,“ řekla jsem.

„Nebo to může být má dcera.“

„Máte kočku, paní Specterová?“

Spíš jsem cítila, než viděla, jak se napjala.

„To je ale zvláštní otázka.“

Takže Specterovy zdroje nebyly dokonalé. O Minosových nálezech nevěděla.

„Na džínech, vyproštěných ze septiku, byly kočičí chlupy.“
Nezmínila jsem se o vzorku, který jsem odebrala v jejím domě.
„Řekla jste detektivu Galianovi, že žádné domácí zvířátko nemáte.“

„Přišli jsme o kocoura vloni o Vánocích.“

„Přišli?“

„Guimaube se utopil.“ Černé nehty zatančily na černých perlách. „Chantale našla jeho tělíčko plavat v bazénu. Byla zoufalá.“

Na pár vteřin umlkla, pak vzdychla: „Už je pozdě a vy jste určitě velmi unavená.“

Vstala, uhladila imaginární záhyby na dokonalém šedém hedvábí a vykročila na pěšinku. Připojila jsem se k ní.

Znovu promluvila až tehdy, když jsme došly k chodníku. Ve světle oranžovém světle pouliční lampy jsem viděla, že její pečlivě nazdobená tvář už zase vypadá jako tvář ženy diplomata.

„Můj manžel zatelefonoval na několik míst. Státní zástupce vás bude kontaktovat, aby se s vámi domluvil na vaší analýze ostatků z Paraíso.“

„Dovolí mi přístup?“ Byla jsem omráčena.

„Ano.“

Začala jsem jí děkovat.

„Ne, doktorko Brennanová. To já bych měla poděkovat vám. Omluvte mě.“

Vytáhla z kabelky zvonící mobilní telefon a pronesla pár slov.

Dál jsme pokračovaly mlčky. Z otevřených dveří bister a barů, kolem kterých jsme procházely, se linula hudba. Kolem projelo kolo. Opilec. Babička s nákupním vozíkem. V duchu jsem se ospale ptala, zda je to ta stařena, kterou jsme viděly v parku.

Když jsme se přiblížily k hotelu, potichu zastavil u obručníku černý mercedes. Vystoupil muž v černém obleku a otevřel zadní dveře.

„Budu se za vás modlit.“

Pak už jen zmizela za kouřovými skly.

Nazítří v deset ráno ležela kostra z Kaminaljuyú na nerezovém stole v *Morgue del Organismo Judicial* v Zóně 3. Já stála nad ní,

Galiano po mém boku. Na protějším konci stolu byla doktorka Angelina Fereirová a vedle ní pitevní laborant.

Podle pokynů Fereirové byly ostatky vyfotografovány a zrentgenovány ještě před naším příjezdem. Šatstvo bylo odstraněno a rozprostřeno na pultě za mými zády. Vlasy a pytel s tělem byly prozkoumány, zda neobsahují ještě nějaký důkaz.

Studené dlaždice, stůl z nerezové oceli, lesklé nástroje, zářivky, vyšetřovatelé v maskách a rukavicích. Až moc známá scéna.

Stejně tak proces, který se tu měl odehrávat. Sondování a seškrabování, měření a vážení, stahování tkání, řezání kostí. Neúnavné odhalování bude tím posledním zneuctěním, posmrtným útokem k tomu všemu, co možná už vytrpěla na konci života.

Na jednu stranu jsem měla sto chutí ji zakrýt, odvézt ji od těchto sterilních cizinců do svatyně těch, kdo ji milovali. Dovolit její rodině, aby to, co z ní zbylo, uložila na místo klidu a míru.

Avšak ta racionální část mě si věděla rady lépe. Tahle oběť potřebuje jméno. Teprve pak ji může její rodina pohřbít. Její kosti si zaslouží příležitost promluvit, němě vykřičet události posledních hodin jejího života. Teprve pak se může policie pokusit rekonstruovat to, co ji postihlo.

A tak jsme se shromáždili se svými formuláři, noži, měřítky, šuplerami, zápisníky, zkumavkami a kamerami.

Fereirová souhlasila s mým odhadem věku, pohlaví a rasy. Stejně jako já ani ona nenalezla žádné čerstvé zlomeniny či jiné stopy násilného napadení. Společně s ní jsme změřily a vypočítaly výšku, společně jsme odstranily kousek kosti pro možné použití při stanovení profilu DNA. Nebylo to nutné.

Devadesát minut od začátku pitvy přijel Hernández se zubařskými záznamy Claudie de la Aldové. Jeden pohled nám stačil na to, abychom my všichni mohli určit, kdo leží na stole.

Krátce poté, co Galiano a jeho partner odjeli, aby tu zprávu sdělili rodině de la Aldových, otevřely se dveře nanovo. Vstoupil muž, kterého jsem z Paraísa znala jako doktora Hectora Lucase. Tvář měl v nepřívětivém osvětlení šedou. Pozdravil Fereirovou a pak ji požádal, aby opustila místnost.

V očích nad maskou se jí zablesklo překvapení. Nebo hněv. Nebo zášť.

„Samozřejmě, pane doktore.“

Sundala si rukavice, hodila je do kontejneru na biologický odpad a odešla. Lucas počkal, až se dveře zavřou.

„Máte mít na dvě hodiny k dispozici kostru z Paraísa.“

„To nestačí.“

„Bude muset. Před čtyřmi dny zahynulo sedmnáct lidí při autobusové nehodě. Od té doby zemřeli další tři. Můj personál a zařízení jsou zavaleny.“

I když jsem cítila soucit s oběťmi havárie a jejich rodinami, víc jsem soucítila s těhotnou mladou ženou, jejíž tělo spláchli do záchodu jako odpad z minulého týdne.

„Nepotřebuju pitevnu. Mohu pracovat kdekoli.“

„Ne. Nemůžete.“

„Kdo nařídil, že jsem omezena na dvě hodiny?“

„Úřad okresního státního zástupce. Señor Díaz zastává ten názor, že není zapotřebí nezasvěceného člověka.“

„Nezasvěceného do čeho?“ zeptala jsem se v návalu hněvu.

„Co naznačujete?“

Zhluboka jsem se nadechla a vydechla. Klid.

„Nenaznačuju nic. Snažím se pomoci a nechápu snahu státního zástupce mi v tom bránit.“

„Je mi líto, paní doktorko Brennanová. Od toho tu nejsem.“ Podal mi lístek papíru. „Kosti budou přineseny do této místnosti v čase, který si zvolíte. Zatelefonujte na tohle číslo.“

„Tohle nedává smysl. Mám povolený plný přístup k ostatkům z Kaminaluyú, ale prakticky nesmím k těm, které byly vyproštěny v Paraísu. Čeho se señor Díaz bojí, že bych mohla najít?“

„To je protokol, paní doktorko Brennanová. A ještě jedna věc. Nesmíte nic odebírat ani fotografovat.“

„To budu mít mezeru ve své sbírce suvenýrů,“ odsekla jsem. Stejně jako Díaz, tak i Lucas ve mně probouzel ty nejhorší myšlenky.

„Buenos días.“

Lucas vyšel z místnosti.

Pár vteřin nato se objevila Fereirová, byla cítit cigaretovým kouřem a na dolním rtu jí uvízl útržek papíru.

„Audience s Hectorem Lucasem. Dneska máte šťastný den.“ Ačkoliv jsme se celou pitvu držely španělštiny, nyní promluvila anglicky. Byl slyšet texaský přízvuk.

„Jo.“

Fereirová se opřela lokty o pult, zaklonila se a zkrřížila kotníky. Měla šedé vlasy, ostříhané hodně nakrátko, nad tmavohnědýma očima obočí jako Pete Sampras a tělo jako lednička.

„Možná nevypadá zrovna jako ohař, ale je to výtečný lékař.“

Neodpověděla jsem.

„Nepadli jste si do oka?“

Pověděla jsem jí o tom septiku. Naslouchala mi s vážnou tváří.

Když jsem skončila s vyprávěním, zadívala se Fereirová na to, co zůstalo z Claudie de la Aldové.

„Galiano má podezření, že ty případy spolu souvisí?“

„Ano.“

„Přisahám Bůh, doufám, že ne.“

„Amen.“

Palcem si sundala papírek ze rtu, prohlédla si ho a pak odklepla.

„Myslíte, že ta kostra z Paraísa by mohla být ta velvyslancova holka?“

„Je to možné.“

„Dejme tomu, že právě kvůli tomu dělá Díaz obstrukce? Diplomatický trapas?“

„To nedává smysl. Právě Specter mi zjednal přístup.“

„Na dvě hodiny.“ Z hlasu jí kapal sarkasmus.

Fereirová měla pravdu. Jestli je Specter dost mocný, aby přemohl Díaze, proč nezískal plný přístup k vyšetřování?

„Pokud existuje i vzdálená možnost, že je to jeho dcera, pročpak by Specter nechtěl mít jistotu?“ položila Fereirová tu poslední otázku, kterou jsem měla na mysli.

„Nemohl by mít Díaz jiné důvody, proč nechce, abych se k těm kostem dostala?“

„Jako třeba?“ zeptala se.

Nenapadalo mě žádné „jako třeba“.

„Lucas tvrdí, že je to kvůli té havárii autobusu,“ řekla jsem.

„Je tu pěkný blázin.“ Vstala. „Jestli je to pro vás nějaká útěcha, není v tom nic osobního. Lucas i Díaz se děsí vměšování.“

Když jsem už už chtěla něco namítnout, zvedla ruku.

„Já vím, že se nevměšujete. Ale oni to tak možná vidí.“ Podívala se na hodinky. „Kdy máte v plánu prozkoumat ty kosti?“

„Dnes odpoledne.“

„Můžu vám nějak pomoci?“

„Mám jeden nápad, ale vyžadovalo by to pomoc.“

„Ven s tím.“

Sdělila jsem jí svůj plán. Sjela pohledem ke Claudii de la Aldové, pak se vrátila ke mně.

„To dokážu.“

O tři hodiny později jsme Fereirová a já dokončily pitvu de la Aldové, narychlo se naobědvaly a ona přešla k jedné z obětí z autobusu. Claudii de la Aldovou odvezli do chladírny a tentýž stůl obsadila kostra z Paraísa. Pitevní laborant seděl na stoličce v rohu místnosti; z pomocníka se stal pozorovatel.

Kosti byly všechny, jak jsem si je zapamatovala, ačkoliv nyní očištěné od močůvky a smetí. Prozkoumala jsem žebra a pánev, zaznamenala stav spojů na všech kloubech a kraniálního švu a vyšetřila chrup.

Můj odhad pohlaví a věku se nezměnil. Ostatky patřily ženě ani ne dvacetileté.

Také jsem měla pravdu, pokud šlo o dojem z mongoloidního původu. Abych potvrdila své vizuální pozorování, provedla jsem měření lebky a obličeje k počítačové analýze.

Pátrala jsem po důkazech předsmrtného traumatu, ale nic jsem nenašla. Nezahlédla jsem ani žádné zvláštní znaky kostry, které by se mohly hodit při identifikaci. Na zubech nebyly žádné anomálie ani plomby.

Právě jsem dokončila záznam délek dlouhých kostí k výpočtu výšky, když v předpokoji zazvonil telefon. Laborant ho vzal, vrátil se a sdělil mi, že můj čas vypršel.

Odstoupila jsem od stolu, spustila masku a stáhla si rukavice. Beze všeho. Mám, co jsem potřebovala.

Venku slunce pronikalo oblaky cukrové vaty, vzdouvajícími se od obzoru. Vzduch páchl kouřem z pálených odpadků. Lehký vánek hnal smetí a noviny po chodníku.

Zhluboka jsem se nadechla a zahleděla na sousední hřbitov. Stíny se natahovaly od náhrobků a od levných váz a sklenic od marmelády obsahujících umělé květiny. Nějaká stařena seděla na

dřevěné bedně, hlavu zahalenou, scvrklé tělo oblečené do černé.
Z kostnatých prstů jí visel růženec.

Měla bych mít dobrý pocit. Ačkoliv nebylo úplné, zaznamenala jsem vítězství nad Díazem. A můj počáteční odhad byl správný. Ale já cítila jen smutek.

A strach.

Uplynuly tři měsíce od dne, kdy byla Claudia de la Aldová naposled spatřena naživu a od toho dne, kdy zmizela Patricia Eduardová. Necelé dva měsíce uplynuly mezi zmizením Patricie Eduardové a Lucy Gerardiové. Chantale Specterová zmizela deset dní po Lucy Gerardiové.

Jestli to má na svědomí jeden šílenec, intervaly se zkracují.

Jeho touha po krvi roste.

Vytáhla jsem mobil a vytřukala Galianovo číslo. Než jsem stihla zavolat, telefon mi zazvonil v ruce. Byl to Mateo Reyes.

Molly Carrawayová přišla k vědomí.

Krátce po rozbřesku jsme se jako po horské dráze řítili s Mateem po asfaltce do Sololá, jako střela jsme vyjížděli růžovým, šikmým slunečním svitem nahoru a pak se vrhali do kapes mlhy v prohlubních. Vzduch byl mrazivý a horizont rozmazaný vlhkým ranním mlžným oparem. Mateo hnal džíp naplno, tvář nehybnou a ruce pevně sevřené na volant.

Seděla jsem na předním sedadle vedle něj, loket z okýnka jako řidič tiráku v Tucsonu. Vítr mi hnal vlasy rovně vzhůru, pak zas dopředu do obličeje. Nepřítomně jsem si je odhrnovala, myšlenkami soustředěná na Molly a Carlose.

Ačkoliv jsem se s Carlosem setkala jen jednou nebo dvakrát, Molly jsem znala deset let. Byla asi v mém věku, antropologii se začala věnovat poměrně pozdě. Když ji jako učitelku biologie na střední škole přestaly bavit služby v jídelně a hlídkování na záchodech. V jedenatřiceti letech tak Molly změnila směr a vrátila se na vysokou. Po získání doktorátu z bioarcheologie přijala místo na katedře antropologie Minnesotské univerzity.

Stejně jako já i Molly byla k práci soudního ohledače nalákána policisty a koronery, kteří nedbali rozdílu mezi fyzickou a forenzní antropologií. Stejně jako já zdarma věnovala svůj čas vyšetřování porušování lidských práv.

Na rozdíl ode mě však Molly nikdy neopustila studium pradávných mrtvých. Přestože dělala některé případy pro koronera, zůstala jejím hlavním oborem archeologie. Dosud nedosáhla certifikace Americké rady forenzní antropologie.

Ale dosáhneš jí, Molly. Dosáhneš.

Mateo a já jsme jeli mnoho kilometrů jen tak mlčky. Když jsme se vzdálili od hlavního města, provoz řídil a pak, čím jsme byli blíž k Sololá, zase zhoustl. Projížděli jsme hlubokými zelenými údolími, přes žluté pastviny s huňatými hnědými kravami, které se pásly v hloučcích kolem vesnic, kde podél vozovky hustě postávali

stánkaři rozkládající ranní zboží na prodej. Už jsme jeli asi devadesát minut, když Mateo promluvil.

„Doktor říkal, že je rozrušená.“

„Kdybys po dvou týdnech otevřel oči, taky bys byl rozrušený.“

Projeli jsme zatáčkou. Opačným směrem se přehnal pár vozidel, který zavál vzduch do našich otevřených oken.

„Možná je to tím.“

„Možná?“ Pohlédla jsem na něj.

„Nevím. V hlase toho doktora něco bylo.“

Přiblížil se k zadnímu nárazníku pomalu se sunoucího nákladáku, prudce zařadil a předjel ho.

„Co?“

Pokrčil rameny.

„Nešlo jen o ten tón.“

„Co ti ještě říkal?“

„Nic moc.“

„Došlo k trvalému poškození?“

„Neví. Nebo nechce říct.“

„Přijel někdo z Minnesoty?“

„Její otec. Ona není vdaná?“

„Rozvedená. Děti má na střední škole.“

Mateo ujel zbytek cesty mlčky, vítr mu nadouval džínovou košili, žluté dělicí čáry ze silnice se mu odrážely na sklech tmavých brýlí.

Nemocnice v Sololá bylo šestipodlažní bludiště z červených cihel a špinavého skla. Mateo zaparkoval na jednom z několika malých parkovišť a vyšli jsme po cestě stíněné stromy k hlavnímu vchodu. Před průčelím nás vítal betonový Ježíš s rozpaženými pažemi.

Hala byla plná lidí, kteří se tu potulovali, modlili, pili limonádu, povalovali se nebo ošívali na dřevěných lavicích. Někteří byli v domácích šatech, jiní v oblecích nebo džínách. Většina byla oblečená po způsobu sololských Mayů. Ženy zahalené v pruhované červené tkanině, na břicho nebo na zádech nesoucí děti zabalené jako palačinky. Muži ve vlněných pončech, sombrerach a divoce vyšívaných kalhotách a košilích. Tu a tam protal ten barevný kaleidoskop nějaký nemocniční zaměstnanec v oslnivě bílé.

Rozhlížela jsem se – atmosféru jsem znala dobře, ale půdorys ne. Nápis návštěvníky směřovaly k jídelně, obchodu s dárky, do kanceláří a k tuctu nemocničních oddělení. *Radiografía. Urología. Pediatría.*

Mateo nedbal pokynů na stěnách, abychom se zapsali, a vedl mě rovnou k řadě výtahů. Vystoupili jsme ve čtvrtém patře a zamířili doleva. Naše podpatky cvakaly na naleštěných dlaždicích. Jak jsme šli chodbou vpřed, viděla jsem svůj odraz v malých obdélníkových okénkách na desítce zavřených dveří.

„*Alto!*“ přiletělo zezadu.

Otočili jsme se. Hnala se na nás oheň dštící sestra, nemocniční chorobopis přitisknutý k neposkvrněné bílé hrudi. Okřídlený čepec. Vlasy stažené dozadu tak pevně, až se jí udělala dělicí čára středem obličeje odshora dolů.

Sestra Saň vztáhla paži s chorobopisem a tak nás obklíčila. Úplná hraniční hlídka čtvrtého patra.

Mateo a já jsme se podmanivě usmáli.

Dračice se zeptala na důvod naší přítomnosti.

Mateo jí ho sdělil.

Spustila chorobopis a podezíravě si nás změřila.

„*Familia?*“

Mateo na mě ukázal. „*Americana.*“

Další hodnocení.

„*Numero treinta y cinco.*“

„*Gracias.*“

„*Veinte minutos. Nada mas.*“ Dvacet minut. Ne víc.

„*Gracias.*“

Molly vypadala jako momentka podvedené smrti. Její tenká bavlněná košile byla bezbarvá po milionu praní a lpěla na jejím těle jako lehoučký rubáš. Jedna hadička jí vybíhala z nosu, další z paže, na níž bylo jen o málo víc masa než na kostrách v márnici.

Mateo se prudce nadechl. „*Jesucristo.*“

Položila jsem mu ruku na rameno.

Mollyiny oči byly jako levandulové jeskyně. Otevřela je, poznala nás a pracně se snažila pozvednout výš na poduškách. Přispěchala jsem k ní.

„*Qué hay de nuevo?*“ Nezřetelně.

„Co je nového u tebe?“ odvětila jsem.

„Měla jsem fešáckou siestu.“

„Já věděl, že toho je na tebe moc.“ Ačkoliv slova byla lehkovážná, Mateův hlas lehkovážný nebyl.

Molly se slabě usmála a jen ukázala na sklenici s vodou na nočním stolku.

„Mohla bys?“

Otočila jsem stolek před ní a naklonila brčko. Sevřela kolem něj suché rty, napila se a opřela dozadu.

„Znáte mého otce?“ Jedna ruka se zvedla, hned ale klesla zpět na šedou vlněnou přikrývku.

Mateo a já jsme se otočili na patě.

V křesle v rohu místnosti seděl starý pán. Měl bílé vlasy a hluboké vrásky vytesané svísele na lících a napříč přes bradu a čelo. Ačkoliv mu bělma očí zažloutla věkem, jejich modř byla jasná jako horské jezero.

Mateo k němu přistoupil a podal mu ruku. „Mateo Reyes. Nejspíš by se dalo říct, že jsem zdejší Mollyin šéf.“

„Jack Dayton.“

Potřásli si rukama.

„Těší mě, pane Daytone,“ řekla jsem od lůžka.

Kývl.

„Škoda, že se setkáváme za těchto okolností.“

„A to za jakejch?“

„Prosím?“

„Co se stalo mojí holčičce?“

„Tati. Buď hodný.“

Položila jsem ruku Molly na rameno.

„Policie to vyšetřuje.“

„Už dva týdny.“

„Tyto věci chtějí čas,“ řekl Mateo.

„Jo.“

„Informují vás průběžně?“ zeptala jsem se.

„Není o čem.“

„Určitě na tom pracují.“ Nebyla jsem si jista, zda tomu věřím, ale chtěla jsem ho ukonejšit.

„Už dva týdny.“ Spustil oči k hrbolatým prstům propleteným v klíně.

Pravda, Jacku Daytone. Náramná pravda.

Vzala jsem Molly za ruku.

„Jak je ti?“

„Než se kdo naděje, budu jako rybička.“ Další slabý úsměv. „Tenhle výraz jsem nikdy nepochopila. Kdo to razí, nikdy neviděl kapra.“ Otočila hlavu ke svému otci. „Tatínek je farmář.“

Stařec nehnul ani svařem.

„Je mi dvačtyřicet, ale rodiče si pořád myslí, že jsem jejich malá holčička.“ Molly se obrátila zpátky ke mně. „Byli proti tomu, abych jela do Guatemaly.“

Ledově modré oči v koutě mžikem vzhledly.

„Podívej, co se stalo.“

Obdařila mě spikleneckým úsměvem.

„V Mankatu mě taky mohli přepadnout, tati.“

„Doma kriminálníky chytáme a zavíráme.“

„Víš, že to vždycky není pravda.“

„Aspoň tam policajti mluví jazykem, který znám.“

Dayton vstal a povytáhl si opasek.

„Zase přijdu.“

Odšoural se z místnosti, botasky Nike vrzaly na dlaždicích.

„Budete muset tatínka omluvit. Bývá protivný.“

„Miluje tě a je vyděšený a rozzlobený. Je tu od toho, aby byl protivný. Co říkají doktoři?“

„Fyzioterapie, pak jako rybička. Není třeba vás otravovat podrobnostmi.“

„To jsem moc ráda. Šíleli jsme strachy. Někdo sem jezdil skoro každý den.“

„Já vím. Jak to jde v Chupan Ya?“

„Provádíme kompletní skeletální analýzy,“ řekl Mateo. „Do čtrnácti dnů by měli být všichni identifikováni.“

„Je to tak zlé, jak napovídají líčení očitých svědků?“

Kývla jsem. „Spousta střelných a sečných ran. Většinou ženské a děti.“

Molly neřekla nic.

Pohlédla jsem na Matea. Kývl. Polkla jsem.

„Carlos...“

„Policie mi to řekla.“

„Vyslýchali tě?“

„Včera.“

Vzdychla.

„Moc jsem jim toho povědět nemohla. Pamatuju si jen útržky, jako políčka filmu. Reflektory v zadním okně. Auto, co nás vystrčilo ze silnice. Dva muži jdou po krajnici. Hádka. Výstřely. Nějaká postava obchází nákladák z mé strany. Pak nic.“

„Pamatuješ, žes mi telefonovala?“

Zavrtěla hlavou.

„Poznala bys ty muže?“

„Byla tma. Vůbec jsem jim neviděla do obličeje.“

„Pamatuješ si něco, o čem se mluvilo?“

„Moc ne. Carlos říkal něco jako ‚mota, mota‘.“

Pohlédla jsem na Matea.

„Úplatek.“

Položila si ohnutou paži na čelo a odhrnula vlasy. Spodní strana její paže byla bledá jako rybí břicho.

„Jeden pořád říkal druhému, aby si pospíšil.“

„Ještě něco?“ zeptala jsem se.

Na chodbě cinknul výtah.

Mollyiny oči zalétly ke dveřím, pak zpátky ke mně. Když znovu promluvila, byl její hlas tlumenější.

„Moje španělština není nijak skvělá, ale myslím, že jeden říkal něco o nějakém inspektorovi. Myslíš, že to byli policajti?“

Znovu se podívala na dveře. Vzpomněla jsem si na Galiana v Gucumatzu.

„Nebo vojáci, co se podíleli na masakru v Chupan Ya?“

V tom okamžiku vtrhla dovnitř sestra Saň a upřela na Matea autoritativní pohled.

„Tahle pacientka musí odpočívat.“

Mateo zvedl ruku k ústům a zašeptal teatrálně: „Zrušit akci. Byli jsme odhaleni.“

Saň to nepobavilo.

„Pět minut?“ zeptala jsem se s úsměvem.

Podívala se na hodinky.

„Pět minut. Já se vrátím.“ Její tvář nám sdělovala, že je ochotna povolát posily.

Molly sledovala odchod dračice, pak spustila paži a zvedla se na loktech.

„Ještě jedna věc. Policii jsem to neřekla. Nevím proč. Prostě neřekla.“

Podívala se z Matea na mě.

„Já...“ Polkla. „Jméno.“

Čekali jsme.

„Mohla bych přísahat, že jsem slyšela, jak jeden z těch mužů řekl Brennanová.“

Bylo mi, jako by mnou mrštili o zeď. Přes místnost jsem slyšela, jak Mateo zaklel.

„Víš to jistě?“ Zírala jsem na Molly jako omráčená.

„Ano. Ne. Ano. Ach Bože, Tempe, já si to myslím. Všechno je náramně zmatené.“ Klesla na polštář. Paže se vrátila k čelu a do očí jí vhrkly slzy.

Zmáčkla jsem jí ruku.

„To nic, Molly.“ V ústech jsem měla sucho, místnost se náhle zmenšila.

„Co jestli teď půjdou po tobě?“ Začínala být rozrušená. „Co jestli jsi jejich příštím terčem ty?“

Natáhla jsem volnou ruku a pohladila ji po hlavě.

„Byla tma. Byla jsi vyděšená. Všechno se dělo náramně rychle. Patrně jsi jim špatně rozuměla.“

„Nesnesla bych, kdyby ublížili ještě někomu. Slib mi, že budeš opatrná, Tempe!“

„Samozřejmě že budu opatrná.“

Usmála jsem se, ale padaly na mě obavy.

Po odchodu z nemocnice jsme s Mateem poobědvali v *comedor* hotelu Paisaje, blok od centrálního náměstí v Sololá směrem do kopce. Diskutovali jsme o Mollyině vyprávění a rozhodli se, že je tady důvod to hlásit.

Než jsme se vydali na zpáteční cestu, zastavili jsme se na policejní stanici. Detektiv, který měl na starosti vyšetřování, pro nás neměl nic nového. Přijal naši výpověď, ale bylo jasné, že nepřikládá valný význam tomu, že si Molly vzpomíná, jak zaslechla mé jméno. Nezmínili jsme se o jejím podezření stran zmínky o nějakém inspektorovi.

Po celou dobu návratu do hlavního města z měkce šedé oblohy lehce mrholilo. V údolích byla mlha tak hustá, že spolkla svět kolem džípu. Na pahorcích se táhla napříč silnicí jako sprška od moře.

Stejně jako cestou tam jsme i teď jen velmi málo mluvili. V mozku mi vířily myšlenky a každá končila otazníkem.

Kdo střílel na Carlose a Molly? Proč? Policie se určitě mylí v dohadu, že motivem byla loupež. Americký pas má cenu zlata. Proč ho Molly nesebrali? Nechce snad policie hledět dál než za hranice loupeže? Jaké má *ona* motivy?

Mohla by mít Molly pravdu? Střílelo se s úmyslem zabránit vyšetřování v Chupan Ya? Cítí se někdo ohrožen potenciálními odhaleními stran masakru?

Molly si byla dost jistá, že ti, kdo ji napadli, vyřkli jméno Brennanová. Mně napadala jen jedna Brennanová. Co je na mně zajímavá? Mám být jejich příští obětí?

Kdo je ten inspektor? Jsou policisté jen neochotnými vyšetřovateli, nebo účastníky zločinu?

Zas a znova jsem se přistihovala, jak pokukuji do zpětného zrcátka.

Po hodině cesty jsem si opřela hlavu o sedadlo a zavřela oči. Od pěti jsem byla vzhůru. Mozek jsem měla zamžený, víčka ztěžklá.

Pohupování džípu. Vítr ve tváři.

Navzdory své úzkosti jsem začala usínat.

Inspektor. Jaký inspektor?

Stavební inspektor. Zemědělský inspektor. Dopravní inspektor. Dálnice. Automobilové emise. Voda. Kanalizace.

Kanalizace.

Septik.

Paraíso.

Prudce jsem se posadila.

„Co jestli to vůbec nebyl inspektor?“

Mateo pohlédl na mě, pak zpátky na vozovku.

„Co jestli Molly neslyšela jen jedno jméno?“

„Señor Inspektor?“

Mateovi to trvalo jen nanosekundu.

„Señor Specter.“

„Přesně tak.“ Byla jsem ráda, že Galiano pověděl Mateovi o Chantale Specterové.

„Myslíš, že mluvili o André Specterovi?“

„Možná měl ten útok něco společného s velvyslancovou dcerou!“

„Proč stříleli na Carlose a Molly?“

„Možná si spletli Molly se mnou. Obě jsme Američanky, zhruba stejně velké, obě máme hnědé vlasy.“

Ježíšmarjá. Znělo to až moc věrohodně.

„Možná právě proto padlo moje jméno.“

„Galiano tě přivedl k případu v Paraísu až týden poté, co se střílelo na Carlose a Molly.“

„Možná se někdo dozvěděl o jeho úmyslech a rozhodl se mě odstranit z cesty.“

„Kdo by měl takové informace?“

Další bleskový záběr Galiana ve výklenku restaurace Gucumatz. Zamrazilo mě.

Pár minut nato: „*Maldición!*“ Sakra!

Mateo upíral oči do zpětného zrcátka. Nakoukla jsem do zrcátka na své straně.

V mlze za námi pulzovala červeně. Siréna, slabá, ale nezaměnitelná.

Mateo střídavě věnoval pozornost zrcátku a přednímu oknu. Já se soustředila jen na policejní vůz za námi.

Světlo se šířilo, stala se z něj červená vířivka. Zvuk sirény sílil. Mateo sjel do pomalého pruhu.

Policejní auto se přihnalo k našemu zadnímu nárazníku. Džíp byl plný karmínové červeně. Siréna řvala. Mateo upíral pohled přímo před sebe. Já zírala na rezavý flek na palubní desce.

Policejní vůz sjel doleva, vystřelil před nás a zmizel v mlze.

Srdce mi zpomalilo, teprve až když jsme byli za zamčenými branami hlavního štábu FAFG.

Galiano nebyl ve své kanceláři, když jsem tam volala, ale za pár minut mi zavolal zpátky. Až do večera nemůže, ale dychtí si poslechnout, co jsem se od Molly dozvěděla. Navrhl večeři v *Las*

Cien Puertas. Ohromné jídlo. Slušné ceny. Dobrá latinskoamerická hudba. Mluvil jako akcionář.

Další tři hodiny jsem se věnovala Chupan Ya a ve čtvrt na sedm jsem se vrátila do hotelu, jak se patří skleslá z těch mučivě nesmyslně ztracených životů. Připadalo mi, že se smrti nikdy nezbavím.

Když jsem se převlékala, násilím jsem se musela přimět myslet na něco jiného. Myslela jsem na Galiana.

Kde je jeho manželka a mladý Alejandro?

Použila jsem nový deodorant, na tváře zdravíčko.

Beru Galiana rodině?

Směšné. Večeře je přísně profesionální.

Vážně?

Je to otázka času. V pracovní době jsme měli oba moc práce. Vyhrabala jsem ze dna taštičky s líčidly řasenku. Když jsem odšroubovala aplikátor, snášely se černé vločky do umývadla.

Lze nějak večeri s Galianem omluvit?

Přísně pracovní.

Tak proč dlouhé řasy?

Vrátila jsem aplikátor zpátky na místo a nepoužitou tubu uložila do taštičky.

Galiano mě vyzvedl v sedm.

Restaurace sídlila v podloubí typickém pro Zónu 1. Ačkoliv kdysi krásné, dnes už koloniální velkolepost a důstojnost dávno ustoupily padající omítce a sprostým graffiti.

S tím jídlem měl ale Galiano pravdu. Bylo výtečné.

Zatímco jsme jedli, popisovala jsem svou návštěvu v Sololá. Galiano souhlasil s mým podezřením, že si někdo mohl splést Molly se mnou, a trval na tom, abych učinila opatření na svou ochranu. Proti tomu se nedalo nic namítat. Ujistila jsem ho, že budu bdít. Navrhl, abych u sebe nosila zbraň a nabídl se, že mi ji opatří. Odmítla jsem, odvolávajíc se na svou střeleckou neschopnost. Neřekla jsem mu, že mě zbraně děsí víc než pomyšlení na neznámé atentátníky.

Galiano souhlasil s tím, že moje účast na vyšetřování Chupan Ya by klidně mohla být motivem ke střelbě. Pokud ano, snad už k žádným dalším útokům nedojde, protože vykopávky jsou

dokončeny. Stejně však doporučoval, abych se sama nevydávala na odlehlá místa. Doporučoval? Naléhal.

Moje teorie se Specterem připadala Galianovi pochybná.

„Dalo by se tím vysvětlit, proč jsem neměla plný přístup ke kostem z Paraísa.“

„Proč?“

„Někdo vyvíjí tlak na státního zástupce.“

„Kdo?“

„To nevím.“

„Proč?“

„To nevím.“

Jeho skepse mě dráždila. Anebo to možná byla moje neschopnost poskytnout odpovědi.

Moje myšlenky se iracionálně vracely k epizodě s mým zakopnutím. Existuje něco jako taktilní paměť? *Opravdu* mi mravenčí tvář v místech, kde se otřela o jeho hrud’?

Ovšemže ne.

Naslouchala jsem mlčky jeho vyprávění o vyšetřování vraždy Claudie de la Aldové. Galianova angličtina byla bez cizího přízvuku, ale mluvil s latinskoamerickou kadencí. Líbil se mi jeho hlas. Líbila se mi jeho křivá tvář.

Líbilo se mi, jak se na mě díval. Líbil se mi, jak vypadal.

Pracovně, Brennanová. Jsi vědec, ne školák.

Když přinesli účet, vzala jsem ho, vyhrabala kartu American Express a strčila ji číšníkovi do ruky. Galiano nic nenamítal.

Po návratu do auta se Galiano ke mně natočil bokem a přehodil loket přes opěradlo sedadla.

„Co vás žere?“ Neonový nápis mu přes obličej pulzoval modrými a žlutými šmouhami.

„Nic.“

„Chováte se jako někdo, kdo se právě dozvěděl, že se ho lidé pokoušejí zabít.“

„Pronikavý postřeh.“ Byť mylná diagnóza.

„Jsem vnímavý.“

„No ne.“

„Četl jsem *Venuši a Marse*.“

„Hm.“

„*Madisonské mosty*.“

Natáhl se a přejel mi palcem kolem koutku úst. Obrátila jsem hlavu ke straně.

„Dělal jsem si poznámky.“

„Kdepak je dnes večer paní Galianová?“

Na okamžik se zatvářil zmateně. Pak se zasmál.

„Někde se svým manželem, předpokládám.“

„Vy jste rozvedený?“

Galiano kývl. Zvedl mi vlasy a sjel prstem ze strany po šíji. Zůstala po něm řeřavá stopa.

„A co Ryan?“ zeptal se.

„Pracovní vztah.“

Pravda. Pracujeme spolu.

Galiano se ke mně naklonil. Ucítla jsem na líci teplou vlhkost jeho dechu. Pak mi jeho rty sjely za ucho. Na šíji. Na hrdlo.

Páni.

Galiano uchopil mou tvář do dlaní a políbil mě na rty.

Cítla jsem mužský pot, bavlnu, něco štiplavého jako citrusy. Svět se zpomalil.

Galiano mě políbil na levé víčko, pak na pravé.

Jeho mobil zavřeštěl.

Odlétli jsme od sebe.

Vyškubl telefon z opasku a stiskl knoflík, jednu ruku však nechal v mých vlasech.

„Galiano.“

Pauza.

„Ay, Dios.“

Zadržela jsem dech.

„Kdy?“

Delší pauza.

„Ví to velvyslanec?“

Zavřela jsem oči a cítila, jak se mi prsty zatínají do pěstí.

„Kde jsou teď?“

Prosím tě, Bože. Další mrtvolu už ne.

„Jo.“

Galiano ukončil hovor, přejel mi rukou přes hlavu a spustil ji na mé rameno. Chvilku na mě jen zíral, guernseyovské oči vlahé ve tmě auta.

„Chantale Specterová?“ Stěží jsem tu otázku ze sebe vypravila.

Kývl.
„Mrtvá?“
„Zatkli ji včera v noci v Montrealu.“

„Ona je naživu?“ Věděla jsem, že je to blbost, hned jak jsem to řekla.

„Lucy Gerardiová byla s ní.“

„To není pravda!“

„Chytili je, když kradly cédéčka v obchodě MusiGo v Le Faubourg.“

„Krádež v obchodě?“ Mluvila jsem jako tupec, ale tohle prostě nedávalo smysl.

„Cowboy Junkies.“

„Proč?“

„Nejspíš mají rády folk and rock.“

Obrátila jsem oči v sloup. Další nesmyslná reakce, ještěže byla tma.

„Co je mohlo přivést do Montrealu?“

„Air Canada.“

Hajzlové. Tuhle odpověď jsem si nechala pro sebe.

Galiano nastartoval a vyjel z parkoviště.

Na zpáteční cestě jsem seděla s nohama nahoře, kolena přitisknutá k hrudi. Ochranná pozice byla zbytečná. Zpráva o Chantale Specterové zaplašila všechny milostné úmysly, které by kdo z nás mohl mít.

U hotelu jsem otevřela dveře dřív, než auto zastavilo.

„Zavolejte mi, jen co budete něco vědět.“

„Stane se.“

Zatřepala jsem rukou ve vzduchu mezi Galianem a mnou.

„Nebude to problém?“ Tvář mi hořela.

Galiano se zazubil. „Ani v nejmenším.“

Příliš rozrušena, než abych mohla spát, jsem zkontrolovala vzkazy na telefonním záznamníku v Montrealu a Charlotte. Pierre

LaManche mi volal, že se na jedné půdě v Quebecu našla mumifikovaná hlava. Noviny, v nichž byla zabalená, nasvědčují datování do třicátých let. Případ není naléhavý. Nicméně v Lac des Deux-Montagnes bylo vyplaveno na břeh rozložené lidské torzo a on chce, abych je co nejdříve vyšetřila.

V Severní Karolíně žádné antropologické případy neměli.

Pete pravil, že Birdie i Boyd se mají fajn.

Katy nebyla doma.

Ryan nebyl doma.

Snědla jsem dvě koblihy z krabice, kterou jsem skladovala v kuchyňském koutě, a pustila jsem CNN.

Tropická bouře Armand ohrožuje Floridu. Tři Kanadťané byli v Buenos Aires zatčeni pro akciový podvod. Bomba v Tel Avivu zabila čtyři lidi. Při vlakové nehodě u Chicaga bylo zraněno přes sto lidí, většinou to byla zranění měkkých tkání. Šťastní právníci.

Pak jsem se vykoukala, udělala si vlasový zábal, oholila podpaží a nohy, vytrhala obočí a nakrémovala celé tělo.

Hladká a odchlupená jsem zalezla do postele.

V hlavě mi pořád hučelo a spánek nepřicházel.

Claudia de la Aldová byla obětí vraždy zde v Guatemale. Patricia Eduardová se stále ještě pohřešuje, ale možná je tou dívkou v septiku. Chantale Specterová a Lucy Gerardiová jsou naživu a zavřeli je v Kanadě.

Co přivedlo Chantale a Lucy do Montrealu? Jak se tam dostaly, aniž by zanechaly stopu? Kde se ukrývaly a proč?

Má dívka ze septiku nějaké spojení s vraždou Claudie de la Aldové, nebo spolu případy nesouvisejí? Nevypřchává Galianova teorie sériového vraha? Kdo telefonoval kvůli tělu Claudie?

Kdo se stará o její rodinu? Existuje někdo, kdo pomáhá ulehčit jim v jejich nesnesitelném zoufalství?

Kde je Patricia Eduardová? Bylo její tělo skutečně v septiku? Podivně nesouvisející myšlenka: kdo se stará o její koně?

Kdo telefonoval Galianovi kvůli Chantale Specterové? Ta zpráva mě tak překvapila, že mě ani nenapadlo se na to zeptat.

Galiano.

Duševní zaslepení. Připadala jsem si jako děcko, které nachytají při milostném kočkování na kanapi.

A co Ryan?

Co Ryan?

Ryan a já jsme se scházeli. Chodili jsme na večere, navštívili *Musée des Beaux-Arts*, absolvovali pár večírků, hráli spolu tenis. Přemluvil mě dokonce i na kuželky.

Jsme pár?

Ne.

Mohli bychom být?

Porota nedospěla ke shodě.

Jak jsme na tom Ryan a já? Mám ho moc ráda, vážím si jeho čestnosti, těší mě jeho společnost.

Břichem mi projela vlna žáru.

Připadá mi pekelně sexy.

Tak proč mě přitahuje Galiano?

Další vlna.

Že se nestydíš, couro.

Ryan a já jsme dospěli ke shodě. Vlastně ne ke shodě, k dohodě. K tiché dohodě. Neptej se, nevykládej. Tahle politika funguje v armádě Spojených států a prozatím fungovala i u nás.

Kromě toho se nehodlám zaplést s Galianem.

Podívej se na to z té světlejší stránky, říkala jsem si. K činu nedošlo s Ryanem ani s Galianem. Není co vykládat.

To je právě ta potíž.

Když jsem se další půlhodinu zmítala, mé frustrované libido i já jsme usnuly.

Z hlubokého spánku mě probudilo zvonění telefonu. Šeré světlo pronikalo závěsy, zplihle visícími přes otevřené okno.

Dominique Specterová zněla naštvaně.

„Už to víte?“

„Vím.“

Zamžourala jsem na hodiny. Sedm dvanáct.

„*C'est magnifique*. Ta krádež ne, samozřejmě. Ale Chantale je v pořádku.“ Hlas měla vysoký a napjatý, přízvuk výraznější, než jsem si pamatovala.

„Je to báječná zpráva.“ Posadila jsem se.

„*Oui*. Moje maličká je naživu.“

„Nevíte, jestli byla Chantale obviněna ještě z něčeho jiného než té krádeže v obchodě?“

„Ne. Musíme pro ni jet a přivést ji domů.“

Nenamítla jsem, že soudce by si to mohl představovat jinak.

„Pokud jsou v tom drogy, najdu nějaký nový program. Lepší.“

„To je dobrý nápad.“

„Budeme na tom trvat.“

„Ano.“

„Vás poslechně.“

„Mě?“

Najednou jsem byla úplně vzhůru.

„*Mais, oui.*“

„Já do Montrealu nejedu.“

„Objednala jsem dvě sedadla na let dnes odpoledne.“ Paní Specterová nebyla zvyklá na odmítnutí.

„Teď nemohu opustit Guatemalu.“

„Ale já vás potřebuji.“

„Mám tady povinnosti na projektu.“

„Tohle nemůžu udělat sama.“

„Kde je pan Specter?“

„Můj manžel je na zemědělské konferenci v Mexico City.“

„Paní Spect...“

„Chantale zuřila ten večer, co odešla. Říkala strašné věci. Řekla, že už mě nikdy nechce vidět.“

„Jsem si jista...“

„Možná se mnou odmítne mluvit!“

Přineste valium.

„Mohu vám zavolat zpátky?“

„Prosím, neobracejte se ke mně zády. Potřebuji vaši pomoc. Chantale vaši pomoc potřebuje. Jste jeden z mála lidí, kteří znají celou situaci.“

„Uvidíme, co se dá dělat.“ Nic lepšího mě nenapadlo.

Odhodila jsem příkrývky a spustila nohy přes pelest postele.

Proč se velvyslanec neřítí zpět, aby byl se svou ženou a dcerou? Ta ženská zněla vážně zdrceně.

Zadívala jsem se na místo, kde jsem si odřela koleno.

Chovala bych se v téhle situaci jinak? Patrně ano, ale to je vedlejší.

Odešla jsem do kuchyně, umlela kávu a nasypala ji do kávovaru, pak přilila vodu. Pak jsem vyndala koblihy a jednu snědla, zatímco kávovar připravoval kávu.

Mohla bych se sejít s Ryanem.

Na pracovní desce kuchyňské linky jsem rozmačkávala moučkový cukr a prstem jej cucala.

LaManche chce znát můj názor na trup z Lac des Deux-Montagnes. Říkal, že případ je naléhavý.

Představila jsem si Chupan Ya, vzpomněla na kostry ležící na stolech v laboratoři FAFG. Ta práce je moc důležitá. Ale oběti jsou mrtvé už skoro dvě desetiletí. Je moje potřeba být tady stejně naléhavá jako potřeba pomoci LaMancheovi? Když jsou Carlos a Molly mimo hru, má Mateo už tak nedostatek personálu. Ale neobešel by se na dva dny beze mě?

Nalila jsem si kávu a přidala mléko.

Představila jsem si tělo v příkopu a pocítila známý smutek. Claudia de la Aldová, věk osmnáct. Představila jsem si kosti v septiku a překonal mě pocit viny.

A bezmoci. Čím víc jsme s Galianem dřeli, tím jako by bylo řešení vzdálenější.

Potřebuji dosáhnout něčeho konkrétního.

Chci nějaký názor na kočičí chlupy.

Podívala jsem se na hodiny. Sedm čtyřicet.

A ještě jedna věc. Ale dokázala to Fereirová?

V krabici zbyly dvě koblihy. Kolikpak je to kalorií? Jeden milion nebo dva? Do zítřka ztvrdnou.

Výlet do Montrealu by trval jen pár dní. Mohla bych smířit paní Specterovou s Chantale, pak se vrátit k obětem z Chupan Ya.

Snědla jsem koblihy, dopila kávu a zamířila do koupelny.

V osm jsem vytočila číslo laboratoře v Montrealu a požádala o oddělení DNA. Když se ozval Robert Gagné, načrtla jsem mu ve stručnosti případ z Paraísa a vysvětlila, co bych potřebovala. Myslel si, že by to šlo a souhlasil, že tomu dá přednost, pokud osobně předám vzorek.

Zavolala jsem Minosovi. Slíbil, že kočičí chlupy budou za hodinu zabalené a připravené na převoz.

Zavolala jsem do márnice. Doktorka Fereirová přinesla to, co jsem požadovala.

Zavolala jsem Susanne Jean v továrně RP Corporation v St. Hubert a poskytla jí stejný náčrt jako předtím Gagnému. Domnívala se, že můj nápad bude fungovat.

Zavolala jsem Mateovi. Řekl mi, ať si vezmu volna tolik, kolik potřebuju.

Detektiv Galiano.

Zavěšila jsem a zamířila ke dveřím.

Tak jo, paní velvyslancova. Máte společníci na cestu. A doufám, že vás a všechny vaše společníky nebudou na guatemalské celnici šacovat.

Když jsem vstoupila do pitevny, zabývala se Angelina Fereirová velmi intenzivně další obětí havárie. Na stole ležel muž, hlavu a paže silně zuhelnatělé, břicho zející jako otevřená tlama na nějakém Baconově obraze. Doktorka krájela plátky z jater na tác vedle těla. Zakrojila do nich velkým, plochým nožem a aniž by vzhlédla, promluvila.

„Uno momento.“

Fereirová si bedlivě prohlédla odhalené průřezy, vyndala tři plátky a uložila je do nádobky na vzorky. Tkáň klesla ke dnu a usadila se mezi svými protějšky z plic, žaludku, sleziny, ledvin a srdce.

„Pitváte každého?“

„U pasažérů děláme jen vnější ohledání. Tohle je řidič.“

„Nechala jste si ho naposled?“

„Většina obětí je tak popálená, že nemáme jistotu, kdo je kdo. Jeho našli včera.“

Fereirová si stáhla masku a rukavice, umyla si ruce a zamířila ke dveřím. Gestem mi naznačila, abych ji následovala. Vedla mě ubohou spojovací chodbou do malé kanceláře bez oken. Pečlivě zavřela dveře. Odemkla otlučenou plechovou skříňku a vytáhla velkou hnědou obálku.

„Jeden radiolog v nemocnici *Centro Médico* mi byl zavázán.“

Mluvila anglicky.

„Děkuji vám.“

„Lebku propašoval ven v úterý, když Lucas odjel. Byl by nerad, kdyby se na to přišlo.“

„Ode mě se to nikdo nedozví.“

„Dobře jsem udělala.“

„Jak to myslíte?“ Fereirová vysypala z obálky jeden z několika filmů. Bylo na něm šestnáct CT skenů, přičemž každý představoval pětimilimetrový řez lebkou nalezenou v septiku. Zvedla rentgenový snímek ke stropnímu světlu a ukázala na malou bílou pecku na devátém snímku. Během několika příštích obrázků se opalescence zvětšovala, měnila tvar, mizela. Ve čtrnáctém rámečku už nebyla viditelná.

„Zahlédla jsem něco v ethmoidu a napadlo mě, že by se to mohlo hodit. Když jste dneska ráno volala, šla jsem se ještě jednou kouknout na lebku. Ostatky zmizely.“

„Zmizely kam?“

„Byly zpopelněny.“

„Už po týdnu?“ Byla jsem jako omráčená.

Fereirová kývla.

„To je standardní procedura?“

„Jak vidíte, máme nedostatek prostoru. Ani za normálních okolností si nedopřáváme ten přepych uchovávat neznámé mrtvé po dlouhá časová období. Tahle havárie autobusu byla poslední kapka.“ Ztlumila hlas. „Ale dva týdny jsou neobvyklé.“

„Kdo to nařídil?“

„Snažila jsem se to vysledovat. Nikdo to zřejmě neví.“

„A dokumentace chybí,“ hádala jsem.

„Technik přísahá, že dal příkaz do přihrádky k zařazení poté, co byla kremace provedena, ale není nikde k nalezení.“

„A teorie?“

„Jo.“

Vrátila film a podala mi obálku.

„Vaya con Dios.“

Ve dvanáct padesát sedm jsem seděla na sedadle první třídy letu American Airlines do Miami. Vedle mě byla Dominique Specterová. Její nalakované nehty bubnovaly o područku.

CT skeny získané od doktorky Fereirové byly uzamčené v aktovce u mých nohou. Vzorky kočičích chlupů byly zastrčeny vedle nich.

Paní Specterová během jízdy limuzínou i po celou dobu čekání v salonku na letišti bez přestání mluvila. Popisovala Chantale, vyprávěla historky z dětství i rozváděla teorie o příčinách dceřiných problémů. Také spřádala plány na její rehabilitaci. Byla jako diskžokej mezi nahrávkami. Děsila se mlčení a nevodily jí banality, jimiž je vyplňovala.

Protože jsem v tom mluvení poznávala ventil napětí, vydávala jsem chlácholivé zvuky, ale sama mluvila jen málo. Zpětná vazba nebyla nutná. Verbální tok pokračoval bez zábran.

Paní Specterová konečně umlkla až tehdy, když jsme buráceli po rozjezdové dráze. Stiskla rty, hlavu opřela o opěrku a zavřela oči. Když jsme vzlétli, vytáhla z kabelky výtisk *Paris Match* a začala v něm listovat.

Prázdné klábosení začalo nanovo až během přestupování v Miami, ale při letu do Montrealu znovu přestalo. Protože jsem měla podezření, že má společnice má strach z létání, nechávala jsem jí dál řídit hovor podle svého.

Cestování s velvyslancovou chotí mělo své výhody. Když naše letadlo v deset třicet osm dosedlo na letišti, čekali na nás muži v oblecích a provedli nás přes celnici. V jedenáct už jsme seděly v další limuzíně.

Paní Specterová zachovala své výškové mlčení po cestě k Centre-ville i tehdy, když jsme sjeli na Guy a zahrnuli doprava na rue Ste-Catherine. Snad jí došla slova, nebo se prostě umluvila do klidu. Možná její duši konejšilo to, že je doma. Společně jsme poslouchaly Roberta Charleboise.

Je reviendrai a Montréal... Vrátím se do Montrealu...

Společně jsme pozorovaly, jak kolem míjejí světla města.

Za pár minut jsme zastavily u mého bytu. Řidič vystoupil.

Když jsem si brala aktovku, paní Specterová mě popadla za ruku. Prsty měla studené a vlhce lepkavé jako maso z ledničky.

„Děkuji vám,“ řekla takřka neslyšně.

Uslyšela jsem vrznutí a pak zavření zavazadlového prostoru.

„Jsem ráda, že mohu pomoci.“

Zhluboka se nadechla.

„Nemáte ani zdání jak moc.“

Dveře na mé straně se otevřely.

„Dejte mi vědět, kdy můžeme vidět Chantale. Půjdu s vámi.“

Položila jsem svou ruku na její. Stiskla ji, pak ji políbila.
„Děkuji vám.“ Napřímila se. „Má vám Claude pomoci dovnitř?“

„To je dobré.“

Claude mě doprovodil po schůdcích k domovním dveřím a počkal, až najdu klíč. Poděkovala jsem mu. Kývl, postavil můj kufr vedle mě a vrátil se k limuzíně.

Znovu jsem se dívala, jak paní Specterová odjíždí do noci.

Nazítří v sedm ráno jsem se řítla asfaltovým podbřiškem Montrealu. Město nade mnou zívalo a protahovalo se k životu. Tunel Ville-Marie kolem mě byl stejně šedý jako moje nálada.

Quebec byl v sevření vzácné jarní vlny veder. Když jsem před půlnocí dorazila domů, teploměr v mém patiu ještě stále ukazoval skoro sedmadvacet stupňů Celsia, a uvnitř mi připadalo, že je aspoň devět set stupňů.

Klimatizace se k mé zálibě ve spánku v chladu stavěla lhostejně. Deset minut cvakání knoflíky, bušení a klení ji nikterak nepřimělo k životu. Zpocená a vzteklá jsem nakonec otevřela všechna okna a padla do postele.

Hoši z ulice rovněž nedbali mého pohodlí a potřeby spánku. Deset metrů od oken mé ložnice jich tucet cosi oslavoval na zadních schůdcích pizzerie. Křikem jsem jejich veselou náladu nijak neoslabila. Ani hrozbami. Ani nadávkami.

Spala jsem špatně. Převracela jsem se a házela sebou pod zplihlými prostěradly, opakovaně mě probouzel smích, písně a hněvivé výbuchy. Úsvit jsem uvítala dunivou bolestí hlavy.

Bureau du Coroner a *Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale* jsou umístěny ve třináctipatrovém domě ze skla a betonu ve čtvrti východně od Centre-ville. Z úcty k jejímu hlavnímu obyvateli, provinciální policii neboli Sureté du Quebec, se v průběhu desetiletí začalo stavbě přezdívat „budova SQ“.

Před několika lety se *Gouvernement du Québec* rozhodla napumpovat miliony do policie a kriminalistické vědy. Budova byla nově zařízena a *Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale* byla rozšířena a přestěhována z pátého do dvanáctého a třináctého podlaží, do prostor dříve používaných jako cely předběžného zadržení. Úředním postupem byl věžák znovuzrozen coby *Édifice Wilfrid-Derome*.

Staré zvyky umírají těžko. Pro většinu lidí zůstala budovou SQ.

Vyjela jsem z tunelu u pivovaru Molson, pak projela pod mostem Jacquese Cartiera a přešla přes De Lorimier. Tady jsem zahrnula doprava a kličkovala čtvrtí, kde nejsou krásné ulice ani krásní lidé. Řadové domky se třemi byty, předzahrádkou velikosti poštovní známky a plechovým točitým schodištěm v průčelí. Šedé kamenné kostely se stříbrnými věžičkami. Rohové *dépanneurs*. Prodejní sklady. Nad tím vším se tyčí *Wilfrid-Derome/SQ*.

Po deseti minutách pátrání jsem našla místo, kde, jak se zdálo, bylo možné díky nějaké mezeře v byrokratických předpisech zaparkovat legálně, bez zvláštního povolení a přesně v tom časovém období, které jsem měla v plánu. Znovu jsem zkontrolovala měsíční, hodinová a denní omezení, vmanévrovala se na místo, popadla laptop a aktovku a vydala se podél bloku.

Děti pospíchaly směrem k nedaleké škole ve dvojicích a trojicích, jako mravenci sbíhající se k tajícímu nanuku. Ty, které přišly předčasně, pobíhaly po hřišti, kopaly do míčů, skákaly přes švihadla, křičely nebo se jen tak honily. Nějaká malá holčička vykukovala přes litinový plot, prstíky svírala vzpěry stejně jako to dítě v Chupan Ya. Pozorovala mě, když jsem procházela kolem, s tvářičkou bezvýraznou. Příštích osm hodin jsem jí nezáviděla – uvězněna v rozpálené třídě, do letní svobody ještě dlouhý měsíc.

Ani sobě jsem nezáviděla den, který mě čekal.

Na mumifikovanou hlavu jsem se netěšila. Netěšila jsem se na zetlelý trup. Děsila jsem se role zprostředkovatele při shledání Chantale s matkou. Bylo to jedno z těch rán, kdy člověk lituje, že nevzal práci u telefonní společnosti.

Placené dovolené. Velké výhody. Žádné mrtvoly.

Než jsem vstoupila do haly, už jsem se potila. Ranní koktejl ze směsice smogu, výfukových zplodin a vůně vycházející z pivovaru cévám v mém mozku nijak neprospěl. V lebce jsem měla pocit, jako by obsah přesahoval kapacitu a tlačil se ven.

Doma jsem neměla ani žádnou kávu. Už než jsem nastavila skeneru svou vstupní průkazku do budovy, prošla bezpečnostními turnikety, prodrala se do výtahu, zasunula do čidla svou laboratorní průkazku a vystoupila ve dvanáctém patře, měla jsem na rtech jediné slovo.

Kafe!

Ještě jedno přejetí kartičkou přes čidlo a skleněné dveře se rázem otevřely. Pak jsme už vstoupila do soudně-lékařského křídla.

Kanceláře lemovaly pravou stranu chodby, laboratoře byly na levé. *Mikrobiologie. Histologie. Patologie. Antropologie/Odontologie.* Okna, sahající od stropu do poloviny stěn, byla vyprojektovaná tak, aby maximalizovala viditelnost, aniž by ohrozila zabezpečení. Skrze sklo jsem viděla, že všechny laboratoře jsou ještě prázdné.

Podívala jsem se na hodinky. Sedm třicet pět. Protože většinu pomocného, technického i odborného personálu začíná pracovní doba v osm, budu mít skoro půl hodiny pro sebe.

S výjimkou Pierra LaManche. Za těch deset let, co jsem pracovala v *Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale*, přicházel ředitel soudně-lékařské sekce v sedm a zůstával dlouho poté, co jeho personál už dávno odešel. Starý pán byl spolehlivý jako hodinky.

Také ale byl záhadou. Každý rok v červenci si LaManche bral tři týdny dovolené, jeden týden pak o vánočních svátcích. Během těchto přestávek volal denně z domova do práce. Necestoval, netábořil, nezahradničil, nerybařil, ani nehrál golf. Neměl koníčky, aspoň o nich nikdo nevěděl. Byť dotazován, LaManche zdvořile odmítal o svých prázdninách diskutovat. Přátelé a kolegové se přestali ptát.

Moje kancelář je poslední šestá v řadě, přímo naproti antropologické laboratoři. Tyhle dveře potřebují klíč.

Psací stůl mi pokrývala hora papírů. Nevšímal jsem si jich, uložila počítač a kufřík, popadla hrnek a vydala se do místnosti pro personál.

Jak se dalo čekat, jediné další otevřené dveře byly LaManchovy. Na zpáteční cestě jsem do nich strčila alespoň hlavu.

LaManche vzhlédl, půlměsíčky brýlí na špičce nosu. Dlouhý nos. Dlouhé uši. Dlouhá tvář s dlouhými vertikálními vráskami.

„Temperance.“ Jen LaManche používal moje celé jméno. „*Comment ca va?*“

Ujistila jsem ho, že se mám dobře.

„Prosím, pojd' dál.“ Zamával obrovskou, pihatou rukou na dvě křesla proti svému stolu. „Posad' se.“

„Díky.“ Vybalancovala jsem kávu na područce.

„Jak bylo v Guatemale?“
 Jak stručně shrnout Chupan Ya?
 „Těžko.“
 „V mnoha ohledech?“
 „Ano.“
 „Guatemalská policie po tobě velice prahla.“
 „Všichni to nadšení nesdíleli.“
 „Ale?“
 „Jak moc toho chceš vědět?“
 Sundal si půlměsíčky, hodil je na desku stolu a opřel se dozadu.
 Vyprávěla jsem mu o vyšetřování v Paraísu a o Díazovu úsilí zablokovat mou účast.
 „A přesto se ten člověk nevměšoval do tvé účasti na případu Claudie de la Aldové?“
 „Ani jsem ho nezahlédla.“
 „Jsou ve věci té vraždy nějakí podezřelí?“
 Zavrtěla jsem hlavou.
 „Velvyslancova dcera a její přítelkyně jsou tady, takže už se pohřešuje jen jedna mladá žena?“
 „Patricia Eduardová.“
 „A oběť ze septiku.“
 „Ano. Ačkoliv to by mohla být Patricia.“
 Na tváři mi musely být vidět rozpaky.
 „Nebylo ve vaší moci toho Díaze zastavit.“
 „Mohla jsem provést důkladnější vyšetření, dokud jsem měla možnost.“
 Chvilku jsme mlčeli.
 „Ale mám pár nápadů.“
 Pověděla jsem mu o vzorku kočičích chlupů.
 „Čeho chceš dosáhnout?“
 „Profil by se mohl hodit, kdyby se našel podezřelý.“
 „Ano.“ Neutrálně.
 „Psí chlupy usvědčily Wayne Williamse z vražd dětí v Atlantě.“
 „Nebud’ defenzivní, Temperance. Souhlasím s tebou.“
 Zakroužila jsem v hrnku kávou.
 „Patrně je to slepá ulička.“

„Ale jestli je Monsieur Gagné ochotný zjistit profil těch chlupů, tak proč ne?“

Pověděla jsem mu o svých plánech s CT skeny.

„To zní slibněji.“

To jsem doufala.

„Našla jsi ty dvě žádanky, co jsem ti nechal na stole?“

LaManche měl na mysli *Demande d'Expertise en Anthropologie*, formulář, který dostávám jako entrée ke každému případu. Vyplní ho žádající patolog a konkretizuje zde typ požadovaného vyšetření, uvede seznam potřebného personálu a poskytne stručný přehled faktů.

„Ta lebka nemusí být lidská. Na každý pád se nezdá, že by šlo o úmrtí z nedávné doby. Ten trup, to je jiná. Prosím, začni tím.“

„Nějaké možnosti?“

„Robert Clément si přivydělává jako drogový dealer v západním Quebecu a před nedávnem se postavil na vlastní nohy.“

„Aniž by zaplatil výpalné Andělům.“

LaManche kývl. „To nemohou dopustit.“

„Škodí to podniku.“

„Clement přijel do Montrealu začátkem května a zmizel krátce poté. Před deseti dny byl prohlášen za pohřešovaného.“

Zvedla jsem obočí. Motorkáři se za normálních okolností vyhýbají pozornosti policie.

„Anonymní telefonát. Žena.“

„Hned se do toho pustím.“

Po návratu do své kanceláře jsem zatelefonovala Susanne Jean. Nebyla tam, tak jsem nechala vzkaz.

Pak jsem odnesla vzorek z Paraísa do sekce DNA. Gagné vyslechl můj požadavek a nepřítomně přitom cvakal kuličkovým perem.

„Poutavá otázka.“

„Ano.“

„Kočku jsem ještě nedělal.“

„Mohl by sis na tom udělat jméno.“

„Král Kočičího Dvojitého Helixu.“

„Pole neorané.“

„Mohlo by se to jmenovat Projekt Felix Helix.“ Jméno kočky z grotesek znělo ve francouzštině podivně.

Gagné sáhl po Minosově plastické nádobce. „Mám schovat subvzorek?“

„Projeď všechno. Guatemalská laboratoř má i další.“

„Můžu si trošičku pohrát, vyzkoušet pár technik?“

„Posluž si.“

Podepsali jsme formulář o převodu důkazu a já spěchala zpět do své kanceláře.

Než jsem se pustila do hlavy a torza, strávila jsem několik minut probíráním hory papírů na svém psacím stole. Našla jsem LaMancheovy žádanky, vylovila růžové lístky s telefonickými vzkazy a zbytek odstrčila stranou. Doufala jsem, že tam bude nějaká zpráva od Ryana. *Bienvenue*. Vítej zpátky. Dobře že jsi tu. Doma nic nebylo.

Detektivové. Studenti. Novináři. Jeden prokurátor volal čtyřikrát.

Od Ryana nula.

Náramné. Ryan má své zdroje. Nepochybovala jsem, že Sherlock ví, že jsem se vrátila.

Za pravým okem mi vířila bolest hlavy.

Stůl jsem nechala být a popadla své formuláře *Demande d'Expertise*. Pak jsem vklouzla do laboratorního pláště a zamířila ke dveřím. Už jsem byla v půli cesty, když mi zazvonil telefon.

Byla to Dominique Specterová.

„Il faut chaud.“

„Je velmi horko,“ souhlasila jsem, přelétajíc pohledem jeden z LaMancheových formulářů.

„Prý můžeme dneska přijít.“

„Ano,“ řekla jsem nepřítomně. Lebka se našla v kufru. LaManche zaznamenal zle polámané zuby a šňůrku protaženou skrz jazyk.

„Ve městě se vždycky zdá mnohem větší vedro. Doufám, že máte klimatizaci.“

„Ano,“ odpověděla jsem, duchem u čehosi důležitějšího než počasí.

„Jste zaneprázdněna?“

„Byla jsem pryč skoro tři týdny.“

„Ovšem. Omlouvám se, že vás zdržuji.“ Odmlčela se na znamení patřičné kajícínosti. „Chantale můžeme vidět v jednu hodinu.“

„Kde je?“

„Na policejní stanici na Guy u bulváru René Lévesque.“

Na jihu. Jen pár ulic od mého bytu.

„Mám vás vyzvednout?“

„Sejdeme se tam.“

Sotva jsem zavěsila, telefon zazvonil znovu. Byla to Susanne Jean. Celé dopoledne stráví s inženýry z volva a čeká ji podnikatelský oběd u Bombardiera. Vidět se můžeme odpoledne. Dohodli jsme si schůzku na třetí.

Přešla jsem laboratoř, pro každý případ připravila spis a rychle přejela očima žádanku, týkající se trupu. Dospělý muž. Paže, nohy a hlava chybí. Pokročilý stupeň rozkladu. Nález byl učiněn pod můstkem přes stoku u Lac des Deux-Montagnes. *Koroner: Leo Henry. Patolog: Pierre LaManche. Vyšetřující důstojník: Lieutenant-déetective Andrew Ryan, Sureté du Québec.*

Inu, inu.

Ostatky byly uloženy dole. Nastoupila jsem tedy do bezpečnostního výtahu, přejela kartou přes čidlo a stiskla nejnižší ze tří knoflíků: *Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale*. Koroner. Márnice.

V suterénu jsem vstoupila do dalších prostor s omezeným přístupem. Nalevo vedly dveře do piteven, tři z nich obsahovaly jednotlivé stoly, v největší byly dva.

Skrz malé okénko ve dveřích prostřední pitevny jsem zahlédla ženu v chirurgickém úboru. Měla dlouhé a kučeravé vlasy, v týle sepnuté sponou. Hezká třicátnice s letným úsměvem a dokonalými zuby. Lisa. Byla věčnou oblíbenkyní detektivů z oddělení vražd.

Byla i mou věčnou oblíbenkyní, protože při řeči dávala přednost angličtině.

Když uslyšela dveře, otočila se a potvrdila to.

„Dobré jitro. Já myslela, že jste na dovolené.“

„Zase se tam vracím.“

„Za odpočinkem?“

„Ne tak docela. Ráda bych se podívala na ten LaMancheův trup.“

Udělal obličej.

„Je mu čtyřiašedesát, doktorko Brennanová.“

„Nikdo není dokonalý.“

„Evidenční číslo?“

Přečetla jsem je nahlas ze žádanky.

„Sál čtyři?“

„Prosím.“

Zmizela za dvojitými dveřmi. Tam byl jeden z pěti mrazicích boxů; každý byl rozdělen na čtrnáct chladicích přihrádek zajištěných nerezovými ocelovými dveřmi. Malé bílé kartičky zvěstovaly přítomnost obyvatel. Červené nálepky varovaly před statutem HIV-pozitivní. Evidenční číslo Lise sdělí, za kterými dveřmi torzo leží.

Pokračovala jsem k sálu čtyři, místnosti zvláště vybavené ke zvýšené ventilaci. Sál pro utopence a nafouklá těla. Když jsem rozepnula vak s tělem, vzduch se naplnil odporným puchem.

„Myslím, že má dost.“

„A ještě víc.“

Lisa a já jsme sesunuly torzo na stůl. Byť bylo napučené a znetvořené, genitálie byly nedotčené.

„Je to kluk.“ Lisa Lavigne, porodní asistentka.

„Bezpochyby.“

Dělala jsem si poznámky, zatímco Lisa přinášela rentgenové snímky, které nařídil LaManche. Prozrazovaly vertebrální artritidu a osm až deset centimetrů kosti každého z oddělených údů.

Pomocí skalpelu jsem odstranila měkkou tkáň kryjící hrudní kost a Lisa zapnula elektrickou pilku, která pronikla sternálními zakončeními třetích, čtvrtých a pátých žeber. Totéž jsme udělali s pávní. Vypreparovaly jsme ji a pak odřízly frontální části, kde se dvě poloviny stýkají středovou čarou.

Všech šest žeber a pubické symfýzy se jevilo porézně a byly tu spousty hrbolatých kostí. Ten chlap vypadal, jako by tam ležel léta.

Sex naznačovaly genitálie. Konce žeber a symfýzy mi umožní odhadnout věk muže. Původ bude těžký oříšek.

Barva pleti je bezvýznamná, protože tělo může ztmavnout, vyblednout nebo se zbarvit. Záleží to na posmrtných podmínkách. Tenhle pán si vybral maskáčový motiv: hnědé a zelené skvrny.

Mohla jsem provést několik postkraniálních měření, ale bez hlavy či končetin byl odhad rasy takřka nemožný.

Potom jsem oddělila pátý krční obratel, nejvyšší z těch, které na šíji zbyly. Odstranila jsem rozteklé maso z toho, co zbylo z pahýlů paží a nohou, a Lisa odřízla vzorek z oddělených konců obou *humerů a femurů*.

Rychlá prohlídka ukázala značné štěpení a hluboké rýhy ve tvaru L na všech řezných plochách. Měla jsem podezření, že tu máme co dělat s řetězovou pilou.

Poděkovala jsem Lise, odnesla vzorky do dvanáctého poschodí a předala je laboratornímu technikovi. Denis nechá kosti odmočit, pak zvolna odstraní zbývající maso a šlachy. Během několika dní budeme mít vzorky, které se dají prohlédnout.

Na okenním parapetu v mé kanceláři stojí hodiny, které jsem obdržela od McGillovy univerzity na důkaz uznání za pohostinské přednášky v asociaci absolventů. Vedle hodin je zarámovaná momentka, na které jsme Katy a já, pořízená jednou v létě na ostrovech podél pobřeží Jižní Karoliny. Když jsem vstoupila do kanceláře, padl můj pohled na tu fotku. Pocítila jsem obvyklou bolest, po níž následoval příval lásky tak prudké, až to bolelo.

Už tolikrát jsem uvažovala, proč ta fotka spustila takové emoce. Stesk po dceři? Pocit viny, že jsem tak často pryč? Žal po přítelkyni, u jejíž mrtvolu snímek kdysi ležel?

Rozpomněla jsem se, jak jsem tu fotku našla v hrobě své kamarádky. Vzpomínala jsem na tu hrůzu a planoucí vztek. Vybavovala jsem si v duchu jejího vraha a ptala se, zda na mě myslí během svých dlouhých vězeňských dnů a nocí.

Proč jsem si tu fotku nechala?

Vysvětlení neexistuje.

Proč tady?

Nemám zdání.

Nebo mám? Nechápu to snad kdesi v podvědomí? Mezi otupujícím šílenstvím vražd, znetvořování a sebestrukce mi ta popraskaná a vybledlá momentka připomíná, že taky cítím. Popouští uzdu emocím.

Rok po roce zůstává ta fotka na mém okenním parapetu.

Přejela jsem pohledem k McGillovým hodinám. Dvanáct čtyřicet pět. Musím si pospíšet.

Před SQ byl vzduch těžký a vlhký. Vánek od řeky Sv. Vavřince poskytoval jen malou úlevu. Pivovarský smrad se rozptýlil, ale pach řeky byl nyní silný. Když jsem kráčela k autu, zavřískal mi nad hlavou racek na znamení protestu či oslav předčasného šimrání léta.

Policajtování je v Quebecu složité. SQ odpovídá za všechny části provincie, které nejsou v jurisdikci městských útvarů, z nichž mnohé jsou na montrealských předměstích. Ostrov sám ochraňuje *Police de la Communauté Urbaine de Montreal*, neboli CUM.

CUM je rozdělena do čtyř sekcí: Operace Sever, Jih, Východ a Západ. Není to tvořivé, ale geograficky přesné. Každá sekce má velitelství, kde sídlí vyšetřovací, zásahová a analytická divize. Každá má rovněž cely předběžného zadržení.

Podezřelí zatčení pro jiné zločiny než vraždu a sexuální násilí čekají, jak s nimi bude naloženo, v jednom z těchto čtyř sekčních vězení. Za krádež v obchodě MusiGo v Le Faubourg na rue Ste-Catherine byly Chantale Specterová a Lucy Gerardiiová odvezeny na Operaci Jih.

Operace Jih, která zahrnuje i mou čtvrť, je tak různorodá, jak jen kus města může být. Ačkoliv se tu mluví převážně francouzsky a anglicky, zní tu také řečtina, italština, libanonština, čínština, španělština, parsí a tucet dalších dialektů. Sídlí tu McGillova univerzita i striptýzový klub U Wandy, budova organizace Slunný život i hospůdka U Hurleyho, Cathédrale Marie-Reine-du Monde a také obchod s kondomy na Crescent Street.

Operace Jih je domovem separatistů a federalistů, drogových dealerů i bankéřů, bohatých vdov stejně jako studentů bez haléře. Je to hřiště hokejových fanoušků i nezadaných, kteří se hledí zadat, pracoviště zaměstnanců dojíždějících z příměstských vilových čtvrtí, ložnice vagabundů, co pijí z lahví v hnědých papírových

pytlících a spí na chodnících. Během let jsem se podílela na četných vyšetřováních vražd, k nimž došlo na jejím území.

Vracela jsem se stejnou trasou jako ráno – zamířila jsem tunelem na západ, sjela po Atwaterském exitu, stříhla to na sever po St-Marc, zahrnula doprava na Ste-Catherine a znovu doprava na Guy. Jednu chvíli jsem byla jen pár metrů od domova a litovala, že to nemůžu vzít zkratkou tam, namísto abych pokračovala na domluvenou schůzku.

Cestou jsem uvažovala o rodičích Chantale a Lucy. Señor Gerardi, arogantní a pánovitý. Jeho ustrašená žena. Paní Specterová se svými namalovanými očima a nalakovanými nehty. Nepřítomný pan Specter. Měli štěstí. Jejich dcery jsou naživu.

Představovala jsem si, jak seňora Eduardová stále panikaří v nejistotě, co postihlo Patricii. Viděla jsem v duchu de la Aldovy zničené smrti jejich dcery Claudie, snad i obtěžkané pocitem viny, že tomu nedokázali zabránit.

Zajela jsem na parkoviště a zaparkovala mezi dvěma policejními hlídkovými vozy. Claude se opíral o přední panel Specterova mercedesu, paže i kotníky zkřížené. Když jsem ho mījela, kývl na mě.

Na stanici jsem vstoupila hlavním vchodem a přistoupila k přepážce. Tam jsem ukázala průkaz a vysvětlila účel své návštěvy. Strážná si prohlédla fotku, srovnala ji s mou fyzickou podobou a pak sjela prstem po seznamu. Spokojeně vzhlédla.

„Právník a matka šli napřed. Nechte si tu věci.“

Stáhla jsem kabelku z ramene a podala ji přes pult. Strážná ji zajistila do skříňky, něco načmárala do knihy a obrátila ji směrem ke mně.

Když jsem zapsala čas a své jméno, zvedla telefonní sluchátko a pronesla několik slov. Během několika vteřin se v zelených plechových dveřích nalevo ode mě objevil další strážný. Strážný číslo dvě mě přejel ručním detektorem kovů a naznačil, abych ho následovala. Když mě vedl chodbou ozářenou zářivkami, sledovaly naše pohyby stropní kamery.

Záchytka ležela přímo před námi, její obyvatelé polehávali, spali nebo se drželi mříží. Za záchytkou další zelené plechové dveře. Za dveřmi blok cel. Naproti záchytce pult a za ním dřevěná mříž. Šatna pro přicházející vězně. Standardní systém věznice.

Minuly jsme několik dveří označených *ENTREVUE DÉTENU*. Z předchozích návštěv jsem věděla, že každé z nich vedou do maličké kóje s nástěnným telefonem, stoličkou přišroubovanou k podlaze, pultem a oknem vedoucím do kóje, jež byla jejím zrcadlovým odrazem. Hovory se konaly přes sklo a telefonní linku.

Rozhovory se zadržnými, kteří nejsou potomkem velvyslance.

Strážný minul vězeňské hovorny a zastavil se u dveří označených *ENTREVUE AVOCAT*. Pokynul mi, abych vstoupila. Ještě nikdy jsem nebyla na straně právníka a byla jsem zvědavá, co mě čeká. Červená kožená křesla? Sklenice na brandy? Barvotisky zobrazující hráče golfu ve Skotsku?

Ačkoliv byla místnost větší, stejně byla strohá jako ty, které byly přiděleny přítelkyním a příbuzným vězňů. Kromě telefonu tu jedině zařízení tvořil plechový stůl a židle.

Kolem stolu seděli paní Specterová, její dcera a muž, který musel být podle mého odhadu rodinným právníkem. Byl vysoký a kolem pasu měřil skoro stejně jako na výšku. Kolem hlavy měl třásně šedých vlasů, které se mu kadeřily přes límec dvouřadového obleku. Tvář a temeno měl růžové, s vysokým leskem.

Paní Specterová přešla na letní barevné schéma. Měla na sobě plátěný kostým, šedavě bílé punčocháče a lodičky s otevřenou špičkou. Měděné kadeře držel z čela zlatý pásek posázený jemnými říčními perlami. Když mě uviděla, napjatě a letmo se pousmála. Pak její tvář opět zmizela za dokonalou maskou od firmy Estée Lauder.

„Doktorko Brennanová, ráda bych vám představila Ihora Lywyckého,“ řekla.

Lywyckij napůl vstal a podal mi ruku. Mužova tvář, kdysi svalnatá, změkla letitým požíváním syté stravy a lihovin. Usmála jsem se do ní, když jsme si potřásali rukama. Za svůj masitý stisk dostal dvojku.

„Tempe Brennanová.“

„Těší mě.“

„Pan Lywyckij bude Chantale zastupovat.“

„Úú, jo. Jen mě neposílejte do vězení.“ Z Chantalina hlasu prýštil sarkasmus.

Obrátila jsem se k ní. Velvyslancova dcera seděla na židli. Měla roztažené nohy, sklopené oči a ruce vecpané do kapes džínové bundy bez rukávů.

„Ty jsi určitě Chantale.“

„Ne. Já jsem kurva Sněhurka.“

„Chantale!“

Paní Specterová položila dceři ruku na hlavu. Chantale ji setřásla.

„Tohle jsou kecy. Jsem nevinná.“

Chantale vypadala stejně nevinně jako Bostonský Škrtič. Blond vlasy měly nyní černou barvu krému na boty. Pod bundou měla růžovou krajkovou podprsenku. Černá latexová minisukně, černé punčocháče, černé kanady a černé nalíčení komplet doplňovaly.

Usedla jsem na židli proti neprávem obviněné.

„Ochranka vám našla v batůžku pět cédéček, slečno Specterová,“ poznamenal Lywyckij.

„Jděte se vysrat.“

„Chantale!“ Tentokrát ruka paní Specterové zalétla k vlastnímu čelu.

„Jsem tady, abych vám pomohl, slečno. Nemohu to udělat, když se bráníte.“ Lywyckij mluvil jako pan Rogers.

„Vy jste tady, abyste mě poslal, kurva, někam do koncentráku.“

Když Chantale vzhledla, bylo mi, jako bych zírala do čiré nenávisti.

„A co tu sakra dělá ona.“ Škubla loktem směrem ke mně.

Paní Specterová jí skočila do řeči dřív, než jsem stihla odpovědět.

„Všichni si děláme starosti, miláčku. Jestli máš problém s drogami, chceme pro tebe najít nejlepší řešení. Doktorka Brennanová by nám s tím mohla pomoci.“

„Vy mě chcete někam zamknout, abych vám nedělala ostudu.“ Kopla do nohy stolu a planoucí oči se vrátily k jejím botám.

„Chant...“

Lywyckij položil jednu ruku paní Specterové na rameno a druhou zvedl, aby ji utišil.

„Co chceš ty, Chantale?“

„Já odtud chci vypadnout.“

„Zařídím to.“

„Zařídíte?“ Poprvé jako by její hlas odpovídal jejímu věku.

„Ještě jsi v Kanadě nebyla odsouzená a krádež v obchodě je přestupek. Vzhledem k okolnostem určitě dokážu přesvědčit soudce, aby tě propustil do péče matky. Musíš ale slíbit, že budeš dodržovat jeho i její podmínky.“

Chantale neříkala nic.

„Chápeš, co to znamená?“

Žádná odpověď.

„Pokud nebudeš poslouchat matku, dopustíš se maření soudního rozhodnutí.“

Další kopanec do nohy stolu.

„Rozumíš, Chantale?“

„Jo, jo.“

„Dokážeš vyhovět podmínkám, které budou stanoveny?“

„Nejsem blbá, kurva.“

Paní Specterová sebou škubla, ale držela jazyk za zuby.

„A co Lucy?“

Lywyckij spustil dlaň a smetl z desky stolu neexistující prach.

„Situace slečny Gerardiové je problematictější. Tvá přítelkyně je tady ilegálně. Nemá doklady, které by jí dovolovaly být v Kanadě. Tato záležitost se bude muset vyřešit.“

„Já bez Lucy nikam nejdu.“

„Něco vymyslíme.“

Lywyckij si propletl prsty. Vypadaly jako proložené růžové párky.

Pár minut nikdo nepromluvil. Chantale dál kopala do stolu.

„Tak.“ Lywyckij se opřel o předloktí. „Snad bychom si mohli promluvit o tom problému s drogami.“

Ticho.

„Chantale, miláčku, mus...“

Lywyckij znovu svou klientku umlčel zdviženou rukou.

Další ticho. Další kopanec do stolu.

Přelétala jsem pohledem matku a dceru. Bylo to jako přecházet od *Glamour* k *Metal Edge*. Nakonec další loket mým směrem.

„To je nějaká sociální pracovnice?“

„Ta dáma je přítelkyně tvé mat...“ začal Lywyckij.

„Já jsem se *ptala* své matky.“

„Doktorka Brennanová mě doprovázela z Guatemaly.“ Hlas paní Specterové zněl nesměle.

„Pomáhá ti smrkat při startu?“

Slíbila jsem si, že si nepustím Chantale pod kůži, ale už jsem bojovala s nutkáním natáhnout se přes stůl a popadnout toho malého démona pod krkem. Čert vzal zacházení v rukavičkách.

„Pracuju tady u policie.“

Chantale to nenechala jen tak.

„U jaké policie?“

„U všech. A tvoje pouliční způsoby na nikoho dojem neudělají.“

Chantale pokrčila rameny.

„Tvůj právník ti dává dobrou radu.“ Nepokoušela jsem se vyslovit jméno toho člověka.

„Právník mé *matky* má IQ tykve.“

Tvář Lywyckého zrudla, až vypadala jako velká a zralá bluma.

„Nabiješ si kokos, Chantale,“ řekla jsem.

„Jo, no, to je moje věc.“

„Musím mít kompletní znalosti...“ začal Lywyckij.

Chantale ho znovu přerušila.

„Jak to myslíte, že ‚pracujete u policie‘?“ Moje neurčité vyjádření jí neuniklo. Velvyslancova dcera nebyla blbá.

„Pracuju v soudně lékařské laboratoři,“ řekla jsem.

„Koroner?“

„To je ono.“

„V Guatemale pitvají nebožtíky?“

„Pozvali mě tam k vyšetřování jedné vraždy.“

Uvažovala jsem, zda by nebylo lepší to tak nechat, ale pak jsem se rozhodla pro dávku reality.

„Obě oběti byly ženy tvého věku.“

Konečně se upíří oči setkaly s mýma. „Claudia de la Aldová,“ řekla jsem.

Pozorovala jsem, zda jí to nebude povědomé. Nic.

„Její domov byl nedaleko od tvého.“

„Nic mi to neříká.“

„Claudia pracovala v muzeu Ixchel.“

Další pokrčení rameny.

„Druhá oběť nebyla identifikována. Našli jsme ji v septické nádrži v Zóně 1.“

„Drsná čtvrt.“

Chantale a já jsme se teď přetlačovaly pohledem a zkoušely navzájem svou vůli.

„Zkusme další jméno,“ řekla jsem.

„Rampelník?“

„Patricia Eduardová.“

Chrpové skleněnký. Její oči nezakolísaly.

„Patricia pracovala v nemocnici *Centro Médico*.“

„Nočnickové bingo. To já nehraju.“

„Pohřešuje se od října.“

„Lidi odcházejí.“

„To ano.“

Kopanec. Stůl nadskočil.

„Při vyšetřování padlo tvé jméno.“

„Ani omylem,“ zavrčela.

Další rána.

„Jako proč?“

„Moc velkých náhod.“

„Tohle je nějaký vtip?“

Chantale zalétla pohledem k Lywyckému. Otočil dlaně vzhůru. Oči Chantale se vrátily ke mně.

„To jsou kecy.“

„Guatemalská policie si to nemyslí. Chtějí informace.“

„Mně je fuk, jestli chtějí třeba lék na tripla. Nevím, o čem to mluvíte.“ Zírala na mě jako hypnotizér.

„Jsi stejně stará. Bydlely jste pár bloků od sebe a pohybovaly se ve stejné čtvrti. Najdou jeden spojovací článek, jednu dámskou toaletu, kde jste se s Claudií de la Aldovou obě vyčůraly, a můžou tě tam nechat odvézt a prohnat mlýnkem na maso.“

To samozřejmě nebyla pravda, a Lywyckij to věděl. Právnick neřekl nic.

„Ani omylem mě nemůžete donutit, abych se vrátila do Guatemaly.“ Hlas Chantale zněl trochu méně sebejistě.

„Je ti sedmnáct. Takže nejsi zletilá.“

„To nedopustíme.“ Lywyckij se vmísil do řeči jako ‚hodný policajt‘.

„Možná nebudete mít na vybranou.“ Pokračovala jsem v roli „zlého policajta“.

Chantale na to neskočila. Vytáhla ruce z kapes a podržela je ve vzduchu, zápěstí přitisknutá k sobě.

„Fajn. Byla jsem to já. Zabila jsem je. A obchoduju s heroinem na nižší střední.“

„Nikdo tě neobviňuje z vraždy,“ řekla jsem.

„Já vím. To je bojová hra pro nezvedené pubertáčky.“ Vymrštila se kupředu, vykulila oči a kývala hlavou jako pesek na zadním opěradle v autě. „Zlobivým holkám se stávají špatné věci.“

„Tak nějak,“ odvětila jsem klidně. „Víš samozřejmě, že Lucyinu návratu do Guatemaly nezabrání nic.“

Chantale vstala tak prudce, až její židle práskla o podlahu.

Ruka paní Specterové vylétla k hrudi.

Do dveří vrazil strážný, s rukou na pažbě zbraně. „Děje se něco?“

Lywyckij se pracně zvedal. „Skončili jsme.“ Obrátil se k Chantale. „Matka ti přinesla něco na sebe, až půjdeš před soudce.“

Chantale obrátila oči v sloup. Na řasách ulpěly chuchvalce maskary, jako dešťové kapky na pavučině.

„Měli bychom tě odtud dostat za dvě až tři hodiny,“ pokračoval. „Tu záležitost s drogami vyřídíme později.“

Když strážný odváděl Chantale z místnosti, Lywyckij se obrátil k paní Specterové.

„Myslíte, že ji dokážete zvládnout?“

„Samozřejmě.“

„Mohla by utéct.“

„V tomhle děsném prostředí se Chantale chová defenzivně. Bude to dobré, jakmile bude doma s tatínkem a se mnou.“

Viděla jsem, že Lywyckij má své pochybnosti. Já je rozhodně měla.

„Kdy přijede velvyslanec?“

„Jak jen bude moci.“ Plastikový úsměv zapadl na své místo.

„A co slečna Gerardiová?“ Lywyckého otázka mě vyrušila z úvah o nasazovacím úsměvu.

„Co je s ní?“ Velvyslancova žena odpověděla otázkou, nenasvědčující velkým obavám.

„Budu ji zastupovat?“

„Potíže Chantale patrně pramení z vlivu té dívky. Opatřila si doklady. Jela stopem s cizími lidmi. Přejela kontinent autobusem. Má dcera by sama od sebe takové věci nikdy nedělala.“

„To si nejsem tak jistá,“ řekla jsem.

Smaragdové oči ke mně překvapeně zalétly.

„Jak můžete něco takového vědět?“

„Říkejte tomu vnitřní hlas.“ Necouvnu.

Paní Specterová se odmlčela. Následovalo prohlášení.

„Na každý pád bude nejlépe, abychom se nevměšovali do záležitostí guatemalských občanů. Otec Lucy je bohatý. Postará se o ni.“

Ten bohatý muž byl nyní v Montrealu, a když jsme vyšli na chodbu, právě kráčet za strážným. Jeho společník byl stejně jako Lywyckij oblečen v drahém obleku a italských botách, s koženou aktovkou v ruce.

Gerardi se otočil, když jsme se míjeli, a jeho oči se setkaly s mýma.

Soucítila jsem prve s holčičkou u plotu školního dvora. Ta reakce však nebyla ničím v porovnání s lítostí, kterou jsem nyní cítila vůči Lucy Gerardiové. Ať ji přivedlo do Kanady cokoli, odpuštěno jí to nebude.

O čtyřicet minut později jsem procházela mezi živými ploty, vysokými po ramena, podél pěšiny vedoucí ke dvojitým skleněným dveřím. Uprostřed obou panelů bylo logo a pod ním natištěné informace o společnosti. Nahoře ve francouzštině, pod tím menším písmem v angličtině. Velmi *québécois*.

Cesta autem trvala třicet minut, dalších třicet minut jsem hledala adresu. *RP Corporation* byl jeden z půl tuctu podniků sídlících v jednopatrových betonových krabicích v průmyslovém parku v St-Hubert. Všechny stavby byly šedé, svou jedinečnost ale vyjadřovaly barevným pruhem, který byl kolem každé budovy obkroužený jako stuha na dárku. Mašle *RP* byla červená.

V hale byla ta nejlesklejší podlaha, po jaké jsem kdy šla. Přešla jsem po ní do kanceláře nalevo od hlavního vchodu. Když jsem nakoukla dovnitř, nějaká Asiatka mě pozdravila francouzsky. Měla lesklé černé vlasy zastřižené rovně podél uší a rovně napříč přes čelo. Její široké lící kosti mi připomněly Chantale Specterovou, což ve mně evokovalo dívku v septiku. Pocítila jsem známou křeč sebeobviňování.

„*Je m'appelle Tempe Brennanová*,“ řekla jsem.

Když uslyšela můj přízvuk, přešla do angličtiny.

„Jak vám mohu pomoci?“

„Mám ve tři hodiny schůzku se Susanne Jean.“

„Prosím, posad'te se. Chvilku to potrvá.“ Zvedla sluchátko a promluvila do něj.

Ani ne za minutu se Susanne objevila a zakývala na mě prstem. Vážila asi stejně jako já, jenže byla o celou hlavu vyšší. Plet' měla bělostnou, vlasy spletené do osmicentimetrového věnce kolem obličeje. Vzadu visely v dlouhých, černých cůpcích, svázaných dohromady vázačkou v barvě mandarinek. Jako obvykle vypadala Susanne spíš jako elegantní modelka než průmyslová inženýrka.

Následovala jsem ji přes halu, pak druhými dvojitými dveřmi naproti hlavnímu vchodu. Přešly jsme místnost plnou strojů. Několik dělníků v bílých pláštích nastavovalo číselníky, studovalo monitory nebo stálo a pozorovalo, jak technologie dělá bůhvíco. Vzduch byl napěchovaný tlumeným vrčením, hučením a cvakáním.

Její kancelář byla stejně strohá jako zbytek továrny, s holými bílými zdmi a rovnými týkovými liniemi. Nad psacím stolem visel jediný akvarel. Jedna orchidej v křišťálové vázičce. Jeden spadlý okvětní lístek. Jedna dokonalá krůpěj vody.

Susanne měla ráda všechno čisté. Stejně jako já byla nositelkou titulu „podělaná minulost“. Jako já provedla radikální úklid.

Zatímco mou vyvolenou drogou býval alkohol, Susanne brala koks. Ačkoliv žádná z nás nebyla členkou nějaké organizace, seznámily jsme se přes společnou přítelkyni, jež byla nadšená pro sdružení Anonymní alkoholici. To bylo před šesti lety. Začaly jsme se stýkat, pravidelně jsme se scházely s naší společnou známou nebo samy na večeři či na tenise. Věděla jsem o jejím světě málo, ona o mém ještě méně, ale jaksi nám to klapalo.

Susanne se spustila na konec meruňkové pohovky a zkrřížila nohy, které měřily nejméně dvanáct metrů. Já se uvelebila na druhém konci.

„Co děláte pro Bombardiera?“ zeptala jsem se.

„Prototypy plastových částí.“

„Volvo?“

„Kovové nosníky.“

Tovární výroba je pro mě stejnou záhadou jako woo-doo. Vstupují surové materiály. Vycházejí z toho sekačky na trávu, vývrtky nebo auta. Co se děje mezitím, o tom nemám ani zdání.

„Vím, že berete data CAD a vytváříte hmotné předměty, ale nikdy jsem vlastně nepochopila, jaké předměty,“ řekla jsem.

„Funkční plastové a kovové součástky, odlitky struktur a trvanlivé kovové tvarované vložky.“

„Aha.“

„Přinesla jsi ty CT skeny?“

Podala jsem jí obálku od doktorky Fereirové. Vytáhla z ní obsah a začala procházet filmy, držíc je ve výšce jako předtím Fereirová. Tu a tam se film ohnul a vydal přitom zvuk jako vzdálený hrom.

„Tohle by mohla být zábava.“

„Nemluv prosím tě technicky – co budete dělat?“

„Uděláme STL soubor na vaše 3D data CAD, potom...“

„STL?“

„Stereolitografie. Pak zaneseme soubor STL do našeho systému.“

„To je jeden z těch přístrojů tam vedle?“

„Přesně tak. Stroj rozprostře tenkou vrstvu práškového materiálu na zbudovanou platformu. Pomocí údajů ze souboru STL laser CO₂ narýsuje průřez objektem, ve tvém případě lebku, na vrstvu prášku, pak sintruje...“

„Sintruje?“

„Selektivně prohřeje a spojí. Tím vznikne masivní hmota, představující jeden průřez lebku. Systém bude rozprostírat a sintrovat vrstvu po vrstvě, až bude lebka kompletní.“

„To je všechno?“

„Celkem ano. Až bude lebka hotová, vyndáme ji ze stavební komory a odfoukáme všechen volný prach. Budeš ji moci použít tak jak je, nebo se nechá opískovat, vyztužit žíháním, glazovat nebo natřít barvou.“

Měla jsem pravdu. Jedno dovnitř. Druhé ven. V tomto případě vstoupí informace odebrané z CT skenu doktorky Fereirové. Ven vyjde odlitek lebky z Paraísa. Jak jsem doufala.

„Ta technologie se jmenuje SLS, selektivní laserové sintrování.“

„Co ještě vyrábíte kromě kovových vzpěr a plastických součástek?“

„Čerpadlové pohony, elektrické konektory, kryty halogenových lamp, automatické turbonabíjecí jednotky, součástky do rezervoárů brzdové kapaliny...“

„Očka k mlhovině Orionu.“

Obě jsme se zasmály.

„Jak dlouho to potrvá?“

Pokrčila rameny. „Dvě, možná tři hodiny, než se sken CT přemění na soubor STL, asi den odlití lebky. Co takhle v pondělí odpoledne?“

„Fantastické.“

„Vypadáš zděšeně.“

To jsem taky byla. „Já myslela, že řekneš týden nebo dva.“
 „Tenhle projekt zní zajímavěji než kryty naslouchátek.“
 „A guatemalská policie ti bude navěky vděčná.“
 „Jsou tam nějací fešáci?“
 Představila jsem si Galianovu šiřatou tvář.
 „Jeden tam je.“
 „A co ten *caballero*, co se s ním vídáš tady?“
 Představila jsem si Ryana.
 „Pecos Bill se neukazuje.“
 „Na každý pád tu tvou lebku udělám osobně.“ Zvedla dlouhý a štíhlý prst. „Pod jednou podmínkou.“
 „Večeři a pití platím já,“ zasmála jsem se. „Zítra večer?“
 „To zní dobře. Buď varována, kamarádko. Vyrázím z tebe nejdražší minerálku na jídelním lístku.“

V hale našeho domu se mi naskytla podívaná na *caballera*, ležícího nznak na kožené lenošce, s hlavou podepřenou na jednom opěradle. Nohy se mu houpaly přes opěradlo druhé.
 „Jak jsi se sem dostal?“
 „To nic. Jsem polda.“
 Odložila jsem kufry a tašky z obchodu s potravinami.
 „No dobrá. Tak tedy přejděme k otázce ‚proč?‘.“
 „Venku je horko.“
 Čekala jsem.
 Ryan se posadil a spustil boty číslo dvanáct na podlahu.
 „Tyhle věci nenavrhují pro lidi, co měří přes metr pětadesát.“
 „Je to dekorativní kus.“
 „Sledovat z toho finále Stanley Cupu by bylo peklo.“
 „Není to určeno pro povalování.“
 „K čemu je to dobré?“
 „K hromadění pošty s nesprávnou adresou, reklamních letáků a starých novin.“
 „Tahle hala není zrovna vstřícná vůči návštěvám.“ Ryan si třel zátylek.
 „Jsou tady palmy v květináčích.“

Obdařil mě širokým úsměvem čtyřiceti- a víceletého školáka.
 „Stýskalo se mi.“
 „Přijela jsem včera.“
 „Byl jsem na sledovačce.“
 „Ale?“
 „Drummondville.“
 Skrz dveře jsem slyšela tlumené pípání a túrování motorů.
 Páteční večerní špička byla v plném proudu.
 „Majitel zapadáku jménem Les Deux Originals se rozhodl
 přibrat obchod se zbraněmi. Nejspíš ho ti dva losi znervózňovali.“
 „Nikdy jsi mi neřekl, že umíš španělsky.“
 „Cože?“
 „To nic.“
 Zvedla jsem své balíčky.
 „Mám za sebou dlouhý den, Ryane.“
 „Co takhle večere, zítra?“
 „Už mám plány.“
 „Změň je.“
 „To by bylo hrubé.“
 „Co takhle večere dneska?“
 „Zrovna jsem koupila krevety a zeleninu.“
 „Znám jeden recept na scampi, který je ve čtyřech italských
 městech zakázaný.“
 Nakoupila jsem dost jídla pro dva. Vlastně jsem nakoupila dost
 pro dvanáct. Už nikdy nechci vidět tak prázdný špajz jako ten,
 kterému jsem čelila včera večer.
 Ryan vstal, rozpřáhl ruce dlaněmi ven a zazářil dalším širokým
 úsměvem. Byl opálený od mnohahodinového pátrání pod širým
 nebem a vedle snědé pleti vypadaly jeho oči výrazněji než obvykle,
 modrá přesahující modř, jakou dovedou vyprodukovat lidské
 buňky.
 Za normálních okolností se časem i ta nejoslnivější krása stane
 známou. Je to jako pozorovat olympijské krasobruslení. Člověka to
 otráví a zapomene, jak mimořádné jsou ve skutečnosti půvab a
 krása. Tak tomu bylo i se Susanne. Byla jsem si vědoma její
 elegance, ale už mě nepřekvapovala, když vstoupila do místnosti.
 Ne tak s Ryanem. Jeho pohlednost mě pořád ještě pravidelně
 lekala.

A on to věděl.

„Ve kterých?“ zeptala jsem se.

Zatvářil se nechápavě.

„Ve kterých městech?“

„Turín, Miláno, Siena a Florencie.“

„Už jsi ty scampi někdy dělal?“

„Četl jsem o nich.“

„Tak ať jsou dobré.“

Ryan šel pro pivo, zatímco jsem se převlékala. Pak griloval krevety a já míchala salát.

Během večere jsme mluvili o všem možném a udržovali tak bezpečnou hladinu banalit. Potom jsme sklidili ze stolu a odnesli si kávu ven do patia.

„To bylo vážně dobré,“ řekla jsem podruhé.

V oknech přes dvůr se rozsvěcela světla.

„Copak jsem tě někdy zklamal?“

„Proč je tahle dobrota podle toskánského práva zakázaná?“

Pokrčil rameny. „Možná jsem trochu přeháněl.“

„Aha.“

„Ve skutečnosti je to jen přestupek.“

Za nádvořím se rozjížděl večírek páteční noci. Klaksony aut. Pohotovostní sirény. Víkendoví výletníci, vracející se ze svých bytů v Dorval a Pointe Claire. Dunivý hop-hop, který se přivalil a pak vzdaloval, jak auta projížděla kolem.

Ryan si zapálil cigaretu.

„Jak pokračuje Chupan Ya?“

„Ty sis zapamatoval jméno.“

„To místo je pro tebe důležité.“

„Ano.“

„Musí to být náročné na žaludek.“

„To je.“

„Povídej mi o tom.“

Bylo to jako mluvit o nějakém paralelním vesmíru, kde tlející těla zaujímají ústřední místo na jevišti divadelní morality tak hrůzné, že ji nelze vyjádřit slovy. Bezhlavé matky. Zmasakrovaná novorozeňata. Stařena, která přežila, protože musela prodat boby.

Ryan naslouchal, pomněnkové oči takřka nespouštěl z mé tváře. Jeho otázky byly nečetné, vždy k věci. Nespěchal ani neodváděl řeč, nechával mě, abych si ulevila po svém.

A naslouchal.

A já si uvědomila pravdu.

Andrew Ryan je jeden z těch vzácných mužů, kteří ve vás dovedou vzbudit pocit, ať už po právu nebo mylně, že vaše myšlenky jsou v galaxii jediné, které ho zajímají.

Je to nejúchvatnější vlastnost, kterou chlap může mít.

A nezůstala nepovšimnuta mým libidem, které jakoby poslední dobou pracovalo obzvlášť pilně.

„Ještě kávu?“ zeptala jsem se.

„Díky.“

Šla jsem do kuchyně.

Možná nebylo tak špatné, že se Ryan zastavil. Možná jsem byla na *caballera* moc drsná. Možná bych měla použít trochu líčidla.

Udělala jsem rychlou odbočku do koupelny, prohrábla si vlasy kartáčem a nanasla trochu pudru, maskaru jsem zavrhlá. Raději bez řas než uchvátané šmouhy.

Když jsem podávala Ryanovi hrnek, natáhl se a dotkl mé čerstvě nalíčené tváře. Plet' mě pálila stejně jako prve s Galianem.

Možná je to virové.

Ryan mrkl.

Pohlédla jsem na naše stíny, které se spojily na cihlové zdi, srdce mi bušilo na všechny válce.

Možná to není virové.

Když jsem se znovu posadila na své místo, zeptal se mě Ryan, proč jsem se vrátila do Montrealu.

Zpět k realitě.

Zvažovala jsem, co smím říct o případu Paraíso. Už jsem s Ryanem probírala kostru, ale Galiano i paní Specterová žádali o utajení, pokud šlo o tu velvyslaneckou stránku věci.

Rozhodla jsem se říct všechno, ale Specterovy nazývat jen ‚jedna Quebecká rodina‘.

Ryan znovu poslouchal bez přerušování. Kostra. Čtyři pohřešované ženy, pak tři, pak jedna. Kočičí chlupy. Odlitek lebky.

Když jsem skončila a než on opět promluvil, panovalo v patiu celou minutu mrtvé ticho.

„Oni ty holky zatáhli do basy jen proto, že štípily cédéčka?“

„Jedna z nich byla zřejmě hodně nepříjemná.“

„Nepříjemná?“

„Odpor při zadržení, řvala sprostěárny, plivala.“ Paní Specterová mi tohle svěřovala během našeho čekání na letišti.

„Špatný tah. Mně není jasné, proč je Chantale Specterová vůbec zadržena v cele Operace Jih.“

„Ty víš o velvyslanci?“ Nemohla jsem tomu uvěřit. Byla jsem tak opatrná, abych respektovala soukromí Specterových, a Super Čmuchal už má plnou kapsu poznámek.

„Diplomati mají imunitu,“ pokračoval.

„Diplomatickou imunitu,“ odsekla jsem.

Zavřela jsem oči a bojovala s podrážděností. Ryan mě nechal blábolit, i když věděl, že už ví. *A proč ví o Specterových?*

„Ježíšmarjá, Ryane. Existuje nějaký případ, na kterém bych mohla pracovat bez tvého zásahu?“

Ryan se soustředil na vlastní tok myšlenek.

„Diplomatická imunita se nevztahuje na domovský stát. Proč Chantale okamžitě nepropustili?“

„Možná se nechtěla rozloučit s oranžovou kombinézou. Jak dlouho už o tom víš?“

„Do hodiny už se měla vézt v limuzíně.“

„Chantale uvedla falešné jméno. Policie neměla zdání, kdo to je. Jak dlouho víš o tom spojení se Specterovými?“

Znovu ignoroval mou otázku.

„Kdo to prozradil?“

„Chantale použila svůj povolený telefonát, aby kontaktovala nějakou kamarádku.“ To mi taky řekla paní Specterová.

„A ta kámoška zavolala mamce.“

Zhluboka, dramaticky jsem se nadechla.

„Ano.“

„A muži v oblecích se rozhodli nechat zlobivou Chantale v chládku, než mamka přijede do Quebecu.“

„Tak nějak.“

Od vnější strany zdi nádvoří se odrážela ozvěna kroků. Motor auta na parkovišti zaburácel na druhé straně uličky.

„Dvě hodiny.“

„Co?“ vyštěkla jsem znovu.

„Vím to dvě hodiny. Galiano mě informoval dneska odpoledne.“ Ryan se usmál a lehce pokrčil rameny. „Starý Netopýr se vůbec nezměnil.“

Když jsem podrážděná, začnu být protivná, chrlím verbální střely. Když se zlobím, když mi hněv projíždí mozkem jako rudý laser, zavládne ve mně smrtelný klid. Mysl mi znehybní, hlas mám bezvýrazný a všechny reakce jsou ledové.

Starí známí se bavili na můj účet. Vypínač zlosti cvakl.

„Tys telefonoval Galianovi?“ Klidně a vyrovnaně.

„On volal mně.“

„Měl detektiv Galiano dotazy stran mé kompetence?“

„Měl dotazy stran Specterovy rodiny.“

Okamžik panovalo arktické ticho. Ryan si zapálil cigaretu.

„Diskutovali jste o mně španělsky?“

„Cože?“ Můj odkaz na staré časy mu unikl.

„Ale nic.“

Ryan zhluboka zatáhl, vyfoukl kouř vzhůru.

„Galiano měl nové zprávy o podezřelém.“ Řekl to věcně, jako by četl nahlas televizní program.

„Takže volal někomu, kdo se na případu nijak nepodílí.“

„Chtěl vědět, co mám na Specterovy, a pokoušel se ti volat.“

„No ne.“

„Volal ti na mobil. To jsem ti přišel povědět.“

„Lžeš.“

„Kontrolovala sis poslední dobou vzkazy?“

Nekontrolovala.

Beze slova jsem šla dovnitř a vyhrabala telefon z kabelky. Čtyři nepřijaté hovory. Všechny mezistátní. Zmáčkla jsem knoflík pro hlasovou schránku. Dvě zprávy.

První byla od Ollieho Nordsterna. Pekelný reportér má pár otázek. Mohla bych mu zavolat zpátky? Smazala jsem to.

Druhá byla od Netopýra Galiana.

„Říkal jsem si, že byste to měla vědět. Včera večer jsme zatkli toho gaunera, který zabil Claudii de la Aldovou.“

Galiano mi zavolał zpátky až v sobotu dopoledne. Když jsme spolu mluvili, zrovna toho řečeného gaunera vyslýchá.

„Kdo to je?“

„Miguel Angel Gutiérrez.“

„Pokračujte.“

„Gutiérrez se včera večer vracel ke svým kořenům v troskách Kaminaluyú. Děda, náš spřátelený čmuchal ze sousedství, projevil o tu exkurzi osobní zájem a zavolał na stanici. Gutiérreza sebrali, když přelézal přes zábradlí pět metrů do kopce od místa, kde našli de la Aldovou.“

„Shoda náhod?“

„Jako rukavice O. J. Simpsona. Gutiérrez pracuje jako zahradník. Jedním z jeho pravidelných pracovišť je dům rodiny de la Aldových.“

„Nekecejte.“

„Nekecám.“

„Co říká?“

„Nic moc. Momentálně mluví se svým knězem.“

„A?“

„Myslím, že přijde řeč na páté přikázání. Prozatím Hernández vyrazil obrátit naruby jeho obytný přívěs.“

„Nějaký spojovací článek s Paraísem nebo Patricií Eduardovou?“

„O ničem nevíme. U vás něco nového?“

Pověděla jsem mu o vzorku kočičích chlupů a replice lebky.

„To není špatné, Brennanová.“

Přesně tak by to řekl Ryan.

„Dejte mi vědět, co je nového.“

Odpoledne jsem uklidila byt a vyprala. Pak jsem si obula botasky a šla do posilovny. Zatímco jsem běhala na běžeckém pásu, pořád se mi v duchu do rytmu opakovala dvě jména.

Ryan a Galiano.

Galiano a Ryan.

Od včerejšího večera, kdy jsem Ryana vyprovodila s ledovým sbohem, můj hněv zeslábl. Pořád ale ještě dosahoval plného počtu bodů.

Proč?

Protože o mně on a jeho kolejní compadre debatovali jako o holce, se kterou byli minulou středu na kuželnkách.

Ryan a Galiano.

Galiano a Ryan.

Opravdu debatovali?

Ovšemže ano.

Nejsem náhodou paranoidní?

Galiano a Ryan.

Co říkali?

Rozpomněla jsem se na jeden incident s Ryanem. Na lodi. Měla jsem na sobě tričko, ustřižené džíny a žádné spodní prádlo.

Ach Bože.

Galiano a Ryan.

Ryan a Galiano.

Běhala jsem, až mě plíce bolely a svaly na nohách se chvěly. Než jsem se ocitla pod sprchou, hněv už mi klesl pod hranici červené zóny.

Toho večera jsem šla se Susanne Jean na večeři do *Le Petit Extra* na rue Ontario. Vyslechla můj příběh o starých kamarádech a v koutcích úst jí cukal úsměv.

„Jak víš, že jejich rozhovor nebyl přísně profesionální?“

„Ženská intuice.“

Jemné obočí se zvedlo. „To je všechno?“

„Teorie: muži jsou prasata.“

„To snad není sexismus?“

„Ovšemže je. Ale jinak už mi toho moc nezbyvá.“

„Zklidni se, Tempe. Jsi přecitlivělá.“

V hloubi duše jsem to taky tušila.

„Kromě toho, podle toho, co jsi říkala, si nemají co porovnávat.“

„Podle Teorie si to vymyslí.“

Zasmála se svým plným a hrdelním smíchem.

„Kamarádko, tobě hrabe.“

„Já vím. Jak to jde s tou lebkou?“

Susanne převedla skeny CT a v pondělí ve čtyři bude mít model hotový.

Když jsme se rozcházely, namířila mi svůj dlouhý a snědý prst mezi oči.

„Sestro. Ty si potřebuješ pořádně zařadit v peřinách.“

„Nemám s kým.“

„Mně spíš připadá, jako by ti jeden přebýval.“

„Hm.“

„Co takhle PNB?“

„Fajn, skočím na to. Co je to PNB?“

„Přítel na baterie.“

Susanne často projevovala zajímavý přístup k životu.

V neděli mi zavolal Mateo Reyes. Vedoucí FAFG hlásil dobrý postup při zkoumání obětí z Chupan Ya. Jen devět koster zůstalo neidentifikovaných. Sdělila jsem mu, že situace se Specterovou je pod kontrolou a že se vrátím, jen co v Montrealu sbalím kufry.

Mateo tlumočil prosbu Ollieho Nordsterna. Reportér telefonoval den co den, že se mnou potřebuje naléhavě mluvit. Postavila jsem se k tomu neutrálně.

Mateo měl dobré zprávy o Molly Carrawayové. Archeoložka byla propuštěna z nemocnice a vrací se s otcem do Minnesoty. Očekává se úplné uzdravení.

Mateo měl také smutné zprávy. Señora Ch'i'p zemřela v pátek v noci ve spánku. Babičce z Chupan Ya bylo jedenašedesát.

„Víš, co si myslím?“ Mateův hlas byl nezvykle sevřený.

„Copak?“

„Myslím, že se ta stará paní přinutila dýchat akorát tak dlouho, aby se dočkala řádného pohřbu svých maličkých.“

S tím jsem souhlasila.

Když jsem zavěsila, cítila jsem, jak mi po obou lících stékají teplé pramínky.

„Vaya con Dios, señora Ch'i'p.“

Setřela jsem slzu hřbetem ruky.

„Od teďka to přebíráme my.“

Kosti torza se dosud máčely, když jsem v pondělí dorazila do laboratoře. Ranní schůze byla překvapivě krátká, víkendový přehled čítal jen tři případy: jeden ubodaný v Laval; nehoda traktoru poblíž St-Athanase; sebevražda ve Verdunu.

Zrovna jsem si položila na stůl mumifikovanou hlavu, když jsem uslyšela zatūkání na okno. Ryan se na mě usmíval z chodby.

Ukázala jsem na hlavu a zahnala ho mávnutím.

Zatūkál znovu. Nevšímal jsem si ho.

Zatūkál potřetí, silněji. Když jsem vzhlédla, byla jeho hlava ke sklu přitisknutá jeho placka.

Obrátila jsem oči v sloup, vstala a pustila ho dovnitř.

„Už je ti líp?“

„Je mi fajn.“

Ryanův pohled zalétl ke stolu.

„Ježíši Kriste, co se mu stalo?“

Ta věc skutečně *byla* bizarní, měřila v průměru přibližně patnáct centimetrů, měla dlouhé tmavé vlasy a scvrklou hnědou kůži. Rysy obličeje vypadaly jako netopýr, napodobující lidský obličej. Ze rtů vyčuhovaly špendlíky a z díry v jazyku vykukovala roztrpená šňůrka.

Nastavila jsem lupu tak, aby Ryan viděl, a přejela jsem s ní po nose, lících a čelistech.

„Co pozoruješ?“

„Drobné řezné rány.“

„Pokožka byla sloupnuta a svaly odstraněny. Tváře jsou patrně vycpané nějakou tkaninou.“

Otočila jsem hlavou.

„Spodina byla poškozena, aby se dal vyjmout mozek.“

„Co to tedy sakra je?“

„Peruánská trofejní lebka.“

Ryan se na mě podíval, jako bych mu právě sdělila, že je to dítě mimozemšťanů.

„Většinou se vyráběly podél jižního pobřeží od prvního do šestého století po Kristu.“

„Sušená hlava?“

„Ano, Ryane. Sušená hlava.“

„Jak se dostala z Peru do Kanady?“

„Sběratelé tyhle věci milují.“

„Je to legální?“
 „Ve Státech je to protizákonné od roku devadesát sedm. Kanadou si nejsem jistá.“
 „Viděla jsi to už někdy?“
 „Viděla jsem několik padělků. Opravdovou nikdy.“
 „Tahle je pravá?“
 „Mně připadá autentická. A polámané zuby nasvědčují tomu, že mrňous nějakou dobu běhal po světě.“
 Položila jsem trofejní lebku na stůl.
 „Autentifikace bude na archeologovi. Co chceš?“
 Ryan si dál prohlížel hlavu.
 „Mysli na to torzo.“
 Natáhl se a dotkl se vlasů, šťouchl do tváře.
 „Pohřešují se proti proudu nějací sedmdesátníci?“
 „Ale, jo?“
 Vzhlédl, otřel si ruku o džínsy.
 „Udělala jsem jen předběžné ohledání, ale ten chlap toho má hodně za sebou.“
 „Clément to patrně nebude?“
 „Patrně ne.“
 Zvedla jsem měřidla, ale Ryan se neměl k odchodu.
 „Ještě něco?“
 „Galiano mě požádal, abych si promluvil mezi čtyřma očima s nezbednou Chantale. Ušetřil mu tak cestu. Naznačil, že by ses třeba chtěla přidat.“
 Přidat? Záblesk rudé.
 Ryan ukázal na lebku.
 „Proč ta díra v čele?“
 „Provaz.“
 „To by mi vadilo, kdyby mě to potkalo.“
 Obdařila jsem ho pohledem ,nech si to‘.
 „Specterovi jsou z toho venku, pokud jde o případ ze septiku. Popravdě řečeno, když sebrali Gutiérreze, vypadá to, že celá teorie sériového vraha je děravá. Ale Galiano si myslel, že by neuškodilo promluvit s princezničkou.“
 „Galiano zase volal?“ Klid.
 „Dnes ráno.“
 „Gutiérrez se přiznal?“

„Ještě ne, ale Galiano je přesvědčený, že to vzdá.“
„Jsem ráda, že tě průběžně informuje.“
„Já jsem tady, on je tam. Provádím vyšetřování z profesionální zdvořilosti.“
„To ti jde.“
„Jo.“
„Bůh žehnej gonádám.“
„Ty jsi vědkyně, Brennanová. Prohlížíš kosti. Já jsem polda. Vyslýchám lidi.“
Když už jsem chtěla něco říct, ozvalo se Ryanovo pípátko. Stáhl je z opasku a podíval se na displej.
„Musím jít. Hele, nemusíš chodit na návštěvu k Chantale. Galiano si jen myslel, že by ses na tom ráda podílela.“
„Kdy se ten malý výlet koná?“
„Do šesti bych měl být zpátky z Drummondville.“
Pokrčila jsem rameny. „To se obyčejně dívám na Teleshopping.“
„Vyzvednu tě kolem tři čtvrtě na šest.“
„Srdce mi buší nedočkavostí.“
„A Brennanová,“ Ryan cukl palcem ke stolu. „Vezmi si příklad z našeho peruánského přítele. Neztrácej hlavu.“

Zbytek dne jsem strávila s naším peruánským přítelem. Rentgeny potvrdily, že hlava je lidská, ne psí ani ptačí, kteréžto živočišné druhy typicky používali tvůrci padělků. Pořádila jsem fotografie, napsala zprávu, pak kontaktovala vedení katedry archeologie na McGillově univerzitě. Vedoucí katedry mi slíbil vyhledat patřičného experta.

Ve dvě se u mě v kanceláři zastavil Robert Gagné, aby mi řekl, že profily budou zakrátko hotové. Jeho tempo práce s kočičími chlupy mě šokovalo stejně jako předtím Susanne s kraniálním odlitkem. Policajti čekají na výsledky DNA týdny.

Reakce Gagného byla stejná jako Susannina. Projekt byl neobvyklý. Zaujalo ho to. Pustil se do toho.

Ve tři už jsem byla na cestě k St-Hubert.

V půl páté jsem mířila domů, repliku lebky z Paraísa v krabici na sedadle vedle sebe. Superprojekce obličeje teď záležela na mně.

Provoz byl hustý a já se sunula kupředu přískoky, střídavě mnula dlaní řadící páku a bubnovala prsty o volant. Přískoků postupně ubývalo a zastávky se prodlužovaly. Na Viktoriině mostě ale byla úplná zácpa a já uvízla na místě, obklopena čtyřproudovým autosalónem.

Byla jsem tam deset minut, když se ozval můj mobil. Sáhla jsem po něm, vděčná za to rozptýlení.

Byla to Katy.

„Ahoj mami.“

„Ahoj, zlatíčko. Kde jsi?“

„V Charlotte. Škola pro letošek skončila.“

„Nebalíš to opožděně?“

„Musela jsem dokončit projekt z metodologie.“

Katy studovala pátým rokem na Virginské univerzitě. Ačkoliv byla chytrá, vtipná, přitažlivá a blond, nebyla si má dcera jistá tím, co jí život nabízí, a ještě si neujasnila herní plán.

Co jí život *nenabízí*? V tomhle jsem se shodla se svým bývalým manželem.

„Čím jsi se zabývala?“ zeptala jsem se a zařadila, abych se posunula o půl metru dopředu.

„Účinky sýrových křupek na krysí paměť.“

Katy měla v současnosti jako hlavní předmět psychologii.

„A?“

„Milujou sýrové křupky.“

„Zapsala ses na další semestr?“

„Jo.“

„Cílová rovinka?“ Pete a já jsme financovali naší dceři dvanáct semestrů, abychom jí umožnili odhalit smysl života.

„Jo.“

„Jsi u táty?“

„Abych řekla pravdu, jsem u tebe.“

„Ale?“ Katy obvykle dávala přednost svému rodnému domu před mou maličkou vilkou.

„Je tu se mnou Boyd. Doufám, že to nevadí.“

„Jasně že ne. Kde je Birdie?“

Poskočila jsem o dva metry kupředu.

„Mám ho na klíně. Tvůj kocour není z Boyda nijak nadšený“

„To ne.“

„Zůstává permanentně naježený.“
 „Táta je mimo město?“
 „Jo, ale mají se vrátit dneska.“
 Oni?
 „Jejda.“
 „To nic.“
 „Má novou přítelkyni.“
 „To je hezké.“
 „Myslím, že má větší podprsenku než IQ.“
 „Proti tomu nemůže nic dělat.“
 „Nemá ráda psy.“
 „Proti tomu něco dělat může.“
 „Kde jsi?“
 „V Montrealu.“
 „Jsi v autě?“
 „Řítím se rychlostí světla.“
 Nyní jsem se sunula rychlostí osmnácti kilometrů za hodinu.
 „Co děláš?“ zeptala se.
 Pověděla jsem jí to.
 „Proč nepoužiješ opravdovou lebku?“
 Pověděla jsem jí o Díazovi a Lucasovi a zabavené lebce.
 „Měla jsem jednoho profesora sociologie jménem Lucas.
 Richard Lucas.“
 „Tenhle je Hector.“
 Věděla jsem, co přijde, jen co jsem to vyslovila. Když byly
 Katy čtyři roky, celý rok zbožňovala jednu dětskou říkanku. Ted' ji
 zarecitovala zpěvavým hlasem.

Hector Protektor zelené šaty měl;
 Hector Protektor v nich ke královně šel...

„Hector doktor by za koule viset měl,“ přerušila jsem ji.
 „To je špatně.“
 „To je první koncept.“
 „Druhý ani nedělej. Poezie by neměla trpět jen proto, že ty jsi
 frustrovaná.“
 „Hector Protektor není žádný Coleridge.“

„Kdy se vrátíš do Charlotte, mami?“

„Nevím jistě. Chci dokončit, co jsem začala v Guatemale.“

„Hodně štěstí.“

„Už máš nějakou práci na léto?“

„Pracuju na tom.“

„Hodně štěstí.“

Když jsem zajížděla na příjezdovou cestu ke svému domu, zavolal Gagné.

„Máme to.“

Jeho slova nedávala smysl.

„O čem to mluvíte?“

Spouštěla jsem se k podzemní garáži.

„Právě zavádíme mitochondriální technologii on-line, tak jsem se rozhodl, že si s tím pohraju. Říkal jsem si, že bychom mohli mít víc štěstí, jestliže byl vzorek ze septiku zle poškozený.“

Stiskla jsem knoflík dálkového ovládání. Vrata zarachotila a začal se zvedat. Když jsem zajížděla do garáže, stával se Gagného hlas vzdáleným a chvilkami se docela ztrácel.

„Dva z vašich vzorků se shodují.“

„Ale já vám dala jen jeden.“

„V balíčku byly čtyři vzorky.“ Slyšela jsem šustit papír.
„Paraíso, Specter, Eduardo, Gerardi.“

Minos zřejmě špatně pochopil můj požadavek. Když jsem žádala o chlupy, myslela jsem ty odebrané z džínů v septiku. Zabalil vzorky od všech čtyř koček.

Stěží jsem ze sebe tu otázku vypravila.

„Které vzorky se shodují, monsieur Gagné?“

Za mými zády cvakla vrata garáže a s lomozem se začala spouštět dolů.

Gagného odpověď byla nesrozumitelná. Namáhala jsem se rozeznat jeho slova. Z telefonu se ozvala série pípnutí.

Naslouchala jsem tichu.

Hodila jsem si přes jedno rameno laptop a přes druhé aktovku, popadla balíček obsahující Susannin odlitek a spěchala k výtahu. Dveře se sotva otevřely, když jsem vyrazila ven.

A vrazila do Andrewa Ryana.

„Hou, hou. Kdepak hoří?“

Jako obvykle bylo mou první reakcí podráždění.

„Pěkné kliše.“

„Snažím se ze všech sil. Co je v té krabici?“

Pokusila jsem se ho obejít, ale udělal úkrok doleva a zablokoval mi cestu. V tom okamžiku vstoupil domovními dveřmi do haly soused.

„*Bonjour*.“ Starý pán se holí dotkl čepice, pokynul Ryanovi, pak mně.

„*Bonjour, Monsieur Gravel*,“ řekla jsem.

M. Gravel se šoural k poštovním schránkám.

Ustoupila jsem doleva. Ryan ustoupil doprava. Susannina krabice vyplňovala prostor mezi našimi hrudníky.

Uslyšela jsem, jak se otevírá schránka na dopisy, jak se zavírá, pak ťukání vycházkové hole o mramor.

„Musím telefonovat, Ryane.“

„Co je v té škatuli?“

„Hlava ze septiku.“

Vycházková hůl znehybněla.

Ryan položil obě ruce na krabici.

„Prosím, prosím tě, nedělej to,“ žadonil silným a rozechvělým hlasem.

M. Gravel se nadechl tak prudce, až to znělo jako zpětná palba.

Zamračila jsem se na Ryana.

Ryan se na mě usmál, zády k mému sousedovi.

„Za mnou,“ řekla jsem, takřka aniž bych pohnula rty.

Zamířila jsem do své chodby a slyšela, jak se Ryan otočil. Pochopila jsem, že mrkl na pana Gravela. Podrážděnost eskalovala. V mém bytě jsem položila všechno na stůl a zvedla telefon.

„Gagné zrovna telefonoval výsledky testů DNA na ty kočičí chlupy, co jsem přivezla z Guatemaly.“

„Je to kocour Tom.“

„Našel shodu mezi dvěma ze čtyř vzorků.“

„Kterých čtyř vzorků?“

Vysvětlila jsem mu, jak Minos zabalil chlupy z domů Specterových, Eduardových a Gerardiových spolu s těmi, které jsem odebrala z džínů z Paraísa. Pak jsem vytukala číslo do laboratoře.

„Které vzorky se shodují?“ ptal se Ryan.

Když se ozvala recepční, požádala jsem o Gagného.

„Tak se nemůžu dočkat, až se to dozvím. Eduardová kočka byla vyloučena.“

„Proč?“

„Peršanka.“

„Chudák chlupáč.“

„Žlutásek.“

V telefonu se ozval Gagné.

„Pardon,“ řekla jsem. „Zastihl jste mě v podzemí.“

„Mluvíte, jako byste tam ještě byla.“

„Mám vás na hlasitém odposlechu. Je u mě detektiv Ryan.“

„To dělá Ryan?“

„Je do toho celý blázen. Prosím vás, opakujte mi, co jste říkal.“

„Říkal jsem, že jsem provedl mitochondriální analýzu DNA. Tři ze vzorků vypadaly fajn, ale chlupy v balíčku označeném ‚Paraíso‘ neměly kořínky s patřičnou folikulární jmenovkou, která by umožnila genomické zpracování DNA. Říkala jste mi, abych otestoval všechno.“

To ano. Ale myslela jsem tím, že Gagné může použít celý vzorek z Paraísa, protože guatemalská kriminalistická laboratoř si ponechala chlupy pro budoucí testování. Neměla jsem zdání, že Minosův balíček obsahuje i jiné vzorky.

„Mohl jsem se podívat na buňky epitelu na chlupích Paraíso, ale vzhledem ke kontextu jsem pochyboval, že bych toho moc našel,“ pokračoval Gagné.

„Kočky mají v mitochondriální DNA polymorfní oblasti?“ zeptala jsem se.

„Zrovna jako lidi. Jeden kočičí genetik v jednom ústavu pro výzkum rakoviny ve Spojených státech tuhle věc zkoumá a má výtečné statistické záznamy o populační variabilitě.“

Ryan si přidržel prst u hlavy a předstíral, že tiskne spoušť. Není to zrovna vědecký typ.

„Co se shodovalo, monsieur Gagné?“

Zašustil papír. Zadržela jsem dech.

„Vzorek označený ‚Paraíso‘ má stejný profil jako vzorek označený ‚Specter‘.“

Ryan přestal odfukovat kouř ze špiček prstů a zadíval se na telefon.

„To znamená, že jsou shodné?“

„To znamená, že jsou identické.“

„Děkuji vám.“

Zavěsila jsem.

„Můžeš schovat zbraň.“

Ryan nechal své pistolnické pantomimy a dal si ruce v bok.

„Jak si může být tak jistý, že se shodují?“

„To je jeho práce, aby si byl jistý.“

„Ten chlup byl sakra v septiku.“ Z Ryanova hlasu číselá skepse.

„Víš něco o DNA?“

„Mám pocit, že co nevím, se asi brzy dozvím.“ Zvedl ruku, dlaní ven. „Pětiminutovou verzi. Prosím.“

„Víš, jak vypadá molekula DNA?“ zeptala jsem se.

„Spirálové schodiště.“

„Výborně. Cukry a fosfáty tvoří zábradlí a základny tvoří stupně. Jak to podat, abys tomu rozuměl?“

Ryan otevřel ústa k námitce, ale já ho přerušila.

„Představuj si základny jako kostky Lega, které se prodávají jen ve čtyřech barvách. Když jednu půlku stupně tvoří červená kostička, na druhé je vždycky modrá. Zelená se páruje se žlutou.“

„A ne každý má stejnou kombinaci barev na jednom konkrétním místě.“

„Nejsi tak tupý, jak vypadáš, Ryane. Když existují mnohočetné variace na jednu sekvenci schodů, říká se tomu polymorfismus.“

Když má nějaká pozice mimořádné množství variant, třeba stovky, nazývá se to hypervariabilní region.“

„Jako Manhattan.“

„Nechtěl jsi to zhustit do pěti minut?“

Ryan zvedl obě dlaně.

„Variace nebo polymorfismus mohou vzniknout v sekvenci barev nebo v tom, kolikrát se ty barvy opakují mezi kterýmikoli dvěma konkrétními stupni. Sleduješ mě?“

„Konkrétní fragment se může odlišovat strukturou nebo délkou.“

„První technika, která byla přizpůsobena pro kriminalistickou analýzu DNA, se nazývala RFLP, Restrikční polymorfismus délky fragmentu. Analýza RFLP určuje variace v délce jednoho určitého fragmentu DNA.“

„Vzniká ta věc, co vypadá jako čárový kód na balené čokoládě.“

„Tomu se říká autoradiograf. Naneštěstí RFLP vyžaduje kvalitnější DNA, než jakou poskytují mnohé vzorky z místa činu. Právě proto byl takový průlom PCR.“

„Amplifikace.“

„Přesně tak. Aniž bych zacházela do detailů...“

„Ale já miluju, když mluvíš sprostě.“ Ryan se natáhl a dotkl se mého nosu. Odstrčila jsem jeho ruku.

„Řetězová reakce polymeráz je technika ke zvětšení množství DNA, použitelná k analýze. Jedna vymezená sekvence lego schůdků se okopíruje miliónkrát.“

„Genetický xerox.“

„Až na to, že v každém kole se počet kopií zdvojnásobí, takže nárůst DNA je geometrický. Nevýhoda analýzy PCR je v tom, že se identifikuje méně variabilních regionů a každý obvykle jeví menší variace.“

„Takže PCR se dá použít u nečitelnější DNA, ale rozlišení je nižší.“

„Dřív to tak bývalo.“

„A co ta mitochondriální věc?“

„RFLP a PCR – a existují i další procedury – využívají genomickou DNA, která sídlí v buněčných jádrech. Další kousky genetického materiálu se nalézají v mitochondriích, malých

přihrádkách v buňce, kde se odehrává respirace. Mitochondriální genom je menší, něco přes šestnáct, tisíc základů a tvoří kruh, ne schodiště. Na tom kruhu jsou dva regiony, které jsou vysoce variabilní.“

„V čem je výhoda?“

„Mitochondriální DNA je přítomna ve statisících kopiích v každé buňce, takže se dá extrahovat i z malých nebo poškozených vzorků, kde už genomická DNA dávno není. Vědečtí pracovníci našli mitochondriální DNA i u egyptských mumii.“

„Pochybuju, že ten tvůj septik postavili faraóni.“

„Snažila jsem se to podat srozumitelně.“

Přemýšlela jsem o lepším příkladu.

„Mitochondriální DNA se použila ke stanovení toho, že kostry nedávno exhumované v Rusku skutečně patřily caru Nikolajovi a jeho rodině.“

„Jak?“

„Mitochondriální DNA se předává jen po mateřské linii.“

„Celou tu přestřelku způsobuje mamka?“

„Promiň, že jsem ti to prozradila, Ryane.“

„My chlapi se s tím dovedeme vyrovnat.“

„Výzkumníci porovnali DNA z těch ruských kostí s DNA získanou od žijících příbuzných, konkrétně od britského prince Filipa.“

„Mužička královny Alžběty?“

„Babičkou prince Filipa z matčiny strany byla sestra carevny Alexandry, takže Alexandra a její děti, i Filip, zdělili svou mitochondriální DNA po matce Alexandry i její sestry.“

„Zpět ke kočkám.“

„Buňky chlupů nemají jádra, takže tu není genomická DNA. Ale mitochondriální DNA je přítomna.“

„Gagné se zmiňoval o buňkách epitelu.“

„Sliny, pokožka, ústní sliznice, vaginální sekret. Sliny se dají na kočičích chlupcích najít v důsledku umývání – e-buňky se nalézají také v moči a výkalech. Oceňuji Gagného pesimismus stran e-buněk v tomto případě.“

„To tedy fakt malá pravděpodobnost, že by se nějaké našly.“

„Podle Gagného byly mitochondriální sekvence od Specterovy kočky totožné s těmi z chlupů ze septiku.“

„To znamená, že oběť z Paraísa přišla do kontaktu s kočkou rodiny Specterových.“

„Jo.“

„A my víme, že v té nádrží nebyla Chantale.“

„Máš pravdu, Ryane. V tomhle jsou policajti dobří.“

„Oběť byla někým, kdo byl ve Specterově domě, nebo aspoň přišel do styku s jejich kočkou.“

„Před loňskými Vánocemi.“

Tázavě na mě pohlédl.

„Tehdy se Guimauve utopil v plaveckém bazénu.“

Ryan chvilku uvažoval, pak pronesl: „Myslím, že malá Chantale ví víc, než je ochotna prozradit.“

„Někdo rozhodně,“ souhlasila jsem.

„Paní Specterová?“

Pokrčila jsem rameny.

Ryan a já jsme na sebe pohlédli, oba jsme se zasekli u téže myšlenky.

„S velvyslancem jsem se nikdy nesešla,“ řekla jsem.

„Kde je?“

„Diskutuje o úrodě sojových bobů v Mexico City.“

„Zvláštní, vzhledem k tomu, že mu nedávno sebrali dceru.“

„Galiano říkal, že Specterovi odkládali hlášení jejího zmizení. Jakmile se do toho zapojila policie, nijak přehnaně nespolupracoval.“

„Čičinka vrhá na všechno docela nové světlo.“

Westmount leží hned na západ od Centre-ville a proudí ze svahu hory v podobě řady stinných ulic. Čtvrť, proklínaná quebeckými separatisty, je známa vysokou koncentrací anglicky mluvícího obyvatelstva a plamennou federalistickou loajalitou. Dokud nebyl ostrov Montreal reorganizován a mnohé příměstské čtvrti a odlehlé distrikty nebyly přivtěleny pod deštník Communauté Urbaine de Montréal, honosil se Westmount svou nezávislostí, nízkými daněmi, efektivním řízením a aristokratickým vkusem.

Westmount bojoval ze všech sil proti absorpci do nového super města. Když prohrál, občané se zahalili do svých norkových a

kašmírových plášťů, ohrnuli zámožné nosy a čekali, jisti si tím, že nějaký místní právník rozhodnutí ještě zvrátí.

Čekají dosud.

Ryan vyjel z tunelu v Atwater, zahnul doleva na The Boulevard, pak doprava a stoupal do kopce. Sledovala jsem, jak se domy zvětšují, a představovala si, jak se rozšiřuje panoráma řeky a města, na které je vyhlídka z patí a zimních zahrad obrácených k jihu.

Westmount je jako Hong Kong – čím výš na kopci, tím lepší adresa. Specterův dům byl jedním z největších v horním Westmountu, tyčící se kamenná pevnost včetně věže, mříží a masivních dubových dveří. Cypřišový živý plot bránil vyhlídce z průčelí nemovitosti. Vyhlídka zezadu byla určitě malebná.

„Pěkná klíčka,“ řekl Ryan, když sjel k obrubníku.

„Paní Specterová o tom mluví jako o ‚domečku‘.“

„Arogantní skromnost. Velmi westmountské.“

„Paní Specterová je z Charlevoix.“

Ryan stiskl palcem zvonek. Kdesi uvnitř zazněla zvonkohra.

„Kolik vydělává takový velvyslanec?“ zeptal se polohlasem.

„Tolik ne, to jsem si jistá. Velvyslanci obvykle neberou tu práci pro peníze. Naopak peníze vydávají, aby ji dostali.“

Čekali jsme celou minutu. Ryan zazvonil znovu.

Vyděsilo mě, když dveře otevřela paní Specterová. Ačkoliv si nanesla rtěnku a pudr, její tvář měla barvu nemocničního prostěradla. Měděné vlasy měla stažené na temeni hlavy, ale zatoulané pramínky se jí kroutily kolem uší a na šíji.

„Ne, promiňte. Něco se stalo.“ Jedna ruka se vznesla k hrudi.

„Teď se s vámi nemohu setkat.“

Užuž chtěla zavřít dveře, ale Ryan na ně položil dlaň.

„Prosím. Měla jsem migrénu.“

„Nechceme vás obtěžovat, paní Specterová.“ Zazářil svým úsměvem kostelního zpěváčka. „Přišli jsme za Chantale.“

„Nemohu dovolit, abyste obtěžovali mou dceru.“ Hlas měla zubatý, klouby na klíce zbělely.

„Budeme velmi struční,“ řekla jsem.

„Chantale spí.“

„Prosím, probud'te ji.“

„Není jí dobře.“

„Bolení hlavy?“ V Ryanově hlase zazněl ostrý tón.
 „Sama trpím migrénami,“ skočila jsem mu do řeči. „Vím, jak vám je. Prosím, pošlete Chantale dolů, pak se vraťte do postele.“
 „Ne, děkuji.“
 Ta reakce nedávala smysl. Podívala jsem se důkladně. Zorničky paní Specterové měly velikost podšálků. Velvyslancova žena do sebe koplá pěkných pár prášků proti bolesti.
 „Je pan Specter...“
 Přerušila mě mávnutím ruky.
 „Je zde váš manžel, paní Specterová?“
 „Zde?“
 „Je v domě pan Specter?“
 „Tady nikdo není.“
 „Nikdo?“
 Paní Specterová zavrtěla hlavou, uvědomila si svou chybu. „Až na Chantale.“
 Ryan a já jsme si vyměnili pohled.
 „Kde je, madam?“ položila jsem svou ruku na její.
 „Cože?“
 „Chantale utekla, že?“
 Sklopila hlavu, jednou kývla.
 „Pověděla vám, kam jde?“
 „Ne.“ Lustr v hale zdůrazňoval pramínky vlasů, které jí zakrývaly obličej.
 „Kontaktovala vás?“
 „Ne.“ Aniž by vzhlédla.
 „Víte, kde je?“
 „Ne.“ Její hlas zněl, jako by byla vzdálena miliony kilometrů.
 „Paní Specterová?“ naléhala jsem.
 Zvedla hlavu, podívala se přes nás k živému plotu.
 „Chantale je u lidí, kteří jí ublíží. A je rozzlobená. Tuze moc, moc se zlobí.“
 Chvějivě se nadechla, přejela pohledem od cedrů ke mně.
 „Tohle jsme zavinili její otec a já. Můj poměr. Jeho mstivé hříčky. Jak jsme si mohli myslet, že to naši dceru nepostihne? Všechno bych dělala docela jinak.“
 „Žádný rodič není dokonalý, madam.“
 „Jen málo rodičů dožene své děti k drogám.“

Proti tomu těžko něco namítat.

„Napadá vás něco, co by pomohlo lokalizovat vaši dceru?“

„Co?“

Opakovala jsem otázku.

Paní Specterová pátrala v těch částech svého mozku, které zůstaly funkční.

„Je mi líto,“ řekla. „Je mi líto.“

„Můžeme vidět její pokoj?“ zeptal se Ryan.

Napůl kývla, otočila se a vedla nás po vyřezávaném dřevěném schodišti do chodby v prvním patře.

„Její ložnice je první nalevo. Já si musím lehnout.“

„Ven trefíme sami,“ řekla jsem.

V pokoji byla tma, ale na stropě nad postelí zářily stovky maličkých teček. Okamžitě jsem je poznala. Hvězdičky Nature Company, potmě svítí. Ten rok, co bylo Katy čtrnáct, jsme je koupily a celé odpoledne vytvářeli výstavu souhvězdí. Později přidala sluneční soustavu. Katy na ně celé hodiny civěla z postele a snila o vzdálených světech.

Uvažovala jsem, jestli tenhle strop zdobila matka nebo dcera.

Hvězdičky zmizely, když Ryan rozsvítil.

Místnost byla zařízena žlutým kanafasem s bílými lokničkami. Na posteli byly navršené panenky a krajkové polštářky. Přes čelo visel vycpaný orangutan, oči skelné a prázdné. Další panenky a zvířátka byly seřazeny na okenních sedátkách a zaplnily i bostonské houpací křeslo.

Na jednom nočním stolku stál přenosný telefon, na druhém budík s rádiem značky Bose a CD přehrávač. Malovaná almara naproti posteli vypadala, jako že stála víc než celá moje sbírka vybavení domácnosti.

Zatímco Ryan přistoupil k počítači na psacím stole, já otevřela dveře almary. Na obou křídlech byl zevnitř plakát. Na pravém *White Trash Two Heebs a fazolka*, načmáráno přes čtyři břicha. Na levém *Punk Rock On-Girls Kick Ass*.

Skříňky obsahovaly knihy, televizor a rozsáhlou sbírku kompaktních disků. Přelétla jsem pohledem tituly. Dropkick Murphy, Good Riddance, Buck-O-Nine, AFI, Dead Kennedys, Rancid, Saves the Day, Face to Face, The Business, Anti-Flag, The

Clash, Less than Jake, The Unseen, Aquabats, The Vandals, NFG, Stiff Little Fingers. Spousta nahrávek NOFX.

Připadala jsem si stará jako Zeus. Neslyšela jsem ani o jediné z těch skupin.

Knihy byly francouzské i anglické. Tolstojova *Anna Karenina*. *Návrat Merlina* od Deepak Chopry. Douglas Adams: *Stopařův průvodce galaxií*. *Pere manquant, fils manqué* od Guye Corneaua. *Anna ze Zelené Zahrady*. Několik Harry Potterů.

Už mi bylo trošku líp.

„Smíšené zprávy,“ řekl Ryan a zapnul počítač.

„Myslíš, že má holka krizi identity?“

Místnost byla rozštěpenou směsicí holčičkovských rozmarů, pubertálního hněvu a dospělé zvědavosti. Pokusila jsem se představit si v ní Chantale. Prožila jsem její punkerský projev, viděla jsem fotku „*Tatínek to ví nejlíp*“. Neměla jsem však představu o skutečné Chantale, neměla jsem zdání, kým je v téhle místnosti.

Uslyšela jsem zapípání a zavrčení počítače, jak naskočil program.

Měla Chantale ráda kanafas? Žádala o ty panenky? Zahlédla orangutana v katalogu zásilkového obchodního domu a trvala na tom, že musí být její? Vyhrála ho na nějakém karnevalu? Upírala za noci oči na plastické hvězdičky a v duchu se ptala, co si na ni život připravuje? Zavírala pevně víčka, zklamána tím, co jí až dosud nadělil?

Vodopád ohlašoval Windows. Ryan pracoval s myší, něco vytukával. Něco jiného. Přistoupila jsem blíž a viděla, že spustil AOL a zkouší různá hesla.

Zkusil další kombinaci kláves.

AOL mu sděloval, že jeho volba je neplatná, a doporučoval, aby to zkusil znovu.

„To by mohlo trvat celý život,“ řekla jsem.

„Většina dětí není rafinovaná.“

Zkusil křestní jména všech členů rodiny, pak jejich iniciály, pak obrácené iniciály, pak různé kombinace.

Nešlo to.

„Kdy má narozeniny?“

Řekla jsem mu to. Vyzkoušel číslice popředu a pozpátku. AOL nesouhlasil.

„A co ta kočka?“

„Guimauve.“

„Karamelka?“

„Nedívej se na mě. Já to nevybrala.“

G-U-I-M-A-U-V-E.

AOL byl opačného názoru.

E-V-U-A-M-I-U-G.

Obrazovka zazářila a melodický hlas ohlásil čekající poštu.

„Sakra, já jsem dobrej.“

„Neznal jsi jméno kočky.“

Ryan klikl na ikonku a na obrazovce se objevila Chantalina poštovní schránka. Měla dva nepřečtené e-maily. Mlčky jsme je přelétli očima. Oba byly od nějaké spolužačky v Guatemale.

Ryan přešel k Odeslané poště. Chantale emailovala od svého pátečního propuštění sedmkrát na adresu metalass@hotmail.com. Všechna komunikace byla o tom, jak je nešťastná, a žádoula o pomoc. Obracela se také na Dirtdoggyho, Rambeaua, Bedgeada, Sexychaton a Cripersanta.

Chantalina Stará pošta obsahovala dva záznamy, jeden ze včerejška, druhý přišel dnes ve tři odpoledne. Oba byly od Metalass. Ryan otevřel starší zprávu.

KURVA TO JSEM RÁD, ŽE JSI ZPÁTKY. DIRT A RAMBEAU JSOU POD ZEMÍ. HEAD ODJEL NA ZÁPAD. ZAVOLEJ. MÁŠ KAMARÁDA.

„Senzace,“ řekl Ryan a klikl na druhý email. „Ten hoch je tajný fanda Jamese Taylora.“

ZMĚNA PLÁNU. U TIMA. GUY. OSM. POKUD HORKO, JDI KE CLÉM.

„Myslíš, že Clém, Tim a Guy by mohli být ti kyber-hajzlíci, kterým e-mailovala?“

Ryan byl pohroužen v myšlenkách.

Zvedla jsem Chantalin telefon a stiskla opětovné vytáčení čísla.

Nic.

Podívala jsem se na orangutana a měla sto chutí s tím třepat, dokud neprozradí, kam odešla jeho panička.

Ryan vypnul počítač a vstal.

„Nápad?“ zeptala jsem se.

„Parádní. Jde se na tah.“

„Jaký je plán?“ zeptala jsem se, když Ryan odbočil na Sherbrooke.

„Canneloni v *La Transition*.“

Jen jsem se na něj podívala.

„A chlebový nákyp. Dělají tam super chlebový nákyp.“

„Já myslela, že se snažíme najít Chantale.“

„Pak koblihy.“

„Koblihy?“

„Mám rád ty se sypáním.“

Než jsem stihla odpovědět, zahnul na Grosvenor, zaparkoval, obešel auto a otevřel mi dvířka. Když jsem vystoupila za ním na chodník, vzal mě za loket a začal mě kormidlovat k restauraci na rohu.

To tajnůstkářství mě začínalo štvát. Vzepřela jsem se.

„Co se děje?“

„Důvěřuj mi.“

„Nechci ti kazit tvou chvíli Špion versus Špion, Ryane, ale musíme najít Chantale.“

„Najdeme ji.“

„S koblihami a canneloni?“

„Nechceš mi prostě důvěřovat?“

„Co se děje?“ Vyškubla jsem mu paži. „Nemůžeš prozradit utajenou policejní informaci?“

Přiblížila se žena v tlustých brýlích s teriérem, který vypadal spíš jako krysa než jako pes. Když uslyšela můj tón, přitáhla vodítko, sklopila oči a zrychlila krok.

„Děsíš místní obyvatelstvo. Pojď dovnitř a já ti to vysvětlím.“

Přimhouřila jsem oči, ale následovala ho. U dveří mi náhle vytanula na mysli má večeře s Galianem v Gucumatzu. Jestli nás vrchní usadí do nějakého výklenku, tak odtud padám.

Restaurace byla ve středomořském stylu. Tlumená světla, tmavozelené obložení stěn, námořnicky modré a jeřabinové ubrusy. Mladá žena nás dovedla ke stolu u postranních oken, přičemž bleskla po Ryanovi širokým úsměvem.

Ryan se na oplátku také zazubil a oba jsme si sedli.

„Slyšelas někdy o Patricku Feeneyovi?“

„Vánoční pohlednice si nevyměňujeme.“

„Ježíšmarjá, ty dovedeš být protivná.“

„Pracuju na tom.“

Ryan vzdychl na znamení své vytrvalé trpělivosti.

„Slyšelas někdy o Chez Tante Clémence?“

„Je to útulek pro děti ulice.“

Další mladá žena přinesla jídelní lístky a další zářivý úsměv, nalila vodu do sklenic, zeptala se, co budeme pít. Ryan i já jsme požádali o perrierku.

Ryan ignoroval jídelní lístek.

„Cannelloni jsou výtečné.“

„To už jsem někde slyšela.“

Když se číšnice vrátila, vybrala jsem si Linguine pesto Genovese. Ryan zůstal věren své vizi. Oba jsme si objednali malý salát Caesar.

Zatímco jsme jedli chléb, pak salát, moc jsme toho nenamluvili. Zírala jsem z okna a sledovala, jak den ustupuje noci.

Z chodníků a dvorků podél Grosvenor mizely děti, odvolávány k večeri a k domácím úkolům. Světla na verandách i uvnitř zářila žlutě ve dvojdomcích, lemujících obě strany ulice.

Podél Sherbrooke se zavíraly banky a podniky, obchody se prázdnily. Blikavě se rozsvěcely neonové nápisy, ačkoliv většina nočních podniků ještě neožila.

Chodci zrychlovali krok, cítili příslib chladu v houstnoucím soumraku. Uvažovala jsem o Chantale Specterové. Za jakým cílem může spěchat v zárodku stmívání?

Když přinesli jídlo a my si je opepřili a posypali sýrem, Ryan znovu promluvil.

„Tetu Clémence řídí jeden páter-vyděděnec jménem Patrick Feeney. Feeney nedovoluje v budově drogy ani alkohol, jinak si děcka mohou volně přicházet a odcházet. Poskytuje jídlo a místo k přespání. Jestli chce nějaké dítě mluvit, Feeney poslouchá. Jestli

žádají poradenskou pomoc, nasměruje je k ní. Žádná kázání. Žádná večerka. Žádné zamčené dveře.“

„To zní na katolickou církev hodně liberálně.“

„Říkal jsem páter-vydedělec. Z duchovenstva ho vykopli už před léty.“

„Proč?“

„Jak si vzpomínám, měl padre přítelkyni. Církev pak řekla: ‚Vyber si‘. Feeney se rozhodl vynechat eklektickou nápravu a postavil se na vlastní nohy.“

„Kdo to platí?“

„Clém dostává trochu peněz od města, ale většina financí pochází z charitativních akcí a soukromých darů. Feeney ale hodně spoléhá na dobrovolníky.“

Došlo mi to.

„Ty si myslíš, že Clém je Teta Clémence.“

„Říkal jsem ti, že jsem v těch věcech dobrý.“

Další cinknutí.

„A Tim je koblihárna Tima Hortona na Guy.“

„Ty taky nejsi špatná, Brennanová.“

„Ubíjíme čas do schůzky s Metalassem.“

Oba jsme se podívali na hodinky. Bylo šest padesát osm.

Civilisté považují sledování za adrenalinovou a napínavou policejní práci. Ve skutečnosti je většina sledovaček asi tak vzrušující jako kapky proti kašli.

Dvě hodiny jsme pozorovali Tim Hortons. Ryan z auta, já z lavičky v parku. Viděla jsem, jak lidé vracející se z práce vstupují do stanice metra Guy a jiní z ní vystupují. Viděla jsem lidi, jak krmí holuby u sochy Normana Bethuna. Viděla jsem házeče frisbee i ty, kteří venčí psy. Viděla jsem podnikatele, vagabundy, jeptišky i šviháky.

Koho jsem neviděla, to byla Chantale Specterová.

V deset mi Ryan zavolal na mobil.

„Vypadá to, že se náš mazánek neukáže.“

„Nemohl nás Metalass zahlédnout a varovat ji?“

„Mám tušení, že Metalass má IQ velikosti fazole.“

„Hlavně by musel mít svatou trpělivost, kdyby čekal takhle dlouho.“

Rozhlédla jsem se. Jedinému mužskému, co se potloukal poblíž Tima, bylo nejméně pětasedesát. Několik pijáků frappé v Java U na druhé straně de Maisonneuve zapadalo do představy Metalasse, ale žádný z nich se nezdál, že by se nějak zajímal o mě nebo o koblihárnu.

„Co teď?“

„Dáme jí půl hodiny. Jestli se neukáže, přesuneme se ke Clém.“

Maličký trojúhelník, kde jsem seděla, byl ostrůvkem uprostřed de Maisonneuve. Kolem hučela ze tří stran auta. Podvědomě jsem je začala počítat. Jedno. Dvě. Sedm. Deset.

Dobré, Brennanová. Velmi podnětné.

Podívala jsem se na hodinky. Pět minut po desáté.

Proč Chantale nepřišla na schůzku s Metalassem? Byl ten e-mail nastražený? Neprozradila jsem se nějak? Nepřijela a nepoznala mě a pak nezdrhla?

K obchodu se přiblížila asijská rodina. Žena čekala venku s batoletem a miminem v kočárku, zatímco muž vstoupil a nakupoval koblihy.

Znovu jsem se podívala na hodinky. Deset deset.

Nebo jsme ji propásli? Neskrývala se, dokud nepřišel Metalass, nedala mu pak nějaký signál? Nepřišla v přestrojení?

Čtrnáct minut po desáté.

Podívala jsem se přes křižovatku. Ryan zachytil můj pohled, zvolna zavrtěl hlavou.

Do Tim Hortons vstoupili dva muži, kteří vypadali jako reklama na Hugo Bosse. Skrz sklo jsem je sledovala, jak si vybírají a pak kupují tučt koblih. Dvě staré ženy pily kávu v boxu. Tři vagabundi se hádali u stolku venku.

Deset a sedmnáct minut.

Koblihy pro skupinu studentů. Zkontrolovala jsem všechny obličeje. Chantale mezi nimi nebyla.

„Hotovo?“

Vzhlédla jsem. Halogenky a neon osvětlovaly obvod Ryanových vlasů, ale obloha nad nimi byla tmavá a bez hvězd.

„Přesun?“

„Přesun.“

Chez Tante Clémence sídlilo na de Maisonneuve, dva bloky východně od starého Fora. Centrum tvořil dvoupatrový činžák v trojici činžáků z hnědého kamene, všechny byly pestře nazdobené natřeným dřevem. Clémence byl levandulovým zástupcem v duhovém triptychu.

Renovátoři se však u trámů nezastavili.

Veranda Clémence byla barvy hořčice, truhlíky v oknech třesňově červené. Sídlily v nich chuchvalce uschlé vegetace, na verandě pak jedna podskupina z Feeneyho stádečka.

Dvě dívky si na požárním schodišti z prvního patra lakovaly nehty. Obě měly krátké hnědé vlasy, těžkou ofinu, kalhoty capri a piercingu tolik, že vypadaly jako po operaci. Laverne a Shirley se daly na punk. Dvojice ustala v pedikúře, aby mohla pozorovat náš příchod.

Posádka z verandy nás sledovala ze schůdků, cigarety v prstech nebo zavěšené v koutcích úst. Mezi účesy byla jedna socha Svobody, jeden Mr.T., dva sirové Galahadi a jedna Janis Joplin. Ačkoliv už byla příliš velká tma, než aby bylo možné rozeznat obličeje, všech pět vypadalo na to, že ještě nechodili do školy, když padla Berlínská zeď.

Všimla jsem si, že socha šťouchla do Mr.T. Ten něco poznamenal a všichni se rozesmáli.

„*Bonjour*,“ pozdravil je Ryan z pěšinky.

Žádná odpověď.

„Zdravíčko.“ Zkusil to anglicky.

Zevnitř jsem slyšela přerušovaný řev Sex Pistols, jako by někdo hudbu zapínal a vypínal.

„Hledáme Patricka Feeneyho.“

„Proč?“ Mr.T. měl koženou vestu přes holou, nahou hrud'. „Fotřík vyhrál v loterii?“

„Nominovali ho na Nobelovu cenu,“ odtušil Ryan bezvýrazným hlasem bez humoru.

Mr.T. se odlepil od zábradlí a stoupl si proti nám s rozkročenýma nohama, rameny dozadu a palci zaháknutými za poutka džínů.

„Probudil spícího tygra,“ řekla socha a odcvrnkla popel na pěšinku. „Špatnej tah.“

Zatímco Mr. T. vypadal, jako že touží jednat, socha zřejmě zoufale prahla po pozornosti. Bodliny vlasů měl dotyčný nastříkány barvami, které jsem potmě nerozeznávala, a od jednoho chřípí k sousednímu ušnímu lalůčku se houpal řetízek.

Ryan postoupil kupředu a zavrtěl Mr.T. před obličejem svou plackou.

„Patrick Feeney?“ opakoval žulovým hlasem.

Mr.T. spustil ruce a prsty se sevřely v pěsti. Joplinová se natáhla a ovinula mu paži kolem nohy.

„*A l'intérieur*,“ řekla. Uvnitř.

„Merci.“

Ryan šlápl na dolní schůdek a skupina se o milimetr rozestoupila. Prokličkovali jsme mezi nimi a dávali pozor, abychom někomu nešlápli na ruku nebo na nohu. Cítila jsem, jak náš postup sleduje deset očí.

Nad domovními dveřmi zářila jediná červená žárovka. Ačkoliv byla veranda hodně vetchá, v karmínovém světle jsem viděla mezi stará prkna vložená nová. Někdo zryl půdu v okenním truhlíku a vedle ležel sáček semínek měsíčků. I když *Chez Tante Clémence* nikdy nedostane cenu za architekturu, očividně tu fungovala nějaká pečlivá ruka.

Vnitřek budovy odpovídal tomu, jak se jevila navenek. Levandulové dřevo, hrubé fresky na stěnách. Zvířata. Květiny. Západy slunce. Barvy jsem si pamatovala z obrázků malovaných temperou ve školních hodinách kreslení. Nábytek byl od Armády spásy, linoleum v každé místnosti jiné.

Ryan a já jsme přešli přední salonek, tvořený několika fotonovými pohovkami, minuli dřevěné schodiště nalevo a vstoupili do dlouhé, úzké chodby přímo proti průčelí domu. Dveře vedly po obou stranách do ložnic, ve všech byly otlučené prádelníky a čtyři až šest postelí či kavalců. V jedné jsem zahlédla stříbromodrý kužel světla z televize a uslyšela znělku seriálu *Zákon a pořádek*.

V polovině chodby jsme se ocitli u kuchyně. Za kuchyní bylo nalevo vidět jídelnu, napravo další dvě ložnice.

Feeney klečel v kuchyni a pomáhal dospívající napodobenině Metalliky rozebrat nebo poskládat reproduktor.

Jako afričtí chameleóni, kteří zelenají a pohupují se, aby napodobili listy, přebírají i poradci pro mládež vlastnosti svých klientů. Džínovina, ohony, maskáče, holínky. Maskování jim pomáhá splynout s obyvatelstvem.

Feeney ne. S brýlemi ze želvoviny a hustými bílými vlasy rozdělenými pěšinkou rovnou jako přistávací dráha mohl klidně splynout s davem v domově důchodců. Měl pletený kardigan, flanelovou košili a šedé tesilové kalhoty vytažené až ke kolenním jamkám.

Když uslyšel kroky, Feeney se otočil.

„Mohu vám nějak pomoci?“

Ryan mávnul plackou.

„Detektiv Andrew Ryan.“

„Já jsem Patrick Feeney. Vedu centrum.“

Feeney na mě pohlédl. Metallica rovněž. Napůl jsem očekávala, že všichni čtyři spustí *„Die, Die My Darling“* vysokými a přeskakujícími hlasy.

„Tempe Brennanová,“ představila jsem se.

Feeney třikrát kývl, spíš pro sebe než k nám. Za jeho zády nás chlapci pozorovali s výrazy sahajícími od zvědavosti až po nepřátelství.

Ve dveřích na druhé straně chodby se objevily dvě dívky. Obě měly spečené plavé vlasy a vypadaly, jako že jedí moc brambor. Jedna měla na sobě džínu a mikinu UBC, druhá selskou sukni spuštěnou nízko na boky. Vzhledem k jejím kilům to byla špatná volba.

Feeney se pracně zvedl. Metallica se jako jeden muž natáhla, aby mu pomohla. Přešel k nám, kráčel s nohama široko od sebe, jako by ho trápily hemoroidy.

„Co si přejete, detektive?“

„Hledáme mladou ženu jménem Chantale Specterová.“

„Stalo se něco?“

„Je Chantale tady?“ řekl Ryan.

„Proč?“

„To je jednoduchá otázka, Otče.“

Feeney se mírně naježil. Koutkem oka jsem viděla, jak selská sukně zmizela. Pár vteřin nato se domovní dveře otevřely, pak zavřely.

Vyklouzla jsem z kuchyně a spěchala do salonku. Oknem bylo vidět, že na schůdcích zůstali jen Mr. T. a socha. Selská sukně na ně mluvila. Po krátkém rozhovoru Mr.T. uhasil cigaretu a všichni tři zamířili na západ po de Maisonneuve. Počkala jsem, až se bezpečně vzdálí, pak jsem vyrazila za nimi.

Montreal Canadiens měli se svým počátečním ubytováním sakra smůlu. V sezoně 1909 až 1910 sídlilo vedení hokejového týmu ve Westmount Arena na křižovatce Ste-Catherine a Atwater. Když to tam do základů vyhořelo, vrátili se ke svým kořenům na východní konec města. Po dalším požáru dali dohromady Mont-Royal Arenu a chlapci tam proháněli puk další čtyři roky. Roku 1924 bylo přímo naproti starému domovskému ledu zbudováno Forum. Stavba trvala jen sto padesát devět dní a vyšla na 1,2 milionu dolarů. Při zahajovacím utkání *Canadiens* vyklepli Toronto St. Pats 7:1.

Hokej je v Kanadě posvátný. V průběhu let nabylo Forum aury posvátného místa. Čím víc Stanley Cupů, tím bylo svatější. Nicméně to přišlo. Vedení potřebovalo víc sedadel. Hráči potřebovali lepší šatny.

Tým sehrál ve Foru poslední utkání 11. března 1996. O čtyři dny později padesát tisíc Montrealanů vyrazilo na „stěhovací“ přehlídku. Tehdy, 15. března, se konalo zahajovací utkání v novém Molson Centre, které skončilo porážkou New York Rangers 4:2.

Možná to bylo poslední utkání, které ti volové vyhráli, říkala jsem si, když jsem spěchala po de Maisonneuve.

Staré Forum bylo už nějakou dobu prázdné, zapomenuté a opuštěné, bolák na západním okraji města. Roku 1998 zakoupil projekt Canderel Management, jako hlavního sponzora přivedl do správní rady Pepsi Colu a zahájil masivní kosmetické operace. O tři roky později byla budova znovu otevřena jako *Centre de divertissement du Forum Pepsi*, kterážto metafora změnila divácký sport v jídlo a zábavu.

Kde kdysi zevlovali z tribun fandové a kde se makléři a řidiči prali o pivo, tam nyní mladí lidé do třiceti let usrkávali vodku Smirnoff s ledem a hráli bowling. *Pepsi Forum Entertainment*

Centre obsahuje dvacet dva sálů multikina, elegantní vinotéku, restaurace, krytou horolezeckou stěnu a oltář s velkou obrazovkou, skládající hold starým dobrým časům.

Mr.T., socha a selská sukně zahnuli doleva na rue Lambert-Closse a vstoupili do Fora ze strany Ste-Catherine. Táhla jsem se deset metrů za nimi.

Protože bylo těžké nepřehlédnout bodliny vlasů sochy, stopovala jsem trojici mezi hrstkou kuželkářů a návštěvníků kina, hemžící se v hale. Sledovala jsem, jak bodliny stoupají eskalátorem do prvního patra a mizí v baru *U Jillian*. Následovala jsem je.

Stoly a boxy zaplnily pravou polovinu restaurace, nalevo byl bar. Ačkoliv tu jedlo jen několik málo hostů, všechny stoličky u baru byly plné a desítka pijáků postávala ve dvojicích a trojicích.

Když jsem vstoupila, trojka od Clémence mířila k mladé ženě na druhém konci baru. Měla na sobě černou krajkovou blůzu, dlouhé černé korále a černé rukavice bez prstů. Krajka, kterou měla sepnutý drdol na temeni, vypadala jako obrovský černý motýl, hřadující na její hlavě.

Byla to Chantale Specterová.

Když uviděla své přátele, usmála se, cukla palcem k muži po své levici a zakoulela očima.

Pohlédla jsem na objekt její nevole.

To není možné.

Je to tak.

Sáhla jsem po mobilu.

Ryan dorazil za pár minut.

„Kdo je ten magor s hlavou naleštěnou gelem?“

„Jeden reportér z Chicaga jménem Ollie Nordstern.“

„Co tady dělá?“

„Pije pivo.“

„Co dělá v Montrealu?“

„Možná se mě pokouší najít. Nordstern pracuje na článku o lidských právech. Mluvila jsem s ním v Guatemale a od té doby mě otravuje.“

„Otravuje tě?“

„Volá mi na mobil, nechává vzkazy v laboratoři.“

Ryan zíral na Chantale.

„To jí něco kape z oka?“

„Patrně tetování.“

„Co Nordsterna zajímá na Specterovic holce?“

„Možná je jeho kořist Chantale, ne já.“

„Nezdárná dcera velvyslance.“ Ryan luskl prsty. „Poukázka na Pulitzerovu cenu.“

Oba jsme hleděli na Chantale. Měla teď hlavy dohromady s kamarády, zády k Nordsternovi.

„Připravená?“

„Jdeme na to.“

Mr.T. měl přepnuto na ostražitost, palce zaháknuté za opaskem, řezáky zpracovávaly žvanec žvýkačky. Zahlédl nás asi na tři metry a upnul se na nás jako had, který chce uštknout. Ostatní se dál soustředili na svůj hovor. Nordstern se dál soustředil na Chantale.

Ryan udělal kolečko, zvedl zezadu Chantalín puřlitr a přičichl k obsahu.

Vřichni umlkli.

„Jistě máte všichni důkaz o tom, že jste plnoletí.“ Obdařil je Ryan otcovským úsměvem. Strážník-dobrák, který dohlíží na dětičky.

„Jděte do prdele,“ odtušil Mr.T. Na světle vypadal starší, než jsem odhadovala na verandě, patrně něco přes dvacet.

„Metalass?“ zeptala jsem se.

Zabloudil ke mně očima.

„Kalená ocel. A co vaše?“ Rychlostí kulometu zabubnoval dlaněmi o bar. Chantale mírně nadskočila.

„Používáte internetovou přezdívku Metalass?“

„Pěkný kozy.“

„Vím, že to míníte jako lichotku.“

„Možná bychom mohli někdy zajít na cappuccino.“ Mr.T. se poškrábal na hrudi a jeden koutek úst mu zvedl úšklebek.

„Jasně,“ řekla jsem. „Jakmile budete mít dovolené návštěvy, vykonám to jako službu veřejnosti.“

Nervózní zachichotání.

„Čemu se, kurva, směješ?“ Mr.T. se obrátil k selské sukni.

Ryan vklouzl za Mr.T. a zkroutil mu jednu paži za záda.

„Co ku...“

„Nezapomínejme na dobré chování.“ Hlas Strážníka Dobráka teď studil.

„Tohle je, kurva, policejní buzerace.“ Na krku Mr.T. pulzovala žilka. Když se pokusil ze sevření vyprostit, Ryan nasadil tlak směrem vzhůru.

Chantale udělala pohyb, jako by chtěla vstát. Položila jsem jí na každé rameno jednu ruku a posadila ji zpátky na barovou stoličku. Zblízka jsem viděla, že tetované slzy jsou falešné. Ta nejhořejší se na okraji odlepila a zkroutila.

Nordstern pozoroval dění bez výrazu.

„Má kolegyně položila oprávněnou otázku,“ řekl Ryan do ucha Mr.T. „Říkáme ti Mr.T., ale je nám to trapné. Připadáme si pak staře.“

Žádná odpověď.

Ryan zkroutil Mr.T. paži.

„Zkurvená policejní brutalita.“ Pronesl skrz zaťaté zuby.

„Snášíš to dobře.“

Nordstern začal skládat ubrousek na menší a ještě menší trojúhelníčky.

Další zakroucení.

„Metalass.“ Bylo to skoro zakňučení.

Dvojice vedle Nordsterna si vzala svá piva a vzdálila se.

„Pochybuj, že ti máma nechala zapsat Metalass do rodného listu,“ namítl Ryan.

„Pochybuj, že tvoje máma uměla číst a psát.“

Další zakroucení.

„Kurva!“

„Začínám být netrpělivý.“

„Vezmi si prášek.“

Ryan zakroutil silněji.

„Leon Hochmeister. Pust' mě, kurva.“

Ryan pustil Hochmeisterovu paži.

Hochmeister se ohnul a vyplivl žvýkačku na podlahu. Pak sebou škubl dozadu, zakroužil ramenem a třel si biceps.

„Musíš se naučit nějaká adjektiva, Leone. Zkus třeba některý z těch slovníkových softwarových programů.“

Hochmeister chtěl už z novu vyslovit to slovo na K, pak si to rozmyslel. Oči mu žhnuly. Rasputin s círem.

Ryan se obrátil k soše.

„A ty jsi?“

„Presley Iverson.“ Iverson měl na tváři výraz nechápavé zvědavosti.

Selská sukně.

„Antoinette Gaudreauová.“

„Mám to potěšení hovořit s Dirdoggym, Rambeauem, Bedheadem, Sexychaton nebo Cripertantem?“

„Křikloun,“ Iverson zakroužil dlaní v rámci sebe prezentace. „*Cri percant*. Pronikavý řev.“

„Velmi poetické.“

Z Iversonových úst se vynořila růžová bublina. Když praskla, začal zpracovávat bazuku k dalšímu kolu. Ryan pohlédl na Gaudreauovou.

„Já moc e-mail nepoužívám.“

„A když?“

Gaudreauová pokrčila rameny. „Sexychaton.“

„Děkuji, kotě.“

Gaudreauová vypadala asi tak sexy jako plejtvák myšok.

„Nemůžete sem, kurva, jen tak vletět a mlátit lidi.“
Hochmeister znovu nabýval sebejistoty.

„Leone, přesně to já *můžu*. A další věc, kterou můžu, je popadnout tě za tu tvou vychrtlou prdel a šoupnout do báně za napomáhání nezletilé k útěku. Myslíš, že by se tvoje jméno mohlo vyskytnout v nějakém zajímavém čtení?“

Leonovy prsty přestaly masírovat paži. Pohlédl na Chantale, pak nahoru na strop. Když se jeho brada opět spustila, třpytil se podél linie mezi čírem a čelem pot.

„O tý sračce my nic nevíme.“

„Jakápak je to sračka, Leone?“

„Ta sračka, co o ní mluví on.“

Koutkem oka jsem uviděla, jak Nordstern ztuhl.

„Který ‚on‘, Leone?“

Hochmeister naklonil hlavu směrem k Nordsternovi.

„Chantale taky ne.“ Cukl palcem na Nordsterna. „Ten hajzl je stejný psycho jako vy.“

„Pročpak to?“

„On si myslí že Chantale se kamarádí s nějakou holkou, co ji sejmuli v Guatemale.“

„Leone!“ zasyčela Chantale.

„To je trošku odlehlé od toho vašeho článku o lidských právech,“ řekla jsem Nordsternovi.

Nordsternovy oči se odloupily od ubrousku a pozvedly k mým.

„Možná.“

„Kde bydlíte, pane?“ zeptal se Ryan.

„Prosím.“ Nordstern zmuchlal ubrousek. „Neplýtvejte svým časem, ani mým. Mé informace a zdroje jsou přísně důvěrné.“

Nordstern hodil ubrousek na bar a pohlédl na mě.

„Pokud nenalezneme nějakou oboustranně prospěšnou možnost.“ Hlas měl tak uhlazený, až z něj kapala mastnota.

„Nevím, o čem mluvíte.“

Dlouho si mě prohlížel, než odpověděl.

„Vy nemáte tušení, co se tu vlastně děje.“

„Že by?“

„Jste tak vedle, že byste klidně mohla být stejně dobře na Ganymédovi.“ Nordstern vstal. „Nejste ani ve správné galaxii.“

„Když jsem se naposled dívala, byl Ganymédes ještě v Mléčné dráze.“

„To bylo dobré, paní doktorko.“ Reportér vyprázdnil sklenici a postavil ji na bar. „Ale já nemluví o astronomii.“

„O čem mluvíte?“

„O vraždě.“

„Čí?“

Zvedl obočí a zakýval ukazováčkem jako metronomem.

„Tajemství.“

„Proč?“ zeptala jsem se.

Znovu ten prst.

„Jako v hrobě.“

Uvědomila jsem si, že Nordstern je mírně opilý.

„Tajemství hrobu.“

Pokusil se zachovat si široký úsměv, ale ten slábl, jakoby z vlastní vůle.

„Jsem v St. Malo,“ řekl Nordstern Ryanovi.

Mně: „Zavolejte, až budete chtít znát řešení některých hrobových tajemství.“

Dívala jsem se, jak Nordstern míří ke dveřím. V polovině cesty se otočil a naznačil ústy ještě jedno slovo: „Ganymédes.“ Pak se dotkl dvěma prsty čela a zmizel ve dveřích.

„Ten pojebanec je cvok,“ pravil Hochmeister. „Až se příště sejdeme, roztrhnu mu prdel, že by tudy prošel Cape Breton.“

„Leone, tohle řeknu jen jednou. Jdi domů.“ Ryan zvedl ruku. „Ne, nebudu tak konkrétní.“ Namířil jedním prstem na Hochmeisterův nos. „Jdi pryč. Jdi hned a pak se s kamarády můžete celou noc dívat na reprízy Archieho Bunkera. Zůstaňte a čeká vás nocleh bez tkaniček a opasků.“

Iverson a Gaudreauová vystřelili ze svých stoliček, jako by byli na pérko. Hochmeister zlomek vteřiny zaváhal, pak zvedl zadek, samec alfa při ústupu paviánů. Když odešli, Ryan se obrátil k Chantale.

„Co chtěl Nordstern?“

„Tak se ten kokot jmenuje?“

Chantale zvedla své pivo. Ryan jí je vzal a zase je postavil na bar.

„Ollie Nordstern,“ řekla jsem já. „Je to reportér z *Chicago Tribune*.“

„Vážně?“

Dobrá otázka, pomyslela jsem si. Přijala jsem Mateovo vysvětlení a nikdy nepožádala o Nordsternovu legitimaci.

„Na co se ptal?“

„Jaké mám plány na prázdniny.“

„Chantale, myslím, že si neuvědomuješ, jak *vážná* je tvoje situace. Jsi v podmínce. Soudce tě může šoupnout rovnou zpátky do vězení.“

Chantale upřeně hleděla do svého klína. Černé pramínky spadaly kolem mrtvolně bledé tváře a skrývaly vše až na špičku nosu.

„Neslyším tě, Chantale.“

„Chtěl vědět, jak to bylo s těmi mrtvými dívkami.“

„S těmi, o kterých jsem se zmiňovala ve věznici?“

Kývla a krajkový motýl poskočil.

Rozpomněla jsem se na Nordsternovu podivnou otázku ve štábu FAFG.

„Během našeho rozhovoru se Nordstern ptal na případ ze septiku,“ řekla jsem Ryanovi.

„Jak se o tom dozvěděl?“

„Nemám zdání.“

Znovu nám oběma vytanula tatáž myšlenka: měl Nordstern podezření na nějaký spojovací článek Specter-Paraíso?

Obrátila jsem se zpět k Chantale.

„Jak tě Nordstern našel?“

„Jak to mám sakra vědět? Nejspíš coural kolem našeho domu.“

„A sledoval tě do Tim Hortons.“

„Takhle jste mě našli?“

„Viděla jsi ho někdy dřív, nebo až dnes večer?“

„Scházeli jsme se potají na fotbale.“

„Chantale?“

„Ne.“

„Na co ještě se vyptával?“

Neodpověděla.

„Chantale?“

Velvyslancova dcera vzhledla, hněv stáhl její rysy do studené a tvrdé verze tváře malé holčičky na fotce z velvyslanectví.

„Na mého otce,“ řekla roztřeseným hlasem. „Na mého proslulého, geniálního, zatraceného otce. Nejde o mě. O mě nejde nikdy.“

Chantale sáhla do vyšívané kabelky, zavěšené diagonálně přes hrudník, vyndala tmavé brýle a nasadila si je. Na obou sklech naskočila znetvořená verze mého obličej, dvě Tempe z poutového domu smíchu, obě se stejně zmateným výrazem na tváři.

Ryan hodil na bar dva dolary.

„Tvoje matka si dělá starosti. Můžeme si promluvit zítra.“

Chantale se nechala vyvést z restaurace, sjela s námi po eskalátoru dolů a přešla halu. Když jsme se blížili ke skleněným dveřím vedoucím na Ste-Catherine, Ryan zachytil můj pohled a ukázal na vinotéku SAQ. U vchodu stál Ollie Nordstern a okázale studoval výběr francouzských chardonnay.

„Co myslíš?“ zeptala jsem se.

„U CIA tohohle chlapa budoucnost rozhodně nečeká. Podíváme se, jestli nás bude sledovat.“

Ryan a já jsme hnali Chantale ze dveří a za roh. Zakoulela očima, jak měla ve zvyku, ale neřekla nic.

Nordstern vyšel na chodník dvacet sekund po nás, rozhlédl se a spěšně vyrazil na západ. Na Atwater změnil směr a udělal čelem vzad.

Dívala jsem se, jak zastavuje na Lambert-Closse, zahýbá doleva k hoře, doprava směrem k Cabot Square. Moje oči se pohybovaly spolu s jeho očima, pak ho minuly a pokračovaly přes křižovatku. Tehdy jsem uviděla muže v baseballové čapce. Kráčel směrem k Nordsternovi, devítimilimetrový luger zvednutý u pasu.

Co následovalo, bylo devadesát kaleidoskopických sekund, které mi připadaly jako trojnásobná věčnost.

„Ryane!“ Ukázala jsem na pistolníka.

Ryan vytasil pistoli. Srazila jsem Chantale na kolena, dřepla si vedle ní.

„Policie!“ zařval Ryan. „Všichni k zemi! *Par terre!*“

Pistolník se dostal na vzdálenost půldruhého metru, natáhl paži a zamířil devítku na Nordsternovu hrud’.

Nějaká žena zaječela.

„Zbraň! *Arme a feu!*“ Ta slova se valila po Ste-Catherine jako míč odkopnutý při fotbale do autu.

Další výkřik.

Vzduch prořaly dvě exploze. Nordstern odlétl pozadu, košile mu potemněla dvojicí rudých květů.

Na ulici bylo asi patnáct lidí. Většina jich padla na kolena. Jiní pelášili do Fora. Někáký muž popadl dítě a ovinul se kolem něj jako armadillo. Tlumený nářek holčičky přispěl ke všeobecnému blázinci.

Auta zastavovala u obrubníku. Jiná se hnala dál. Křižovatka se vyprázdnila.

Střelec stál s rozkročenýma nohama, kolena lehce pokrčená, lugerem opisoval široké oblouky před svým tělem. Zleva doprava. Zprava doleva. Byl asi čtyři a půl metru ode mě, ale slyšela jsem jeho dech, viděla jeho oči pod námořnicky modrým kšiletem.

Ryan dřepěl za taxíkem zaparkovaným na Lambert-Closse, zbraň zaměřenou na střelce držel oběma rukama. Ze své strany jsem neviděla jeho pohyby.

„*Arretez!* Ani hnout!“

Tmavá hlaveň se mihla obloukem a zamířila na Ryanovu hlavu. Střelcův prst na spoušti se pohnul. Zadržela jsem dech. Ryan nestřílel ze strachu, aby nezranil nevinného kolemjdoucího. Střelec by takovými zábranami asi netrpěl.

„Odhoď zbraň! *Mettez votre arme par terre!*“ křikl Ryan.

Na střelcově tváři se neobjevilo nic.

O blok dál se ozval klakson auta. Nade mnou přeskočila na semaforu oranžová namísto zelené.

Ryan opakoval svůj povel.

Červená místo oranžové.

V dálce siréna. Druhá. Třetí.

Střelec se napjal. Udělal dva kroky dozadu, sklonil se k ženě schoulené na chodníku, zbraň stále zaměřenou na Ryanovu tvář. Žena přitiskla hlavu k chodníku a skryla si ji oběma pažemi.

„Nezabíjejte mě. Mám dítě.“ Hlas ženy byl zpanikařený hrůzou.

Střelec ji popadl za sako a vlekl po betonu.

Ryan vypálil.

Střelcovo tělo sebou škublo. Pustil ženu a chytil se za pravé rameno. Po košili se mu rozpíjela krev.

Střelec se napřímil, zvedl lugera a vypálil čtyři rány. Kulky pinkaly o zeď nad námi. Úlomky cihel nám pršely na hlavy.

„Ach Bože. Ach ne.“ Hlas Chantale byl vysoký a chvějivý.

Ryan vypálil nanovo.

Žena zavřískla, jak na ni střelec dopadl. Uslyšela jsem, jak lebka udeřila o chodník, luger s rachotem odletěl a pak spadl z obrubníku. Žena ležla po chodníku rychle pryč.

Žena vzlykala. Dítě křičelo. Jinak ticho. Nikdo nepromluvil. Nikdo se nehýbal.

Sirény sílily a slévaly se do řvoucího sboru. Hlídkové vozy se sjížděly ze všech směrů, pneumatiky skřípaly, světla blikala, vysílačky praskaly.

Ryan vstal, zbraň namířenou k obloze. Dívala jsem se, jak sahá pro odznak.

Slyšela jsem, jak vedle mě Chantale několikrát nejistě nabrala dech. Podívala jsem se na ni. Brada se jí třásla a obě tváře se leskly. Natáhla jsem se a pohladila ji po vlasech.

„Je po všem.“ Vlastní hlas mi zněl cize. „Nic se ti nestalo.“

Chantale vzhlédla. Na obličeji jí zůstaly jen dvě tetované slzy.

„Vážně?“

Objala jsem ji kolem ramen. Zhroutila se na mě a nehlasně se rozplakala.

Stejně jako ráno po přepadení v Sololá jsem procitla s nejasně zformovaným pocitem děsu. V okamžiku se mi ta scéna znovu odehrávala před očima. Znovu jsem prožívala explozi Nordsternovy hrudi. Slyšela jsem výstřel z Ryanovy zbraně. Viděla jsem střelcovu bezvládné tělo, krev prýšící na chodník. Ačkoliv mi oficiálně nikdo nic neřekl, byla jsem si jista, že oba muži jsou mrtví.

Třela jsem si dlaněmi obličej nahoru a dolů, pak jsem zavřela oči a přetáhla si deku přes hlavu. Copak to zabíjení neskončí?

V duchu jsem viděla Chantale, líce zbrázděné slzami a tělo ztuhlé hrůzou. Projel mnou třas při pomýšlení, jak málo chybělo, abychom ona i já byly zraněny nebo zabity. Jak bych to řekla její matce?

Představovala jsem si, jak by byla Katy zničená, kdyby někdo přinesl zprávu o mé smrti. Díky Bohu, že to nebude nutné.

Rozpomněla jsem se na Nordsterna v Guatemale a v baru *U Julian* pár minut před smrtí. Pocítila jsem závan lítosti. Neměla jsem toho člověka ráda, nebyla jsem k němu vlídná. Ale nikdy jsem si nepředstavovala jeho smrt.

Smrt.

Ježíšikriste! Co Nordstern objevil? Co bylo tak velké, aby ho kvůli tomu zastřelili uprostřed Montrealské ulice?

Moje myšlenky se vrátily zpět k Chantale. Jaký dopad na ni budou tyhle události mít? Existuje tolik směrů, jimiž se utrápená adolescentka může ubírat. Pokání? Útěk? Únik prostřednictvím drog?

Ačkoliv zvenčí působila tvrdě, měla jsem tušení, že její nitro je křehké jako motýlí křídla. V duchu jsem si přísahala, že budu stát při ní, ať to ocení nebo ne. Odhodila jsem přikrývky a zamířila do sprchy.

Léto, které zavládlo tak nečekaně, přes noc uteklo. Vyjela jsem z garáže do vytrvalého mrholení a teploty kolem pěti stupňů Celsia. *C'est la vie québécoise*.

Ranní schůze personálu byla milosrdně krátká a nevyprodukovala žádné antropologické případy. Následující hodinu jsem strávila řezáním segmentů gumy na správně dlouhé kousky a jejich lepení k Susannině replice paraíské lebky. Až na trochu lesku a jemného vrstvení vypadal její model docela jako živý.

V deset dopoledne už jsem seděla u monitoru v *Imagerie*, sekci, která má na starosti fotografie a počítačové podobizny. Lucien, guru naší grafiky, stavěl paraíský model před videokameru, když vstoupil Ryan.

„Co to z té lebky všude trčí?“

„Značky síly vrstvy tkáně.“

„Samozřejmě.“

„Každá značka ukazuje, kolik masa bylo v tom kterém konkrétním bodě na obličejí nebo lebce,“ vmísil se Lucien. „Doktorka Brennanová je nařezala pomocí standardů mongoloidní ženy. Je to tak?“

Přikývla jsem.

„Takových obličejových reprodukcí už jsme dělali kupy.“ Nastavil světlo. „Ačkoliv tohle je poprvé s plastickou lebkou.“

Kupy?

„Nechte mě hádat. Kamera zachytí podobu, vyšle ji do počítače a vy spojíte tečky.“

Ryan dokázal formulovat složité věci tak, že zněly jednoduše jako pro děti z mateřské školy.

„Je to trošičku komplikovanější. Ale ano, jakmile nakreslím obličejové kontury pomocí značek, vyberu rysy obličeje z programové databáze, najdu ty, co nejlépe zapadnou, a nalepím je tam.“

„Tuhle techniku jste použili na jedno tělo ze Síly vnitřního života?“

Ryan mluvil o případu, na kterém jsme on a já pracovali před několika lety. Mnozí studenti z McGillovy univerzity byli zverbováni do ujeté sekty, kterou vedl sociopat trpící bludem nesmrtnosti. Když se v mělkém hrobě poblíž jihokarolinské

komuny, kde skupina žila, našlo tělo, Lucien a já jsme vyrobili skicu, aby se dalo určit, že ostatky patří pohřešované studentce.

„Ano. Copak je s Chantale?“

„Soudce souhlasil s tím, že jí dá ještě jednu šanci v domácím vězení.“

Včera večer, zatímco Ryan zůstal, aby vysvětlil tu střelbu, jsem já odvezla Chantale domů. Dnes ráno provedl kontrolu, aby měl jistotu, že tam ještě je.

„Myslíš, že bude mamka dávat lepší pozor?“ zeptala jsem se.

„Mám podezření, že Manuel Noriega si užívá větší volnosti, než v kolik může Chantale doufat v blízké budoucnosti.“

„Včera večer byla hodně zkroušená,“ řekla jsem.

„To chování ‚jděte do prdele a mně dejte pokoj‘ rozhodně polevilo.“

„Jak se vede?“ zeptala jsem se, když jsem si všimla napětí v jeho tváři.

V Montrealu je povinné interní vyšetřování po každé policejní přestřelce. Aby se zachovala nestrannost, sekce oddělení vražd CUM vyšetřuje střelbu strážníku SQ a SQ zase vyšetřuje incidenty, na nichž se podílí CUM. Když jsem odjížděla s Chantale, viděla jsem, jak Ryan předává svou zbraň policistovi z CUM.

Ryan pokrčil rameny. „Dva mrtví v akci. Jeden byl můj.“

„Byla to dobrá střela, Ryane. Oni to vědí.“

„Udělal jsem ze Ste-Catherine druhý O.K. Corral.“

„Ten chlap zabil Nordsterna a chystal se vzít rukojmí.“

„Předvolali tě?“

„Ještě ne.“

„Máš se na co těšit.“

„Řeknu jim přesně, co se odehrálo. Znáš totožnost střelce?“

„Carlos Vicente. Měl guatemalský pas.“

„Ten blbec si vzal do akce pas?“

Ryan zavrtěl hlavou. „Klíč z Days Inn na Guy. Zpřevraceli jsme pokoj, pas našli v tašce.“

„To na profíka nevypadá.“

„Taky jsme našli dva tisíce amerických dolarů a letenku do Phoenixu.“

„Ještě něco?“

„Špinavé trenky.“

Zpražila jsem ho pohledem.

„Volal jsem Galianovi. Nic mu nenaskočilo, když si vyjel na počítači Vincentovo jméno, ale bude hledat hlouběji.“

„A co Nordstern?“

„S tou Pulitzerovou cenou to nevypadá dobře.“

Další pohled.

„Teď mám namířeno do hotelu St. Malo. Protože Nordstern byl tvůj hoch, říkal jsem si, že by ses třeba ráda připojila.“

„Potřebuju dokončit tuhle rekonstrukci.“

„Já to zvládnou, paní doktorko.“ Lucien mluvil jako náhradník středoškolského fotbalového týmu.

Asi jsem se zatvářila skepticky.

„Nechte to na mně.“ Prosím, trenére. Pošlete mě na hřiště.

Proč ne? Kdyby Lucienova skica nevypadala jaksepatří, vždycky si můžu pořídit vlastní.

„Tak fajn. Udělejte kompletní frontálku. Nevnucujte žádné rysy. Musíte se ujistit, že zapadají do architektury kostí.“

„Allons-y,“ řekl Ryan.

„Allons-y.“ Jdeme.

St. Malo byl maličkatý hotel na du Fort, přibližně šest bloků východně od Pepsi Forum.

Majitel byl vysoký a kostnatý muž s toulavým levým okem a pletí barvy včerejšího čaje. Ačkoliv naší návštěvou nebyl nijak nadšen, Ryanův odznak ho podnítil k tomu, aby udělal, co se patří.

Nordsternův pokoj byl velikosti cely a měl zhruba stejné vlastnosti. Čistý, funkční, bez ozdob. Inventarizaci věcí jsem zvládla za tři sekundy.

Železná postel. Otlučená skříň. Otlučení prádelník. Otlučení noční stolek. Gideonova bible. Žádný osobní předmět na dohled. Nic v zásuvkách ani ve skříni.

Koupelna vypadala trochu zabydleněji. Kartáček na zuby. Hřeben. Jednorázový holicí strojek. Gillette Cool Wave na citlivou pleť. Dippity-Do Sport gel. Hotelové mýdlo.

„Žádný šampon,“ všimla jsem si, když Ryan odhrnul perem sprchový závěs.

„Kdo potřebuje šampon, když máš Dippity-Do?“

Vrátili jsme se do ložnice.
 „Hoch cestoval nalehko,“ Ryan vytáhl zpod postele hokejovou tašku.
 „Ale obratně. Věděl, jak splynout s domorodci.“
 „To je sportovní taška.“
 „To je hokejová taška.“
 „NHL má jižně od hranic čtyřiadvacet poboček.“
 „Americkou módu hokej nepoznamenal.“
 „Váš národ má v hlavách seno.“
 „Otevřeš tu tašku?“
 Dívala jsem se, jak Ryan vyndal několik košil a jedny khaki kalhoty.
 „Trenýrkář.“
 Palcem a ukazováčkem vytáhl trenýrky, pak sáhl ještě jednou a vytáhl pas.
 „Americký.“
 „Podíváme se.“
 Ryan pas prolistoval, pak mi ho podal.
 Nordstern neměl nejlepší den na vlasy, když se ta fotka pořizovala. Nevypadal ani moc vyspale. Plet' měl bledou a pokožka pod očima se zdála tmavá a napuchlá.
 Znovu jsem pocítila vlnu lítosti. I když jsem Nordsterna neměla ráda, nikdy bych mu nepřála takový konec. Dívala jsem se na jeho majetek, důkaz přerušného života. V duchu jsem se ptala, zda měl Nordstern manželku nebo přítelkyni. Děti. Kdo je zpraví o jeho smrti?
 „Musel si zažádat o pas před zjevením Dippity-Do,“ řekl Ryan.
 „Vydali ho vloni.“ Četla jsem dál. „Nordstern se narodil v Chicagu 17. 7. 1966. Ježíšmarjá, já myslela, že mu ještě není třicet.“
 „To ten gel. Ubírá roky.“
 „Už se na ten vlasový gel vykašli.“
 Ryan ve skutečnosti Nordsternovu smrt nezlehčoval. Pomocí policejního humoru oslaboval napětí. Sama jsem to dělala taky. Jeho pošklebky mi ale začínaly jít na nervy.
 Ryan vytáhl čtyři knihy. Všechny byly známé. *Guatemala – nepotrestaná vražda; Las Massacres en Rabinal; Státní násilí v Guatemale – 1960 – 1999; Guatemala – už nikdy.*

„Možná ten Nordstern skutečně připravoval dílo o lidských právech,“ řekla jsem.

Ryan otevřel kapsu na zip.

„Safra.“

Vylovil letenku, klíč a spirálový blok. Čekala jsem, až prověří letenku.

„Přiletěl do Montrealu minulý čtvrtek s American Airlines.“

„Dvanáct padesát sedm přes Miami?“

„Jo.“

„Tím jsme letěla i já s paní Specterovou.“

„Nevidělas ho?“

„Seděly jsme vpředu. Nastoupily poslední a první vystoupily.

Při přestupu jsme čekaly v salonku VIP.“

„Možná tě Nordstern opravdu stopoval.“

„Anebo možná sledoval velvyslancovu ženu.“

„Dobrá myšlenka.“

„Zpáteční letenka?“

Ryan kývl. „Datum zpátečního letu nestanoven.“

Zatímco Ryan prohlížel klíč, zadívala jsem se na Nordsternovo vlastnictví. Ten člověk očividně očekával, že se do St. Malo vrátí. Uvědomil si nebezpečí, ve kterém se ocitl? Zvažoval možnost náhlé smrti?

Ryan zvedl klíč. Plastiková visačka identifikovala jeho majitele jako Hotel Todos Santos na Calle 12 v Zóně 1.

„Takže Nordstern se vracel do Guatemaly,“ řekla jsem.

Když Ryan otevřel blok, vypadla na podlahu čtvercová bílá obálka. Podle zvuku jsem poznala, co je uvnitř.

Zvedla jsem obálku a na dlaň mi vyklouzl kompaktní disk. Na improvizované nálepce bylo napsáno pět písmen: SCELL.

„Co je, ksakru, scell?“ zeptal se Ryan.

„Punk rock?“ Ještě pořád mě znepokojovala má neznalost dotyčného žánru.

„Žhavý rock?“

„Možná je to nějaký španělský kód.“ Znělo to divně, už když jsem to vyslovila.

„Skelet?“ navrhl Ryan.

„S dvěma L?“

„Možná ten chlap neuměl pravopis.“

„Byl to novinář.“
 „Mobilní telefon?“
 „S?“
 Oba jsme to jméno vyslovili naráz.
 „Specter.“
 „Ježíšmarjá, myslíš, že Nordstern napíchl holce mobil?“
 Rozpomněla jsem se na Chantalinu matku s migrénou.
 „Postřehl jsi odkaz paní Specterové na manželovy hříčky?“
 „Myslíš, že mužíček má problém se zipem?“
 „Možná se Nordstern vůbec nezajímá o Chantale.“
 „Používal ji jako návnadu na větší rybu?“
 „Možná zrovna to měl Nordstern na mysli, když říkal, že jsem vedle.“
 „Záletný velvyslanec není nijak velká trefa.“
 „Ne. To není,“ souhlasila jsem.
 „Nezdá se, že by to stačilo na odprásknutí chlapa.“
 „A co ten chlup z velvyslancova mazlíčka, co se najde v džínách oběti vraždy?“
 „Pětadvacetikilový pstruh.“
 „Do prdele.“
 „Copak?“
 „Zrovna jsem si na něco vzpomněla.“
 Ryan mě obdařil gestem ‚ven s tím‘.
 „Říkala jsem ti, že cestou do Chupan Ya se střílelo na dva členy našeho týmu.“
 „Ano.“
 „Carlos zemřel, Molly přežila.“
 „Jak je na tom?“
 „Její doktoři předpovídají úplné uzdravení. Vrátila se do Minnesoty, ale Mateo a já jsme ji navštívili v nemocnici v Sololá, než jsem odlétala z Guatemaly. Vzpomínky měla nejasné, ale domnívala se, že slyšela, jak útočníci mluvili o nějakém inspektorovi. Mateo a já jsme se dohadovali, že možná říkali Specter.“
 „Moby, kurva, Dick.“
 Vsunula jsem cédéčko zpátky do pouzdra.
 Když jsem vzhledla, upíral na mě Ryan oči. Neusmívaly se.
 „Copak?“ zeptala jsem se.

„Proč chicagský reportér sledoval lidi v Montrealu na základě nějaké historky z Guatemaly? Uvažuj o tom.“

Uvažovala jsem.

„Nordstern šel po něčem tak horkém, že ho kvůli tomu zavraždili v cizí zemi.“

O tom jsem uvažovala rozhodně.

„Dávej si bacha, Brennanová. Tihle lidé byli ochotni odprásknout Nordsterna. Jsou nemilosrdní. U toho nezůstanou.“

Cítila jsem, jak mi na pažích naskakuje husí kůže. Okamžik pomínul. Ryan se usmál, vrátil se k policejnímu vtipkování.

„Řeknu Galianovi, aby si dal bacha na Todos Santos,“ řekl Ryan.

„Taky doporučuju, aby ses pořádně obul do Spectera, než dokončím reprodukci obličeje. Pak si přehrajeme to cédéčko, přečteme Nordsternův zápisník a získáme nějakou představu o tom, co měl za lubem.“

Ryanův úsměv se rozšířil.

„Krucí. Tak ty řeči jsou pravda.“

„Jaké řeči?“ zeptala jsem se.

„Že jsi mozek operace.“

Odolala jsem nutkání kopnout ho do kotníku.

Telefon se ozval, když jsem ještě setřásala déšť z deštníku. Hlas na druhém konci byl ten poslední, který jsem toužila slyšet. Pozvala jsem jeho majitele do své kanceláře s nadšením, které si vyhrazuji pro auditory z berňáku, příslušníky Ku-Klux-Klanu a islámské fundamentalisty.

Sergeant-détective Luc Claudel se objevil během několika minut, záda tuhá, tvář staženou do obvyklého výrazu opovržení. Vstala jsem, ale zůstala za svým psacím stolem.

„*Bonjour, monsieur Claudel. Comment ca va?*“

Pozdrav jsem neočekávala. Nezklamal mě.

„Musím položit několik otázek.“

Claudel na mě hleděl jako na nepříjemnou nezbytnost, kterýžto status mi mrzutě dopřával následně po mém přínosu do úspěšného vyřešení četných případů vražd přidělených CUM. Claudelovo

chování vůči mně bylo vždy chladné, rezervované a rigidně frankofonní. Že použil angličtinu, to mě překvapilo.

„Prosím, posad'te se,“ řekla jsem.

Claudél usedl.

Sedla jsem si taky.

Claudél položil na můj stůl magnetofon.

„Tento rozhovor bude zaznamenán.“

Samozřejmě nemám žádné námitky, ty arogantní kokote s jestřábím ksichem.

„Beze všeho,“ řekla jsem.

Claudél zapnul přehrávač, udal čas a datum a označil přítomné.

„Směřuji výslech ke včerejší večerní přestřelce.“

Sláva nazdar výletu. Čekala jsem.

„Byla jste přítomna?“

„Ano.“

„Měla jste zřetelný výhled na události, k nimž došlo?“

„Měla.“

„Slyšela jste slova, která padla mezi detektivem Andrew Ryanem a jeho terčem?“

Terčem?

„Slyšela.“

Claudél upíral oči na nějaký bod v půli cesty mezi námi.

„Byl ten muž ozbrojen?“

„Měl devítimilimetrový luger.“

„Naznačil ten muž, že má v úmyslu vypálit ze své střelné zbraně?“

„Ten hajzl zastřelil Nordsterna a obrátil zbraň proti Ryanovi.“

„Prosím. Nepředbíhejte mě.“

Vzdušný prostor mezi mými stoličkami se zmenšil na nulu.

„Po střelbě na Olafa Nordsterna, nařídil lieutenant-déetective Ryan střelci, aby odhodil zbraň?“

„Nejednou.“

„Uposlechl střelec?“

„Popadl nějakou ženu, která se krčila na chodníku. Požádala, aby ji omluvil z důvodu rodičovských povinností, ale mám zato, že nehodlal jejímu požadavku vyhovět.“

Claudelova obočí nad očima vytvořila V.

„Paní doktorko Brennanová, hodlám vás znovu požádat, abyste mi dovolila udělat to po mém.“

Jen klid.

„Pokusil se střelec vzít rukojmí?“

„Ano.“

„Byl podle vašeho názoru tento rukojmí v jasném a trvajícím ohrožení?“

„Kdyby Ryan nejednal, dalo by se očekávat, že by rukojmí – žena žila ještě asi tak tři minuty.“

„Když lieutenant-detective Ryan vypálil ze své zbraně, opětoval střelec palbu?“

„Málem postříkal Forum mou kůrou mozkovou.“

Claudelovy rty se stiskly do tvrdé a tenké čáry. Vdechl, vydechl tvrdým, staženým chrípím.

„Proč jste byla ve Foru, paní doktorko Brennanová?“

„Hledala jsem dceru jedné přítelkyně.“

„Byla jste tam úředně?“

„Ne.“

„Proč byl ve Foru detektiv Ryan?“

Co se to tu děje? Tyhle otázky už Ryan bezpochyby zodpověděl.

„Přišel na schůzku se mnou.“

Konečně se jestřábí oči zaostřily do mých.

„Byl tam detektiv Ryan úředně?“

„Mě se neptejte.“

Claudel a já jsme se na sebe škaredili jako zápasníci při wrestlingu.

„Jednal podle vašeho názoru Andrew Ryan správně, když vystřelil na Carlose Vicenteho?“

„Byl učiněná pusinka.“

Claudel vstal.

„Děkuji vám.“

„To je všechno?“

„To je prozatím vše.“

Claudel vypnul přehrávač a strčil ho do kapsy.

„Bonjour, madame.“

Jako obvykle mě Claudel zanechal tak rozzlobenou, až jsem se bála, abych neutrpěla embolií. Abych se vzpamatovala, vyšla jsem

do haly, koupila si dietní colu a vrátila se do své kanceláře. Opřela jsem si nohy o okenní parapet, vypila colu a snědla tuňákový sendvič a čokoládové sušenky, které jsem si přinesla z domova.

Dvanáct pater pode mnou plul po zamlžené řece Sv. Vavřince nákladní člun. Malé nákladňáky rozstříkovaly vodu z okrajů mostu Jacquese Cartiera. Auta klouzala po lesklém asfaltu, od pneumatik se jim zvedaly brázdy pouličního deště. Chodci pelášili s hlavami skloněnými, deštníky pestře poskakovaly v promáčeném světě.

Má dcera a já jsme se usmívaly z pláže na karolinském pobřeží. Jiné místo. Jiná doba. Šťastný okamžik. Při poslední sušence už jsem přesvědčila sama sebe, že Claudelova stručnost je dobré znamení. Kdyby existovaly nějaké obavy o Ryanovo jednání, rozhovor by byl mnohem vleklejší.

Rozhodně.

Krátký je dobrý.

Podívala jsem se na hodinky. Dvacet minut po jedné. Čas zkontrolovat Lucienovu podobiznu.

Naházela jsem odpadky do koše, z toho dvakrát zaskórovala, a zamířila do *Imagerie*.

Lucien byl na obědě, ale jeho rekonstrukce podoby zírala z obrazovky.

Jeden pohled a mé nově nalezené sebeovládání se roztříštilo na kousky jako přední sklo auta ve filmu se Schwarzeneggerem.

Patricia Eduardová se neusmívala. Ani se nemračila, ani neprojevovala překvapení. Na jednom obrázku jí tvář rámovaly dlouhé tmavé vlasy. Na jiném se vlasy kudrnatily v hustých, spirálovitých kučerách. Na třetím byla ostříhaná nakrátko.

Sotva jsem dýchala, když jsem procházela variace, jež Lucien vytvořil. S brýlemi, bez brýlí. Rovná obočí, vyklenutá obočí. Masité rty, tenké rty. Spadlá víčka, skrytá víčka. Ačkoliv se povrchní detaily měnily, anatomický rámec zůstával tentýž.

Vracela jsem se ke druhému z Lucienových dlouhovlasých portrétů, když vstoupil do oddělení.

„Co myslíte?“ Postavil na pult vedle mě láhev vody Evian.

„Můžete přidat ofinu?“

„Jasně.“

Posunula jsem si židli doleva. Lucien vklouzl k počítači a zapracoval s klávesami.

Ofina. Smíchal portrét.

„A co čepice?“

„Jaká?“

„Žokejská.“

Zapátral v databázi.

„Kdepak.“

„Něco s kšiletem.“

Našel čapku, nastavil velikost a přilepil ji.

Vybavila jsem si momentky Patricie Eduardové a rozpomněla se na odhodlání ve vážných a tmavých očích, když stála vedle svého koně.

Tvář, na kterou jsem teď hleděla, byla prázdná a bezvýrazná, naprogramovaná ratolest pixelů a bitů. Na tom nezáleželo. Byla to tvář dívky na koni.

Mozkem mi prolétly další vzpomínky. Nádrž plná splašků a lidských výkalů. Lebka, již prýští močůvka ze všech otvorů.

Drobounké kosti zachycené v tlejícím rukávu. Je to možné? Je možné, že tahle devatenáctiletá nemocniční zaměstnankyně, která milovala koně a vyrážela na večer do Zona Viva, skončila na tak děsivém místě posledního odpočinku?

Zírala jsem na Patricii Eduardovou. Viděla jsem utopená kořata. Viděla jsem Claudii de la Aldovou. Viděla jsem Chupan Ya.

Ty hajzle. Ty zatracenej, vražednej parchante.

„Co říkáte?“

Lucienův hlas mě přivedl nazpátek.

„Je to dobré.“ Násilím jsem zklidnila hlas. „Mnohem lepší, než bych to dokázala udělat já.“

„Vážně?“

„Vážně.“

Bylo to tak. Kdybych vytvořila tak oslnivou podobu, byla bych pochybovala o vlastní nezaujatosti. Lucien Patricii Eduardovou nikdy neviděl, ani o ní neslyšel.

„Prosím, vytiskněte několik kopií.“

„Přinesu vám je do kanceláře.“

„Díky.“

„Detective Galiano.“

„Tady Tempe.“

„Ay, *buenos días*. To jsem rád, že jste mě zastihla. Hernández a já jsme byli zrovna na odchodu.“

„V tom septiku to byla Patricia Eduardová.“

„Žádné pochybnosti?“

„Žádné.“

„Rekonstrukce obličeje?“

„Pasuje přesně.“

Ticho.

„Nejspíš to byla špatná volba výrazů,“ řekla jsem. „Na každý pád, náš grafický specialista udělal portrét naslepo. Ani Patriciina matka by tu věc nedokázala odlišit od školní fotografie.“

„Dios mío.“

„Odfaxuju vám kopii.“

Z Guatemaly se na sever valilo ticho. Pak Galiano řekl: „Ještě pořád vyslyšíme Miguele Gutiérreze.“

„De la Aldova zahradníka.“

„Cerote.“ Blbec.

„Chápu to tak, že není žádná hvězda. Co vypovídá?“

„Zhuštěná verze je, že se zafixoval na Claudii a začal ji stopovat. Trávil noci v zaparkovaném autě pod oknem její ložnice.“

„No hurá. Kukačka.“

„Nakonec se Gutiérrez odhodlal k činu. Tvrdí, že oběť byla vstřícná.“

„Patrně byla příliš mladá, než aby věděla, jak ho odmítnout, aby ho neurazila.“

„Čtrnáctého července zajel k muzeu a navrhl jí svezení domů. Claudia přijala. Cestou ji požádal, aby mu něco vysvětlila o troskách Kaminaluyú. Souhlasila. Jak tam byli, zajel na tu zadní cestu a skočil na ni. Claudia se bránila, všechno se vymklo z ruky. Když ji uškrtl, skutálel tělo do *barranca*. Zbytek je známý.“

„To Gutiérrez telefonoval señoře de la Aldové?“

„Ano. Měl noční návštěvu z nebes.“

„Anděla?“

„Ariel osobně. Řekl Gutiérrezovi, že to pokazil, doporučil růženec a zpověď.“

„Ježíšmarjá.“

„Myslím, že Nejvyšší s tím nemá nic společného.“

„Zjistili jste něco, co by spojovalo Gutiérreze s Patricií Eduardovou?“

„Nada.“

„S Paraísem?“

„Zatím ne. Ted' budeme mnohem pilněji zpracovávat ty anděly.“

Okamžik jsem uvažovala.

„Ty chlupy spojují Patricii s kocourem Specterových.“

„Na tom taky pracujeme.“

„Ryan se snaží vyhrabat něco o velvyslanci.“

„Požádal jsem ho o to, ale nejsem moc optimistický.“

„Diplomatická železná opona?“

„Jako proniknout do CIA.“

Po chvíli mlčení Galiano řekl: „Ryan nás pořád bombarduje kvůli Nordsternovi.“

„Budeme vědět víc, až projdeme jeho poznámky.“

„S Hernándezem jsme zkonfiskovali laptop, když jsme prohledávali jeho pokoj v Todos Santos.“

„Něco užitečného?“

„Dám vám vědět, až rozlouskneme heslo.“

„V tom je dobrý Ryan. Poslouchejte, Galiano. Chci vám pomoci.“

„To bych rád.“ Slyšela jsem, jak se zhluboka nadechl. Když znovu promluvil, zněl jeho hlas chraplavěji. „Ty mrtvé mě straší, Tempe. Claudia. Patricia. Ty dívky byly ve věku mého syna Alejandra. To není věk umírání.“

„Díaz bude pěníť, jestli se doslechne o těch skenech CT.“

„Koupíme mu polárku.“ Melancholie byla pryč.

„Tady jsem hotová. Je na čase znovu se soustředit na Chupan Ya. Kdybych mohla také pomoci dostat vraha Patricie Eduardové, zemřu jako šťastná žena.“

„Ne na mém písečku.“

„Platí.“

„Ironie, co?“ zeptal se.

„Copak to?“

„Celé jméno toho pošuka.“

Chvilíčku mi to nedocházelo.

„Miguel Angel Gutiérrez,“ řekla jsem.

„Provinilé id může dát člověku co proto.“

Dokončila jsem zprávy o scvrklé hlavě a údů zbaveném torzu a informovala LaManche o svých plánech na návrat do Guatemaly. Řekl mi, že klidně, a popřál všechno nejlepší.

Ryan přijel, když jsem dokončovala zařizování u Delta Airlines. Počkal, zatímco jsem požadovala sedadlo do uličky, pak mi vypáčil z ruky sluchátko.

„Bonjour, mademoiselle. Comment ca va?“

Hrábla jsem po telefonu. Po *svém* telefonu. Ryan o krok ucouvl a usmál se.

„*Mais, oui*,“ předl. „Ale mluvím anglicky.“

Zkroutila jsem prsty v gestu ‚dej to sem‘. Ryan se natáhl a uchopil mou ruku do své volné.

„Vlastně ne. Ale vaše práce, *ta* je tedy obtížná,“ říkal hlasem, z něžž číselo pochopení. „Já bych si zdaleka nedokázal udržet přehled o všech těch letech a letových řádech.“

Neuvěřitelné. Ten chlap nasazuje šarm na rezervační agentku na předměstí Atlanty! Oči se mi obrátily ne v sloup, ale takřka o třistašedesát stupňů.

„Montreal.“

A ten zajíc se ho vyptává.

„Máte pravdu. Vůbec to není daleko.“

Vyšklbla jsem ruku a sesula se zpět do křesla, zvedla pero a začala si je posouvat mezi prsty.

„Myslíte, že byste mě mohla vmáchnout do toho samého letu, který si právě rezervovala doktorka Brennanová, *chere?*“

Zarazila jsem se v půli pera.

„Detektiv Andrew Ryan.“

Pauza.

„Provinciální policie.“

Slyšela jsem vzdálený a kovový hlas, jak si Ryan přesunul sluchátko k druhému uchu.

„Na nebezpečí si zvyknete.“

Málem se mi zvedl žaludek.

Po odmlce:

„Fantastique.“

Co je tu fantastické?

„To by byla senzace.“

Co by byla senzace?

„Vůbec nevadí. Doktorka Brennanová ví, že jsem dlouhán. Prostřední sedadlo jí nebude vadit.“

Poposedla jsem kupředu.

„Doktorce Brennanové *bude* vadit prostřední sedadlo.“

Ryan na mě mávl rukou. Hodila jsem perem. Odpálkoval je.

„Stopětaosmdesát.“

Ježkovy oči. Zнала jsem její odpověď, ani jsem ji nemusela slyšet.

„Ano, nejspíš jsou.“ Skromný smích.

Tohle je absurdní.

„Vážně? Nechci, abyste kvůli mně porušovala nějaká pravidla.“ Dlouhá odmlka.

„Dvě A a dvě B do G. Vy jste úžasná.“

Pauza.

„Jsem vaším dlužníkem, Nickie Edwardsová.“

Pauza.

„To udělejte.“

Ryan mi předal sluchátko. Zavěsila jsem bez komentáře.

„Netřeba děkovat,“ řekl.

„Děkovat?“

„Jedeme vpředu.“

„Pošlu Nickie pohlednici.“

„Nežádal jsem žádné zvláštní zacházení.“

„Nickie byla nejspíš překonána tvým francouzským magnetismem.“

„Nejspíš.“

„Uplete ti Nickie svetr pro ty chladné guatemalské noci?“

„Myslíš, že se na ni znovu dovolám?“ Ryan se opřel o područku mého křesla a sáhl po telefonu. Zadržela jsem ho rukou na hrudi.

„Mohl bys ji dát stopovat,“ navrhla jsem ledově.

Zavrtěl hlavou. „Zneužití služebního odznaku.“

„Žádný strach. Nickie zavolá, jen co skončí s *Francouzštinou pro samouky*.“

„Myslíš, že ten svetr pošle napřed?“

Strčila jsem do něho. Ryan se napřímil, ale vzdálenost mezi námi se nezvětšila.

„Budeme pokračovat v tomto malém tete-a-tete, nebo mi povíš, proč sis rezervoval let do Guatemaly?“

„Protože je to nejrychlejší způsob, jak se tam dostat.“

„Ryane...“

„Ty nemáš radost z vyhlídky na mou společnost? To mi rve srdce.“ Položil si obě ruce na poraněný orgán.

„Nejedeš do Guatemaly, abys mi udělal radost.“

„Ale klidně bych to udělal.“ Úsměv kostelního zpěváčka.

„Hodláš mi říct proč?“

Ryan odpočítával na prstech. „*Uno*: Olaf Nordstern byl zavražděn v Montrealu krátce poté, co přiletěl z Guatemaly. *Dos*:

Nordsternův vrah měl u sebe guatemalský pas. *Tres*: André Specter, kanadský velvyslanec v Guatemale a občan našeho krásného města, je v současnosti objektem diskrétního vyšetřování.“

„Ty ses dobrovolně přihlásil k cestě do Guatemaly?“

„Nabídl jsem své služby.“

„Chtěli tě přeložit.“

„Guatemala mi připadala lepší než centrální evidence.“

„A umíš španělsky.“

„Sí, señorita.“

„Tos mi nikdy neřekl.“

„Nikdy ses neptala.“

„Vyhrabal jsi něco na Spectera?“

„Podle manželky je to Albert Schweitzer.“

„To mě nepřekvapuje.“

„Podle ministerstva zahraničních věcí je to Nelson Mandela. A přísně nedotknutelný.“

„Galiano říkal, že na to narazíš. Mluvil jsi se Chantale?“

„Podle Chantale je její tatík markýz de Sade.“ Ryan potřásl hlavou. „To je ale našťvaná holka.“

„Co říkala?“

„Ledacos. Nic lichotivého. Nejpozoruhodnější je, že tvrdí, že tatka se honí za sukněmi, kam až její paměť sahá.“

„Jak to může dítě vědět?“

„Prý vyslechla četné hádky mezi rodiči, jednou nachytala velvyslance, jak provozuje uprostřed noci sex po telefonu.“

„Nemohl mluvit s manželkou?“

„Panička chrupala nahoře. Velvyslanec se dopouštěl konání z telefonu ve své pracovně. Chantale také tvrdí, že krátce předtím, než utekla z města, narazila spolu s Lucy na jejího otce, jak vychází z hotelu Ritz Continental a vede se s nějakou kočkou.“

„Specter je viděl?“

„Ne, ale Chantale poznala otcovu společnost. Prý ta šťastná maturovala před dvěma roky na stejné střední škole, kam chodí ona sama.“

„Kristepane. Uvedla jméno?“

„Aida Perová.“

„Ty jí věříš?“

Ryan pokrčil rameny. „Rozhodně mám v plánu s Aidou promluvit.“

„Takže velvyslanec má rád mladé holky.“

„Jestli ta pekelná dcera mluví pravdu.“

„Vyslechl jsi někoho od Chez Clémence?“

„Ta radost mi byla odepřena. Zdá se, že všichni tři kunčofti zmizeli.“

„Nařídil jsi těm hajzlíkům neopouštět město.“

„Patrně vyrazili na geologický výlet do terénu. Moji kolegové je shromáždí.“

„A zatím?“

Vytáhl z kapsy Nordsternovo cédéčko.

„Obeznamíme se se SCELL.“

Vysunula jsem disk z obálky, zastrčila ho do svého počítače a přepnula na disk D. Objevil se jeden název souboru: fullrptstem.

„Je to monstrózní soubor PDF. Přes dvacet tisíc kilobytů.“

„Umíš to otevřít?“ Ryan si dřepel vedle mě.

„Bez čtecího souboru to bude nesrozumitelné.“

„Máš ho?“

„Ne na tomhle přístroji.“

„Nejsou snad tyhle programy k dostání jako downloady zdarma?“

„Na státní počítač se nic dát nesmí.“

„Bůh žehnej byrokracii. Kouknem na to.“ Udělal gesto bradou.

„Třeba je tam vestavěný čtecí soubor.“

Otevřela jsem soubor. Obrazovka se zaplnila písmeny a symboly rozdělenými horizontálními tečkami, jež vyznačovaly dělení stránek a sloupců.

„Krucí.“ Ryan poposedl a prasklo mu v koleně.

Podívala jsem se na hodinky. Pět čtyřicet dva.

„Na laptopu mám Acrobat Reader. Co kdybych vzala to cédéčko domů, projela ho a během letu ti zítra budu vyprávět stručný obsah.“

Ryan vstal a v koleně mu opět zaprašťelo. Věděla jsem, co přijde, ještě než to řekl.

„Mohli bychom oba...“

„Mám dneska večer spoustu práce, Ryane. Možná se sem nějakou dobu nevrátím.“

„Večeře?“

„Stavím se pro něco cestou domů.“

„Rychlé občerstvení škodí tvé slinivce.“

„Odkdy si děláš starosti o mou slinivku?“

„Já si o tebe dělám starosti o celou.“

„No ne.“ Stiskla jsem knoflík a cédéčko vyklouzlo ven.

„Až ti bude ve výšce špatně, nechci ti prát kalhotky.“

Zauvažovala jsem, zda po něm nemám to cédéčko hodit.

Namísto toho jsem mu ho podala.

Zvedl obočí. „Co kdyby sis ho vzala domů, projela ho a během letu mi zítra vyprávěla stručný obsah.“

„Sakra práce. To je nápad.“ Vsunula jsem disk do aktovky.

„Vyzvednu tě v jedenáct?“

„Zabalím si spousty kalhotek.“

V tunelu se převrátil nějaký nákladník a cesta domů trvala skoro hodinu. Když jsem odhodila aktovku a kabelku, vyhrabala jsem z mrazáku mraženou lahůdku a strčila ji do mikrovlnky.

Zatímco jsem čekala, spustila jsem laptop a otevřela čtecí soubor PDF. Mikrovlnka zapípala, když jsem klikla na soubor fullrptstem.

Když jsem se vrátila, monitor zaplňovalo surrealistické tablo. Zírala jsem na kaňky a žížaly, vybuchující z centrální masy, pak jsem přejela nahoru a přečetla titul.

Nedávalo to vůbec žádný smysl.

„Sakra, kmenové buňky?“

Ryan byl v mizerné náladě už od té doby, co mě v jedenáct vyzvedl. Čtyřicetiminutové zpoždění letu stav jeho mysl nijak nezlepšilo.

„Ano.“

„Ty malé mršky, co ti tvoji blbí fundamentalisti ochraňují, div se z toho nepotento?“

„To nejsou *moji* blbí fundamentalisti.“

„Je to ono?“

„Dvě stě dvacet stránek.“

„Je to nějaká zpráva o postupu?“

„A diskuse o budoucích směrech výzkumu.“

Ryan byl jak na jehlách, protože nemohl kouřit.

„Který génius to připravil?“

„Národní zdravotní instituty.“

„Jak to, že Nordstern měl tu zprávu na disku?“

„Patrně si ji stáhnul z netu.“

„Proč?“

„Výtečná otázka, detektive.“

Ryan se po milionté podíval na hodinky. Přesně v tom okamžiku se číslice na obrazovce za agentkou letecké společnosti Delta opět změnily. Ted' už oproti letovému řádu budeme odlétat s hodinovým zpožděním.

„Hajzlové.“

„Jen klid. My na to přijdeme.“

„Děkuju ti, moudrá hlavičko.“

Vyhrabala jsem z aktovky časopis a začala jím listovat. Ryan vstal, přešel čekárnu, přešel ji i nazpátek a vrátil se na své sedadlo.

„Tak co ses dozvěděla?“

„O čem?“

„O kmenových buňkách.“

„Víc, než jsem chtěla. Byla jsem do dvou vzhůru.“

Muž velikosti Jižní Dakoty hodil svou tašku na zem a usedl na sedadlo po mé pravici. Převalila se přese mě vlna tsunami, tvořená potem a olejem na vlasy. Ryanův pohled se setkal s mým, pak se přesunul k oknům. Beze slova vstal a změnil postavení. Následovala jsem toho chápavého druha o třicet sekund později.

„Kmenové buňky se berou z embryí?“ zeptal se Ryan.

„Kmenové buňky mohou pocházet z embryonální, zárodečné nebo dospělé tkáně.“

„Ti křesťanští nadšenci šílí kvůli těm nedospělým formám.“

„Náboženské právo je striktně proti jakémukoli využívání embryonálních kmenových buněk.“

„Obvyklá posvátnost střípku života?“

Ryan se uměl vyjadřovat stručně a výstižně.

„To je jejich argument.“

„A G. W. Bush na to skočil.“

„Jen částečně. Snaží se sedět na dvou židlích. Omezil federální financování pouze na výzkum, který využívá již existující linie kmenových buněk.“

„Takže vědci, kteří potřebují vládní granty, smějí experimentovat jen s buňkami, které už rostou v laboratořích?“

„Nebo s kmenovými buňkami odvozenými z dospělé tkáně.“

„Stačí to?“

„Podle mého názoru?“

„Ne. Řekni mi, co si o tom myslí Politbyro.“

Kdepak. Tak dost. Zpět ke svému časopisu.

Po několika minutách: „Tak jo. Udělej mi kurz základů kmenových buněk, zhuštěnou verzi.“

„Jsme dohodnuti na zdvořilém naslouchání podle protokolu?“

„Jo, jo.“

„Každý z dvou set buněčných typů v lidském těle vzniká z jedné ze tří zárodečných vrstev, endodermu, mesodermu nebo ektodermu.“

„Vnitřní, prostřední a vnější vrstvy.“

„Výtečně, Andrew.“

„Děkuji vám, slečno Brennanová.“

„Embryonální kmenová buňka neboli ES buňka je to, čemu se říká pluripotentní. To znamená, že má schopnost dát vzniknout

buněčným typům odvozujícím se z kterékoli z těch tří vrstev. Kmenové buňky se reprodukují po celý život organismu, ale zůstávají neutrální, dokud nedostanou signál, aby se vyvinuly v něco konkrétního – slinivku, srdce, kost, pokožku.“

„Flexibilní potvůrky.“

„Termín ‚embryonální kmenová buňka‘ ve skutečnosti zahrnuje dva typy: ty, které pocházejí od embryí, a ty, které pocházejí ze zárodečné tkáně.“

„Jediné dva zdroje?“

„V současnosti ano. Abych se vyjádřila naprosto přesně, embryonální kmenové buňky se odvozují z vajíček pouhých několik dní po oplodnění.“

„A předtím, než se vajíčko zahnízdí v mateřské děloze.“

„Přesně tak. V tomto bodě je embryo dutá koule, které se říká blastocyst. Embryonální kmenové buňky se odebírají z vnitřní vrstvy té koule. Embryonální zárodečné buňky se odvozují z pěti–až desetitýdenních zárodků.“

„A dospělé?“

„Dospělé kmenové buňky jsou nespecializované buňky, které vznikají ve specializovaných tkáních. Mají schopnost se obnovovat a diferenciovat do všech specializovaných buněčných typů tkání, v nichž vznikají.“

„Což je?“

„Kostní dřev, krev, duhovka a sítnice oka, mozek, skeletální svalstvo, zubní dřev, játra, pokožka...“

„Copak je už nevyužíváme?“

„Využíváme. Dospělé kmenové buňky izolované z kostní dřevě a krve byly rozsáhle studovány a terapeuticky se využívají.“

„Proč prostě nevyužít ty velké kluky a dát embryím a zárodkům pokoj?“

Odpočítávala jsem na prstech.

„Dospělé kmenové buňky jsou vzácné. Těžko se identifikují, izolují a čistí. Je jich celkově málo. Nereplikují se donekonečna v kultuře jako embryonální kmenové a zárodečné buňky. A v současnosti neexistuje populace dospělých kmenových buněk, která by byla pluripotentní.“

„Takže se tu hraje o embryonální kmenové a zárodečné buňky.“

„Rozhodně.“

Ryan na okamžik umlkl. Pak se zeptal: „K čemu by bylo dobré, kdyby jich byly k dispozici spousty?“

„Parkinsonova nemoc, cukrovka, chronické srdeční choroby, konečná stádia ledvinových chorob, selhání jater, rakovina, poranění míchy, roztroušená skleróza, Alzheimerova nemoc...“

„Neomezené možnosti.“

„Přesně tak. Nedokážu pochopit, proč by někdo chtěl takový výzkum zablokovat.“

Dětsky modré oči se rozšířily, hlas začal znít kazatelsky a jeden dlouhý prst se mi namířil na nos.

„To je jen první krok, sestro Temperance, směřující ke spuštění laviny těhotenství počatých jen kvůli využití embryí, jež by měla za následek vznik árijského nacionalismu a propagaci svalnatých blond modrookých mužů a štíhlých, dlouhonohých žen s velkými nadry.“

Nato ohlásili náš let.

Cestou do Guatemaly jsme mluvili o společných přátelích, prožitcích a vzpomínkách. Vyprávěla jsem Ryanovi o Kathyině projektu z psychologie s krysami navyklými na sýrové křupky a o její honbě za letní brigádou.

Ryan se zeptal na mou sestru Harry. Smáli jsme se, když jsem popisovala její nejnovější román s rodeovým klaunem z Wichita Falls. Informoval mě o své neteři Danielle, která utekla, aby prodávala šperky v ulicích Vancouveru. Shodli jsme se, že ty dvě mají hodně společného.

Nakonec mě přemohla únava. Usnula jsem s hlavou na Ryanově rameni. Ačkoliv to mé šíji neprospělo, bylo to hřejivé a příjemné místo.

Než jsme si v hlavním městě Guatemale vyzvedli zavazadla, pracovali se davem nosičů, kteří žadonili, aby nám je směli nést, a našli taxík, bylo už půl desáté. Dala jsem řidiči svou adresu. Obrátil se na Ryana pro pokyny. Poskytl jsem mu je já.

U mého hotelu jsme zastavili ve čtvrt na jedenáct. Zatímco jsem platila jízdné, Ryan vykládal zavazadla. Když jsem požádala o stvrzenku, řidič se na mě podíval, jako bych žádala vzorek moči.

S huhláním vyhrabal ze škvíry mezi sedadly kus papíru, něco na něj načmáral a strčil mi ho do ruky.

Recepční mě pozdravil, oslovil jménem a uvítal mě zpátky. Pohledem zalétl k Ryanovi.

„Bude to jeden pokoj nebo dva?“

„Jeden pro mě. Je tři sta čtrnáctka ještě volná?“

„Sí, señora.“

„Vezmu si ji.“

„A señor?“

„To se budete muset zeptat señora.“

Zaplatila jsem kreditkou, sebrala svá zavazadla a zamířila nahoru. Pověsila jsem si šatstvo, rozložila toaletní potřeby a začala napouštět vanu. Vtom zazvonil telefon.

„Nezačínej, Ryane. Jdu do postele.“

„Proč bych si měl začínat s Ryanem?“ zeptal se Galiano.

„Vy jste ho sem pozval.“

„Taky jsem pozval vás. Radši bych si začal s vámi.“

„Byla jsem na cestě s detektivem-osobností skoro dvanáct hodin. Potřebuju se vyspat.“

„Ryan působil trochu nervózně.“

Pokrevní bratři už spolu mluvili. Naježila jsem se podrážděností.

„Zastřelil chlapa.“

„Ano.“

„Ryan a já chceme zítra skočit na Aidu Perovou, velvyslancovu mladou přítelkyni. Já si pak zajdu pohovořit s matkou Patricie Eduardové. Tvrdí, že má nějaké nové informace.“

„To zní skepticky.“

„Je divná.“

„Kde je otec?“

„Mrtev.“

„Souhlasila s odebráním vzorku slin?“

Už před odjezdem z Montrealu jsem požádala Galiana, aby to uvedl do pohybu. Nyní když jsme měli potenciální identifikaci, bylo možné spustit porovnání DNA. Profil získaný ze slin señory Eduardové bude porovnán s tím, který byl získán z kostí zárodku nalezených u kostry z Paraísa. Protože mitochondriální DNA se

předává pouze v mateřské linii, dítě, jeho matka a babička by měly mít totožné sekvence.

„Už se stalo. A vyzvedl jsem zárodečné kosti z Mateovy laboratoře.“

„Viděla seňora Eduardová tu kresbu, co jsem faxovala?“

„Ano.“

„Smířila se s myšlenkou, že ta kostra patří Patricii?“

„Ano. Stejně jako všichni tady na velitelství.“

„Asi je zničená.“

Slyšela jsem, jak vzdychl. „Ay, *Díos*. Je to nejsmutnější zpráva, jakou rodiče mohou dostat.“

Chvilku žádný z nás nepromluvil. Myslela jsem na Katy. Představovala jsem si, že Galiano myslí na Alejandra.

„Tak. Chcete jet taky?“

Řekla jsem mu, že chci.

„Jak je to s Perovou?“

„Pracuje jako sekretářka od té doby, co před dvěma roky odmaturovala. Tohle si Chantale nevymýšlela.“

„Co říká Perová o Specterovi?“

„S tím jsme na ni ještě nespustili. Říkal jsem si, že to uděláme osobně.“

„V kolik hodin?“

„V osm.“

„Přivezte kávu.“

Zavěsila jsem, svlékla se a vlezla do vany. A hned zase vyletěla, uklouzla na dlaždičkách a praštila se bokem o umývadlo. Voda byla tak studená, že se na ní dělal ledový škraloup. S klením jsem se zabalila do osušky a začala manipulovat s kohoutky. Z obou tekla studená.

Roztřesená a ještě trochu nadávající jsem vklouzla pod příkrývky.

Nakonec třas ustoupil.

Ryan nezatelefonoval.

Usnula jsem v nejistotě, jestli mě to dopaluje nebo se mi ulevilo.

Nazítří ráno mě probudil buchar dost hlasitý na to, aby mi na doživotí poškodil sluch. Naházela jsem na sebe šatstvo a vystrčila hlavu z okna. Tři patra pode mnou šest mužů předělávalo chodník. Vypadalo to jako dlouhodobý projekt.

Senzace.

Zatelefonovala jsem Mateovi, abych mu sdělila, že jsem zpátky v Guatemale a že odpoledne budu v laboratoři FAFG. Ryan už čekal, když jsem vstoupila do haly.

„Jakpak jsme spali, žužlíku?“

„Jako balvan.“

„Nálada se zlepšila?“

„Cože?“

„Musela jsi být včera večer unavená.“

Galiano zatroubil.

Sklapla jsem otevřenou pusou, prošla skleněnými dveřmi, překonala chodník a vlezla na přední sedadlo, aby Ryan musel dozadu.

Cestou k bytu Aidy Perové nás Galiano informoval o vývoji událostí v případě Claudie de la Aldové.

„Tu noc, co zmizela Patricia Eduardová, byl Gutiérrez ve svém kostele a připravoval květinovou výzdobu na svátek Všech svatých.“

„Potvrdí mu někdo alibi?“ zeptal se Ryan.

„Asi půl tuctu farníků včetně jeho domácí seňory Ajuchánové. Ta tvrdí, že ho následovala domů.“

Přísahá, že Gutiérrez už nemohl odejít, aspoň ne odjet autem, protože ho zablokovala na příjezdové cestě svým vozem.“

„Komplic?“ Ryan.

„Ajuchánová tvrdí, že se probudí pokaždé, když Gutiérrez vstoupí do domu nebo z něj vyjde.“ Galiano zahnul doleva. „Také trvá na tom, že ten chlap se jmenuje pan Rogers. Neublížil by ani mouše. Taky je samotář. Nemá žádné kamarády.“

„Co jste našli, když jste prohledávali jeho pokoj?“ zeptala jsem se.

„Ten blázen měl snad čtyřicet fotek Claudie nalepených na zrcadle nad toaletním stolem. Uspořádal si je jako na oltáři. Svíčky a tak dále.“

„Jaká je jeho verze?“ vyzvídal Ryan.

„Prý zbožňoval její ctnost a zbožnost.“

„Kdo to fotil?“

„V tomhle směru je jeho výpověď trochu neurčitá. Ale našli jsme u něj na policiče ve skříni fotoaparát, obsahující částečně exponovanou roličku filmu. To byste nikdy neuhádli, co na ní je.“

„Ta malá.“

„Trefa. Fotil ji z dálky teleobjektivem.“

„Dali jste ho vyšetřit?“ zeptala jsem se.

Galiano zahrnul znovu doleva, pak doprava do ulice lemované domky pro dva až tři nájemníky.

„Doktor říká, že má nutkavou fixační poruchu nebo takový nějaký psychoblabol. Erotománie? Nemohl si pomoci, patrně jí vůbec nechtěl ublížit.“

„To tedy Claudii hodně pomohlo.“

Galiano zajel k obrubníku, zaparkoval a obrátil se k nám.

„A co Patricia Eduardová?“ zeptal se Ryan.

„Gutiérrez říká, že se s Patricií Eduardovou nikdy nesetkal, nikdy nebyl v Zona Viva ani v *Café San Felipe*, a nikdy neslyšel o žádném *Pensión Paraíso*. Přisahá, že Claudia de la Aldová je jediná osoba, kterou kdy miloval.“

„Jediná osoba, kterou kdy miloval.“ Ryanův hlas ztvrdl záští.

„Ano.“

„Věříte mu?“ zeptala jsem se.

„*Hijo de la gran puta*. Třikrát prošel detektorem.“

Galiano se otočil a ukázal bradou k omšelé budově na druhé straně ulice. Drolící se růžová omítka. Krvavě rudé dveře. Klimbající vagabund. Grafitti. Lepší než většina ostatních. Dvě plus.

„Perová má v prvním patře společný byt se starší sestřenicí.“

„Nebude v práci?“

„Když jsem řekl, že zajdu, rozhodla se vzít si den volna. Nechtěla rozčítit šéfa.“

„Nezeptala se, proč s ní chcete mluvit?“ otázala jsem se.

Galiano se zatvářil překvapeně. „Ne.“

Vystoupili jsme. Po žuch-žuch-žuch dvířek auta se vagabund sesul po omítce a natáhl se jak široký tak dlouhý napříč před domovní dveře. Když jsem ho překračovala, všimla jsem si, že má napůl rozepnutý zip na kalhotách.

Nebo napůl zapnutý. To nejspíš záleží na tom, jaké stanovisko člověk zaujme.

Hala měřila asi dva krát dva metry a páchla dezinfekcí. Na podlaze byly černé a bílé dlaždice.

Jména Perová a Iríasová byla vytištěna na kartičce a vsunuta do rámečku jedné z šesti mosazných schránek na dopisy. Galiano stiskl bzučák. Okamžitě se ozval hlas. Náš příjezd byl sledován.

„SÍ?“

„Detektiv Galiano.“

Dveře cvakly. Prošli jsme jimi a husím pochodem stoupali po úzkém schodišti.

Byt Perová-Iríasová ležel za jedněmi z dvojích dveří vedoucích do malé chodby v prvním patře. Když jsem vyšla na odpočívadlo, zarachotily zámky. Dveře se otevřely a z nich vykoukla nádherná mladá ženská. Cítila jsem, jak se Galiano a Ryan po mužsku napřímili. Já možná taky.

„*Detective Galiano?*“ Hlas dítěte.

„Buenos Días, señorita Pera.“

Aida Perová vážně kývla. Vlasy měla jako len, pleť bledou, oči hnědé a obrovské, důvěřivé, ale současně ustrašené. Oči, které říkaly ‚postarejte se o mě‘. Ten druh očí, ze kterého muži zblbnou.

„Děkuji vám, že jste ochotná sejít se s námi tak časně,“ podotkl jemně Galiano.

Další kývnutí, pak Perová pohlédla na Ryana a na mě.

Galiano nás představil. Nad kořenem nosu se jí vytvořila mírná vráska, která se zase hned vyrovnala.

„O co tady jde?“ Pohrávala si s bezpečnostním řetízkem na dveřích. Ačkoliv prsty měla dlouhé a štíhlé, nehty byly okousané, s krvavými záděrami. Pokud jsem viděla, byla to její jediná vada na kráse.

„Smíme dál?“ promluvil Galiano uklidňujícím hlasem.

Perová odstoupila a my vešli do malé haly. Dlouhá chodba mířila přímo před námi do nitra bytu. Obývací pokoj byl v průčelí. Zavedla nás tam a ukázala na uskupení pohovky a křesel; všechny byly vybaveny háčkovanými dečkami na opěradlech i područkách. V duchu jsem se ptala, jak stará asi je ta příbuzná.

Galiano nemarnil čas.

„Señorita Perová, pokud vím, přátelíte se s kanadským velvyslancem André Specterem.“

Tentokrát byla vráska hluboká a vydržela.

„Smím se zeptat na povahu onoho vztahu?“

Perová si kousala klouby. Podívala se z Galiana na Ryana a pak na mě. Snad jsem vypadala nejméně hrozivě. Její odpověď směřovala ke mně.

„Já nemohu mluvit o svém vztahu k Andrému. Já prostě nemohu. To – já – musela jsem Andrému slíbit...“

„Můžeme to pojednat jako formální výpověď na policejním velitelství.“ Galianův hlas byl o malinko drsnější.

Perová znovu pohledem opsala půlkruh. Galiano. Ryan. Já. Znovu si vybrala děvče.

„Slíbíte, že to nikdy nepovíte?“ Dítě, překypující tajemstvím.

„Budeme se ze všech sil snažit nezklamat vaši důvěru,“ uklidňoval ji Galiano.

Laní oči zalétly ke Galianovi, pak se vrátily ke mně.

„André a já se budeme brát.“

Galiano na mě pohlédl. Udělejte s tím něco.

„Jak dlouho se s velvyslancem scházíte?“ zeptala jsem se.

„Šest měsíců.“

„Jste milenci?“

Kývla, zadívala se do podlahy.

„Já vím, že si myslíte, že jsem pro Andrého moc mladá. Nejsem. Miluju ho a on miluje mě a na ničem jiném nezáleží.“

„Nezáleží na jeho manželce a dceři?“ zeptala jsem se.

„André je velmi nešťastný. Má v plánu opustit svou ženu, jak jen to půjde.“

Jako všichni.

„Kolik je vám let, Aido?“

„Osmnáct.“

Narůstal ve mně hněv.

„Kdy?“

Vzhlédla. „Kdy co?“

„Kdy bude svatba?“

„No, datum ještě nemáme. Ale brzy.“ Pohledem hledala pomoc u Galiana a Ryana. „Jak jen bude André moci, víte, všechno zařídit, aniž by ohrozil své postavení.“

„A pak?“

„Odjedeme. Přidělí ho někam, kde je hezky. Snad do Paříže. Nebo do Říma nebo do Madridu. Já budu jeho žena a budu s ním cestovat, chodit na všechny večírky.“

A Saddám Hussein přestoupí na křesťanství a nechá se pokřtít.

„Mluvil velvyslanec někdy o svých dřívějších milenkách?“

„Vy tomu nerozumíte. André není takový.“

Pohlédla na Galiana. Pohlédla na Ryana. Pohlédla na mě. Měla pravdu. Nerozuměli jsme tomu.

„Ublížil vám někdy?“

Svraštila čelo. „Jak to myslíte?“

„Udeřil vás někdy, byl hrubý nebo vás nutil dělat něco, co jste nechtěla?“

„Nikdy.“ Zadýchaně. „André je hodný a něžný, skvělý muž.“

„Který podvádí svou ženu.“

„To není tak, jak si myslíte.“

Bylo to přesně tak, jak jsem si myslela. Ten pedofilní hajzl.

„Znáte ženu jménem Patricia Eduardová?“

Mírně zavrtěla hlavou.

„Claudia de la Aldová?“

„Ne.“ Oči jí podél víček začínaly rudnout.

„Uvidíte se v blízké budoucnosti s panem Specterem?“

„To se těžko plánuje. André zavolá, když se může uvolnit.“

A ty čekáš u telefonu. Parchant.

„Přichází obvykle sem?“ zeptal se Galiano.

„Když sestřenice není doma.“ Nos už měla stejně červený jako oči a začínala popotahovat. „Někdy chodíme ven.“

Vyhrabala jsem v kabelce papírový kapesník a podala jí ho.

Galiano jí podal navštívenku.

„Zavolejte mi, až se vám ozve.“

„Udělal André něco protizákonného?“

Galiano její otázku ignoroval.

„Když zavolá, slibte mi, že se s ním sejdete. Zavolejte mi. A Specterovi nic neříkejte.“

Perová otevřela ústa, aby něco namítla.

„Udělejte to, seňorito Perová. Udělejte to a ušetříte si hodně žalu.“

Galiano vstal. Ryan a já jsme učinili totéž. Perová nás následovala ke dveřím.

Když jsme vycházeli husím pochodem ven, řekla ještě jednu věc.

„Je to těžké, víte. Není to jako ve filmu.“

„Ne,“ souhlasila jsem. „To není.“

Když jsme opouštěli byt Perové, byla obloha zatažená. Ryan, který už se nemohl dočkat, až se začne probírat Nordsternovými věcmi, se od nás oddělil a vzal si taxi na policejní velitelství.

Než jsme Galiano a já dorazili k Eduardovu domu, už přšlo. Dům sice nebyl tak luxusní jako Chez Specter nebo Chez Gerardi, ale byl pohodlný a dobře udržovaný. Realitní agent by řekl, že je útulný.

Když seňora Eduardová otevřela dveře, vytanula mi v mozku jedna věta: E.T., domů. Naše hostitelka měla vrásčitou tvář, již dominovaly největší oči, jaké jsem kdy u člověka viděla. Paže a nohy měla vychrtlé, prsty pokřivené a kloubnaté. Měřila asi metr dvacet.

Seňora Eduardová nás zavedla do salonu zaplněného příliš velkým množstvím nábytku s květovaným čalouněním a ukázala, abychom si sedli. Sama se vyhoupla do dřevěného křesla s rovným opěradlem, ovinula jeden kotník kolem druhého a pokřížovala se. V obrovských očích se zatřpytily slzy.

Když jsem se uvelebila ve vycpaném křesle, uvažovala jsem v duchu, zda ta žena nemá nějakou chromozomální abnormalitu. Také jsem se v duchu ptala, kde přišla k dceři tak atraktivní jako Patricia.

Galiano mě představil naší hostitelce a vyjádřil soustrast s její ztrátou. Seňora Eduardová se znovu pokřížovala a zhluboka se nadechla.

„Už jste někoho zatkli?“ zeptala se tenkým, chvějivým hlasem. „Pracujeme na tom,“ řekl Galiano.

Levé víčko seňory Eduardové zpomaleně mžikalo. Právě víčko následovalo o půl doby později.

„Mluvila vaše dcera někdy o muži jménem André Specter?“

„Ne.“

„Miguel Gutiérrez?“

„Ne. Kdo jsou ti muži?“

„Víte to jistě?“

Seňora Eduardová ta jména znovu v duchu zpracovávala. Nebo to předstírala.

„Absolutně jistě. Co mají tihle muži společného s mou dcerou?“ Jedna slza unikla a sklouzla po líci. Setřela ji škubavým pohybem.

„Jen jsem si to chtěl prověřit.“

„Jsou podezřelí?“

„Ne ze smrti vaší dcery.“

„Z čí?“

„Miguel Gutiérrez se přiznal k vraždě jedné mladé ženy jménem Claudia de la Aldová.“

„Myslíte, že mohl zabít také Patricii?“

Ať byl fyzický stav seňory jakýkoli, její inteligenci to očividně nepostihlo.

„Ne.“

„A Specter?“ Další slza. Další setření.

„Specter je vedlejší.“

„Kdo je to?“

Ani ostražitost to nepostihlo.

„Jestliže o něm vaše dcera nemluvila, není to relevantní. Jaká je ta nová informace, kterou máte?“

Obrovské oči se zúžily. Vypozorovala jsem záblesk nedůvěry.

„Rozpomněla jsem se na jméno toho Patriciina nadřízeného v nemocnici.“

„Toho, se kterým se pohádala?“

Kývla a víčko jí zase udělalo tu věc.

„Zuckermanová.“

Maličko to cinklo.

„Křestní jméno?“ zeptal se Galiano.

„Doktorka.“

„Víte, proč se pohádaly?“

„Patricia to nikdy nerozváděla.“

V tom okamžiku se k nám přidal Žluťásek. Šel rovnou ke Galianovi a začal se mu třít o nohavici kalhot. Seňora Eduardová sklouzla z křesla a na kocoura zatleskala. Vyklenul záda, pak se otočil a předvedl další osmičku kolem Galianových kotníků.

Seňora Eduardová zatleskala hlasitěji.

„Kšá. Běž pryč. Zpátky k ostatním.“

Žluťásek pozoroval svou podivnou paničku velmi dlouze, pak zvedl ocas, mrskl jím a odkráčel z místnosti.

„Omlouvám se. Žluťásek byl kocour mé dcery.“ Dolní ret se jí třásl. Obávala jsem se, že má pláč na krajíčku. „Od té doby, co už s námi Patricia není, nikoho neposlouchá.“

Galiano zastrčil notes do kapsy a vstal.

Seňora Eduardová k němu vzhledla. Na obou lících už se jí leskly slzy.

„Musíte najít tu příšeru, která to mé Patricii udělala. Ona byla všechno, co jsem měla.“

Galianovy čelistní svaly se vybouřily a guernseyovské oči zvlhly.

„To uděláme, dono. Dávám vám svůj slib. Chytíme ho.“

Señora Eduardová hupla na nohy. Galiano se sklonil a uchopil obě její ruce do svých.

„Promluvíme s doktorkou Zuckermanovou. Ještě jednou, litujeme vaši ztráty. Prosím, zavolejte, kdyby vás ještě něco napadlo.“

„To byl ale sebejistý samec, ten kocour.“ Galiano dopil pepsi a vsunul plechovku do plastického držáku, zavěšeného na přístrojové desce.

„Každý z nás se vypořádá se ztrátou jinak.“

„Žluťáska bych nechtěl naštvat.“

„Ty šedivé kalhoty si užily.“

„Už zažily horší věci.“

„Copak je se seňorou Eduardovou?“

„Revmatoidní artritida v mladém věku. Nejspíš přestala růst.“

Už jsme byli zase v autě a mířili k policejnímu velitelství po krátké zastávce v Pollo Campero, guatemalském ekvivalentu KFC.

Galianův mobil se ozval, když jsme zahnuli na Avenida 6. Vzal to.

„Galiano.“

Naslouchal, pak kvůli mně naznačil ústy jméno Aida Perová.

„V kolik hodin?“

Lokla jsem si dietní coly.

„Nezmiňujte se o naší návštěvě. Nezmiňujte se o tomhle telefonátu.“

Perová něco řekla.

„Přemluvte ji, ať jde ven.“

Perová řekla ještě něco.

„Aha.“

Další pauza.

„S tím si poradíme.“

Galiano přerušil spojení a hodil telefon na sedadlo.

„Velvyslanec je doma a celý nadržžený,“ hádala jsem.
 „Staví se u zlatíčka dneska v devět večer.“
 „To šlo rychle.“
 „Patrně jí chce říct, že objednal kněze.“
 „Myslíte si, že byste se náhodou mohl ocitnout někde poblíž?“
 „Jeden nikdy neví.“
 „Co kdybyste toho hajzla prostě sebral a zmáčknul?“
 Galiano zavrčel. „Slyšela jste někdy o Vídeňské konvenci o diplomatických a konzulárních vztazích?“
 Zavrtěla jsem hlavou.
 „To je dílo, které přísně omezuje možnost místní policie zatýkat nebo zadržovat diplomaty.“
 „Diplomatická imunita.“
 „Přesně tak.“
 „Proto zůstává New Yorku každý rok trilion nezaplacených pokut za parkování.“ Dopila jsem colu. „Vztahuje se imunita i na trestné činy?“
 „Imunity může diplomata zbavit jen vysílající stát, v tomto případě Kanada. Jestli Kanada odmítne zbavit Spectera imunity, zbývá Guatemala jen prohlásit Spectera za PNG.“
 „PNG?“
 „Prohlásit ho za *persona non grata* a vypovědět.“
 „Guatemalská policie nemůže na vlastním území vyšetřovat, koho chce?“
 „Můžeme vyšetřovat až na půdu. Ale abychom mohli vyslechnout kanadského diplomata, musíme mít souhlas kanadské vlády.“
 „Podali jste oficiální žádost?“
 „Pracuje se na tom. Jestli prokážeme dostatečné odůvodnění, možná nám dovolí vyslechnout Spectera v přítomnosti kanadských činovníků...“
 „Ryan.“
 „Ryan, snad další osoby z diplomatického personálu. Jenže tady je háček. Specter by musel s výsledkem souhlasit. Nebyl by pod přísahou a podané svědectví by se nemohlo použít ke zbavení jeho imunity před případným podáním obžaloby.“
 „Vysílající stát rozhodne o jeho osudu sám.“
 „To si pište.“

Ryan byl v zasedací síni v prvním patře, kde jsem se poprvé setkala s Antoniem Díazem, bohužel nezapomenutelným státním zástupcem. Knihy, časopisy, brožury, referáty, zápisníky a šanony ležely odděleně na hromadách na stole před ním.

Ryan seděl s bradou v dlani a poslouchal nahrávky z diktafonu stejného jako ten, který Nordstern použil při našem rozhovoru. Po jeho pravici leželo nejméně tucet kazet. Po levici dvě.

Když nás uviděl, vypnul diktafon a sesul se na židli dozadu.

„Ježíšikriste, to je věc.“

Oba jsme čekali. „Náš bývalý budoucí nositel Pullitzerovy ceny mluvil se spoustou rozzlobených lidí.“

„V Chupan Ya?“ zeptala jsem se.

„A v dalších vesnicích, které armáda zničila. Tady existovalo regulérní gestapo.“

„Našel jsi něco, čím by se vysvětlovalo, proč Nordsterna zabili?“ Galiano spočinul jednou půlkou na okraji stolu.

„Možná. Ale jak mám sakra poznat, co to je?“

Zvedla jsem půl tuctu kazet. Každá měla název. Mnohé byly mayské. Syn seňory Ch'i'p. Stařec z vesnice na západ od Chupan Ya.

Některé pásy obsahovaly více rozhovorů. Mateo Reyes sdílel prostor s Elenou Norvillovou a Marií Paizovou. T. Brennanová byla spárovaná s E. Sandovalovou.

„Kdo je E. Sandovalová?“ zeptala jsem se.

Galiano pokrčil rameny.

„Tohle interview musel Nordstern dělat hned po vás.“

Ryan se zhluboka nadechl. Obrátila jsem se k němu. Vypadal vyčerpaně.

„Jestli chceš pomoci, můžu zavolat Mateovi, že se neutrhnu dřív než zítra,“ řekla jsem.

Ryan na mě pohlédl, jako bych mu právě sdělila, že vyhrál v loterii.

„To by neškodilo. Víš o tom víc než já.“ Ukázal palcem na kufr na podlaze pod okny. „Nechám tě prohrabat Nordsternovu výbavu spodního prádla.“

„Ne, díky. Jedna runda špinavých trenýrek mi stačila.“

Galiano vstal.

„Musím si naplánovat večerní výlet s Hernándezem.“

Ryan zvedl obočí.
„Tempe ti to vysvětlí. Vzhůru do válečného prostoru.“
„Co mám dělat?“ zeptala jsem se.
„Projdi knihy a papíry, než já se propracuju těmi nahrávkami interview.“

„Co mám hledat?“

„Cokoli.“

Zatelefonovala jsem Mateovi. Zdržení mu nevadilo. Zeptala jsem se ho na E. Sandovalovou. Vysvětlil mi, že Eugenia Sandovalová pracuje pro CEIHS, *Centro de Investigaciones de Historia Social*. Když jsem zavěsila, řekla jsem to Ryanovi.

„To je nejspíš samozřejmé,“ řekl.

Posbírala jsem knihy a časopisy a uvelebila se proti Ryanovi. Některé publikace byly ve španělštině, většina v angličtině. Začala jsem psát seznam.

Masakr v El Mazote – parabola studené války; Masakry v džungli, Ixcán, Guatemala, 1975 – 1982; Perzekuce v zastoupení – civilní hlídky v Guatemale, Centrum pro lidská práva Roberta F. Kennedyho. Žně násilí – mayští Indiáni a Guatemalská krize; zpráva amerických pozorovatelů ze srpna 1986: Civilní hlídky v Guatemale.

„Vypadá to, že se Nordstern doma připravoval.“

„Dokud nedostal body navíc.“

„Mluvil někdo s *Chicago Tribune*?“

„Nordstern byl zřejmě na volné noze, ve skutečnosti nepracoval pro noviny. Ale *Tribune* mu dala zakázku na článek o Clyde Snowovi a FAFG.“

„Proč se zajímal o kmenové buňky?“

„Příští článek?“

„Možná.“

O dvě hodiny později jsme na něco narazili.

Listovala jsem zrovna fotožurnálem *La Lucha Maya*, sbírkou celostránkových barevných portrétů. Domky s doškovými střechami v Santa Claře. Chlapec rybařící na jezeře Atitlán. Křestní obřad v Xeputúlu. Muži nesoucí rakve z Chontalá na hřbitov v Chichicastenango.

Počátkem osmdesátých let podle pokynů z místní armádní základny popravila civilní hlídka dvacet sedm vesničanů v

Chontalá. O deset let později Clyde Snow exhumoval jejich ostatky.

Naproti pohřebnímu průvodu fotka mladých mužů s automatickými zbraněmi. Příslušníci civilní hlídky v Huehuetenangu.

Systém civilních hlídek byl zaveden po celém guatemalském venkově. Účast byla povinná. Muži ztráceli pracovní dny. Rodiny přicházely o peníze. Hlídky vnucovaly novou soustavu pravidel a hodnot, v níž dominovaly zbraně a síla. Systém rozbil tradiční strukturu autorit a narušoval život v obci mezi mayskými rolníky.

Ryan vyndal z přehrávače kazetu a zasunul další. Uslyšela jsem Nordsternův hlas, pak svůj vlastní.

Probírala jsem dál obrázky. Stařec donucený opustit svůj domov v Chunimá, protože mu civilní hlídka vyhrožovala smrtí. Mayská žena s nemluvnětem na zádech, slzy na lících.

Otočila jsem stránku. Příslušníci civilní hlídky v Chunimá, zbraně pozvednuté, za nimi se vznášejí zamžené hory. Titulek vysvětloval, že dřívější vůdce skupiny zavraždil dva místní muže, protože odmítli sloužit v hlídce „dobrovolníků“.

Zadívala jsem se na mladíky na té fotce. Mohl to být fotbalový tým. Skautský oddíl. Středoškolský zájmový klub.

Uslyšela jsem, jak mechanická verze mého hlasu začíná popisovat masakr v Chupan Ya.

„V srpnu 1982 vstoupili do vesnice vojáci a příslušníci civilní hlídky...“

Civilní hlídka v Chupan Ya pomáhala armádě. Spojenými silami vojáci a členové hlídky znásilnili ženy a dívky, pak je postříleli, posekali mačetami a zapálili jejich domovy.

Obrátila jsem další stránku.

Xaxaxak, obec v Sololá. Příslušníci civilní hlídky pochodovali jako na přehlídce, automatické zbraně drželi diagonálně přes hrud'. Vojáci přihlíželi, někteří v maskáčích, jiní v uniformách naznačujících mnohem vyšší žold.

Nordstern to jméno zakroužkoval. Můj pohled na ně padl přesně v tom okamžiku, kdy je Nordstern vyslovil.

„Pod velením Alejandra Bastose.“

„O tom nic nevím.“

„Pokračujte.“

„Vy o tom zřejmě víte víc než já.“ Šustění. „Připozdívá se, pane Nordsterne. Mám práci.“
„Chupan Ya nebo ten septik?“
„Stop! Pust' to zpátky!“
Ryan přetočil a znovu přehrál konec interview.
„Podívej se na tohle.“
Otočila jsem knihu.
Ryan si prohlédl fotku, přečetl titulek.
„Alejandro Bastos velel místní posádce armády.“
„Nordstern obvinil Bastose z odpovědnosti za Chupan Ya,“ řekla jsem.
„Proč myslíš, že Nordstern zakroužkoval toho slizouna vedle něj?“
Ryan mi vrátil knihu a já se podívala na ten kroužek.
„Ježíšikriste.“

„To je Antonio Díaz.“ Ačkoliv čočky brýlí nebyly růžové, neměla jsem pochybnosti.

„A to je?“

„Ten pekelný státní zástupce.“

„Ten chlap, co zkonfiskoval kostru Patricie Eduardové?“

„Ano.“

Ryan sáhl po knize. Dala jsem mu ji.

„Díaz byl v armádě.“

„Zřejmě.“

„S Bastosem.“

„Jeden obrázek za všechny prachy.“

„Ten chlap, co ho Nordstern obvinil, že zrežíroval akci v Chupan Ya?“

„Slyšel jsi tu nahrávku.“

„Kdo je Alejandro Bastos?“

„Hledej, šmudlo.“

Ryan začal vstávat.

„Sedni, hochu.“

Klesl zpátky do křesla.

„Díaz sloužil u toho Bastose. Co to sakra znamená?“

Právě na to jsem se ptala i já. Jsme zase zpátky u Chupan Ya? Jde jen o to, že Díaz byl u armády a teď je soudcem? Tohle dělalo Nordsternovi starosti? Na tom není nic neobvyklého. Galiano mi to všechno přednesl při našem rozhovoru v Gucumatzu. Justiční systém v Guatemale je plný mučitelů a vrahů. To ví každý. To by nebylo nic nového. Existuje nějaký spojovací článek s Paraísem? Nenapadaly mě žádné odpovědi.

„Možná nic,“ řekla jsem, ale ve skutečnosti jsem tomu nevěřila.

„Možná něco,“ řekl Ryan.

„Možná měl Díaz důvody, proč nechtěl, abych dělala na případu Eduardové.“

„Jako třeba?“

„Možná si myslel, že v paraíské nádrži je někdo jiný“

„Kdo?“

„Někdo propojený s Chupan Ya.“

„Těhotná osmnáctiletá holka?“

To mě dostal.

„Možná mě chtěl Díaz odvrátit od vyšetřování v Chupan Ya.“

„Proč?“

„Možná se bál odhalení své minulosti.“ Jen jsem uvažovala nahlas. „Možná se strachoval, aby ho to nestálo místo.“

„Neudělal snad právě tohle případ Paraíso?“

„Co?“

„Neodvrátil tě od práce s Mateem a týmem? A čím víc jsi vyšetřovala Paraíso, tím jsi byla rozptýlenější. Kdyby tě chtěl rozptýlit, tak by ti to rozptýlení nebral.“

Náhlá strašlivá myšlenka.

„Ježíšmarjá!“

„Co je?“

„Možná byl Díaz za tím útokem na Molly a Carlose.“

„Nebudeme se plašit, dokud nemáme nějaká fakta. Víš něco o tom Bastosovi?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Pročpak si Nordstern zakroužkoval Díazův obrázek?“

„Kladeš dobré otázky, Ryane.“

„O čem?“

Oba jsme se otočili. Ve dveřích stál Galiano.

„Kdo je Alejandro Bastos?“

„Plukovník armády. Stal se pak ministrem něčeho ve vládě Ríose Montta. Zemřel před dvěma roky.“

„Podílel se Bastos na masakrech?“

„Až po uši. Ten bídák byl dokonalá ukázka toho, proč byla amnestie blbý nápad.“

Ryan podal Galianovi obrázek.

„Hijo de la puta.“

Galiano vzhledl.

„S Díazem.“ Tentokrát anglicky. „Ten hajzl.“

Na okně bzučela moucha. Pozorovala jsem ji a znovu pociťovala společnou bezmoc. Taky jsem se nemohla nikam dostat.

„Co je se Specterem?“ zeptala jsem se Galiana.

„Ukázalo se, že velvyslanec má na týden kolem zmizení Patricie Eduardové vzduchotěsné alibi.“

„On a Dominique byli někde v klášteře a znovu skládali manželský slib,“ sarkasticky poznamenal Ryan.

„Konference o mezinárodním trhu v Bruselu. Specter konal každodenní prezentace, po večerech chodil na koktejly.“

„Aidě Perové by to připadalo hezké,“ podotkl Ryan.

„To není její vina.“

Oba muži se na mě podívali, jako bych řekla, že Eva Braunová zas nebyla tak špatná.

„Specter je očividně prvotřídní obšourník. Perová je dítě.“

„Je jí osmnáct.“

„Přesně tak.“

Několik vteřin bylo slyšet jen mouchu.

„Patricia Eduardová musela mít nějaký kontakt se Specterovou domácností, protože se jí do džínů dostaly Guimauveovy chlupy,“ pronesla jsem kdoví proč.

„Možná se ty chlupy přenesly ze Spectera, když se jí do těch džínů dostával on,“ vyhrkl Ryan.

„Eduardová zmizela devěťadvacátého října,“ řekl Galiano. „Nemusela nutně zemřít téhož dne.“

„Vystopovali jste doktorku Zuckermanovou?“

Galiano vytáhl všudypřítomný notýsek.

„Maria Zuckermanová vystudovala medicínu na univerzitě v New Yorku, rezidenturu absolvovala na gynekologicko-porodnickém oddělení nemocnice Johna Hopkinse. Dva roky pak strávila v australském Melbourne, v nějakém ústavu reprodukční biologie.“

„Takže není blbá.“

„Paní doktorka je zaměstnána v nemocnici *Centro Médico*. Poslední dva roky byla přímou nadřízenou Patricie Eduardové. Mluvil jsem s několika spolupracovníci Eduardové. Jedna věděla o tom, že se Eduardová s Zuckermanovou chytly, ale

neznala příčinu. Tady je jedna zajímavá věc. Zdá se, že už jsem s doktorkou Zuckermanovou mluvil.“

Cink!

„Řídí *Mujeres por Mujeres*, kliniku v Zóně 1!“ řekla jsem.

„Přesně tu. Z mojí příští návštěvy bude mít ještě menší radost, než měla z té první.“

„Ráda bych šla s vámi.“

„Autobus odjíždí ráno přesně v osm.“

Chudák Mateo. Budu mu muset znovu zavolat.

„Ještě je tu jedna zajímavá maličkost. Ta spolupracovnice se domnívá, že Patricia se s někým scházela za zády svého přítele. S nějakým starším mužem.“

Když se ohlédnu nazpátek, vybavuje se mi ta schůzka jako začátek spirály. Od té chvíle se detaily množily, informace šířily a naše postřehy se formovaly a přetvářely jako vzorky v kaleidoskopu.

Ryan a já jsme další dvě hodiny procházeli Nordsternovy nahrávky a knihy. Pak jsme se odvěkli domů, narychlo se navečeřeli a šli do svých pokojů. Nedovoloval si. Bylo mi to jedno.

Od Galianova hlášení jsem byla duchem nepřítomná. Domnívala jsem se, že jeho odhalení o Marii Zuckermanové bylo to cinknutí, které jsem pocítila v domě Eduardových. Ale vadilo mi ještě něco.

Co? Něco, co jsem viděla? Něco, co jsem slyšela? Ten pocit byl jako neurčité svědění, které jsem si nedovedla přesně poškrábat.

Ryan telefonoval v devět patnáct.

„Co děláš?“

„Čtu si nálepku na antacidu.“

„Žiješ na hraně.“

„Co myslíš, že bych měla dělat?“

„Díky, žes mi dneska pomohla.“

„Bylo mi potěšením.“

„Když je řeč o potěšení...“

„Ryane!“

„Tak jo. Ale vynahradím ti to, až se vrátíme na veliký bílý Sever.“

„Jak.“

„Vezmu tě na *Kočky*.“

Mé svědění se náhle lokalizovalo.

„Musím jít.“

„Co? Co jsem řekl?“

„Zavolám ti zítra.“

Zavěsila jsem a vytočila Galianovo číslo. Nebral to.

Kruci.

Popadla jsem telefonní seznam.

Ano.

Vytočila jsem číslo.

Señora Eduardová to vzala po prvním zazvonění.

Omluvila jsem se, že volám tak pozdě. Přešla to.

„Señoro Eduardová, když jste zaháněla *Žlutáška*, řekla jste mu, aby šel za ostatními. Tím jste myslela ostatní kočky?“

„Naneštěstí ano. Před dvěma roky se vrh koťat objevil ve chlévě, kde měla má dcera ustájené své koně. Patricia dvě adoptovala a ostatním našla domovy. Chtěla ta koťata přinést sem, ale já řekla, že *Žlutásek* stačí. Koťata se narodila ve chlévě, mohla tam taky zůstat. Fungovalo to skvěle, dokud za nimi Patricia nepřestala docházet.“

Odmlčela se. Dokázala jsem si představit, co provádějí její víčka.

„Asi před třemi týdny telefonoval majitel chléva a trval na tom, abych si ta koťata vzala, jinak je utopí. *Žlutáskovi* se to nezamlouvá, ale jsou tady.“

„Nevíte, kdo adoptoval ta ostatní koťata?“

„Nejspíš rodiny tady z okolí. Patricia polepila celou čtvrť plakáty. Volalo asi tucet lidí.“

Odkašlala jsem si.

„Jsou ty kočky krátkosrsté?“

„Obyčejné venkovské kočky.“

Telefon Dominique Specterové zazvonil čtyřikrát, potom nějaký mužský hlas francouzsky a anglicky požadoval zanechání vzkazu. Po zaznění tónu jsem vzkaz zanechala.

Čistila jsem si zuby nití, když mi zazvonil mobil. Byla to paní Specterová.

Zeptala jsem se na Chantale.

Prima.

Zeptala jsem se na počasí v Montrealu.

Teplé.

Očividně nebyla v upovídané náladě.

„Mám jen jednu otázku, paní Specterová.“

„Oui?“

„Kde jste přišli ke Guimauveovi?“

„*Mon Dieux*. Budu muset přemýšlet.“

Čekala jsem, zatímco tak činila.

„Chantale našla nějaký inzerát v lékárně. Zatelefonovali jsme tam. Kořata byla ještě k dispozici, tak jsme tam zajeli a jedno si vybrali.“

„Zajeli kam?“

„Nějaká stáj. Byli tam koně.“

„Poblíž hlavního města?“

„Ano. Přesné místo si ale nepamatuju.“

Poděkovala jsem jí a zavěsila.

Copak nebude konec chybám, které v tomhle případě nadělám? Jsem to ale blbec. Vysvětlila bych to Ryanovi, jen kdyby mi to samotné docházelo.

U kostí v nádrži v Paraísu nebyly Guimauveovy chlupy. Chlup pocházel z Guimauveova sourozence. Další kotě z Guimauveova vrhu. Zvíře s identickou mitochondriální DNA. Stájové kočky Patricie Eduardové ztrácely chlupy, které jsem našla na jejích džínech.

André Specter není vrah. Jen nadržovaný nemrava, který podvádí svou rodinu a důvěřivé slečny.

Při usínání mi hlavou vířil milion otázek.

Kdo zabil Patricii Eduardovou?

Proč Díaz nechtěl, abych identifikovala tělo?

Proč se pohádaly Patricia Eduardová a doktorka Zuckermanová?

Kolik lidí bylo zodpovědných za Chupan Ya?
Kdo střílel na Molly a Carlose?
Co objevil Ollie Nordstern tak důležitého, že ho to stálo život?
Proč jsme to nedokázali odhalit my?
Proč ten zájem o výzkum kmenových buněk?
Samé otázky, žádné odpovědi.
Spala jsem trhaně.

Galiano přijel až v půl deváté. To už jsem v sobě měla tři šálky kávy a byla nabuzená jak fotbalový fanoušek. Přivezl šálek číslo čtyři.

Nemarnila jsem čas a popsala mu své rozhovory se seňorou Eduardovou a paní Specterovou. Galiano nejevil žádné překvapení. Ačkoliv, možná to jen přes brýle Dartha Vadera nebylo vidět.

„Jeden z členů jeho štábu byl hodně vstřícný,“ řekl Galiano. „Vypadá to, že Specter je chlípák, ale jinak neškodný.“

„Co se stalo včera večer?“

„Perová ho určitě varovala. Specter se vůbec neukázal.“

Na klinice bylo v pátek ráno rušno. Nejméně tucet žen sedělo na židlích lemujících čekárnu. Několik jich drželo v náručí nemluvnata. Většinou byly těhotné. Jiné tu byly proto, aby se tomu vyhnuly.

Čtyři batolata si hrála s plastikovými hračkami na podlaze. Dvě starší děti si vybarvovaly u dětského stolu, krabičku pastelek v poloviční vzdálenosti mezi sebou. Stěna za nimi byla záznamem rozjařenosti tisíců jejich předchůdců. Stopy kopnutí. Cákance jídla. Graffiti z pastelek. Dlouhance od autíček.

Galiano přistoupil k recepci a požádal o audienci u doktorky Zuckermanové. Mladá žena vzhledla a od čóček jejíh brýl se odrazila světla. Když uviděla odznak, vyvalila oči.

„Uno momento, por favor.“

Odspěchala chodbou napravo od svého stolu. Čas plynul. Ženy na nás zíraly vykulenýma, vážnýma očima. Děti dál vybarvovaly, tvářičky napjaté úsilím udržet se v konturách omalováněk.

O celých pět minut později se recepci vrátila.

„Je mi líto. Doktorka Zuckermanová vás nemůže přijmout.“ Mávla nervózně rukou směrem k děložní brigádě. „Jak vidíte, máme dnes dopoledne mnoho pacientek.“

Galiano zíral přímo do skel brýlí.

„Bud' doktorka Zuckermanová vyjde sem ven – hned – nebo my půjdeme tam dovnitř.“

„Do ordinace nemůžete.“ Bylo to takřka zaúpění.

Galiano vybalil plátek žvýkačky a vložil ho do úst, aniž by na okamžik přerušil kontakt pohledů.

Recepční vydala hluboký povzdech, rozhodila oběma rukama a vrátila se, odkud přišla.

Nějaké dítě začalo plakat. Máma si zvedla blůzu a nasměrovala pusinku nemluvněte k bradavce. Galiano kývl a usmál se. Máma se otočila ramenem.

V chodbě se rozlétly dveře. Zuckermanová přisupěla do čekárny jako malá lokomotiva. Byla to tlustá žena se špinavě plavými vlasy, ostříhanými hodně nakrátko. Podomácku. Ve špatném osvětlení. Tupými nůžkami.

„Co si to, sakra, dovolujete?“ Angličtina s akcentem. Nejspíš australským.

Recepční se schovala za svůj stůl a nahrabila se nad něčím, co na něm leželo.

„Nemůžete sem jen tak vtrhnout a traumatizovat mé pacientky, až...“

„Máme je traumatizovat ještě víc, nebo byste to raději odbyla někde ve větším soukromí?“ Galiano obdařil doktorku ledovým úsměvem.

„Vy to nechcete pochopit, pane. Já na vás dnes dopoledne nemám čas.“

Galiano sáhl pod sako, vytáhl želízka a zahoupal jimi před ní.

Zuckermanová se zašklebila.

Galiano houpal.

„Tohle je neslýchané.“

Zuckermanová se na patě otočila a hnala se chodbou. Následovali jsme ji kolem několika vyšetřoven. V nejedné jsem zahlédla prostěradlem zakrytou ženu s koleny zaháknutými ve výšce. Nezáviděla jsem těm ženám jejich zdržení ve třmenech.

Zuckermanová nás vedla kolem dveří kanceláře, na nichž stálo její jméno, k místnosti, kde byla křesla a souprava televizoru s videorekordérem. Představovala jsem si ta instruktážní videa. *Tipy pro samovyšetřování prsů. Úspěch s metodou neplodných dní. Koupání novorozence.*

Galiano neztrácel čas.

„Byla jste nadřízenou Patricie Eduardové v nemocnici *Centro Médico*.“

„Byla.“

„Existuje nějaký důvod, proč jste se o tom nezmínila, když jsme spolu mluvili?“

„Vyptával jste se na pacienty.“

„Abych vám správně rozuměl, paní doktorko. Přišel jsem se sem zeptat na tři ženy. Jedna z těch tří žen byla pod vaším vedením v jiném zařízení, a vy jste se o tom nezmínila?“

„Je to běžné jméno. Měla jsem moc práce. Ta souvislost mě nenapadla.“

„Chápu.“ Jeho tón naznačoval, že nechápe. „No dobrá. Promluvme si o ní teď.“

„Patricia Eduardová byla jedna z mnoha dívek pracujících pod mým dozorem. Nevím nic o jejích aktivitách mimo nemocnici.“

„Nikdy se neptáte na jejich soukromý život?“

„Nebylo by to vhodné.“

„Aha. Vy a Patricia jste byly spatřeny při hádce krátce před jejím zmizením.“

„Dívky nepodávají vždycky výkon podle mého očekávání.“

„Bylo tomu tak i s Patricií?“

Zlomek sekundy zaváhala. „Ne.“

„Kvůli čemu jste se tedy pohádaly?“

„Pohádaly.“ Vyfoukla vzduch skrze rty. „Tak se to nedá nazvat. Nebyla to hádka. Slečna Eduardová nesouhlasila s radou, kterou jsem jí poskytla.“

„S radou?“

„Lékařskou radou.“

„Jako nezaujatá nadřízená?“

„Jako lékařka.“

„Takže Patricia byla vaše pacientka.“

Zuckermanová si okamžitě uvědomila, že udělala chybu.

„Možná jednou navštívila tuto kliniku.“

„Proč?“

„Nepamatuju si potíže každé ženy, která mě přijde navštívit.“

„Patricia nebyla každá žena. Pracovala jste s ní každý den.“

Zuckermanová neodpověděla.

„Ve vašich zdejších záznamech není uvedena.“

„To se stává.“

„Vyprávějte nám o ní.“

„Víte přece, že to nemůžu.“

„Lékařské tajemství.“

„Ano.“

„Tohle je vyšetřování vraždy. Vykašlete se na lékařské tajemství.“

Zuckermanová ztuhla a mateřské znamínko na její líci jakoby se zvětšilo.

„Uděláme to tady, nebo na velitelství,“ zaútočil na ni Galiano.

Zuckermanová na mě ukázala. „Tato žena není úřední osoba.“

„Máte naprostou pravdu,“ řekla jsem. „Neměla byste porušit svou přísahu. Počkám v hale.“

Než někdo stihl něco namítnout, opustila jsem místnost.

Chodba byla opuštěná. Tiše jsem spěchala ke kanceláři Zuckermanové, vklouzla dovnitř a zavřela dveře.

Ranní slunce šikmo procházelo pootevřenými žaluziemi a vrhalo úhledné proužky na stůl. Tak vytvářelo barevnou duhu kolem malých křišťálových hodin. Jejich tikání, tiché a rychlé jako srdce kolibříka, bylo jediným zvukem, který narušoval ticho.

Regály na knihy podél dvou stěn. Kartotéky zaplňovaly třetí stěnu. Všechno v erární šedé.

Rychle jsem přelétla pohledem tituly knih. Standardní lékařské časopisy. *JAMA*. *Plodnost*. Standardní lékařské texty. Několik svazků buněčné biologie. Větší počet knih o reprodukční fyziologii a embryologii.

Z protějšího rohu místnosti vedly nějaké dveře. Koupelna?

Zadržela jsem dech a naslouchala.

Tik. Tik. Tik. Tik. Tik.

Spěšně jsem k nim přistoupila a stiskla kliku.

Ať jsem čekala cokoli, uviděla jsem něco jiného. Místnosti dominovaly dva dlouhé pulty, nabité mikroskopy, zkumavkami a

Petriho miskami. Prosklené skřínky obsahovaly lahvičky a kádinky. Police byly plné nádobek s embryi a lidskými plody, každá byla označena gestačním věkem.

Nějaký mladík vkládal jakousi nádobku do jedné ze tří ledniček podél zadní stěny. Přečetla jsem si nálepku. *Sérum z hovězího plodu.*

Když uslyšel dveře, otočil se. Na sobě měl zelené tričko a maskáčové kalhoty zastrčené do černých bagančat. Vlasy měl ulízané a na krku sepnuté. Na zlatém řetízku kolem krku mu visely iniciály JS. Styl – komando.

Očima přelétl za mě, do kanceláře Zuckermanové.

„Doktorka vás sem pustila?“

Než jsem stihla odpovědět, vtrhla sem Zuckermanová. Otočila jsem se a naše oči se na několik vteřin setkaly.

„Vy tady nemáte co dělat.“ Její tvář byla rudá až ke kořínkům nepěkných vlasů.

„Je mi líto. Zabloudila jsem.“

Zuckermanová mě obešla a zavřela dveře laboratoře.

„Jděte.“ Rty měla sevřené a zhluboka dýchala nosem.

Když jsem spěchala z kanceláře, uslyšela jsem, jak se otevírají dveře laboratoře. Pak zazněl nějaký rozhněvaný hlas. Jméno. Nezdržovala jsem se posloucháním za dveřmi. Musím najít Galiana.

Ačkoliv jsme se nikdy nesetkali, znala jsem chlapce z Komanda jménem.

„Víte to jistě?“

„Taťka je krysí ksicht, máma dvoubarevné oko.“

„Jedno hnědé, druhé modré.“

Kývla jsem. Bylo těžké zapomenout na tupohlavé majitele Paraísa. „A na krku mu visí písmena JS.“

„Jorge Serano.“

„Ano. A slyšela jsem, jak Zuckermanová řekla jeho jméno.“

Pocítila jsem příval nadšení. Pak to přešlo.

„Co sakra dělají on a Zuckermanová v té laboratoři?“

„Viděla jste nějaké králíky?“

Podívala jsem se, jestli nežertuje. Žertoval.

„Koukejte, jestli máte pravdu s tím Jorgem Seranem...“

„Mám pravdu, Galiano.“

„Jorge Serano spojuje Zuckermanovou s Paraísem. Zuckermanová znala Patricii Eduardovou. Možná je to první krůček k tomu, aby se nám některé věci pospojovaly.“

Seděli jsme v Galianově hlídkovém voze, východně od kliniky Zuckermanové.

„Zuckermanová se pohádá s Eduardovou. Eduardová se najde mrtvá v hotelu, který vlastní rodiče jednoho ze zaměstnanců Zuckermanové.“ Snažila jsem se, ale nedařilo se mi zachovat klidný hlas.

„Aby vás netrefil šlak.“

„Projevují energii a cílevědomost.“

„Váš zápal mě inspiruje. Pojdme si promluvit se Seranem.“

Když jsme znovu vstoupili do budovy kliniky, byl Serano pryč.

Stejně tak Zuckermanová.

Stejně tak ženy, které čekaly na ošetření.

Jedna nula pro Hippokratovu přísahu.

Recepční přiznala, že Jorge Serano je zaměstnanec. Označila ho za osobního asistenta doktorky Zuckermanové. Jediná adresa, kterou na něj měla, byl hotel jeho rodičů.

Navrhla jsem další nakouknutí do laboratoře Zuckermanové. Galiano odmítl. Raději počká, až bude mít povolení k prohlídce.

Odjeli jsme do Paraísa.

Staří Seranovi od našeho prvního setkání nezchyťeli. Syna neviděli už kolik týdnů a nevědí nic o tom, kde se zdržuje. Nemají zdání, kde byl Jorge devěťadvacátého října. Neznají Marii Zuckermanovou a o její klinice nikdy neslyšeli.

Galiano vytáhl obrázek Patricie Eduardové. Ne, tu ženu nikdy ani nezahlédli, nemají zdání, jak se ocitla v jejich septiku.

Señora Seranová milovala koně.

Po odjezdu z Paraísa mě Galiano vysadil u hlavního štábu FAFG a vydal se pátrat po mladém Seranovi. Právě jsem rozkládala jednu kostru z Chupan Ya, když zavolal Ryan.

„Něco jsem našel v Nordsternových trenýrkách.“

„Stopy smyku?“

„Vy jste k popukání, Brennanová. Potřebuju od tebe překlad.“

„Ty umíš španělsky líp než já.“

„Jiný překlad. Z biologie.“

„Nezvládneš to? Od té doby, co jsem slíbila, že pomůžu Galianovi, jsem skoro neměla čas podívat se na kosti z Chupan Ya. To je moje hlavní práce.“

„Netopýr mi řekl, že jsi ještě neobědvala.“

Vedle Ryana vypadala moje babička jako hotový amatér, pokud šlo o starost o pravidelné stravování.

„Slíbila jsem Mateovi...“

„Jdi.“ Mateo se zjevil vedle mého pracoviště. „My tu všichni ještě budeme, až toho svého vraha chytněš.“

Přidržela jsem si sluchátko u hrudi.

„Určitě?“

Kývl.

Dala jsem Ryanovi pokyny a zavěsila.

„Můžu se tě na něco zeptat, Mateo?“

„Samozřejmě.“

„Kdo je Alejandro Bastos?“

Jizva na jeho rtu se ztenčila jako dýka. Máchl rukou ke kostře.

„Plukovník armády. Ten hnusný vrah, co tohle způsobil. Doufám, že shnije v pekle.“

Kromě horkého pohrabáče v nose je mou nejmilejší věcí moučnatá, přesmažená ryba. Právě tu jsem pojídala, zatímco Ryan listoval diářem, který našel v Nordsternově kufru.

Ryan našel příslušný zápis a podržel notes tak, abych ho mohla přečíst.

Na 16. května měl Nordstern naplánovanou schůzku s Eliášem Jiménezem.

Zamyslela jsem se.

„To byly dva dny před jeho rozhovorem se mnou.“

Žvýkala jsem a polykala. To první byla formalita.

„Kdo je Elias Jiménez?“ zeptala jsem se.

„Profesor buněčné biologie na univerzitě San Carlos.“

„Nahrál si ten rozhovor?“

„Na žádné z kazet, které jsem probíral, není.“

„Bude mít ten profesor potěšení z naší společnosti?“

„Jen co bude detektiv Galiano volný.“

„Bojíš se vědy?“

„Jsem hostující policajt v cizí zemi. Nemám autoritu. Nemám zbraň. Nemám podporu. Klidně bych mohl být novinář.“

„A vzorník, co dělá všechno podle předpisů.“

„Přesně.“

Odstrčila jsem od sebe rybu co nejdál.

„Panenko skákává! Další jízda v Batmobilu!“

Cestou k *Ciudad Universitaria* v Zóně 12 podal Galiano Ryanovi a mně aktuální informace o odpoledních pokrocích. Pokud šlo o Jorge Serana, bylo jen málo co hlásit. Kluk měl dlouhý rejstřík, většinou přestupky. Krádež v obchodě. Vandalství. Jízda v opilosti. Jorge se však nezdržel, aby prodiskutoval své dřívější prohřešky. Zmizel jako peníze ve forbesu.

Galianův partner zjišťoval informace o Antoniu Díazovi.

Hernández zjistil, že státní zástupce býval začátkem osmdesátých let armádním poručíkem, většinou sloužil poblíž Sololá. Jeho velícím důstojníkem byl Alejandro Bastos.

Terrifico.

Hernández se také dozvěděl, že řada vysokých policejních činovníků sloužila rovněž pod Bastosem.

Mucho Terrifico.

Adresa profesora Jiméneze byla Edificio M2, modrobílá hranatá budova uprostřed kampusu. Zamířili jsme podle nápisů k Ciencias Biológicas a našli jeho kancelář v prvním patře.

Z Jiméneze si pamatuji jeho vole. Bylo velikosti vlašského ořechu a barvy švestek. Jinak jsem si uchovala jen dojem z velmi starého pána s výraznými černými očima.

Jiménez nevstal, když jsme se objevili. Jen nás pozoroval, jak procházíme skrz jeho dveře.

Kancelář měřila asi dva krát tři metry. Stěny byly pokryty barevnými fotkami buněk v různých stadiích mitózy. Nebo meiózy. Nebyla jsem si jistá.

Jiménez nedal Galianovi příležitost promluvit.

„Ten člověk se přišel vyptávat na kmenové buňky. Poskytl jsem mu stručný přehled a zodpověděl jeho otázky. Nic víc nevím.“

„Olaf Nordstern?“

„Nevzpomínám si. Říkal, že připravuje nějaký článek.“

„Nač se ptal?“

„Chtěl vědět o liniích embryonálních kmenových buněk, které prezident George Bush schválil k výzkumu.“

„A?“

„Řekl jsem mu to.“

„Co jste mu řekl?“

„Podle NIH...“

„Národní instituty zdraví,“ překládala jsem.

„...existuje sedmdesát osm linií.“

„Kde?“ zeptala jsem se.

Jiménez vyhrabal ze stohu papírů sjetinu a podal mi ji. Zatímco jsem přejížděla očima jména a čísla, Galiano poslouchal bleskový kurs výzkumu kmenových buněk.

BresaGen Inc., Athens, Georgia, 4;

CyThera Inc., San Diego, Kalifornie, 9;

ES Cell International/Melbourne, Austrálie, 6;

Göteborgská univerzita, Göteborg, Švédsko, 19;
Karolinska Institute, Stockholm, Švédsko, 6;
Maria Biotech Co. Ltd. – Ústav pro výzkum neplodnosti při
nemocnici Maria, Soul, Korea, 3;
Nemocnice MizMedi – Soulská národní univerzita, Soul,
Korea, 1;
Národní centrum pro biologické vědy/Tata Ústav základního
výzkumu, Bangalore, Indie, 3;
Pochon CHA univerzita, Soul, Korea, 2;
Vědecká společnost Naděje života, Mumbai, Indie, 7;
Univerzita Technion, Haifa, Izrael, 4;
Kalifornská univerzita, San Francisco, Kalifornie, 2;
Wisconsinská apoštolská výzkumná nadace, Madison,
Wisconsin, 5.

Má pozornost se prudce vrátila ke třetímu záznamu. Tiše jsem ho ukázala Ryanovi. Jeho pohled se setkal s mým.

„Sedmdesát osm stačí?“ zeptal se Galiano poté, co vyslechl přednášku ‚Embryonální kmenové buňky pro začátečníky‘.

„Sakra, ne.“

Jiménez při řeči zvláštním způsobem spouštěl hlavu doleva. Možná mu vole tlačilo na hlasivky. Možná ho chtěl skrýt.

„Některé z těch linií by se mohly zkazit nebo ztratit pluripotenci, nebo prostě a jednoduše vybuchnout. Čtyři z šesti kolonií vytvořených jednou americkou biotechnologickou firmou, neřeknu které, se jeví jako nestabilní.“ Jiménez zafuněl. „Už existuje pořadník požadavků.“

Ukázal hubeným prstem na seznam v mé ruce.

„A podívejte se na ten seznam. Mnohé z těch linií jsou v soukromých rukou.“

„A soukromé společnosti nejsou zrovna proslulé tím, že by se rády dělily,“ poznamenal Ryan.

„To máte pravdu, mladý muži.“

„Dělá americká vláda něco k zajištění přístupu?“ zeptal se Galiano.

„NIH vytváří registr lidských embryonálních kmenových buněk. Přesto však NIH přiznává, že distribuce buněčných linií bude ponechána na uvážení těch laboratoří, které je zrodily.“

„Embryonální kmenové buňky by se mohly stát cennou komoditou,“ namítl Ryan.

Jiménezův smích zněl jako kdákání.

„Akcí kmenových buněk po Bushovu prohlášení nebetyčně stouply.“

V hloubi mozku se mi krystalizovaly velmi znepokojivé závěry.

„Pane doktore, jak složitá je metodologie pěstování kultur lidských embryonálních kmenových buněk?“

„V biochemických praktikách na vysoké škole to neuděláte, jestli se ptáte na tohle. Ale pro člověka s příslušným vzděláním a praxí to tak složité není.“

„Jak to funguje?“

„Opatříte si čerstvá nebo zmražená embrya...“

„Kde?“

„V laboratořích IVF.“

„Kliniky pro páry, postupující léčbu neplodnosti,“ přeložila jsem to kamarádům od policie.

„Extrahujete buňky z vnitřní buněčné masy blastocystu. Buňky vložíte do kultivačních misek s růstovým médiem, které poskytuje sérum z hovězích plodů...“

Můj tep dosáhl astronomické frekvence.

„...na živných vrstvách myších embryonálních fibroblastů, které byly ozářeny gama-zářením, aby se zabránilo jejich replikaci. Tyto buňky necháte růst devět až patnáct dní. Když se vnitřní buněčná masa rozdělila a vytvořila shluky, oddělíte buňky od periferie, vrátíte je zpět do kultury a...“

Už jsem neposlouchala. Věděla jsem, co provádí Zuckermanová.

Zachytila jsem Ryanův pohled a naznačila, že bychom měli jít.

Jiménez repetil dál o alternativní technice, jejíž součástí je vstříknutí embryonálních kmenových buněk do varlat myši s uměle sníženou imunitou.

„Děkuji vám, pane profesore,“ přerušila jsem ho.

Ryan a Galiano se na mě dívali, jako bych se zbláznila.

„Ještě jedna otázka. Neptal se Nordstern na nějakou ženu jménem Maria Zuckermanová?“

„Je to možné.“

„Co jste mu řekl?“

„To samé co řeknu vám, mladá dámo. Nikdy jsem o ní neslyšel.“

„Zuckermanová se snaží vyvinout linii kmenových buněk.“

Byli jsme zpátky v Batmobilu. Obličej mě páčil a v břiše mi pobíhala podivná stvořeníčka.

„Proč?“ zeptal se Ryan.

„Jak to mám sakra vědět? Možná jí jde o nějakou cenu. Nebo existuje černý trh.“

Zavřela jsem oči. Na vnitřní straně víček mi skotačila ta polední ryba. Otevřela jsem je.

„Ale jsem si jistá, že zrovna tohle Zuckermanová dělá. Viděla jsem laboratoř, viděla jsem sérum z hovězího plodu.“

„Pro tu věc musí existovat i jiné využití,“ namítl Galiano.

„Šest z existujících linií kmenových buněk je v Monash, Ústavu reprodukční biologie v Melbourne, Austrálie.“ Polkla jsem.

„Zuckermanová strávila dva roky v nějakém výzkumném ústavu v Melbourne. Jestli si to prověříte, vsadím se, že to v Monash zazvoní.“

„Ale proč?“ opakoval Ryan.

„Možná Zuckermanová předvídá rostoucí černý trh, když nyní americká vláda udělala z embryonálních kmenových buněk omezený zdroj tím, že omezila vládní financování.“ Galiano na mě pohlédl. „Není vám nic?“

„Nic mi není.“

„Zčervenala jste.“

„Nic mi není.“

„A milá paní doktorka má v plánu vydělat balík,“ řekl Ryan.

Galiano na mě znovu pohlédl. Už chtěl něco říct, ale místo toho zvedl vysílačku a zapnul ji.

„Jako ti fešáci, co provozují ilegální obchod s lidskými orgány.“ Ryan mluvil méně skepticky. „Do pr...“

Přerušila jsem Ryana.

„A Jorge Serano jí pomáhá.“

Poslouchala jsem, jak Galiano vydává rozkaz k zadržení Zuckermanové a Serana. Můj žaludek vydal podivný zvuk. Ačkoliv se po mně oba muži podívali, žádný z nich to nekomentoval.

Ujeli jsme několik kilometrů a poslouchali, jak moje kručení konkuruje vysílačce.

Promluvila jsem první.

„Jak do toho zapadá Patricia Eduardová?“

„Jak do toho zapadá Antonio Díaz?“ zeptal se Galiano.

„Jak do toho zapadá Ollie Nordstern?“ zeptal se Ryan.

Nikdo neznal žádnou odpověď.

„Tady je plán,“ řekl Ryan. „Netopýr vytáhne z nějakého soudce povolení k prohlídce.“

„A sakra, jistě to nebude ten šmejda Díaz.“

„Já dodělám ta nahraná interview. Brennanová projde zbytek Nordsternových papírů.“

„Fajn,“ souhlasila jsem. „Ale budu pracovat u sebe v hotelu.“
Pocítila jsem náhlou potřebu držet se blízko své koupelny.

„Ty nestojíš o mou společnost?“ Ryan udělal svůj ublížený obličej.

„To je tím letem,“ řekla jsem. „Nějak nám to spolu neklape.“

Než jsme zajeli na velitelství, vyzvedli Nordsternovy spisy a vrátili se do mého hotelu, bylo už po páté.

Chodník nyní vypadal, jako by ho zasáhla střela země-země. Čtyři sbíječky útočily na plný plyn, až mi vibrace projížděly do všech laloků mozku. Reflektory a krabice s obědem naznačovaly, že by ten rámus mohl trvat celou noc.

Zamumlala jsem obzvlášť barvitě hodnocení.

Ryan a Galiano se zeptali, jestli mi nic nehrozí. Ujistila jsem je, že si potřebuji pouze odpočinout. O koupelně jsem se nezmiňovala.

Když hlučně odjížděli, všimla jsem si, že se hoši smějí.

Paranoia prudce zaplápolala.

Opakovala jsem své hodnocení.

Nahoře jsem šla rovnou k lékárnice.

Kate se mi vždycky směje. Když cestuji do cizích zemí, vozím s sebou lékárnu. Oční kapky. Sprej do nosu. Antacid. Projímadlo. Jeden nikdy neví.

Dnes jsem věděla.

Hodila jsem do sebe Imodium a sousto Pepto-Bismolu a natáhla se na postel.

A vystřelila rovnou do koupelny. O několik desetiletí později jsem opět ulehla. Roztřesená, ale bylo mi lépe.

Sbíječky bušily.

Má hlava se k nim připojila.

Pustila jsem ventilátor. Namísto aby hluk otupil, přidal se i on.

Vrátila jsem se do koupelny, namočila žínku do studené vody a položila si ji na čelo. Pak jsem znovu ulehla naznak, přičemž jsem se v duchu ptala, zda skutečně chci žít dál.

Sotva jsem usnula, zazvonil mi mobil.

Sprosté slovo.

„Ano!“

„Ryan.“

„Ano.“

„Už je ti líp?“

„Čert tě vezmi s tvojí rybou.“

„Já ti říkal, aby sis dala párek v kukuřičném těstíčku. Co je to za rámus?“

„Sbíječky. Proč voláš?“

„S tím Melbourne jsi měla pravdu. Zuckermanová tam strávila dva roky na nějakém stipendiu ve výzkumu reprodukční biologie.“

„Aha.“

Napůl jsem poslouchala Ryana, napůl svůj žaludek.

„To bys nikdy neuhádla, kdo tam ještě byl.“

To jméno naplno vzbudilo mou pozornost.

„Ten Lucas, co zkonfiskoval pro Antonia Díaze kostru z Paraísa?“

„Hector Luis Castillo Lucas.“

„Ale Lucas je soudní lékař.“

„Zřejmě tak nezačínal.“

„Co spojuje Díaze s Lucasem?“ zeptala jsem se.

„Lepší otázka: Co spojuje Lucase s Zuckermanovou?“

„Nějaké pokroky se zadržením Zuckermanové nebo Jorge Serana?“

„Zatím ne. Galiano nechal sledovat kliniku a bydliště Zuckermanové, vyhlásil i pátrání po jejím autě. Taky nechal hlídat Paraíso. Do deseti bychom je měli mít.“

„Dostal Galiano povolení k prohlídce?“

„Teď mluví se soudcem.“

Zavěsila jsem, vrátila žínku na místo a zalehla naznak do podušek.

Tohle skutečně nedává smysl. Nebo dává? Pracuje doktor Lucas pro Díaze? Nařídil doktor zničit kosti Patricie Eduardové na žádost státního zástupce? Nebo je to naopak? Nemá Lucas na Díaze vliv?

Díaz by mohl mít spojení s Chupan Ya, snad i se střelbou na Carlose a Molly. Ale proč by chtěl konfiskovat kosti z Paraísa? Proč by se zajímal o vraždu těhotné mladé holky?

Carlos a Molly? Skutečně ti, kdo je přepadli, vyslovili mé jméno? Jsem příští terč já? A čím?

Vystrašená a prochladlá jsem zalezla pod přikrývky.

V hlavě se mi stejně pořád hemžily otázky.

Lucas musí znát Zuckermanovou. Dva guatemalští doktoři v australském výzkumném zařízení ve stejnou dobu o sobě stěží mohli nevědět. Pracují nyní společně? Na čem?

Jaké bylo Nordsternovo velké tajemství? A jak se je dozvěděl?

Existuje ještě nějaké spojení Bastos-Días kromě doby, kterou společně strávili v armádě? Proč si Nordstern zakroužkoval obrázek, na němž Días s Bastosem přihlížíjí přehlídce v Xaxaxaku?

Souvisí spolu všechny tyto věci? Nebo jen některé? Jsou to jen případy korupce ve zkorumpované zemi?

Jsem v ohrožení?

Sbíječky přehlušovaly rámus dopravní špičky. Stropní ventilátor hučel. V místnosti se zvolna šelo, zvuky slábly.

Nebyla jsem si jistá, kolik uplynulo času, když zadrnčel pokojový telefon. Vymrštila jsem se. Byla tma.

Dýchání. Pak oznamovací tón.

„Zatracenej hajzl bezohledná!“ Asi zavolal na špatnou linku a prostě zavěsil.

Práskla jsem sluchátkem.

Vsedě na okraji postele jsem přiložila dlaně k lícím. Byly chladnější. Léky zabíraly.

Rat-ta-ta-ta. Ra-ta-ta-táááát. Rat. Rat. Rat.

Kolik betonu tam dole může být?

„Tak už dost.“

Vyndala jsem z miniledničky dietní colu a zkusila doušek.

Ach ano.

Hodila jsem do sebe několik doušků na zkoušku a postavila plechovku na stůl. Pak jsem ze sebe svlékla šaty a sprchovala se tak dlouho, až byla koupelna plná páry. Zavřela jsem oči, nechala si vodu bušit do prsou, do zad, do roztaženého břicha. Nechala jsem si ji stékat po hlavě, po ramenech, po bocích.

Pak jsem se vysušila ručníkem, rozčesala si vlasy a vyčistila zuby. Nakonec jsem si navlékla bavlněné ponožky a teplákovou soupravu FBI.

S pocitem, že je ze mě nový člověk, jsem vyhrabala Nordsternovy spisy a uvelebila se ke stolu. Ze sousedního pokoje jsem slyšela televizi, pak bezcílné přepínání kanálů. Můj soused se nakonec rozhodl pro fotbalový zápas.

Na první složce, kterou jsem zvedla, byla nálepka ‚Specter‘. Obsahovala výstřižky z tisku, poznámky a různé fotky André Spectera a jeho rodiny. Byly tu dva polaroidové snímky velvyslance s Aidou Perovou.

Druhá složka byla neoznačená. Obsahovala stvrzenky z restaurací a taxíků. Záznamy o výdajích. Nic.

Dopila jsem colu.

Venku dál lomožily sbíječky.

Nálepku na třetím šanonu jsem poznala: ‚SCELL‘. Už jsem byla v polovině, když jsem to našla.

Kmenové buňky pěstované z mrtvých těl.

Když jsem četla zprávu, hrud' se mi stáhla.

Vědecký tým ze Salkova ústavu v kalifornské La Jolle vyvinul techniku pro čerpání kmenových buněk z lidských posmrtných vzorků. O nález byl zpráva v časopise *Nature*.

„Ježíšikriste.“

Můj hlas zněl v prázdné místnosti hlučně.

Četla jsem dál.

Vložil-li se postupně do několika roztoků tkáně z jedenáctitýdenního nemluvněte a sedmadvacetiletého muže, vydají ze sebe nedospělé mozkové buňky. Tým od Salka použil tuto techniku i u jiných osob různého věku a na vzorcích extrahovaných až dva dny po smrti.

Poznámka pod čarou naznačovala, že zpráva byla stažena z internetové stránky *BBC News*. Vedle adresy [http](http://) někdo připsal jméno Zuckermanová.

Střídavě mě zalévalo horko a zima a ruce se mi roztráslly.

Relaps.

Čas na dávku Imodia.

Po návratu z koupelny jsem si všimla podivného stínu, dopadajícího na koberec přede dveřmi. Šla jsem to prověřit. Západka jaksepatří nezapadla.

Nechala jsem dveře otevřené, když jsem přijela a řítla se do koupelny? Bylo mi mizerně, ale taková neopatrnost pro mě byla netypická.

Zavřela jsem a zamkla, pocit obav se přidal k ostatním symptomům.

Vytočila jsem Galianovo číslo s pocitem celkové slabosti. Třes rukou zesílil.

Galiano i Ryan byli mimo. Musela jsem polknout, než jsem dokázala nechat vzkaz.

Kruci! Přece nemůžu zvracet. Nebudu!

Posbírala jsem Nordsternovy šanony a navršila je vedle křesla. Stáhla jsem prošívanou přikrývku z postele, zastrčila si nohy pod zadek a zabalila se do ní. Bylo mi každou vteřinou hůř.

Dramaticky hůř.

Otevřela jsem šanon. Poznámky z interview. Při čtení jsem si pořád musela otírat obličej. Kapičky potu se mi kutálely pod tepláky.

Během pár minut jsem pocítila ostrou bolest v břiše, pak třas pod jazykem. Horkost mi stoupala z hrdla až k vlasům.

Vyřítla jsem se do koupelny, dávala, až mě bolelo v bocích, pak jsem se vrátila do svého křesla, abych se znovu zakuklila. Každých pár minut jsem tu cestu opakovala. S každým výletem jsem si připadala slabší.

Když jsem se zhroutila do svého křesla počtvrté, zavřela jsem oči a přitáhla si prošívanou deku až k bradě. Cítila jsem na pokožce hrubou bavlnu. Cítila jsem vlastní pach. Hlava se mi točila a na vnitřní straně víček jsem viděla maličká souhvězdí.

Sbíječky v dálce zněly už jen jako praskající popcorn. Viděla jsem kobylky za letního večera. Vlákňité pavučinková křídla. Rudé, vyboulené oči. Cítila jsem, jak mi hmyz bzučí v krevním oběhu.

Pak jsem byla s Katy. Byla malá, asi tří nebo čtyřletá, a četly jsme knihu říkadel. Vlázky měla plavé až doběla. Slunce skrz ně svítilo jako měsíční svit skrze mlhu. Měla na sobě zástěrku, kterou jsem jí koupila při výletu do Nantucketu.

Ukaž, pomůžu ti, zlatíčko.

Já to dokážu sama.

Ovšemže dokážeš.

Já znám písmenka. Někdy je jen nemůžu dát dohromady.

To je na tom nejtěžší.

Nepospíchej.

Hector Protektor zelené šaty měl;

Hector Protektor v nich ke královně šel;

Královně se nelíbil a králi jakbysmet;

A tak Hectora Protektora vyhodili hned.

Proč se jim nelíbil, mami?

Já nevím.
Byl zlý?
To nemyslím.
Jak se ta královna jmenovala?
Arabella.
Katy se zachichotala.
Jak se jmenoval ten král?
Charlie Oliver.
Další chichotání.
Ty vždycky říkáš legrační jména, mami.
Ráda se dívám, jak se směješ.
Jak se Hector Protektor jmenoval příjmením?
Lucas.
Možná ve skutečnosti ani nebyl protektor.
Možná ne.
Co tedy, mami?
Traktor?
Hihňání.
Motor.
Nektar.
Konektor.
Monitor.
Inspektor.

Probrala jsem se, stojíc v koupelně, dlaně a čelo přitisknuté k zrcadlu.

Nebylo tohle to slovo, které Molly tehdy zaslechla? Ani *inspektor*. Ani *Specter*.

Hec.

Hec Lucas.

Opravdu jsem to vzala pozpátku? Neovládal ve skutečnosti doktor státního zástupce? Nenařídil Lucas přepadení Molly a Carlose? Jaké je jeho spojení s naší prací v Chupan Ya? Nedokázala jsem tomu dát žádný smysl. Přikázal zabít Nordsterna, když se reportér dostal příliš blízko k pravdě? Dal zabít Patricii Eduardovou? Vypořádal by se Lucas stejným způsobem i s Zuckermanovou a Jorgem Seranem?

Pokusil by se zabít Galiana a Ryana?
 Vrhla jsem se k nočnímu stolku. Hledala jsem mobil.
 Ani Ryan, ani Galiano to nebrali.
 Otrhla jsem si hřbetem paže pot z obličeje.
 Kam jeli? Na kliniku Zuckermanové? Do márnice?
 Mysli!
 Zhluboka jsem se nadechla. Otevřela jsem oči a hned je zase
 zavřela. Obrazy vířily. Na víčkách mi blikaly hvězdy.
 Co dělat?
 Vydechla jsem. Pak ještě jednou.
 Jestli je Lucas skutečně nebezpečný nemají se to Ryan a
 Galiano jak dozvědět. Zuckermanová už se s ním možná spojila a
 Lucas by se mohl domnívat, že ho jdou zatknout, a střílel by.
 Vjela jsem do bot, popadla kabelku a zamířila dolů.

Trvalo dvacet minut, než jsem chytla taxík.
 „Dónde?“
 Kam?
 Kam odjeli Ryan a Galiano? Ani do Paraísa, ani na kliniku
 Zuckermanové. Tahle místa byla sledovaná.
 Řidič bubnoval prsty o volant.
 Kde bude Lucas?
 Nebo chci Díaze? Možná by mi to mohla povědět doktorka
 Fereirová.
 Celá jsem se třásla, zuby mi drnčely jako laciné hračky.
 „Dónde, señora?“
 Zaostři!
 „Morgue del Organismo Jucicial.“
 „Zona tres?“
 „Oui.“
 To bylo špatně. Proč?
 Jak taxík křižoval město, pozorovala jsem stále se měnící
 panoptikum barev a tvarů. Transparenty natažené nad ulicemi.
 Plakáty nalepené na plotech, zdech a billboardech. Nesnažila jsem
 se je číst. Nešlo to. Hlava se mi točila jako za mých pijáckých časů,
 když jsem usínala s jednou nohou na podlaze, abych zůstala
 spojená s planetou.

Že jsem řidiče přeplatila, to jsem poznala podle jeho úsměvu a podle toho, jak rychle vystřelil.

To je jedno.

Rozhlédla jsem se podél bloku. Čtvrť byla stejně pustá, jak jsem si ji pamatovala, hřbitov větší a temnější. Galianovo auto nebylo nikde na dohled.

Zadívala jsem se na márnici. Fereirová. Musím mluvit s doktorkou Fereirovou. Vyšla jsem se po šterkové příjezdové cestě podél levé strany budovy. Moje tenisky vydávaly křupavé zvuky, které mi burácely v uších.

Příjezdová cesta vedla k parkovišti, kde stály dva transportní vozy, bílé volvo a černý kombík. Žádný Batmobil.

Do pravého oka se mi skutálela kapka potu. Setřela jsem ji.

Co teď? Nepomýšlela jsem na vstup bez Ryana nebo Galiana. Hledat Fereirovou?

Vyzkoušela jsem vchod pro personál v zadní části budovy. Nešlo to. Dveře garáže, používané pro příjem mrtvol, byly také zamčené.

Snažila jsem se být klidnější. Přešla jsem k první dodávce a nakoukla do okna. Nic.

Přitočila jsem se k druhému vozidlu.

Ke třetímu.

Na sedadle ležely klíče!

S bušícím srdcem jsem vyprostila svou kořist a klopýtala zpátky k budově.

Žádný z klíčů se nehodil ke dveřím pro personál.

Krucí.

Ruce se mi třásly, když jsem zkoušela klíč za klíčem u vjezdu pro auta.

Ne.

Ne.

Ne.

Upustila jsem svazek klíčů. Nohy se mi třásly, když jsem na všech čtyřech hledala ve tmě. O celou věčnost později na ně má ruka narazila.

Vstala jsem a začala nanovo.

Pátý nebo šestý klíč vklouzl do zámku a otočil se. Zvedla jsem vrata o kousek nahoru a ztuhla.

Žádné sirény ani pípání. Žádné ozbrojené stráže.

Vystrčila jsem vrata o dalšího půl metru. Kladky zněly hlasitěji než sbíječky u mého hotelu.

Nikdo se neobjevil. Nikdo nezavolal.

Ztěžka dýchající jsem si dřepla a jako krab prolezla do márnice. Proč vůbec chci dovnitř? No jo. Doktorka Fereirová, nebo Ryan, nebo Galiano.

Zahalily mě známé smíšené pachy smrti a dezinfekce. Tenhle pach poznám všude.

Držela jsem se zády u zdi. Ubírala jsem se chodbou kolem řady vozíků, kanceláře a malé místnosti s oknem zakrytým závěsem.

Moje laboratoř v Montrealu má podobnou komoru. Mrtvého přivezou na vozíku na druhou stranu skla. Závěsy se rozhrnou. Milovaní reagují s úlevou či smutkem. Je to nejsrdcervoucnější místo v budově.

Za předváděcí místností chodba končila, napojovala se na druhou, kolmou. Rozhlédla jsem se doleva, doprava.

Za víčky mi vyskočilo další světlo. Zavřela jsem je a dýchala zhluboka. Pak jsem je otevřela. Bylo to lepší.

Ačkoliv v obou směrech byla tma, věděla jsem, kde se nacházím. Nalevo jsem poznávala pitevny, napravo chodbu, kudy mě Angelina Fereirová vedla do své kanceláře.

Jak je to dlouho, co mi dala CT skeny Eduardové? Týden? Měsíc? Celý život? Můj mozek to spočítat nedokázal.

Vyrazila jsem doprava. Třeba tam je. Mohla by mi povědět o Lucasovi.

Bodnutí v útrokách mě zlomilo v pase. Dýchala jsem rychle a mělce a čekala, až bolest ustoupí. Když jsem se narovnala, vyrazil mi za očima blesk a temeno hlavy mi explodovalo. Zapřela jsem se o zeď a zvracela ve velikých, zmítavých křečovitých stazích.

Doktorka Fereirová? Ryan? Galiano?

O generaci později stahy ustaly. V ústech jsem měla trpkou pachut'. Boky mě bolely. Nohy jsem měla jako gumové, tělo rozpálené a současně prochladlé. Doktorka Fereirová někoho pošle, aby to uklidil.

Opírala jsem se o zeď a šla dál. Její kancelář byla prázdná. Vrátila jsem se směrem k pitevnám.

Pitevní sál jedna byl temný a opuštěný.

Dvojka taky.

Všimla jsem si modrofialového světla, které vycházelo zpod dveří pitevního sálu tři. Toho, kde jsem vyšetřovala kostru Patricie Eduardové. Patrně je tam.

Opatrně jsem otevřela dveře.

V noční márnici panuje surrealistické ticho. Žádné odsávačky, žádné kvílení pilek, žádná tekoucí voda, žádné cinkání nástrojů. Nepodobá se to žádnému tichu, které znám.

Místnost byla prázdná a panoval tu smrtelný klid.

„Doktorko Fereirová?“

Někdo nechal rentgen na prosvětlovačce. Fluorescence prosakovala kolem filmu jako modrobílé tetelení černobílé televize ve tmě. Kov a sklo se leskly chladně a ocelově.

U chladicího boxu z nerez oceli u zadní stěny místnosti stál vozík. Na něm pytel na mrtvoly. Vyboulení mi sdělovalo, že je někdo uvnitř.

Další křeč. Před očima mi poskakovaly černé skvrnky.

Vrhla jsem se ke stolu, sklonila hlavu a zhluboka dýchala.

Nádech.

Výdech.

Nádech.

Výdech.

Tečky se rozplynuly. Nevolnost ustoupila.

Lepší.

Tělo před chladicím boxem. Někdo určitě pracuje.

Doktorka Fereirová?

Sáhla jsem po mobilu. V kapse nebyl.

Kruci!

Upustila jsem ho? Zapomněla jsem ho v hotelu? Kdy jsem odcházela z hotelu?

Podívala jsem se na hodinky. Číslice jsem neviděla.

Tohle nefunguje. Musím odejít. Nejsem ve formě, abych někomu pomohla.

Pomohla komu?

Odejít kam?

Kde jsem?

V tom okamžiku jsem za sebou spíš ucítla, než uslyšela pohyb. Ne zvuk, spíš poruchu vzdušného proudění.

Otočila jsem se na patě.
V mozku mi zaplál ohňostroj. Oheň mi vystřelil ze slabin do
hrdla.
Někdo stál ve dveřích.
„Doktorko Fereirová?“
Mluvila jsem, nebo jsem si jen namlouvala, že mluvím?
Postava držela něco v rukou.
„Señor Díaz?“
Žádná odpověď.
„Doktorka Zuckermanová?“
Postava zůstala ztuhlá na místě.
Cítila jsem, jak mi kloužou ruce. Tváří jsem narazila na kovový
okraj vozíku. Dech mi explodoval z plic. Podlaha se řítily směrem
k mému obličejí.
Černo.

V životě mi nebylo tak zima.
 Ležela jsem na ledě na dně hlubokého, temného rybníka.
 Zavrtěla jsem prsty, aby se mi vrátil cit, bojovala jsem o návrat
 k hladině.
 Příliš velký odpor. Příliš hluboko u dna.
 Nadechla jsem se.
 Mrtvé ryby. Řasy. Věci z hlubin.
 Rozpráhla jsem paže jako dítě, když dělá ve sněhu andělíčka.
 Kontakt.
 Sledovala jsem obrys rukama.
 Vertikální rám se zaobleným okrajem.
 Prozkoumala jsem okraj. Ne led. Kov. Obklopoval mě jako
 rakev.
 Mravenčení poznání.
 Zhluboka jsem se nadechla.
 Puch smrti a dezinfekce. Ale proporce byly obrácené. Pach
 hnijícího masa měl navrch.
 Mražené maso.
 Srdce se mi scvrklo.
 Ach Bože!
 Ležím na vozíku v chladicím boxu v márnici.
 S mrtvým!
 Ach můj Bože!
 Jak dlouho jsem byla v bezvědomí? Kdo mě dal na vozík?
 Je ten člověk ještě tady?
 Otevřela jsem oči a zvedla hlavu.
 Mozkem mi projely skleněné střepy. Vnitřnosti se mi stáhly.
 Naslouchala jsem.
 Ticho.
 Zvedla jsem se na lokty a prudce zamžikala.
 Inkoustová čern.

Posadila jsem se a čekala. Rozechvělost, ale ne nevolnost.
Moje nohy byly mrtvá váha. Pomocí rukou jsem přitáhla kotníky k sobě a začala třít. Zvolna se mi vracel cit.
Naslouchala jsem, zda nepostřehnu nějaké známky činnosti mimo chladicí box.
Ticho.
Zhoupla jsem nohy přes okraj a spustila jsem se z vozíku.
Kolena se mi roztekla a sesula jsem se prudce na podlahu.
Levým zápěstím mi projela bolest.
Zatraceně!
Pravá ruka narazila na gumové kolečko.
Přelezla jsem na všechny čtyři a vyškrábala se nahoru.
Další vozík.
Nejsem sama.
Na vozíku byl pytel. Pytel byl obsazený.
Odtáhla jsem se od mrtvoly. V ústech mi vyschlo. Srdce se mi rozbušilo.
Otočila jsem se a klopýtala směrem, kde podle mého domnění měly být dveře.
Dobrotivý Bože, je zevnitř klika? Mají tyhle věci kliky zevnitř?
Ať je na vnitřní straně klika!
Otevírala jsem boxy v márnících tisíckrát a nikdy jsem si toho nevšimla.
Roztřeseně jsem šátrala ve tmě.
Prosím!
Studený, tvrdý kov. Hladký. Postupovala jsem podél něj.
Prosím! Ať je tam klika!
Cítila jsem, jak každou minutou slábnu. Cítila jsem chuť žluči a bojovala s třasem.
O léta, desetiletí, tisíciletí později ji má ruka nahmatala.
Ano!
Stiskla jsem kliku a zatlačila na dveře. Otevřely se s tichým zašustěním. Vykoukla jsem ven.
Na prosvětlovače kouřově šedé orgány a opaleskující kosti, potmě světlé kující portrét člověka.
Pitevní sál tři, šero.
Je na vozíku za mnou nedávný obyvatel pitevny číslo tři? Dala nás oba k ledu táž ruka?

Nechala jsem dveře lehce pootevřené, dopotácela se k vozíku a rozeplula zip vaku. Záblesk světla dopadl na těstovitě bílé nohy.

Otočila jsem visačku na palci, namáhala se přečíst jméno. Bylo šero a písmena nebyla velká.

RAM –

Rozjasňovala se a zaostřovala jako oblázky na dně potoka.

Zamžikala jsem.

RAMÍR –

Rozmazané.

RAMÍREZ.

Guatemalský ekvivalent pro Smithe nebo Jonese.

Propracovala jsem se podél vozíku a cestou rozeplínala zip. U hlavy jsem odtáhla chlopeň.

Tvář Marie Zuckermanové byla přízračná, díra v čele byla jen malá černá tečka. Šmouhy se temněly na přednici jejího oblečení.

Zvedla jsem ruku. Byla úplně ztuhlá.

S nezvladatelným třasem jsem couvala podél vozíku a cestou zase zapínala zip.

Proč?

Síla zvyku.

Otevřela jsem dveře zadkem a couvala do sálu číslo tři.

A ucítila studenou ocel, která se mi přitiskla ke spodině lebeční.

„Vítám vás zpátky, paní doktorko Brennanová.“

Ten hlas jsem znala.

„Mnohokrát děkuji, že jste nám ušetřila cestu.“

„Lucas?“

Cítila jsem mušku, hlaveň, dutou trubici, která mi dokáže prohnat svištící kulku mozkem.

„Čekala jste někoho jiného?“

„Díaze.“

Lucas si odfrkl.

„Díaz dělá, co mu řeknu.“

Mé jalové mozkové buňky řvaly jediné slovo.

Zdržuj!

„Vy jste zabil Marii Zuckermanovou. Proč?“

Hlavu jsem měla těžkou, jazyk neohebný.

„A dal jste zabít Ollieho Nordsterna?“

„Nordstern byl hlupák.“
 „Nordstern byl dost chytrý, aby odhalil vaši špinavou hru se sklizní buněk.“
 Zadrhnutý dech za mými zády.
 Ať pořád mluví!
 „Byla to taky chyba Patricie Eduardové? Dozvěděla se, co provádí Zuckermanová?“
 „Vy jste ale nezhálela.“
 Místnost se točila.
 „Jste tvrdá, doktorko Brennanová. Tvrdší než jsem čekal.“
 Hlaveň pistole se mi zaryla do šíje.
 „Zpátky do postele.“
 Další dloubnutí.
 „Pohyb.“
 Nevracej se do chladírny!
 „Řekl jsem pohyb.“ Lucas do mě zezadu strčil.
 Ne!
 Zemřít kulkou nebo zemřít bůhvíjak v chladicím boxu? Otočila jsem se kolem Lucase a vrhla se ke dveřím.
 Zamčené!
 Otočila jsem se na patě čelem k útočníkovi.
 Lucas mi na prsa mířil berettou.
 Vidění se mi rozmazalo.
 „Jen do toho, doktore Lucasi. Zastřelte mě.“
 „Nesmysl.“
 Škaredili jsme se na sebe jako obezřelá zvířata.
 „Proč Zuckermanová?“ zeptala jsem se.
 Lucas se rozdělil na čtyři Lucase, pak se zase spojil.
 „Proč Zuckermanová?“
 Řekla jsem to, nebo jsem si to jen myslela?
 „Jste velmi bledá, doktorko Brennanová.“
 Mžikáním jsem zahnala potůček potu.
 „Má vážená kolegyně vám bude dělat společnost.“
 Pracně jsem se snažila pochopit, jak to myslí.
 „Proč?“ opakovala jsem.
 „Nedalo se jí věřit. Byla slabá a měla sklon k panice. Ne jako vy.“ Proč mě Lucas nezastřelí?

„Zabíjel jste své oběti, doktore Lucasi? Nebo jen okrádal jejich mrtvoly?“

Lucas polkl a ohryzek rnu poskočil jako kulička na gumovém laně.

„Byl by to veliký přínos.“

„Nebo senzace černého trhu.“

Lucasovy rty se zvlínily napodobeninou úšklebku.

„Jste ještě lepší, než jsem si myslel. No dobrá. Miluju, když se vyloží karty na stůl. Diskutujeme o vědě.“

„Jen do toho.“

Zdržuj!

„Váš prezident poslal výzkum embryonálních kmenových buněk zpátky do dvanáctého století.“

„Jednal v zájmu vědecké etiky.“

„Etiky?“ rozesmál se Lucas.

„Jejich argumenty nic neváží?“

Myšlenky se mi tříštily. Myslet bylo čím dál těžší.

„Že získání kmenových buněk vyžaduje zabíjení malých dětí? Že ti, kdo zkoumají kmenové buňky nejsou o nic lepší než Mengele a jeho nacističtí vrazi? Těmhle kecům vy říkáte vědecká etika?“

Lucas mávl svou zbraní k seznamu bezpečnostních pokynů, nalepenému izolepou na stěně.

„Blastocyst není o nic větší než tečka na tamtom ,I‘.“

„Je to život.“ Vlastní slova mi zněla nezřetelně a vzdáleně.

„Odpadky z léčby neplodnosti. Potraty.“

Lucasovo rozrušení narůstalo. Všechno to dělám špatně.

„Statisíce lidí trpí Parkinsonovou chorobou, diabetem, poškozením míchy. Mohli jsme jim pomoci.“

„To bylo cílem Zuckermanové?“

„Ano.“

„A vaším cílem bylo napěchovat si peněženku.“

„Proč ne?“ V koutcích úst se mu leskly sliny. „Mechanická srdce. Farmaceutika. Patenty na ortopedické endoprotézy. Chytrý doktor může vydělat miliony.“

„Zabíjením, nebo jen krádežemi embryí?“

Neptala jsem se na to už o světelná léta dřív?

„Zuckermanové by trvalo míchání vajíček a spermií v těch jejích mističkách věčnost. Můj způsob byl rychlejší. Fungovalo by to.“

Chtěla jsem zavřít oči.

„Víte přece, že už je po všem,“ řekla jsem.

„Po všem bude, až já řeknu.“

Chtěla jsem přestat slyšet a jenom spát.

„Smrt Zuckermanové se vyřeší. Zabrali její laboratoř.“

„Lžete.“ Dolní okraj oka se mu zacukal.

„Dva detektivové jsou na cestě sem. Měla jsem se tu s nimi setkat.“

Lucas si jazykem navlhčil rty.

Blábolila jsem dál, stěží si vědoma toho, co říkám.

„Vychází najevo pravda o Chupan Ya. Dáváme do záznamů, co ty ubohé lidi potkalo.“ Kolena se mi začínala podlamovat. „A vydírání skončilo. Podíl Díaze na masakru byl odhalen. Už vám nebude dělat poskoka.“

Lucasovy prsty sevřely pažbu pistole.

„Jorge Serano je ve vazbě. Nabídnou mu dohodu a on vás shodí.“

Opovržlivý smích. „Co na mě shodí? Krádež několika mrtvých embryí?“

„Vraždu Patricie Eduardové.“

Lucasův pohled zůstal klidný a bez mrknutí.

„Ta kostra je dávno pryč. Její totožnost bude vždycky jen dohad.“

„Zapomínáte na jednu věc, doktore Lucasi. Její nenarozené dítě. To dítě, kterému jste nikdy nedovolil nadechnout se.“

V tom okamžiku jsem uslyšela zvuk sirény. Lucas škubl hlavou doprava, zpátky ke mně.

Pořád mluv!

„Našla jsem kosti toho dítěte v šatstvu jeho zavražděné matky. Ty kosti poskytnou DNA.“

Vlastní hlas mi zněl každou vteřinou vzdáleněji.

„Ta DNA bude odpovídat vzorku poskytnutému matkou Patricie Eduardové. To dítě vystoupí z hrobu, aby zpečetilo váš osud.“

Klouby Lucasových prstů se bíle vyboulily, oči ztvrdly a zčernaly. Výraz ostřelovače, teroristy nebo toho, kdo bere rukojmí – a byl zahnán do kouta. Zjištění, že odtud už cesta ven nevede.

„V tom případě bych se klidně mohl vypořádat i s vámi. Co znamená o jednu víc?“

Přes zorné pole mi spadl závoj. Nemohla jsem promluvit. Nemohla jsem se pohnout. Zemřu v márnici v Guatemale.

Pak jsem uslyšela: „Jste obratná a vynalézavá, doktorko Brennanová. To připouštím. Považujte tenhle rok za svůj nejšťastnější.“

Skrz černou mlhu jsem viděla, jak Lucas odtahuje zbraň od mé hrudi, zasouvá si hlaveň do úst a tiskne spoušť.

Novinové titulky se příběhem nezabývaly v Guatemale ani v Kanadě.

Guatemala otiskla *La Hora* blábol o obžalobě Miguele Angela Gutiérreze z vraždy prvního stupně. Byla citována matka Claudie de la Aldové, která vyjádřila spokojenost s vyšetřováním. Dva palcové sloupce. Strana sedmnáct.

V samostatných článcích byly vraždy Patricie Eduardové a Marie Zuckermanové přičteny na vrub organizovanému zločinu a Lucasova smrt byla kvalifikována jako sebevražda.

Ani slovo o kmenových buňkách.

V Montrealu otiskly *La Presse* a *Gazette* stručné zprávy o přestřelce na rue Ste-Catherine. Kromě Carlose Vicente byl v Guatemale identifikován druhý podezřelý. Muž zemřel dřív, než mohlo dojít k zatčení. Puntík. Žádné dohady, pokud šlo o motiv, proč Guatemalec v Montrealu zastřelil Američana.

O Antoniu Díazovi, Alejandru Bastosovi či André Specterovi ani slovo. Díaz zůstal soudcem. Specter zůstal velvyslancem.

Bastos patrně zůstal mrtvý.

Nikdy jsem vlastně nepochopila, proč Hector Lucas obrátil zbraň proti sobě. Mám zato, že to byla arogance ve spojení s beznadějí. Viděl sám v sobě nadřazenou bytost, a když pochopil, že je po všem, zvolil ústup. I to byla podle mého názoru arogance, co ho vedlo k tomu, aby mě ušetřil. Chtěl, abych věděla, že to byl on, kdo rozhodl, že budu žít. A chtěl, abych si to zapamatovala. Svého druhu pomník.

Ryan byl v nemocnici v sedm ráno. S květinami.

„Díky, Ryane. Ty jsou krásné.“

„Jako ty.“ Přihloupělý úsměv.

„Mám monokl, tvář jako lilek, v paži jehlu a sestra Kevorkianová mi zrovna strčila do zadku čípek.“

„Mně se líbíš.“

Vlasy měl slepené, dva dny se neholil a na saku měl šmouhy tam, kde mu na ně padal popel a on se ho snažil setřít. Mně se taky líbil.

„Fajn,“ řekla jsem. „Povídej.“

Byla jsem vzhůru, ale zesláblá. At' bylo v mém metabolismu cokoli, šlo to o dům dál, zahnáno léky nebo prostě jen oslabeno plynutím času.

„Galiano a já jsme ti volali na mobil, když nám soudce dal papíry na kliniku Zuckermanové. Nebrala jsi to. Zkusili jsme to znovu, když policie sebrala Jorge Serana.“

„Byla jsem buď ve sprše, nebo už jsem odešla a na telefon zapoměla.“

„Hádali jsme, žes vypnula telefon a šla spát. Když jsem se vrátil do hotelu, zaklepal jsem ti na dveře a zkusil kliku.“

„Co jsi chtěl?“

„Jen se kamarádky poptat na zdraví.“

Dloubla jsem ho do žaludku. Uskočil.

„Ta *taquería* byl *tvůj* nápad.“

„Ty sis vybrala rybu.“

„Zřetelně si pamatuji, že jsem výslovně odmítla jako přílohu botulismus.“

„Zřejmě se přidává bezplatně, ačkoliv možná tu rybu obviňuješ neprávem. Na každý pád, dveře jsi měla odemčené a v pokoji bordel,“ pokračoval Ryan. „Zahlédl jsem článek o odběru kmenových buněk z mrtvých těl a napadlo mě, jestli jsi nevyrazila pátrat nebo provádět nějakou podobnou blbost.“

„Díky.“

„Rádo se stalo. Vytáhl jsem Galiana zase z postele a vyrazili jsme tě stopovat.“

„Určitě byl celý nadšený.“

„Netopýr je flexibilní. Zavolali jsme na FAFG. Byli tam lidi, co pracovali přesčas, ale neviděli tě. Zmínil jsem se, že jsi mluvila o možném spojení Zuckermanová-Lucas a Netopýr se rozhodl, že si promluví s Lucasem. Ten ale nebyl doma, a tak nás napadlo, že zkontrolujeme márnici. Zahlédli jsme na parkovišti u márnice volvo Zuckermanové a pootevřená vrata vjezdu.“

„Kde byla ochranka?“

„Lucas je poslal domů. Myslíme si, že měl v plánu spěšnou pitvu Marie Zuckermanové.“

„Z nesnesitelného žalu nad svou mrtvou kolegyní.“

Ryan kývl. „Když jsme dorazili do pitevny, Lucasův mozek zdobil stěnu. Tys byla v bezvědomí, tak jsme naložili tvůj rozkošný zadeček do sanitky a pak vyrazili nazpátek podusit Serana.“

Ryan mi shrnul ofinu z čela a pozoroval mě s výrazem, ve kterém jsem se nevyznala.

„Lucas nařídil Seranovi, aby se tě zbavil. Metoda, kterou zvolil, měla být zadušení. Tys napomohla tím, že sis dala sprchu století. Sbíječky poskytly zvukovou kulisu. Chlapec z Komanda ti dochutil colu a měl v plánu počkat ve skříni, až zvadneš, a pak aplikovat tvůj polštář. *Problemo*. Ukázala se pokojská. Serano odtamtud *muy pronto* vypadnul.“

„Ty jsi mluvil s uklízečkou?“

Ryan kývl. „Pokojská myslela, že jsem to já.“

„Co mi to tam sakra Serano nasypal?“

„Kdo ví? Serano to neřekl. Řekli jsme zdravotníkům, že máš otravu potravinami. Vypumpovali ti žaludek a hotelový personál plechovku vyhodil.“

„Mělo mě to uspat.“

„O to šlo. Doktoři si myslí, že cola a Imodium otupily zčásti efekt a udržely tě při vědomí. Taky jsi něco vyblinkala.“

Pošimral mě pod bradou.

Odrázila jsem jeho ruku. Škubla jsem sebou.

„Co dělá zápěstí?“

„Jen natažené.“

Ryan mě vzal za ruku a líbal špičky prstů.

„Tys nám nadělala starostí, kočičko.“

V rozpacích jsem změnila téma.

„Lucas dal zabít Nordsterna?“

„Vypadá to, že Nordstern sem opravdu přijel psát o Clyde Snowovi a jeho práci pro lidská práva. Když vyhrabával materiály o Chupan Ya a dalších masakrech, narazil na staré armádní záznamy se jmény Alejandro Bastos a Antonio Díaz. V určitém bodu by byl Díaz odhalil a Lucas by ztratil svou páku. Lucas ho za to možná dal zastřelit.“

Spíš to souviselo s Patricií Eduardovou. Vypadá to, že Nordstern byl stoupenec rovných příležitostí. Jakmile dorazil do Guatemaly, buď si přečetl, nebo něco slyšel o těch pohřešovaných dívkách a začal se o ta zmizení zajímat. Když zjistil, že jedna z těch čtyř byla dcera velvyslance, vyrazil po stopě. Když přišel na to, že Chantale má problémy a velvyslanec je záletník, chtěl znát podrobnosti.“

„Proč jel do Montrealu?“

„V té chvíli byl na stejné stránce jako my. Myslel, že bude mít článek desetiletí, jestli dokáže spojit Spectera s tělem v nádrži. Ohromný materiál. Zjemnělý diplomat. Naivní dívky. Sex. Vražda. Záhadná smrt. Septik. Diplomatická imunita. Zahraniční intriky. Myslím, že ani nevěděl o těhotenství Patricie Eduardové.“

Ryan mi při řeči hladil hřbet ruky.

„Bůh ví, jak přišel na to, že do toho zapadají ty embryonální kmenové buňky. Našli jsme v Nordsternově šanonu s účetními náklady stvrzenku z Paraísa.“

„On tam opravdu bydlel?“

„Zvídavá mysl nezná hranic. Tak se Nordstern seznámil s Jorge Seranem.“

„Který ho dovedl k Zuckermanové.“

„Který ho dovedl k zájmu o embryonální kmenové buňky.“

Oba jsme byli chvíli zticha. Pak jsem se zeptala: „Co je s Chantale Specterovou?“

„Náhrada obchodu MusiGo, pak rehabilitační pobyt.“

„Lucy Gerardiová?“

„Pod zámkem u rodičů. Bez pomoci Chantale se odtamtud nedostane.“

Málem jsem se bála zeptat.

„Vnitřní vyšetřování?“

„Oddělení a já se shodneme v názoru na seňora Vicenteho.“

„To jsem ráda, Ryane. Byla to dobrá střela.“

Sestra K. mi přešla zkontrolovat kapačku.

„Kde je Galiano,“ zeptala jsem se, když odešla.

Mžik zamračení.

„Přijde.“

Ryan mi vsunul paži pod ramena, přitáhl mě k sobě a položil si tvář na moje temeno.

Ucítila jsem, jak mě zaplavuje příjemné teplo.
 „Když jsem tě viděl včera v noci ležet na té podlaze, vedle pistole a mrtvoly, překonal mě velký pocit ztráty.“
 Byla jsem příliš překvapená, než abych dokázala promluvit.
 Tak to bylo patrně nejlepší. Ať bych řekla cokoli, byla by to nejspíš chyba.
 „Něco jsem si uvědomil.“
 Ryanův hlas zněl divně. Přitiskl si mou hlavu k hrudi.
 „Nebo jsem si to možná jen konečně přiznal.“
 Přitulil se k mým vlasům.
 Co? Přiznal co?
 „Tempe...“
 Hlas mu selhal.
 Ach, můj ty Bože! Řekne to slovo na M?
 Ryan si odkašlal.
 „Viděl jsem toho až moc z odvrácené strany života, než abych měl velkou důvěru v lidi. Vlastně ani nevěřím na šťastné konce.“
 Cítila jsem, jak polkl. „Ale začal jsem věřit v tebe.“
 Uvelebil mě zpátky do podušek a políbil na čelo.
 „Musíme si znovu promyslet, jak na tom spolu jsme.“
 Chtěla jsem promluvit, pokračovat v tomhle myšlenkovém sledu. Moje víčka nespolečně pracovala.
 „Mysli na to.“ Chrpové oči mi pronikaly až do duše.
 To si piš.
 Když jsem se probudila, koukali na mě Mateo a Elena. Elenina tvář byla tak svraštělá obavami, že vypadala jako šarpej.
 „Jak je vám?“
 „Svěží jak letní ráno.“
 Mateo a já jsme se zasmáli. Pekelně to bolelo.
 „Co je tu tak k smíchu?“
 „Něco, co řekla Molly.“
 Ujistili mě, že práce v Chupan Ya pokračuje dobře a sdělili mi, že vesničané připravují pohřeb. Mateo právě mluvil s Molly. Zotavuje se bleskovým tempem.
 Znovu, ať jsem se snažila sebevíc, jsem nedokázala zůstat vzhůru.
 Dalším fantomem, který se zjevil u mého lůžka, byl Galiano. S květinami.

Pokoj začínal nabývat atmosféry pohřebního ústavu.
 „S tím přepadením vašich kolegů jste měla pravdu.“
 „Molly a Carlos?“
 Galiano kývl. Vypadal stejně upraveně jako Ryan.
 „Za ten zásah sebrali Jorge Serana.“
 „Proč oni?“ zeptala jsem se.
 „Záměna totožnosti. Lucas poslal Serana na vás. Chtěl narušit vyprošťovací tým tím, že zabije hvězdu. Myslel si, že jste to vy.“
 Studený, odporný pocit mi zavířil v hrudi. Vina? Smutek? Hněv?
 „Proč chtěl narušit práci v Chupan Ya?“
 Galiano napůl pokrčil rameny. „Lucas nechtěl ztratit svou protipožární zeď.“
 „Díaze.“
 Galiano kývl. „Anebo se možná Lucas obával, že Díaz ví příliš mnoho – že kdyby byl státní zástupce zatčen pro svou úlohu při masakru, mohl by ten červík začít kšeftovat.“
 „Křivák hnusnej.“
 „Když Lucas zjistil, že jsem požádal o povolení zapojit vás do vyšetřování v Paraísu, měl další důvod, proč se vás chtěl zbavit.“
 Galiano mě vzal za ruku. Jeho pokožka byla drsná a chladivá. Políbil mi prsty.
 Nejdřív Ryan a teď Galiano. Začínala jsem si připadat jako papež.
 Přitiskl rty do mé dlaně.
 Tak jo. Papež tedy ne.
 „Jsem rád, že jste v pořádku, Tempe.“
 Nebyla jsem v pořádku. Každou vteřinou jsem byla méně v pořádku. Co to je s mým libidem a těmi dvěma chlapy?
 „Pokračujte.“
 „Serano už byl napojený na Lucase, protože to byl on, kdo shodil tělo Eduardové do tatíčkovy septiku. Slíbil, že obstará to střelení v Sololá.“
 „Proč se jí zbavil tak blízko od domova?“
 „Na to jsem se ho taky zeptal. Ten blbec si myslel, že za pár týdnů z těla nic nezůstane. Když se odtoky v Paraísu ucpaly a tatíček se v tom začal šťourat, malý Jorge si málem nakakal do kalhot.“
 „Kdo zabil Patricii Eduardovou?“

„Lucas.“

„Proč?“

„Patricia Eduardová chodila se ženatým mužem, otěhotněla a žádala Zuckermanovou o pomoc. Zuckermanová asi spatřila příležitost k získání dárce buněk. Přitom Eduardová nějak zakopla o operaci s embryonálními kmenovými buňkami – Eduardová a Zuckermanová se pohádaly a Eduardová možná pohrozila, že spustí povyk. Zuckermanová to pověděla Lucasovi a ten ji zabil. Jorge Serano pak dostal za úkol zbavit se těla. Teď Serano používá této vědomosti, aby z toho vyšel s uzavřenou dohodou. Má přepnuto na vysílání od té chvíle, co jsme ho sebrali.“

„Ví, že Lucas a Zuckermanová jsou mrtví?“

„O tom jsme se možná zapomněli zmínit.“

„Jak se do toho všeho zapletl Serano?“

„Řekněme prostě, že jeho životní styl přesahoval na volném trhu práce jeho výdělečné schopnosti.“

„Jako Lucasova gorila dostával dobře zapláceno?“

„Rozhodně víc, než kdyby se oháněl koštětem v Paraísu. Lucas si nechtěl ušpinit ruce. Jorge chtěl peníze.“

„A co Nordstern?“

„Na zabití Nordsterna si Lucas opatřil pomoc zvenčí. Usoudil, že Jorge je trochu zelenáč, než aby ho poslal k cizím břehům.“

„Myslíte, že Nordstern skutečně věděl, co se děje s těmi kmenovými buňkami?“

„Našli jsme docela zajímavé materiály v jeho laptopu. Hodně se hrabal v embryonálních kmenových buňkách a také v rozhodnutí Spojených států omezit financování. Většina toho, co si stáhl, pochází buď z jeho pobytu v Paraísu, nebo z doby po něm.“

„Když ho Serano nevědomky zavedl na kliniku Zuckermanové.“

„Drobné vloupání by Nordsternovi nebylo proti srsti. Patrně se vplížil do laboratoře, prolistoval záznamy Zuckermanové a díky tomu uhádl, co spolu s Lucasem dělají. Nejspíš uhádl, že mají v plánu vydělat jmění na černém trhu.“

„Kdy to všechno začalo?“

„Před několika roky. Zuckermanová experimentovala s mícháním vajíček a spermií k odvození embryonálních kmenových buněk. To se vezme darované vajíčko a spermie a míchá se to, až

se to promíchá a začne to růst. Pak zničíte embrya a v kultuře uchováte kmenové buňky.“

Čekala jsem.

„Lucas zřejmě ztratil trpělivost, protože Zuckermanová nevykazovala žádné úspěchy. Trval tedy na tom, aby vyzkoušeli jinou techniku.“

„Mrtvolý.“

Galiano kývl. „Lucas kradl tkáně během rutinních pitev.“

„Kristepane.“

„Ale procento úspěchu je vyšší u dětí.“ Galiano se mi zadíval do očí. „V márnici moc dětí nemáte. Nordsternův laptop obsahoval přehršlí článků o guatemalských dětech ulice.“

„Nordstern si myslel, že Lucas vraždí sirotky kvůli tkáním?“ Hněv a odpor mi zkreslily hlas.

„Nenašli jsme žádné důkazy, ale hledáme je.“

„Sladký Ježíši.“

Oba jsme umlkli. Chodbou rachotil vozík. Nějaký hlas vyvolával doktora Někoho.

„A co Miguel Gutiérrez?“

„Jen slabomyslný moula, co nemohl dostat holku, kterou chtěl.“

„Claudii de la Aldovou.“

Galiano kývl.

„Je to všechno moc smutné, vidíte?“ řekla jsem.

Bez předchozího varování se sklonil a políbil mě. Jeho rty byly měkké a teplé, jeho křivý nos se hrubě otřel o mou pokožku.

„Ale taky jsem poznal tebe, *corazón*.“

V polovině června jsme dokončili práci v Chupan Ya.

Třiadvacet kompletních ostatků bylo předáno rodinám. Vesnice uložila své mrtvé k odpočinku s velkou obřadností, velkým nářkem a obrovským pocitem úlevy. Clyde Snow přiletěl z Oklahomy a zúčastnil se i celý tým FAFG. Panoval pocit těžké, ale dobře vykonané práce. Něco jsme dokázali, rozškrtili jsme jednu zápalku ve tmě.

Jenže tam byla ještě spousta tmy. Myslela jsem na seňoru Eduardovou a seňoru de la Aldovou a na jejich dcery.

Myslela jsem na útlak, hrabivost, psychózu. Na slušné lidi, kteří navždy odešli.

Hector Lucas, Maria Zuckermanová a Carlos Vicente byli mrtví. Jorge Serano a Miguel Angel Gutiérrez byli ve vězení.

Mateo a Elena sestavovali kompletní zprávu o Chupan Ya.

Možná bude za tu ničemnost s někým zúčtováno.

Generál Efraín Ríos Montt byl prezidentem v letech 1982 a 1983, kdy byly stovky vesnic zničeny a tisíce lidí zavražděny. V červnu 2001 obvinily oběti masakrů generála Montta, nyní předsedu guatemalského kongresu, z genocidy. Žaloba narážela na značné překážky. Doufejme, že jsme některé z nich odstranily.

Deset patnáct, jedenadvacátého června. První letní den na severní polokouli.

Hodila jsem posledních pár toaletních potřeb do kufru a přelétla pohledem místnost. Tkaný kobereček, který jsem si koupila na tržišti v Chichicastenango, dosud visel nad postelí, kam jsem ho připíchla napínáčky. Sundala jsem ho a znovu si ho prohlédla.

U mayských textilií je běžný Kabawil. *Kaba* znamená dva. *Wil* znamená hlava. Podle mýtu dvouhlavý pták vidí den i noc, daleko i blízko. Je to symbol současnosti a budoucnosti, dlouho i krátkodobých plánů. Představuje spojení mezi lidmi a přírodou.

Zastrčila jsem Kabawila do kufru.

Kabawil představuje také spojení mezi muži a ženami.

Strávila jsem mnohou noc úvahami nad svým spojením s muži. S dvěma muži, abych byla přesná.

Ryan se nikdy nevrátil k tématu, které nadnesl u mého lůžka. Možná mé zotavení rozptýlilo jeho obavy. Možná byl celý ten rozhovor jen moje halucinace. Ale navrhl mi společnou dovolenou.

Galiano mě chtěl také někam odvézt.

Věděla jsem, že se začínám podobat své fotografii v pasu. Potřebuji prázdniny.

Také jsem pochopila, že se ubírám v osobním životě směrem, který nevede k rozhodnutí, anebo že se neubírám vůbec žádným směrem.

Učinila jsem rozhodnutí.

Zkušenost je cenná věc. Umožňuje nám poznat chyby, když je opakujeme.

Dělám chybu?

Když se nebudu snažit, nikdy to nezjistím. Zoufale jsem toužila znovu rozdmýchat v sobě to štěstí, a konala jsem pro to všechny kroky. Ale bála jsem se o svůj úspěch. Tentokrát mi má práce ublížila víc než kdy dříve, a uzdravování nebude rychlé.

Pokaždé, když jsem pomyslela na seňoru Ch'i'p, pocítila jsem velkou prázdnotu.

Zazvonil telefon.

„Jsem v hale.“

Jeho hlas zněl tak lehce, jako už týdny ne.

„Zrovna jsem dobalila,“ řekla jsem.

„Doufám, že ses soustředila na slunce a písek.“

„Beru si všechno.“

„Hotovo?“

No jo. Vlasy jsem měla lesklé, až oslepovaly. Měla jsem na sobě šaty na ramínka a sandály. A kalhotky a podprsenku značky Victoria's Secret.

A řasenku a růž na tváře.

Hotovo.

O AUTORCE

Kathy Reichsová je antropoložka Úřadu vrchního soudního ohledače státu Severní Karolina a pracuje také pro *Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale* v provincii Quebec. Je jedním z pouhých padesáti soudních antropologů, certifikovaných Americkou radou soudní antropologie, a je členkou výkonného výboru správní rady Americké akademie kriminalistických nauk. Dr. Reichsová, profesorka antropologie na Severokarolinské univerzitě v Charlotte, je rodačkou z Chicaga, kde získala doktorát filozofie na Severozápadní univerzitě. Nyní dělí svůj čas mezi Charlotte a Montreal a je často soudním znalcem při trestně-právních procesech. Její první román *Déjà Dead* přinesl doktorce Reichsové slávu, když se stal bestsellerem žebříčku *New York Times* a roku 1997 získal Ellisovu cenu za nejlepší prvotinu. *Death du Jour*, *Deadly Décisions* a *Fatal Voyage* (Osudová cesta) se rovněž staly mezinárodními bestsellery. *Grave Secrets* (Vážná tajemství) je její pátý román, v němž vystupuje Tempe Brennanová. Poslední dva tituly vydal Egmont ČR v edici Rubín.

www.egmont.cz

Slovníček nejpoužívanějších latinských výrazů:

Ethmoid – čichová dutina
femur – kost stehenní
humerus – kost pažní
hyoid – jazyk
karotida – tepna – krkavice
kranium – lebka
mandibula – dolní čelist
mastoid – prs
medula – kostní dřeň; mícha
metatarsus – nárt; záprstí (nohy)
parietal – temeno
pelvis – pánev
radius – kost vřetenní
sternum – kost hrudní
symfýza – spona stydká
tibia – kost holenní
ulna – kost loketní